Αυτο

Δίμηνη έκδοση για τη σύνθεση
των αυτονομιών– Τεύχος 22–
Δεκέμβριος 2008 Τιμή: 2 ευρώ

πίσω κανίβαλοι

φίλοι της νεολαίας, αναλυτές του κώλου, υπουργοί bloggers, κυνηγοί ψήφων, δημοσιογράφοι με κατανόηση, παρεξηγημένοι δικηγόροι, μαγαζάτορες χτυπημένοι από την κρίση, έμποροι αισιοδοξίας, ιδιοκτήτες, νοικοκυραίοι ενάντια στη βία...

πίσω κανίβαλοι

φίλοι της νεολαίας, αναλυτές του κώλου, υπουργοί bloggers, κυνηγοί ψήφων, δημοσιογράφοι με κατανόηση, παρεξηγημένοι δικηγόροι, μαγαζάτορες χτυπημένοι από την κρίση, έμποροι αισιοδοξίας, ιδιοκτήτες, νοικοκυραίοι ενάντια στη βία...

editorial

Σκάρτη ξήγα

Μπορεί να φανεί παράξενο μπορεί και όχι, αλλά οι πρώτοι εγκέφαλοι που σοφίστηκαν τη «γενιά των εφτακοσίων ευρώ», αν όχι ως όρο, τουλάχιστον ως έννοια και πολιτικό εργαλείο, δεν το έκαναν για λογαριασμό της αριστεράς. Ήταν στην προεκλογική περίοδο του 2000, αν θυμόμαστε καλά, που μια θλιβερή φιγούρα έκανε την εμφάνισή της στις τηλεοπτικές οθόνες. Ο ήρωας της διαφήμισης ήταν νεαρός, η ώρα νυχτερινή, ο τόπος ένα σκοτεινό κλιμακοστάσιο πολυκατοικίας, το βήμα σκυφτό και το ύφος ζοφερό. Ο νεαρός κουβαλούσε ένα κουτί πίτσας σαν να σήκωνε το βάρος του κόσμου όλου, μια πόρτα άνοιγε και η πίτσα έφτανε στον προορισμό της. Ευγενικά θλιμμένος ο νεαρός έπαιρνε το φιλοδώρημα και ξαναγυρνούσε στο σκοτεινό κλιμακοστάσιο, ενώ πίσω του, με φωνή από αυτές που συνηθίζονται στα trailer των blockbuster, ηχούσε το σλόγκαν της διαφήμισης: «ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΚΑΙ ΝΑ ΔΟΥΛΕΥΕΙ ΚΟΥΡΙΕΡ;».

Η διαφήμιση ήταν της Νέας Δημοκρατίας, πράγμα που πιθανότατα δεν ισχύει για τους διαφημιστές που τη σοφίστηκαν. Όπως και να ΄χει πάντως, τι θαυμάσια συστατικά κρύβονταν πίσω από εκείνο τον εξαίρετων προσόντων κούριερ! Η ταπεινή, μα με τόσο πείσμα αυτοσυνείδηση της ατομικής του αξίας, η σεμνή του σιωπή μπροστά στην κατάφωρη αδικία, η αυτονόητη λαϊκή υποστήριξη προς έναν νέο του οποίου οι ικανότητες δεν αναγνωρίζονται, πλην όμως αποτελούν ανεκμετάλλευτο πλούτο πρώτα για τον εαυτό του και μετά για την κοινωνία και φυσικά η πάνδημη απέχθεια προς ένα σιχαμένο επάγγελμα που δεν του αξίζει παρά η καταφρόνια και η μισθολογική ανυπαρξία... Η «γενιά των εφτακοσίων ευρώ» ανιχνεύθηκε κατά τη διάρκεια εκείνης της προεκλογικής περιόδου.

Αντίθετα με όσα υποστηρίζουν κατά καιρούς διάφοροι, οι διαφημιστές δεν διαμορφώνουν συνειδήσεις. Θα ήμασταν πολύ πιο ακριβείς αν λέγαμε πως η βασική δουλειά των διαφημιστών είναι να αφουγκράζονται τις ιδέες που κυκλοφορούν στην κοινωνία και να τις διατυπώνουν σε γλώσσα που να μπορούν να καταλάβουν έως και τα ραδίκια. Όπως όλες οι επιτυχημένες διαφημιστικές ιδέες λοιπόν, εκείνη η ιδέα του «πολιτικού μηχανικού που δουλεύει κούριερ» είχε πίσω της μπόλικη κοινωνική πραγματικότητα. Πράγματι λοιπόν, οι έλληνες που γεννήθηκαν μετά το 1970, πήγαν στο πανεπιστήμιο τη δεκαετία του '90 και ετοιμάζονταν να ψηφίσουν το 2000, ήταν τότε -και είναι ακόμη- μια ειδική κατηγορία ανθρώπων. Είναι εκείνοι που μεγάλωσαν με τις προσδοκίες που γεννούσε το hype των 90's αλλά προσγειώθηκαν απότομα στη μιζέρια της τρίτης χιλιετίας χωρίς να προλάβουν να μαζέψουν ούτε δραχμή από τις υποσχέσεις που κατανάλωναν για δέκα χρόνια. Δεν ήταν τίποτα μίζερες υποσχέσεις. Για δέκα ολόκληρα χρόνια «απρόσκοπτης ανάπτυξης», το τεράστιο πλήθος που επάνδρωνε τις σχολές που ξεφύτρωναν σαν τα μανιτάρια ένιωθε πως είχε υπογράψει μια συμφωνία ανέλιξης, συμφωνία με κρατική βούλα και εγγυητή την ελληνική οικογένεια. Δεν θα μπορούσε να υπάρχει καλύτερη ανάμνηση αυτής της γενικής αίσθησης από την ατάκα που τόσο εύκολα πετούσε -και ακόμη σέρνεται- από στόμα σε στόμα μέσα στα πανεπιστήμια: «Δεν σκοτώνομαι στο διάβασμα εγώ τόσα χρόνια για να»... για να γίνουν τα ΤΕΙ ΑΕΙ, για να πληρώνομαι με δελτίο παροχής υπηρεσιών, για να πέφτουν οι μετοχές του πατέρα μου και να χάσουμε τα χωράφια στο χωριό, για να καταλήξω κούριερ!

Η αλήθεια βέβαια είναι πως, όχι, δεν σκοτώνονταν στο διάβασμα. Παιδιά της μεσαίας τάξης στην πλειοψηφία τους, φοιτούσαν σε σχολές που κατασκευάζονταν με την οκά, λίγο σαν ικανοποίηση καθηγητικών μικροσυμφερόντων, λίγο σαν προκαταβολή κοινωνικής ειρήνης και λίγο σαν αναβολή από την «αγορά εργασίας», συνεπώς ως αντικείμενο και διαδικασία δεν είχαν να προσφέρουν και πολλά στα μελλοντικά αφεντικά των αποφοίτων τους. Αν μη τι άλλο όμως, είχαν ορισμένες βραχυπρόθεσμες προσφορές για τους ίδιους τους απόφοιτούς τους: ψευδαισθήσεις σε τιμή ευκαιρίας. Και τι ψευδαισθήσεις! Ψευδαισθήσεις μελλοντικού ανθρωποδιοικητή διέτρεχαν και διατρέχουν τις γραμμές των φοιτητών. Ό,τι άλλο και να λέγανε, το σίγουρο ήταν πως δεν «σκοτώνονταν τόσα χρόνια στο διάβασμα» για να γίνουν μισθωτοί! Εννοείται! Toxic fund manager και λίγο είναι!

Ταυτόχρονα βέβαια, μια μεγάλη αντίφαση περνούσε απαρατήρητη: Ακριβώς επειδή όλοι αυτοί παραδίνονταν στις ψευδαισθήσεις του εκλεκτού αμνού της οικογένειας και του κράτους, ακριβώς επειδή παραδινόμενοι παραιτούνταν από κάθε πιθανότητα συλλογικής οργάνωσης, ακριβώς γιατί τα πανεπιστήμια σταμάτησαν να είναι φυτώριο πολιτικής, ακριβώς γι' αυτό οι απόφοιτοί τους κατέληγαν να είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για τον ρόλο του ανθρωποδιοικητή που φαντασίωναν.

Σήμερα πια, οκτώ χρόνια μετά από εκείνη την πρωτοποριακή διαφήμιση της Νέας Δημοκρατίας, η κοινωνική συνθήκη που περιέγραφαν οι διαφημιστές έχει ωριμάσει. Η ντόπια ηλικιακή ομάδα των 25-35 διάγει τον βίο της ησύχως. Είναι μεγάλες μάζες αντρών και γυναικών στην πιο παραγωγική τους ηλικία. Είναι άνθρωποι που λίγα χρόνια πριν αναγνώρισαν σιωπηλά τα ευεργετικά αποτελέσματα της φτηνής μεταναστευτικής εργασίας στις ζωές τους και πρόθυμα προσπάθησαν να εξασφαλίσουν μια θεσούλα στους μηχανισμούς που φέρνουν εις πέρας την εκμετάλλευσή της. Πολύ θα ήθελαν όλοι αυτοί να διοχετεύσουν τα «καλύτερά τους χρόνια» στη βελτίωση της ατομικής τους θέσης, να παραμείνουν στη μεσαία τάξη των πατεράδων τους ή να ανέβουν εκεί με την αξία τους. Αλλά δεν μπορούν. Κατεστραμμένοι διανοητικά από τις κοινωνικές συνθήκες που τους παρήγαγαν και κατεστραμμένοι οικονομικά από την κρίση, οι νεοέλληνες δεν θα είχαν τίποτα άξιο λόγου να προσφέρουν σε κανέναν τομέα της κοινωνικής ζωής, αν

ΑΥΤΟ/ Τεύχος 22,
Τρίτη 16 Δεκεμβρίου 2008.
Επόμενο τεύχος Φεβρουάριος 2009....

Έτοιμο το τεύχος. 6 Δεκέμβρη. Μια-δυο πινελιές λείπανε. Ακούστηκαν τρεις πυροβολισμοί. Δεν ήταν οι πρώτοι ούτε οι

ρούσε να υπάρχει καλύτερη ανάμνηση αυτής της γενικής αίσθησης από την ατάκα που τόσο εύκολα πετούσε -και ακόμη σέρνεται- από στόμα σε στόμα μέσα στα πανεπιστήμια: «Δεν σκοτώνομαι στο διάβασμα εγώ τόσα χρόνια για να»... για να γίνουν τα ΤΕΙ ΑΕΙ, για να πληρώνομαι με δελτίο παροχής υπηρεσιών, για να πέφτουν οι μετοχές του πατέρα μου και να χάσουμε τα χωράφια στο χωριό, για να καταλήξω κούριερ!

Η αλήθεια βέβαια είναι πως, όχι, δεν σκοτώνονταν στο διάβασμα. Παιδιά της μεσαίας τάξης στην πλειοψηφία τους, φοιτούσαν σε σχολές που κατασκευάζονταν με την οκά, λίγο σαν ικανοποίηση καθηγητικών μικροσυμφερόντων, λίγο σαν προκαταβολή κοινωνικής ειρήνης και λίγο σαν αναβολή από την «αγορά εργασίας», συνεπώς ως αντικείμενο και διαδικασία δεν είχαν να προσφέρουν και πολλά στα μελλοντικά αφεντικά των αποφοίτων τους. Αν μη τι άλλο όμως, είχαν ορισμένες βραχυπρόθεσμες προσφορές για τους ίδιους τους απόφοιτούς τους: ψευδαισθήσεις σε τιμή ευκαιρίας. Και τι ψευδαισθήσεις! Ψευδαισθήσεις μελλοντικού ανθρωποδιοικητή διέτρεχαν και διατρέχουν τις γραμμές των φοιτητών. Ό,τι άλλο και να λέγανε, το σίγουρο ήταν πως δεν «σκοτώνονταν τόσα χρόνια στο διάβασμα» για να γίνουν μισθωτοί! Εννοείται! Toxic fund manager και λίγο είναι!

Ταυτόχρονα βέβαια, μια μεγάλη αντίφαση περνούσε απαρατήρητη: Ακριβώς επειδή όλοι αυτοί παραδίνονταν στις ψευδαισθήσεις του εκλεκτού αμνού της οικογένειας και του κράτους, ακριβώς επειδή παραδινόμενοι παραιτούνταν από κάθε πιθανότητα συλλογικής οργάνωσης, ακριβώς γιατί τα πανεπιστήμια σταμάτησαν να είναι φυτώριο πολιτικής, ακριβώς γι' αυτό οι απόφοιτοί τους κατέληγαν να είναι όλο και λιγότερο κατάλληλοι για τον ρόλο του ανθρωποδιοικητή που φαντασίωναν.

Σήμερα πια, οκτώ χρόνια μετά από εκείνη την πρωτοποριακή διαφήμιση της Νέας Δημοκρατίας, η κοινωνική συνθήκη που περιέγραφαν οι διαφημιστές έχει ωριμάσει. Η ντόπια ηλικιακή ομάδα των 25-35 διάγει τον βίο της ησύχως. Είναι μεγάλες μάζες αντρών και γυναικών στην πιο παραγωγική τους ηλικία. Είναι άνθρωποι που λίγα χρόνια πριν αναγνώρισαν σιωπηλά τα ευεργετικά αποτελέσματα της φτηνής μεταναστευτικής εργασίας στις ζωές τους και πρόθυμα προσπάθησαν να εξασφαλίσουν μια θεσούλα στους μηχανισμούς που φέρνουν εις πέρας την εκμετάλλευσή της. Πολύ θα ήθελαν όλοι αυτοί να διοχετεύσουν τα «καλύτερά τους χρόνια» στη βελτίωση της ατομικής τους θέσης, να παραμείνουν στη μεσαία τάξη των πατεράδων τους ή να ανέβουν εκεί με την αξία τους. Αλλά δεν μπορούν. Κατεστραμμένοι διανοητικά από τις κοινωνικές συνθήκες που τους παρήγαγαν και κατεστραμμένοι οικονομικά από την κρίση, οι νεοέλληνες δεν θα είχαν τίποτα άξιο λόγου να προσφέρουν σε κανέναν τομέα της κοινωνικής ζωής, αν δεν υπήρχε μια τελευταία μικρή λεπτομέρεια.

Για να καταλάβουμε αυτή τη λεπτομέρεια θα πρέπει να ξαναγυρίσουμε σε αυτό το σοφό «γενιά - εφτακόσια - ευρώ» που κατέβασαν οι αριστεροί εγκέφαλοι. Για προσέξτε το λίγο αυτό το «γενιάεφτακόσιαευρώ». Είναι μια μισθολογική συνθήκη. Μια μισθολογική συνθήκη που αφορά τους ντόπιους (εξ ου και το «γενιά», οι ξένοι δεν έχουν γενιές, παραδίδονται έτοιμοι στα σύνορα). Αυτή η μισθολογική συνθήκη καταδεικνύεται ως άδικη. Και είναι άδικη γιατί αυτοί τους οποίους αφορά δεν την αξίζουν. Σπούδασαν, κόπιασαν, έχουν να προσφέρουν, τα δικά τους τα τομάρια αξίζουν παραπάνω. Αλλά αξίζουν παρά πάνω από ποιον; Και αξίζουν παραπάνω για ποιον; Πράγματι, η χοντροκομμένη διατίμηση «γενιάεφτακόσιαευρώ» διαθέτει και δύο κρυφά αλλά σημαντικά υπονοούμενα. Το πρώτο είναι πιο προφανές. Είναι το ίδιο που βόσκει κάτω από τη διαφήμιση της ΝΔ και το «δεν σκοτώθηκα εγώ στο διάβασμα για να…»: Υπάρχουν και κάποιοι άλλοι σε αυτή την κοινωνία που δεν σπούδασαν, δεν κόπιασαν και τα τομάρια τους αξίζουν ακριβώς τόσο! Εφτακόσια ευρώ και πολλά τους είναι! Το δεύτερο και πιο σημαντικό είναι πως αυτό το «αξίζω παραπάνω» δεν είναι μόνο μια εσωτερική πεποίθηση του αδικημένου νεαρού ντόπιου. Είναι ταυτόχρονα και μια έκκληση σε κάποιον δίκαιο αξιολογητή της ατομικής αξίας να έρθει, να αποτιμήσει εκ νέου και να αποκαταστήσει την αδικία. Κι από εδώ και πέρα τα πράγματα είναι απλά. Είναι γνωστό ποιος αξιολογεί την εργασία σε περιόδους που οι ταξικοί αγώνες γίνονται μουσειακό είδος: Την εργασία την αξιολογούν το κράτος και τα αφεντικά. Κι επειδή τα αφεντικά έχουν ήδη αποδείξει τη μικρή τους σχέση με την έννοια του δικαίου, αυτός που απομένει για να διορθώσει τη μοίρα της αδικημένης γενιάς… δεν είναι άλλος από το κράτος!

Γι' αυτό, λέμε, είναι σοφό εκείνο το «γενιά των εφτακοσίων ευρώ». Αναφέρεται σε μια συλλογική κατάσταση που γίνεται αντιληπτή ως ατομική, ανιχνεύει ένα «γενικό πρόβλημα» και καλεί το κράτος να προσφέρει μια «γενική λύση», κρατώντας τόσο τον ορισμό του προβλήματος όσο και εκείνον της λύσης απόλυτα σύμφωνους με τον κτηνώδη ατομικισμό των υποκειμένων στα οποία αναφέρεται. Το κράτος, το κράτος, το κράτος θα με σώσει! Το κράτος… που αυτή τη στιγμή είναι απασχολημένο. Σπέρνει μπάτσους παντού. Και σκάβει τάφους ολούθε.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΞΗ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ ΚΑΤΑΣΚΟΠΩΝ ΤΟΥ 21ΟΥ ΑΙΩΝΑ

Το ΑΥΤΟ/ υποστηρίζει τη Λέσχη κατασκόπων του 21ου αιώνα και τους σκοπούς της.
Το περιοδικό μπορείτε να το βρείτε και στο info/βιβλιοπωλείο της κατάληψης της Λέσχης που βρίσκεται στην οδό Φυλής και Φερρών 30 (πλ. Βικτωρίας) και είναι ανοικτό κάθε Πέμπτη 15:00 με 19:00 και κάθε Σάββατο12:00 με 16:00.

ΑΥΤΟ/ Τεύχος 22,
Τρίτη 16 Δεκεμβρίου 2008.
Επόμενο τεύχος Φεβρουάριος 2009....

Έτοιμο το τεύχος. 6 Δεκέμβρη. Μια-δυο πινελιές λείπανε. Ακούστηκαν τρεις πυροβολισμοί. Δεν ήταν οι πρώτοι ούτε οι τελευταίοι. Όλες οι δυνατότητες και πολύ περισσότερο όλες οι αδυναμίες συμπυκνώθηκαν με πάταγο.

...

Η αθωότητα του θύματος τονίστηκε τόσες φορές, που άρχισε να υπονοεί ότι οι σφαίρες θα ήταν κατανοητές αν το θύμα δεν ήταν «αθώο». Αυτό κι αν είναι δήλωση πολέμου. Αλλά εμείς δεν είμαστε εκείνοι που λέμε πως ο πόλεμος έχει ξεκινήσει από καιρό;

...

"Μας ρημάξαν τις ζωές θα ρημάξουμε τα πάντα" έγραψαν κάποιοι μητροπολιτάνοι σε ένα ντουβάρι της Σταδίου.

Το ΑΥΤΟ/ μπορείτε να το βρείτε στα στέκια Περιστερίου, Νομικής, στο στέκι Ανατόπια στην Πάτρα, στα Γιάννενα (στο τραπεζάκι στη λέσχη του πανεπιστημίου), σε κεντρικά βιβλιοπωλεία της Αθήνας, καθώς και στην κατάληψη της Λέσχης Κατασκόπων (Φυλής και Φερών). Στη Θεσ/νίκη την ευθύνη για τη διακίνηση του περιοδικού έχει το δίκτυο passaggio autonomo.
για επικοινωνία: autozine@gmail.com
Τ.Θ. 3586, Τ.Κ. 10210, Αθήνα
*με την ένδειξη **"για το ΑΥΤΟ/"***

Πίσω καννίβαλοι

φίλοι της νεολαίας, αναλυτές του κώλου, υπουργοί bloggers, κυνηγοί ψήφων, δημοσιογράφοι με κατανόηση, παρεξηγημένοι δικηγόροι, μαγαζάτορες χτυπημένοι από την κρίση, έμποροι αισιοδοξίας, ιδιοκτήτες, νοικοκυραίοι ενάντια στη βία...

Η σφαίρα που σκότωσε τον Αλέξη Γρηγορόπουλο στις 6 Δεκέμβρη έχει κάνει μακρύ δρόμο, και τον βρήκε ανοιχτό.
Τον άνοιξαν οι χαμένες ζωές των προλετάριων αδερφών μας σ' αυτούς τους ίδιους δρόμους.
Τον άνοιξε η ανοχή στους όλο και περισσότερους μπάτσους, στον όλο και περισσότερο στρατό, στον όλο και περισσότερο θάνατο που ετοιμάζουν για όλους μας.
Τον άνοιξε η συντριβή της κοινωνικότητας, η βαθιά αδιαφορία και η αφασία του «θεού ατόμου».
Αν είναι αλήθεια ότι οι εποχές που έρχονται θα απαιτούν ακόμα μεγαλύτερες «θυσίες», ακόμα περισσότερο στρίμωγμα για όσους είναι σπρωγμένοι στο καναβάτσο, ακόμα περισσότερη αποβλάκωση, ακόμα μεγαλύτερη συνενοχή στα εγκλήματα των αφεντικών, ακόμα περισσότερο τον «πόλεμο όλων εναντίον όλων»,

τότε είναι αλήθεια ότι ο λογαριασμός της μνήμης θα βαραίνει

Χρωστάμε

Και δεν θα ξοφλήσουμε εύκολα

Σε αυτό το τεύχος θα βρείτε:

Τότε είναι αλήθεια ότι ο λογαριασμός της μνήμης θα βαραίνει

Χρωστάμε

Και δεν θα ξοφλήσουμε εύκολα

Σε αυτό το τεύχος θα βρείτε:

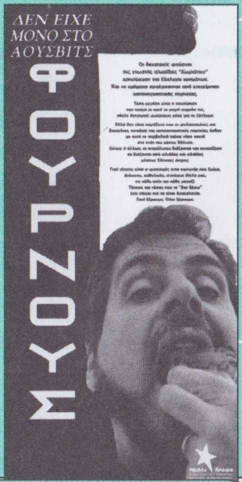
Χωριάτικο

Το δίκτυο 12 φούρνων με την επωνυμία «Χωριάτικο» αποτελούσε βιτρίνα για ξέπλυμα εσόδων από την καταναγκαστική πορνεία. Παρέα με δύο στριπτιτζάδικα, που ανήκαν σε κυπριακή off shore εταιρεία και με τη συνεργασία ενός «γραφείου ανεύρεσης εργασίας» στη Ρωσία, το κύκλωμα αυτό εκμεταλλευόταν μέσω της καταναγκαστικής εκπόρνευσης γυναίκες από χώρες της ανατολικής ευρώπης. Τις εφοδίαζε με πλαστά διαβατήρια ή πλαστά δικαιολογητικά υποβολής αίτησης για πολιτικό άσυλο, τις εγκαθιστούσε σε διαμερίσματα στην Αθήνα, τις κυκλοφορούσε στα ερωτικά ραντεβού με βανάκια που αγοράζονταν με leasing από το Χωριάτικο. Και το κερασάκι; Ο εγκέφαλος του κυκλώματος στήριζε οικονομικά για ένα διάστημα μια μη κυβερνητική οργάνωση που διέθετε κέντρα περίθαλψης κακοποιημένων γυναικών.

Ο κύκλος της σεξουαλικής εκμετάλλευσης γυναικών στην ελλάδα διαρκώς διευρύνεται. Αν το 1990 οι έλληνες επέδειξαν εξαιρετική ετοιμότητα να πλιατσικολογήσουν πάνω στα σώματα των «ηττημένων» προλετάριων του ανατολικού μπλοκ, σήμερα, 18 χρόνια μετά, το πλιάτσικο αυτό έχει αφενός οργανωθεί πιο συστηματικά κι αφετέρου είναι σαφέστατα διαμεσολαβημένο από τους κρατικούς μηχανισμούς. Τέτοια είναι η έκταση και αναβάθμιση του πλιάτσικου ώστε να χωράει στον αντίποδά του ακόμη και τις οργανωμένες πρώτες βοήθειες. Όπως η εν λόγω γυναικεία μκο που μπορεί να υποστηρίζει ότι δεν γνώριζε από πού προέρχονταν οι συγκεκριμένες εισφορές και ούτε ήταν η δουλειά της να κάνει τον ντετέκτιβ για να μάθει. Όμως ακόμη και με αυτόν τον τρόπο, με το «δεν ξέρω, και δεν είναι δουλειά μου να ξέρω» οι οργανωμένες πρώτες βοήθειες συνιστούν στην ουσία συμμετοχή και ξέπλυμα του εγκλήματος.

Η βιομηχανία σεξουαλικής εκμετάλλευσης, παρέα με το δουλεμπόριο μεταναστών από τα εμπόλεμα μέτωπα της μέσης ανατολής και της ασίας, είναι τόσο κερδοφόρα όσο ακριβώς ταιριάζει σε μια χώρα που το οικόπεδό της στον πλανήτη τούτο έχει αυξημένη αξία. Το ότι η ελλάδα είναι «η πύλη της Ανατολής προς τη Δύση» σε συνδυασμό με τη δύναμη που απορρέει από μια τέτοια θέση μέσα στον παγκόσμιο καταμερισμό δυνάμεων φαίνεται ότι τα έχει καταλάβει πολύ καλά αυτή η κοινωνία. Τα έχει εν μέρει μεταφράσει σε ένα είδος τελωνείου στο οποίο άνθρωποι-εμπορεύματα καλούνται να πληρώσουν βαρύ αντίτιμο, σε ένα είδος τελωνείου από το οποίο βγάζουν κέρδος ολοένα και περισσότερα ντόπια καθάρματα σε συντονισμό με το κράτος.

Οι ρίζες του δουλεμπορίου σε τούτο τον τόπο είναι τόσο μακριές, όσο μακρινές είναι οι αποστάσεις μεταξύ Ρωσίας, Κύπρου, Ελλάδας, Αφγανιστάν και Ιράκ. Και το κόλπο είναι τόσο πολλά υποσχόμενο που αρκεί να αναλογιστεί κανείς ότι μόνο στην υπόθεση Χωριάτικο ρίχτηκαν με τα μούτρα επτά εισαγγελείς, εβδομήντα αστυνομικοί και στελέχη του υπουργείου οικονομικών για τον έλεγχο των οικονομικών στοιχείων. Έχει μπόλικο ψωμί για όλους. Η «Λευκή Άρτος» (όπως ονομάστηκε η αστυνομική επιχείρηση εναντίον του κυκλώματος Χωριάτικο) αυτό σημαίνει άλλωστε: να γίνει το βρώμικο ψωμί λευκό. Δηλαδή ακόμη πιο οργανωμένο ξέπλυμα.

Αφίσα που κολλήθηκε από την αυτόνομη ομάδα Μηδέν Άπειρο. Εξόργισε προφανώς τους φουρνάρηδες που βγήκαν οργανωμένα με σπρέυ για να επιβάλλουν τη σιωπή σε όλη την Πατησίων και τη Γ' Σεπτεμβρίου. Ιδού!

Η διεθνής του τρόμου

Για κάμποσο καιρό μετά την 11η Σεπτέμβρη 2001, και κάτω από τη βία των απανωτών τυφλών εκρήξεων σε μετρό και βαγόνια τρέ-

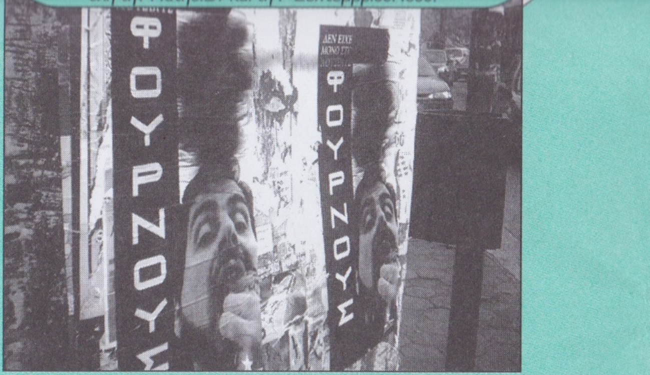
Ινδίας. Τον υπέδειξε στο πρόσωπο όχι μιας ακραίας ισλαμικής ομάδας, αλλά στο πρόσωπο ενός κράτους: του γειτονικού Πακιστάν. Προ-

Γαλέρα

Ο πρόεδρος του ΕΒΕΑ (Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο) σε συνάντηση με τη διοίκηση του ΙΚΑ ζήτησε νομοθετική τροπολογία για μη έλεγχο

ετοιμότητα να πλιατσικολογήσουν πάνω στα σώματα των «ηττημένων» προλετάριων του ανατολικού μπλοκ, σήμερα, 18 χρόνια μετά, το πλιάτσικο αυτό έχει αφενός οργανωθεί πιο συστηματικά κι αφετέρου είναι σαφέστατα διαμεσολαβημένο από τους κρατικούς μηχανισμούς. Τέτοια είναι η έκταση και αναβάθμιση του πλιάτσικου ώστε να χωράει στον αντίποδά του ακόμη και τις οργανωμένες πρώτες βοήθειες. Όπως η εν λόγω γυναικεία μκο που μπορεί να υποστηρίζει ότι δεν γνώριζε από πού προέρχονταν οι συγκεκριμένες ντόπια καθάρματα σε συντονισμό με το κράτος.

Οι ρίζες του δουλεμπορίου σε τούτο τον τόπο είναι τόσο μακριές, όσο μακρινές είναι οι αποστάσεις μεταξύ Ρωσίας, Κύπρου, Ελλάδας, Αφγανιστάν και Ιράκ. Και το κόλπο είναι τόσο πολλά υποσχόμενο που αρκεί να αναλογιστεί κανείς ότι μόνο στην υπόθεση Χωριάτικο ρίχτηκαν με τα μούτρα επτά εισαγγελείς, εβδομήντα αστυνομικοί και στελέχη του υπουργείου οικονομικών για τον έλεγχο των οικονομικών στοιχείων. Έχει

Η διεθνής του τρόμου

Για κάμποσο καιρό μετά την 11η Σεπτέμβρη 2001, και κάτω από τη βία των απανωτών τυφλών εκρήξεων σε μετρό και βαγόνια τρένων στην ευρώπη, σε δρόμους, πλατείες και αγορές πόλεων της νοτιοανατολικής ασίας, η θέση που έλεγε ξεκάθαρα ότι οι επιθέσεις στο ψαχνό είναι κρατικές δουλειές δεν ήταν διόλου αυτονόητη. Αντιθέτως, έπρεπε να ανοίξει χώρο μέσα σε ένα περιβάλλον -καινούριο για τα δεδομένα των δυτικών κοινωνιών- σύγχισης και προπαγάνδας περί «ισλαμικής τρομοκρατίας».

Σήμερα που η βία των κρατικών ανταγωνισμών ανά τον πλανήτη επιταχύνεται τα πράγματα είναι πλέον αρκετά πιο ξεκάθαρα. Κοντά στα τέλη Νοεμβρίου, οι επιθέσεις και οι σφαίρες στο ψαχνό στη Βομβάη της Ινδίας από ομάδα ένοπλων που όργωσε κεντρικές περιοχές (σιδηροδρομικό σταθμό, ξενοδοχεία, κεντρικούς δρόμους) της πόλης και άφησε πίσω της 170 άμαχους νεκρούς, είναι άλλη μία τρανταχτή απόδειξη του τρόμου που μόνο τα κράτη είναι ικανά να σκορπούν στα εμπόλεμα μέτωπά τους. Είναι χαρακτηριστικό το ποιον έσπευσε άμεσα η προπαγάνδα, τόσο εντός του ινδικού κράτους όσο και εκτός (στις κρατικές του συμμαχίες), να υποδείξει ως εγκέφαλο των επιθέσεων στη μεγαλούπολη της Ινδίας. Τον υπέδειξε στο πρόσωπο όχι μιας ακραίας ισλαμικής ομάδας, αλλά στο πρόσωπο ενός κράτους: του γειτονικού Πακιστάν. Προφανώς και δεν το κάνει διόλου τυχαία αυτό το ινδικό κράτος. Το Πακιστάν μέσα στο χάρτη των ανταγωνισμών στην περιοχή είναι φανερός αντίπαλος τόσο της Ινδίας, όσο και του συμμαχικού αμερικανικού κράτους. Και η Ινδία θέλει να το κάνει ξεκάθαρο στο εσωτερικό της: ακόμη και μέσα από 170 νεκρούς. Ξεκάθαρο δηλαδή τι; Ότι οι κρατικοί ανταγωνισμοί είναι αυτοί που γεννούν τον τρόμο και σπέρνουν το μακελειό.

ἄνθρωποι – σκιές μιας τραγωδίας

λουτρό αίματος στα ξενοδοχεία της Βομβάης, υπήρξαν επιθέσεις με θύματα απλούς πολίτες, που αποσιωπήθηκαν από τα

Γαλέρα

Ο πρόεδρος του ΕΒΕΑ (Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο) σε συνάντηση με τη διοίκηση του ΙΚΑ ζήτησε νομοθετική τροπολογία για μη έλεγχο των επιχειρήσεων στην περίπτωση που εφαρμόσουν 3ήμερη ή 4ήμερη εβδομάδα εργασίας. Για την ακρίβεια προτείνει να έχουν τ΄αφεντικά το δικαίωμα με τις συμβάσεις πλήρους απασχόλησης να ασφαλίζουν το προσωπικό 15-20 μέρες το μήνα αντί για 25. Ο λόγος; Μα η κρίση...

Ωραία δικαιολογία η κρίση! Κολλάει παντού, είναι η καραμέλα της επικαιρότητας με την οποία τα αφεντικά μπορούν να διακηρύττουν το πού σκοπεύουν να φτάσουν την υποτίμηση της εργασίας.

Εντωμεταξύ η διοίκηση του ΙΚΑ πέταξε το μπαλάκι στην κυβέρνηση. Είναι θέμα νομοθεσίας, είπε, και αρμόδιο είναι το κράτος. Σωθήκαμε δηλαδή.

Ο πρόεδρος του ΕΒΕΑ, πρώην γγ του υπουργείου οικονομικών

Τελικά δεν ήταν βέτο...

Το μακεδονικό κράτος αποφάσισε να προσφύγει στο Δικαστήριο της Χάγης εναντίον της ελλάδας για παραβίαση της ενδιάμεσης συμφωνίας. Θυμίζουμε ότι η ενδιάμεση συμφωνία του 1995 προέβλεπε ρητά ότι το ελληνικό κράτος δεν έχει κανένα δικαίωμα να εμποδίσει την ένταξη της Μακεδονίας σε οποιοδήποτε διεθνή οργανισμό (όπως της εε και του νατο) εφόσον αυτή γίνει με το αναγνωρισμένο από τον ΟΗΕ όνομα της, δηλαδή FYROM. Η Μακεδονία λοιπόν πηγαίνει στη Χάγη λέγοντας ότι η ελλάδα παρεμπόδισε την ένταξή της στο ΝΑΤΟ τον Απρίλιο του 2008 στο Βουκουρέστι, κατά τη σύνοδο κορυφής των κρατών-μελών του.

Στο τεύχος 19 του ΑΥΤΟ/ τον Απρίλιο 2008, η στήλη «ο πυρετός του κόσμου» ανέλυε με λεπτομέρειες ότι όντως το ελληνικό κράτος παρεμπόδισε την ένταξη της μακεδονίας στο νατο κι ότι δεν ήταν διόλου μόνο του στη διαδικασία αυτή. Είχε συμμάχους στο πλάι του, συμμάχους ισχυρούς συμπεριλαμβανομένων και των ΗΠΑ και ότι είχε δουλέψει συστηματικά για τη μη ένταξη της μακεδονίας πολύ καιρό πριν την περιβόητη σύνοδο. Στη στήλη επίσης γραφόταν ότι η ντόπια εθνικιστική (από τα δεξιά και από τα αριστερά) προπαγάνδα που μιλούσε για τη μοναξιά της ελλάδας που οφείλει να ορθώσει το αντιιμπεριαλιστικό της ανάστημα απέναντι στα αμερικάνικα και άλλα κέντρα εξουσίας που δεν είναι στο πλάι της και να ασκήσει βέτο ήταν κουραφέξαλα για εσωτερική κατανάλωση.

Θυμίζουμε επίσης και τα μεθεόρτια της συνόδου, τις τυμπανοκρουσίες για την ελληνική επιτυχία στο Βουκουρέστι, τη «νίκη του περιβόητου βέτο». Μόνο που κανένα βέτο δεν είχε ασκηθεί από την ελλάδα! Τώρα μάλιστα που έχει περάσει καιρός και το ελληνικό κράτος πορεύεται ανενόχλητο με ακόμη πιο αναβαθμισμένη σχέση ισχύος, η ντόπια προπαγάνδα βγαίνει και το λέει ξεκάθαρα: ότι η ελλάδα δεν έχει να φοβηθεί τίποτε από την προσφυγή στη Χάγη διότι τίποτα από όσα

ΕΠΙΚΑΙΡΑ

(τσιμπολογήματα από τους τίτλους των εφημερίδων και άλλα)

Δουλέμποροι πίσω από τις δολοφονίες

Η δολοφονία δύο Πακιστανών, τα πτώματα των οποίων εντοπίστηκαν στο Γαλατά Τροιζηνίας, αποδίδεται σε Έλληνες δουλέμπορους. Σύμφωνα με μαρτυρίες μεταναστών που ήταν στο σκάφος του κυκλώματος που τους μετέφερε από τα παράλια της Τουρκίας, οι δύο Πακιστανοί ξυλοκοπήθηκαν για παραδειγματισμό με ξύλινα κουπιά από τους δουλέμπορους επειδή διαμαρτυρήθηκαν για τις συνθήκες κράτησής τους. Ως εγκέφαλος του κυκλώματος φέρεται 43χρονος ιδιοκτήτης φορτηγού ψυγείου. Συνελήφθη επίσης ο 23χρονος γιος του

Ημιμαθείς, μορφωμένοι ή…παραμορφωμένοι;

Έντονος προβληματισμός για τα εκπαιδευτικά συστήματα, καθώς κρίνονται ανεπαρκή για τους πολίτες του 21ου αιώνα.
Αντίθετα, στις ασιατικές χώρες οι μαθητές λαμβάνουν παιδεία που ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις του μέλλοντος· όμως οι πιέσεις στους μαθητές είναι τόσο μεγάλη που αρκετοί οδηγούνται στην αυτοκτονία

Στην Ισλανδία το «πάρτι» τελείωσε απότομα

Η μέχρι πρότινος τέταρτη πλουσιότερη χώρα στον κόσμο χρεοκόπησε μέσα σε μία μόνο εβδομάδα όταν έσκασε η φούσκα του τραπεζικού της συστήματος

Περνάει κρίση η διασκέδαση

Το «τα σπάμε, τα κάνουμε όλα γυάλα» έχει χαθεί, λέει ιδιοκτήτης κλαμπ της Θεσσαλονίκης. Στη νύχτα, συνεχίζει, αποτυπώνεται η όποια κρίση

Η ισχύς των ΗΠΑ φθίνει

Το Εθνικό Συμβούλιο Πληροφοριών των ΗΠΑ στη φετινή έκθεσή του προβλέπει ότι αναδυόμενες οικονομίες, όπως η Κίνα, η Ινδία και η Βραζιλία θα αυξήσουν την επιρροή τους εις βάρος της Αμερικής. Εκτιμά επίσης πως η Ευρώπη τείνει να εξελιχθεί σε «γίγαντα με πήλινα πόδια»

«Ο Μαρξ ήταν υπέρ του ελεύθερου εμπορίου»

είπε δημοσιογράφος σε συνέντευξη που έπαιρνε από τον Μίμη Ανδρουλάκη. Κι ο Μίμης απάντησε: Φυσικά…

Ο αστρολόγος Κώστας Λεφάκης προειδοποιεί:

η πρώτη στον 21ο αιώνα οικονομική κρίση πυροδοτήθηκε με την αντίθεση Κρόνου-Ουρανού. Τον προσεχή χειμώνα, αλλά και την ερχόμενη άνοιξη θα πληθύνουν οι κοινωνικές αναταραχές, οι πτωχεύσεις και η ανθρώπινη απελπισία. Παράλληλα θα έχουμε αύξηση εθνικιστικών δονήσεων, οι οποίες αναμφίβολα οδηγούν στη σύγκρουση οικονομικών συμφερόντων, μέσα σε μια κατάσταση βίας και ασυνεννοησίας. Το κακό έχει ξεκινήσει, κι αυτό που θα προκαλέσει τους προσεχείς μήνες είναι ο πόνος, οι σπασμωδικές αντιδράσεις, ο πανικός και ο φόβος

τικά για τη μη ένταξη της μακεδονίας πολύ καιρό πριν την περιβόητη σύνοδο. Στη στήλη επίσης γραφόταν ότι η ντόπια εθνικιστική (από τα δεξιά και από τα αριστερά) προπαγάνδα που μιλούσε για τη μοναξιά της ελλάδας που οφείλει να ορθώσει το αντιιμπεριαλιστικό της ανάστημα απέναντι στα αμερικάνικα και άλλα κέντρα εξουσίας που δεν είναι στο πλάι της και να ασκήσει βέτο ήταν κουραφέξαλα για εσωτερική κατανάλωση.

Θυμίζουμε επίσης και τα μεθεόρτια της συνόδου, τις τυμπανοκρουσίες για την ελληνική επιτυχία στο Βουκουρέστι, τη «νίκη του περιβόητου βέτο». Μόνο που κανένα βέτο δεν είχε ασκηθεί από την ελλάδα! Τώρα μάλιστα που έχει περάσει καιρός και το ελληνικό κράτος πορεύεται ανενόχλητο με ακόμη πιο αναβαθμισμένη σχέση ισχύος, η ντόπια προπαγάνδα βγαίνει και το λέει ξεκάθαρα: ότι η ελλάδα δεν έχει να φοβηθεί τίποτε από την προσφυγή στη Χάγη διότι τίποτα από όσα ισχυρίζεται το μακεδονικό κράτος δεν ισχύει. «Μπορεί η ελληνική πλευρά να είχε εκφράσει την πρόθεση να ασκήσει βέτο, όμως τυπικά στο Βουκουρέστι δεν έγινε αυτό» (Καθημερινή 23/11/08).

Να το κάνουμε λιανά: παραμονές της συνόδου στο Βουκουρέστι τον Μάρτιο και τον Απρίλιο του 2008 η ντόπια προπαγάνδα φώναζε βέτο! βέτο! βέτο! είμαστε μόνοι μας! Δεν μας στηρίζει κανείς! Βέτο!

Νοέμβριο του 2008 μετά την προσφυγή του μακεδονικού κράτους στη χάγη, η ντόπια προπαγάνδα λέει σε ήρεμους τόνους: ποιο βέτο; εμείς ασκήσαμε βέτο; τυπικά ασκήσαμε βέτο; Μπαααα....

Αυτό θα πει διπλωματία.

Περνάει κρίση η διασκέδαση

Το «τα σπάμε, τα κάνουμε όλα γυάλα» έχει χαθεί, λέει ιδιοκτήτης κλαμπ της Θεσσαλονίκης. Στη νύχτα, συνεχίζει, αποτυπώνεται η όποια κρίση

Η ισχύς των ΗΠΑ φθίνει

Το Εθνικό Συμβούλιο Πληροφοριών των ΗΠΑ στη φετινή έκθεσή του προβλέπει ότι αναδυόμενες οικονομίες, όπως η Κίνα, η Ινδία και η Βραζιλία θα αυξήσουν την επιρροή τους εις βάρος της Αμερικής. Εκτιμά επίσης πως η Ευρώπη τείνει να εξελιχθεί σε «γίγαντα με πήλινα πόδια»

«Ο Μαρξ ήταν υπέρ του ελεύθερου εμπορίου»

είπε δημοσιογράφος σε συνέντευξη που έπαιρνε από τον Μίμη Ανδρουλάκη. Κι ο Μίμης απάντησε: Φυσικά...

Ο αστρολόγος Κώστας Λεφάκης προειδοποιεί:

η πρώτη στον 21ο αιώνα οικονομική κρίση πυροδοτήθηκε με την αντίθεση Κρόνου-Ουρανού. Τον προσεχή χειμώνα, αλλά και την ερχόμενη άνοιξη θα πληθύνουν οι κοινωνικές αναταραχές, οι πτωχεύσεις και η ανθρώπινη απελπισία. Παράλληλα θα έχουμε αύξηση εθνικιστικών δονήσεων, οι οποίες αναμφίβολα οδηγούν στη σύγκρουση οικονομικών συμφερόντων, μέσα σε μια κατάσταση βίας και ασυνεννοησίας. Το κακό έχει ξεκινήσει, κι αυτό που θα προκαλέσει τους προσεχείς μήνες είναι ο πόνος, οι σπασμωδικές αντιδράσεις, ο πανικός και ο φόβος

Στην τεχνητή γονιμοποίηση καταφεύγουν χιλιάδες ζευγάρια παρά το μεγάλο οικονομικό και ψυχολογικό κόστος. Στο 75% των γυναικών η επώδυνη αυτή ιατρική διαδικασία δεν πετυχαίνει ποτέ (και ας προσπαθούν να το διαψεύσουν τα κέντρα υποβοηθούμενης αναπαραγωγής)

Τι περιμένει η μαύρη Αμερική από τον Ομπάμα;

Ο Ομπάμα είναι cool, φίλε! Λένε 18χρονοι ράπερ από το Χάρλεμ.

Είναι ο καλύτερος αλλά δεν περιμένω τίποτα, λέει ο Μπάρι Αλεξάντερ, βαρύτονος στο επάγγελμα

Η σούπερ μαμά μάς τελείωσε

Ελάχιστες γυναίκες κατορθώνουν να ζουν ισορροπημένα ανάμεσα στο σπίτι και την εργασία

Υπερπληθώρα γιατρών, αλλά οι θέσεις λίγες

Τελευταία, απόφοιτοι της Ιατρικής αποφασίζουν να σπουδάσουν σε άλλο κλάδο, ο οποίος προσφέρει μεγαλύτερη απορρόφηση

Πρωϊνό μιας Δευτέρας, ώρα 9 παρά κάτι, ρουφώντας αγχωμένα τις τελευταίες τζούρες καφέ για να βγει το 8ωρο που ακολουθεί. Το ράδιο συντονισμένο «στο Κόκκινο», παίζει Olympians και παλιές ελληνικές επιτυχίες του είδους «Σε συνάντησα στην πλαζ και φορούσες τυρκουάζ». Ακολουθεί μικρός σχολιασμός της επικαιρότητας και στο μικρόφωνο ο παρουσιαστής λέει: *Η απαγόρευση του καπνίσματος είναι ένα καλό μέτρο που έρχεται από την Ευρώπη επιτέλους! και στη χώρα μας. Από δω και πέρα στο μπαρ αν θες να καπνίσεις θα βγεις έξω. Θα βγεις έξω, πάει και τελείωσε! Μέσα θα είναι καθαρά, θα περνάμε καλά και θα γουστάρουμε.*

Παλιομαλάκα, μου χάλασες τη μέρα

Οι αδέσμευτοι ρεπόρτερς
Παράδειγμα: Lifo

Δεκάδες ρεπορτάζ περί Ομόνοιας δημοσιεύτηκαν μέσα στο Φθινόπωρο. Εδώ το σχετικό εξώφυλλο της δωρεάν Lifo.

Οι «καθώς πρέπει»

Οκτακόσιοι μπάτσοι στο κέντρο, και βλέπουμε.

Το "γκέτο της Ομόνοιας" και η σημασία του.

Για το κείμενο που ακολουθεί χρησιμοποιήθηκαν πολλά δημοσιεύματα του ημερήσιου τύπου που δεν αναφέρονται εδώ λόγω χώρου. Εκτός των άλλων, χρησιμοποιήσαμε εκτενώς το αρχείο της Λέσχης Κατασκόπων του 21ου αιώνα.

Ήδη από τον Σεπτέμβρη, ένα κανονικό αστυνομικό πογκρόμ σχεδιάστηκε και εξελίχθηκε ενάντια στους μετανάστες του κέντρου της Αθήνας. Η έκταση της επιχείρησης ήταν ευρύτατη, περιλάμβανε ισχυρότατη υποστήριξη από τον τύπο και η περιοχή της Ομόνοιας για πολλές εβδομάδες έμοιαζε με σκηνή από το Blade Runner. Το πιο καινοτόμο χαρακτηριστικό της επιχείρησης ήταν ότι, παρότι έλαβε ευρύτατη δημοσιότητα, παρόλο που δεν υπήρχε έντυπο ή ηλεκτρονικό μέσο που να μην κάνει κάποια αναφορά, σχεδόν πουθενά δεν αναφέρθηκε σαν πογκρόμ ή «επιχείρηση σκούπα» σαν και αυτές που χαρακτήρισαν τη δεκαετία του '90. Όχι· ακόμη και οι λίγοι που επιμένουν να παρακολουθούν τέτοια πράγματα, έμειναν με μια ασαφή εντύπωση που περιλαμβάνει «γενικευμένες διαμαρτυρίες κατοίκων και καταστηματαρχών για την εγκληματικότητα», «άθλιες συνθήκες διαβίωσης στο κέντρο», «κυκλώματα της νύχτας που λυμαίνονται τους απελπισμένους», άντε και καμιά διαμαρτυρία για κάποιο μεμονωμένο περιστατικό αστυνομικής βίας σε κάποιο αστυνομικό τμήμα.

Η πραγματικότητα όμως ήταν πολύ διαφορετική. Ίσως να βοηθήσει αν αναφέρουμε ένα κεντρικό σημείο της όλης διαδικασίας που όμως πέρασε στα ψιλά: Ότι ***η ελληνική αστυνομία, μέσα σε αυτούς τους τρεις μήνες, σχεδίασε και τώρα εφαρμόζει ένα σχέδιο «ενίσχυσης της αστυνόμευσης του ευρύτερου κέντρου [Ομόνοιας, Πατησίων, Καλλιθέας, Νέου Κόσμου κλπ], με οκτακόσιους***

ριγμένους χρήστες της περιοχής του κέντρου, ξενοδόχοι, καταστηματάρχες, κάτοικοι, επαγγελματίες έως και απλοί περιπατητές συσπειρώνται σε διαφόρων ειδών πολιτιστικούς συλλόγους, ενώσεις, εκδηλώσεις διαμαρτυρίας και ανακοινώσεις που ξεφύτρωναν σαν τα μανιτάρια για ολόκληρο το διάστημα που παρακολουθήσαμε το ζήτημα. Τα λόγια τους ήταν ουσιαστικά κοινά: κινδυνεύει η δημόσια υγεία, να εκδιωχθούν οι μετανάστες που είναι εγκληματίες και λυμαίνονται την περιοχή ως έμποροι ναρκωτικών και χρήστες, ως μαστροποί και πόρνες. Που περιφέρονται ασκόπως και τρομάζουν την πελατεία, που έχουν μετατρέψει το ιστορικό κέντρο της Αθήνας σε μια τεράστια χαβούζα ανομίας. Σε πλήρη αρμονία, όλοι αυτοί οι καθώς πρέπει ιδιοκτήτες ζητούν ακόμα περισσότερη αστυνόμευση και εκδίωξη των μεταναστών. Ζητάνε το κράτος.

Ορισμένα από τα πεπραγμένα των καθώς πρέπει συμπολιτών μας, αναφέρονται σε διπλανή στήλη. Θα πρέπει όμως εδώ να σημειώσουμε και κάτι παραπάνω: Οι ιδιοκτήτες της περιοχής του κέντρου δεν ανακάλυψαν τώρα τους μετανάστες. Είναι πολλοί ανάμεσά τους εκείνοι που επί χρόνια επιδόθηκαν στην εκμετάλλευση των μεταναστών με κάθε τρόπο, άμεσα ή έμμεσα. «Νόμιμα», ή στους κόλπους του παράνομου κεφαλαίου. Είναι για παράδειγμα χαρακτηριστικό ότι, όπως αναφέρεται σε μια από τις γνωστότερες μελέτες για το κέντρο της Αθήνας, τα ξενοδοχεία της Ομόνοιας ήταν κλειστά

Οι αδέσμευτοι ρεπόρτερς
Παράδειγμα: Lifo

Δεκάδες ρεπορτάζ περί Ομόνοιας δημοσιεύτηκαν μέσα στο Φθινόπωρο. Εδώ το σχετικό εξώφυλλο της δωρεάν Lifo.

Οι «καθώς πρέπει»
Παράδειγμα: Πολιτιστικός σύλλογος Ομόνοιας «Θησέας»

Ο εθνικοσοσιαλιστικών θα λέγαμε προσανατολισμών Πολιτιστικός Σύλλογος Ομόνοιας «Θησέας», αγνώστων λοιπών στοιχείων, εμφανίστηκε στις 22 του Σεπτέμβρη με «ανοιχτή επιστολή» προς κάθε ενδιαφερόμενο (μπάτσο, νομάρχη υπουργό και πάει λέγοντας). Θαυμάστε:

> *Μπροστά στην ανυπαρξία του κράτους, τις εύκολες και από απόσταση κραυγές για «ανθρώπινα δικαιώματα», οι λαθρομετανάστες αποθρασύνονται. Σηκώνονται αργά-αργά το απόγευμα, περιφέρονται ως αργόσχολοι στους δρόμους, διακινούν ναρκωτικά, πορνεύονται, προκαλούν επεισόδια και κάθονται σε ομάδες μπροστά στα μαγαζιά, διώχνοντας τους περαστικούς και τους πελάτες. Ποιος κανονικός άνθρωπος θα μπει στα μαγαζιά μας, όταν στην είσοδό του κάθονται ή περιφέρονται 5, 10, 20, 30, 50, 100 αργόσχολοι αλλοδαποί; Όταν ένας από εμάς τους παρακάλεσε να κάνουν λίγο πιο πέρα για να περάσει, του απάντησαν : «fuck you, fuck your police, fuck your country»... Δεν είμαστε ρατσιστές φυσικά, αλλά η κατάσταση αυτή δεν πάει άλλο...*

παρότι έλαβε ευρύτατη δημοσιότητα, παρόλο που δεν υπήρχε έντυπο ή ηλεκτρονικό μέσο που να μην κάνει κάποια αναφορά, σχεδόν πουθενά δεν αναφέρθηκε σαν πογκρόμ ή «επιχείρηση σκούπα» σαν και αυτές που χαρακτήρισαν τη δεκαετία του '90. Όχι· ακόμη και οι λίγοι που επιμένουν να παρακολουθούν τέτοια πράγματα, έμειναν με μια ασαφή εντύπωση που περιλαμβάνει «γενικευμένες διαμαρτυρίες κατοίκων και καταστηματαρχών για την εγκληματικότητα», «άθλιες συνθήκες διαβίωσης στο κέντρο», «κυκλώματα της νύχτας που λυμαίνονται τους απελπισμένους», άντε και καμιά διαμαρτυρία για κάποιο μεμονωμένο περιστατικό αστυνομικής βίας σε κάποιο αστυνομικό τμήμα.

Η πραγματικότητα όμως ήταν πολύ διαφορετική. Ίσως να βοηθήσει αν αναφέρουμε ένα κεντρικό σημείο της όλης διαδικασίας που όμως πέρασε στα ψιλά: Ότι ***η ελληνική αστυνομία, μέσα σε αυτούς τους τρεις μήνες, σχεδίασε και τώρα εφαρμόζει ένα σχέδιο «ενίσχυσης της αστυνόμευσης του ευρύτερου κέντρου [Ομόνοιας, Πατησίων, Καλλιθέας, Νέου Κόσμου κλπ], με οκτακόσιους επιπλέον αστυνομικούς, πάντα βέβαια με επίκεντρο τον άνθρωπο[1]»***.

Δεν ξέρουμε αν είχε «επίκεντρο τον άνθρωπο», αλλά αυτό που εξελίχθηκε από το Σεπτέμβρη και συνεχίζεται να εξελίσσεται μέχρι σήμερα, είναι πολύ βαθύτερο από «διαμαρτυρίες των κατοίκων» και κρατικούς μηχανισμούς που ανησυχούν για το «πρόβλημα δημόσιας υγείας». Στην πραγματικότητα πρόκειται ***για την ελληνική πολιτική για την μετανάστευση όπως σχεδιάζεται και ξεδιπλώνεται σήμερα***. Αλλά σε τελική ανάλυση πρόκειται για κάτι ακόμη ευρύτερο: Πρόκειται για την πολιτική του ελέγχου του προλεταριάτου στους δημόσιους χώρους, για μια πολιτική που αφορά όλους τους εργάτες, ντόπιους και ξένους, για μια πολιτική που δεν προοιωνίζει τίποτα καλό για το μέλλον.

Αλλά ας μην προτρέχουμε. Παρακάτω θα προσπαθήσουμε να μιλήσουμε για κάποιους από τους κοινωνικούς παράγοντες που βρήκαμε να εμπλέκονται στο ζήτημα της «αστυνόμευσης του κέντρου» και θα προσπαθήσουμε να εξηγήσουμε πως και γιατί οι επιδιώξεις τους ταυτίζονται.

Οι «καθώς πρέπει»

Αν μείνει κανείς στην επιφάνεια, θα καταλήξει πως το ζήτημα του «γκέτο στο κέντρο της αθήνας» πηγάζει από μια μερίδα των καθωσπρέπει συμπολιτών μας. Θεωρώντας εαυτούς τους νόμιμους και

υγεία, να εκδιωχθούν οι μετανάστες που είναι εγκληματίες και λυμαίνονται την περιοχή ως έμποροι ναρκωτικών και χρήστες, ως μαστροποί και πόρνες. Που περιφέρονται ασκόπως και τρομάζουν την πελατεία, που έχουν μετατρέψει το ιστορικό κέντρο της Αθήνας σε μια τεράστια χαβούζα ανομίας. Σε πλήρη αρμονία, όλοι αυτοί οι καθώς πρέπει ιδιοκτήτες ζητούν ακόμα περισσότερη αστυνόμευση και εκδίωξη των μεταναστών. Ζητάνε το κράτος.

Ορισμένα από τα πεπραγμένα των καθώς πρέπει συμπολιτών μας, αναφέρονται σε διπλανή στήλη. Θα πρέπει όμως εδώ να σημειώσουμε και κάτι παραπάνω: Οι ιδιοκτήτες της περιοχής του κέντρου δεν ανακάλυψαν τώρα τους μετανάστες. Είναι πολλοί ανάμεσά τους εκείνοι που επί χρόνια επιδόθηκαν στην εκμετάλλευση των μεταναστών με κάθε τρόπο, άμεσα ή έμμεσα. «Νόμιμα», ή στους κόλπους του παράνομου κεφαλαίου. Είναι για παράδειγμα χαρακτηριστικό ότι, όπως αναφέρεται σε μια από τις γνωστότερες μελέτες για το κέντρο της Αθήνας, τα ξενοδοχεία της Ομόνοιας ήταν κλειστά μέχρι το 1990. Τότε ξανάνοιξαν, αποκλειστικά για να αποτελέσουν άθλιους, ιδιωτικών συμφερόντων, καταυλισμούς για τους τότε νεοφερμένους Αλβανούς μετανάστες. Όπως άλλωστε αναφέρεται στην ίδια πηγή, το ζήτημα δεν περιοριζόταν στα ξενοδοχεία. Όλοι σχεδόν οι ιδιοκτήτες της περιοχής ωφελούνταν «είτε εκδίδοντας ένα δυο κορίτσια οι ίδιοι, είτε εισπράττοντας ποσοστά για να επιτρέπουν την παρουσία των πορνών στο κατάστημά τους», είτε νοικιάζοντας διαμερίσματα με το κεφάλι, είτε τέλος εκμεταλλευόμενοι την νέα εργασία που προσφερόταν σε εξευτελιστικές τιμές.[2]

Είναι λοιπόν παλιές καραβάνες αυτοί οι καθώς πρέπει που τώρα θορυβούν. Παλιές καραβάνες, αν όχι ως πρόσωπα, τουλάχιστον ως κοινωνικές φιγούρες. Και θα πρέπει να μας προβληματίσει ο θόρυβός τους. Γιατί όλοι αυτοί ζητάνε να φύγουν οι μετανάστες, δηλαδή οι ίδιες κοινωνικές φιγούρες που δεκαπέντε χρόνια παλιότερα ξεζουμίζονταν μια χαρά; Και γιατί τα αιτήματά τους να έχουν τέτοια πρόσβαση στον τύπο; Προτού προσπαθήσουμε να απαντήσουμε όμως, θα μιλήσουμε για έναν επιπλέον σημαντικό παράγοντα της κοινωνικής ζωής της περιοχής.

Οι Μπάτσοι

Το Α.Τ. Ομόνοιας. Το γνωστό σε όλους αστυνομικό τμήμα. Οι μπάτσοι που φροντίζουν για την

αρμονική λειτουργία των θρυλικών «παράνομων κυκλωμάτων», για την ομαλότητα και την ασφάλεια των πελατών που εισέρχονται στη ζώνη παράνομης κατανάλωσης πίσω από την πλατεία και γύρω της. Το μερτικό τους είναι δεδομένο. Και όσα έχουν ακουστεί κατά καιρούς, μαζεμένα φαντάζουν πολλά, πάρα πολλά. Βασανισμοί, ταπεινώσεις, εξευτελισμοί, εμπορία ναρκωτικών, εκβιασμοί, τοκογλυφία, σωματεμπορία, δολοφονίες. Ο κατάλογος είναι μακρύς. Μια ματιά στις εφημερίδες είναι αρκετή:

Το 2000, ναρκομανείς καταγγέλλουν τον «σερίφη» της Ομόνοιας, τον αστυνόμο Τσαπάρα. Ακόμα και εκτός υπηρεσίας, με πολιτικά, έρχεται στην πλατεία, τους χτυπάει και τους παίρνει τα ναρκωτικά. Μα καλά, ποιος είναι αυτός ο Τσαπάρας;

Γιώργος Τσαπάρας, από το Α.Τ. Ομόνοιας. Συνελήφθη με άλλον έναν μπάτσο με το πορτ μπαγκάζ του περιπολικού γεμάτο φιξάκια και όπλα. Πλούσιο παρελθόν: 3 καταδίκες για βαριές σωματικές βλάβες, 42 εύφημες μνείες και διακρίσεις. Τρεις μήνες μετά οι δύο αστυνομικοί αφήνονται ελεύθεροι.

Το 2001 το «Ε» της κυριακάτικης Ελευθεροτυπίας κάνει αφιέρωμα στο αστυνομικό τμήμα Ομόνοιας και στο παρεμπιπτόντως «αποκαλύπτει» ότι ο «πραγματικός διοικητής του» ήταν αρχιτσατσά της περιοχής που είχε δολοφονηθεί πρόσφατα.

Το 2005 το συμβούλιο της Ευρώπης θα καταγγείλει το αστυνομικό τμήμα Ομόνοιας για τις απαράδεκτες συνθήκες στα κρατητήριά του...

Το 2006 αστυνομικός κατηγορείται για τοκογλυφία και εκβιασμούς. Στα τέλη του ίδιου χρόνου ξυλοκοπείται άγρια μετανάστης στα κρατητήρια. Αφήνεται ελεύθερος για να πεθάνει στο σπίτι του την επόμενη μέρα. Για περαιτέρω ξυλοδαρμούς και ταπεινώσεις οι καταγγελίες είναι πολλές...

Απ' ό,τι φαίνεται βέβαια και αστυνομικοί από άλλα τμήματα εμπλέκονται στην παράνομη οικονομία της περιοχής με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. Τον Μάρτιο του 2008, σύμφωνα με δημοσιεύματα, αστυνομικός του Α.Τ Καισαριανής είχε δεχθεί επίθεση από μετανάστες στην διασταύρωση Μενάνδρου και Σοφοκλέους. Ήταν εκτός υπηρεσίας και όπως ισχυριζόταν του επετέθησαν όπως περνούσε με την μηχανή του από την περιοχή, τον έριξαν κάτω και θαρα πως υπάρχει ένα ***στάνταρ μερτικό για τους μπάτσους της περιοχής από κάθε συνεύρεση πόρνης με πελάτη.*** Κι αυτό φυσικά σημαίνει σταθερή διασύνδεση των μπάτσων με το παράνομο κεφάλαιο. Αλλά δεν χρειάζονται τεκμήρια για να διαπιστώσει κανείς τη σύνδεση μπάτσων και παράνομου κεφαλαίου. Αρκεί μια βόλτα στους δρόμους της περιοχής. Και μάτια για να βλέπεις...

Όσο για τους λόγους για τους οποίους οι μπάτσοι που διαχειρίζονται την παρανομία της περιοχής έχουν συμφέρον από την «πάταξη της εγκληματικότητας», θα πρέπει να είναι προφανείς. Εκείνος που «πατάσσει» είναι εκείνος που ελέγχει. Αλλά θα πούμε περισσότερα παρακάτω.

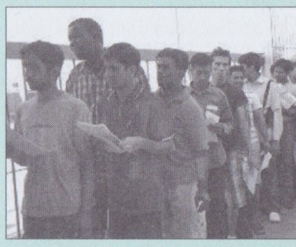
Το υπουργείο εσωτερικών

Πολλές φορές το ξεχνάμε, αλλά η Ελλάδα είναι κράτος και ένα κράτος δεν δουλεύει αν όλοι οι μηχανισμοί και οι άνθρωποί του σκέπτονται σαν ιδιοκτήτες περίπτερου (έστω κι αν το περίπτερο πουλάει ναρκωτικά). Υπάρχουν μηχανισμοί και άνθρωποι επιφορτισμένοι να σκέπτονται σε ένα ανώτερο επίπεδο και τις δικές τους σκέψεις και κατευθύνσεις θα βρούμε να κινούνται πίσω από γεγονότα σαν την πρόσφατη γενική αστυνομική κατάληψη της Ομόνοιας και της πόλης ολόκληρης. Προφανώς δεν είμαστε τόσο κοντά σε αυτούς τους μηχανισμούς για να μπορούμε να γνωρίζουμε τα σχέδιά τους. Μπορούμε όμως να υποπτευόμαστε ορισμένες από τις προτεραιότητες που έχουν να κάνουν με τη δημόσια τάξη:

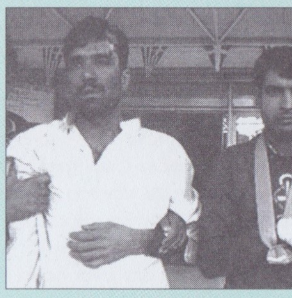
Τα «νέα μεταναστευτικά ρεύματα»

Αν μείνουμε στα δημοσιεύματα των τελευταίων μηνών, κινδυνεύουμε να πιστέψουμε ότι η χώρα βρίσκεται σε κατάσταση πολιορκίας. Σύμφωνα με αυτά τα δημοσιεύματα, 50 ως 150 χιλιάδες «λαθραίοι ξένοι» έχουν περάσει τα σύνορα από τις αρχές του 2008 και αυτός ο αριθμός είναι υποτίθεται μεγάλος, πολύ μεγαλύτερος από όσους μπορεί να «φιλοξενήσει» η ελληνική κοινωνία. Ειδικά από τον Αύγουστο και μετά, κράτος και κοινωνία βρίσκονται σε κατάσταση «ήπιας έκτακτης ανάγκης», «τα ανθρωπιστικά αισθήματα των κατοίκων των νησιών δοκιμάζονται», οι Πατρινοί δεν αντέ-

Κρατικοί μηχανισμοί για τη μετανάστευση.
Παράδειγμα: Πέτρου Ράλλη.

Η Διεύθυνση Αλλοδαπών στην Πέτρου Ράλλη είναι το σημείο όπου υποβάλλεται το 98% των αιτήσεων για παροχή ασύλου ολόκληρης της επικράτειας[1]. Σημειώστε εδώ πως, εκείνοι που υποβάλλουν αίτηση ασύλου, δεν είναι απαραίτητο να είναι αυτό που λέγεται «πολιτικοί πρόσφυγες». Αυτό που συμβαίνει είναι κάτι εντελώς διαφορετικό: Για κάποιον που έχει περάσει τα σύνορα παράνομα, ο μοναδικός τρόπος να αποκτήσει κάποιου είδους επίσημο χαρτί που να του επιτρέπει την προσωρινή παραμονή είναι να υποβάλλει αίτηση ασύλου. Αν καταφέρει να καταθέσει την αίτηση, μπορεί έπειτα να χρησιμοποιεί τη βεβαίωση σύμφωνα με την οποία «η κατατεθείσα αίτηση για παροχή ασύλου βρίσκεται υπό εξέταση», για να περνάει από τα μπλόκα των μπάτσων δίχως να καταλήγει στο κρατητήριο και την απέλαση. Κατά τα άλλα, πέρυσι απορρίφθηκαν κάπου 20.000 τέτοιες αιτήσεις και έγιναν δεκτές 8.

Με λίγα λόγια είναι πολύτιμα, εξαιρετικά πολύτιμα αυτά τα χαρτάκια, και όλα τους δίνονται από τη Διεύθυνση Αλλοδαπών της Πέτρου Ράλλη που έτσι αποκτά δικαιώματα ζωής και θανάτου επί των μεταναστών. Ε, με δεδομένα όλα αυτά, πως σας φαίνεται που, ενόσω η ιδεολογική και κατασταλτική, δημοσιογραφική και μπατσική εκστρατεία του Σεπτέμβρη και του Οκτώβρη εξελισσόταν, η Διεύθυνση Αλλοδαπών είχε αποφασίσει να κλείσει τις πόρτες και να μη δέχεται ούτε μία αίτηση «για λόγους φόρτου εργασίας»; Εμάς μας φαίνεται σαν οργανωμένο σχέδιο παρανομοποίησης. Γιατί, ***κλείνοντας τις πόρτες της, η Διεύθυνση Αλλοδαπών***

κάνει αφιέρωμα στο αστυνομικό τμήμα Ομόνοιας και στο παρεμπιπτόντως «αποκαλύπτει» ότι ο «πραγματικός διοικητής του» ήταν αρχιτσατσά της περιοχής που είχε δολοφονηθεί πρόσφατα.

Το 2005 το συμβούλιο της Ευρώπης θα καταγγείλει το αστυνομικό τμήμα Ομόνοιας για τις απαράδεκτες συνθήκες στα κρατητήριά του…

Το 2006 αστυνομικός κατηγορείται για τοκογλυφία και εκβιασμούς. Στα τέλη του ίδιου χρόνου ξυλοκοπείται άγρια μετανάστης στα κρατητήρια. Αφήνεται ελεύθερος για να πεθάνει στο σπίτι του την επόμενη μέρα. Για περαιτέρω ξυλοδαρμούς και ταπεινώσεις οι καταγγελίες είναι πολλές…

Απ' ό,τι φαίνεται βέβαια και αστυνομικοί από άλλα τμήματα εμπλέκονται στην παράνομη οικονομία της περιοχής με τον έναν ή τον άλλο τρόπο. Τον Μάρτιο του 2008, σύμφωνα με δημοσιεύματα, αστυνομικός του Α.Τ Καισαριανής είχε δεχθεί επίθεση από μετανάστες στην διασταύρωση Μενάνδρου και Σοφοκλέους. Ήταν εκτός υπηρεσίας και όπως ισχυριζόταν του επετέθησαν όπως περνούσε με την μηχανή του από την περιοχή, τον έριξαν κάτω και ένας Σουδανός του πήρε το υπηρεσιακό περίστροφο, το οποίο και εκπυρσοκρότησε. Και οι δύο, αστυνομικός και μετανάστης, κρατούνταν στο νοσοκομείο. Το Νοέμβρη του 2008, οκτώ μήνες μετά, ο ίδιος μπάτσος συνελήφθη από αστυνομικούς του τμήματος Ακροπόλεως. Επάνω του βρέθηκαν ναρκωτικά χάπια, και στην έρευνα που ακολούθησε σπίτι του βρέθηκε ποσότητα ναρκωτικών.

Οι επιχειρήσεις ναρκωτικών και καταναγκαστικής πορνείας είναι από τις πιο προσοδοφόρες στην Ελλάδα. Και η ελληνική αστυνομία δεν είναι πρόθυμη να χάσει το μερίδιο από τα κέρδη… Δεν πρόκειται άλλωστε για πρόσφατη ιστορία: Το '93, πριν δεκαπέντε χρόνια, η Ελλάδα και η Γερμανία ήταν αναγνωρισμένες σαν τα ευρωπαϊκά κέντρα της παιδικής και καταναγκαστικής πορνείας. Το «μεροκάματο» του νταβατζή στο κέντρο της Αθήνας ήταν 500.000 δρχ. Όπως είχε πει και χαρακτηριστικά μία τσατσά που εξέδιδε ανήλικα κορίτσια, «Συνήθως, ένα κορίτσι πρέπει να φέρει σε μια μέρα περίπου 100.000-150.000 δρχ. Από αυτά πρέπει να πληρώσω πάνω από το 1/3 στον Έλληνα νταβατζή για την ασφάλεια που προσφέρει. Με τον όρο ασφάλεια δεν εννοώ την προστασία, αλλά την εξεύρεση πελατείας για το κορίτσι, την ενοικίαση διαμερίσματος και *οπωσδήποτε το λάδωμα της Αστυνομίας...*»[3]. Προσέξτε αυτή τη διατύπωση. Η ξεκάθαρη περιγραφή της μοιρασιάς των εσόδων, δηλώνει ξεκά-

κατευθύνσεις θα βρούμε να κινούνται πίσω από γεγονότα σαν την πρόσφατη γενική αστυνομική κατάληψη της Ομόνοιας και της πόλης ολόκληρης. Προφανώς δεν είμαστε τόσο κοντά σε αυτούς τους μηχανισμούς για να μπορούμε να γνωρίζουμε τα σχέδιά τους. Μπορούμε όμως να υποπτευόμαστε ορισμένες από τις προτεραιότητες που έχουν να κάνουν με τη δημόσια τάξη:

Τα «νέα μεταναστευτικά ρεύματα»

Αν μείνουμε στα δημοσιεύματα των τελευταίων μηνών, κινδυνεύουμε να πιστέψουμε ότι η χώρα βρίσκεται σε κατάσταση πολιορκίας. Σύμφωνα με αυτά τα δημοσιεύματα, 50 ως 150 χιλιάδες «λαθραίοι ξένοι» έχουν περάσει τα σύνορα από τις αρχές του 2008 και αυτός ο αριθμός είναι υποτίθεται μεγάλος, πολύ μεγαλύτερος από όσους μπορεί να «φιλοξενήσει» η ελληνική κοινωνία. Ειδικά από τον Αύγουστο και μετά, κράτος και κοινωνία βρίσκονται σε κατάσταση «ήπιας έκτακτης ανάγκης», «τα ανθρωπιστικά αισθήματα των κατοίκων των νησιών δοκιμάζονται», οι Πατρινοί δεν αντέχουν να μην είναι ρατσιστές και πάει λέγοντας. Αυτή η «αδυναμία υποδοχής» παρουσιάζεται σαν προφανής. Κατά τη γνώμη μας πάντως είναι εξαιρετικά ενδιαφέρουσα, δεδομένου ότι δεκαπέντε χρόνια πριν η Ελλάδα είχε δεχθεί σε μία και μόνη χρονιά 500.000 εργάτες από την Αλβανία[4]. Το αναφέραμε και νωρίτερα για την Ομόνοια, αλλά ίσχυσε γενικότερα: Οι νοικοκυραίοι, οι ιδιοκτήτες και οι μπάτσοι που σήμερα «δεν αντέχουν τόσους μετανάστες», είχαν διαχειριστεί εκείνο το δεκαπλάσιο μεταναστευτικό ρεύμα μια χαρά: Γκρίνιαξαν, σκότωσαν, γάμησαν και άρμεξαν με τους γνωστούς όρους και τους γνωστούς τρόπους. Τι πάθανε λοιπόν τώρα; Θα μπορούσε να πει κανείς πως γκρινιάζουν προκαταβολικά υποτιμώντας το μελλοντικό τους εργατικό δυναμικό. Παλιά τους τέχνη κόσκινο.

Κατά τη γνώμη μας όμως, ***η μετανάστευση που δέχεται η χώρα δεν είναι ακριβής επανάληψη της μετανάστευσης που δέχθηκε κατά τη δεκαετία του '90.*** Και η διαφορά δεν βρίσκεται μόνο στην εθνότητα και τις δεξιότητες των μεταναστών (διαφορές το ακριβές είδος των οποίων δεν γνωρίζουμε). Υπάρχει και κάτι ακόμη, κάτι που λέγεται από όλο και περισσότερα στόματα: Αν οι μετανάστες της δεκαετίας του '90 ήρθαν να "σώσουν την ελληνική οικονομία", ποτίζοντας με ιδρώτα και αίμα τις οικοδομές, τα μεγάλα έργα και τα χωράφια της ελληνικής επαρχίας, οι μετανάστες του 2008 έρχο-

την προσωρινή παραμονή είναι να υποβάλλει αίτηση ασύλου. Αν καταφέρει να καταθέσει την αίτηση, μπορεί έπειτα να χρησιμοποιεί τη βεβαίωση σύμφωνα με την οποία «η κατατεθείσα αίτηση για παροχή ασύλου βρίσκεται υπό εξέταση», για να περνάει από τα μπλόκα των μπάτσων δίχως να καταλήγει στο κρατητήριο και την απέλαση. Κατά τα άλλα, πέρυσι απορρίφθηκαν κάπου 20.000 τέτοιες αιτήσεις και έγιναν δεκτές 8.

Με λίγα λόγια είναι πολύτιμα, εξαιρετικά πολύτιμα αυτά τα χαρτάκια, και όλα τους δίνονται από τη Διεύθυνση Αλλοδαπών της Πέτρου Ράλλη που έτσι αποκτά δικαιώματα ζωής και θανάτου επί των μεταναστών. Ε, με δεδομένα όλα αυτά, πως σας φαίνεται που, ενόσω η ιδεολογική και κατασταλτική, δημοσιογραφική και μπατσική εκστρατεία του Σεπτέμβρη και του Οκτώβρη εξελισσόταν, η Διεύθυνση Αλλοδαπών είχε αποφασίσει να κλείσει τις πόρτες και να μη δέχεται ούτε μία αίτηση «για λόγους φόρτου εργασίας»; Εμάς μας φαίνεται σαν οργανωμένο σχέδιο παρανομοποίησης. Γιατί, ***κλείνοντας τις πόρτες της, η Διεύθυνση Αλλοδαπών δημιούργησε τεχνητά και σχεδιασμένα τους «παράνομους λαθρομετανάστες» που οι μπάτσοι της αμέσως μετά ξεχύθηκαν για να συλλάβουν στους δρόμους.*** Και η όλη υπόθεση είχε μια συμβολική κορύφωση στις 26 Οκτώβρη, στα μαζικά επεισόδια που εξελίχθηκαν μπροστά στη Διεύθυνση Αλλοδαπών με σπασμένα πόδια και χέρια και ίσως έναν νεκρό (από όπου και η φωτό).

Οι ευαίσθητοι αριστεροί καταγγέλλουν εδώ πολλαπλές κρατικές ολιγωρίες. Πρώτον, τις αιτήσεις ασύλου τις δέχονται και τις εξετάζουν οι μπάτσοι, δηλαδή ο ίδιος μηχανισμός που είναι επιφορτισμένος με τη σύλληψη και την απέλαση των ανεπιθύμητων. Κατά δεύτερον, η διαδικασία αίτησης για άσυλο παραμένει αποκλειστική αρμοδιότητα μίας και μόνης κρατικής υπηρεσίας, πράγμα απαράδεκτο κλπ κλπ. Εμείς από την άλλη δε θα συμφωνήσουμε. ***Αυτό που δρα εδώ δεν είναι οι «δυσκαμψίες της κρατικής γραφειοκρατίας», αλλά μια κεντρική -για τα ελληνικά δεδομένα- πολιτική διαχείρισης των νέων μεταναστευτικών ρευμάτων και κατ' επέκταση της εργατικής τάξης…***

[1] *Δες Έκθεση Συνήγορου του Πολίτη προς τη Διεύθυνση Αλλοδαπών, 10/08.*
http://www.synigoros.gr/pdf_01/7035_1_paremvasi_stp_sto_provl.paralaitimasylou.pdf

Μια βόλτα στην Ομόνοια

Νίκος: Παιδιά μην πάτε από κει, είναι τίγκα στους μπάτσους. Μην πάτε από κει. Πάμε από δω. Από δω. Ψάχνεστε; Εγώ ήταν να βρω ρε πούστη μου αλλά με γάμησε μια κουφάλα, μου την έφερε ο πουσταράς - να, απέναντι, τον βλέπετε με τον σκούφο; Αυτός μου την έκατσε ο πούστης και είμαστε και από την ίδια περιοχή έτσι; Και μου την έκατσε. Πάμε από δω μαζί προς τα κάτω.

Μ.Α: Ρε φίλε τι παίζει εδώ; Εγώ είμαι από Μαρούσι και δεν κατεβαίνω συχνά κέντρο. Αλλιώς τα θυμάμαι τα κόλπα εδώ. Τι μπατσαρία είναι αυτή;

Νίκος: Γάμησέ τα φίλε γάμησέ τα. Μαρούσι ε; Εγώ από Ζωγράφου. Πώς σε λένε;

Μ.Α: Γιώργο...

Νίκος: Εμένα Νίκο. Έχει γίνει της πουτάνας εδώ πέρα. Από τότε με τη φάση με τα τσεκούρια και τα σπαθιά που σφαχτήκανε οι αράπηδες έχει γίνει της πουτάνας. Παντού μπάτσοι. Αλλά να σου πω δεν μαζεύουνε εμάς, τους αράπηδες μαζεύουνε. Μου το είπε και ένας μπάτσος που μιλάγαμε. Μου είπε χαζός είσαι ρε; Τι τρέχεις και τρελαίνεσαι; Τους μαύρους κυνηγάμε. Αυτοί είναι που πουλάνε. Και το γαμήσανε και τελείως - άκου τσεκούρια και σφαξίματα.

Μ.Α: Ναι ρε φίλε, και αυτοί ρε φίλε το γάμησαν. Αλλά εδώ ρε συ δεν είναι για να κυκλοφορείς... όπου να 'ναι θα μας μαζέψουν κι εμάς, δεν μπορεί...

[Εκείνη τη στιγμή ομάδα ζητάδων ανεβαίνει την Πειραιώς μαρσάροντας. Περνάει από δίπλα μας, κοιτάζει και φεύγει.]

Νίκος: Γάμησέ τα φίλε αλλά πού να πάς; Εγώ είμαι άστεγος, εδώ τη βγάζω... Πόσων χρονών είσαι ρε;

Μ.Α: 26...

Νίκος: Εγώ 23. Άντε πάμε να ψαχτούμε έχω ένα φιλαράκι λίγο πιο κάτω που μπορεί κάτι να μας έχει.

Μ.Α: Άσε ρε φίλε, ξέρω γω... πάω να την κάνω. Εδώ παίζει ζόρικη φάση.

Νίκος: Κάτσε λίγο ρε, θα γίνουμε, μην την κάνεις...

Δώδεκα το βράδυ καθημερινής, στο κέντρο της Αθήνας. Βόλτες στην Ομόνοια. Μενάνδρου. Σωκράτους. Σοφοκλέους. Γερανίου. Οι περαστικοί μετρημένοι στα δάχτυλα. Κάθε πέντε λεπτά ομάδες ζητάδων, τζίπ και περιπολικά περνάνε, κοιτάνε, φεύγουν. Συνολικά πάνω από δέκα τέτοιες «συναντήσεις». Κανονική αστυνομική κατοχή. Αλλά όχι για εμάς. Κανείς δεν σταμάτησε κανέναν. Ούτε ερωτήσεις, ούτε εξακριβώσεις. Οι πελάτες που πάνε στις πουτάνες δεν ενδιαφέρουν

νται σε μια οικονομία σε κρίση που πλέον δε σώζεται με τίποτα και «αδυνατεί να τους απορροφήσει» (δηλαδή να εκμεταλλευτεί την εργασία τους με κέρδος).

Και εδώ πια μπορούμε να διατυπώσουμε ορισμένες υποθέσεις: Τι γίνεται λοιπόν αν η υποτίμηση της εργασίας προχωράει με ταχείς ρυθμούς προς σημεία όπου τα αφεντικά όλο και λιγότερο θα μπορούν να βγάζουν χρήματα από τις «νόμιμες» μορφές εκμετάλλευσης; Τι γίνεται αν, για άλλη μια φορά, χρειάζεται «να καταστραφεί ένα σημαντικό μέρος, όχι μόνο από τα έτοιμα προϊόντα, μα κι από τις δημιουργημένες κιόλας παραγωγικές δυνάμεις»; Πως θα ξεσπάσει η «κοινωνική επιδημία που όλες τις περασμένες εποχές θα φαινόταν παραλογισμός»; Και ποιος θα είναι το πρώτο θύμα σε περίπτωση που οι καπιταλιστικές κοινωνίες «πισωδρομήσουν σε μια κατάσταση βαρβαρότητας»;[5]

Αν η αρχική υπόθεση είναι σωστή, η απάντηση στην τελευταία ερώτηση είναι από τις εύκολες: Οι εργάτες που «δεν υπάρχουν» (ο ρατσισμός δουλεύει καλά εδώ), τα «νέα μεταναστευτικά ρεύματα», με την είσοδό τους στη χώρα, όλο και περισσότερο θα βρίσκονται υποτιμημένα πέρα από το σημείο που προσδιόριζε το σύνθημα "ο ρατσισμός ρίχνει τα μεροκάματα" και θα πλησιάζουν όλο και περισσότερο στην κατάσταση που για το μεγαλύτερο μέρος της προηγούμενης δεκαπενταετίας αφορούσε αποκλειστικά τα "θύματα" της καταναγκαστικής πορνείας. ***Όσο αυτό που λέγεται "κρίση" θα προχωράει, όσο δηλαδή η εργασία θα υποτιμάται όλο και πιο κοντά στο σημείο μηδέν, τόσο οι νεοφερμένοι μετανάστες θα είναι όλο και πιο κατάλληλοι για να τροφοδοτήσουν το εμπόριο οργάνων, την καταναγκαστική πορνεία και τις υπόλοιπες μορφές δουλείας που έχει εφεύρει και μπορεί να εφεύρει στο μέλλον ο καπιταλισμός.***

Ότι αυτές οι μορφές δουλείας έχουν τις πιο πολλές φορές να κάνουν με το παράνομο κεφάλαιο, δεν σημαίνει ότι οι μπάτσοι ειδικά και το υπουργείο εσωτερικών γενικότερα θα περιοριστούν στο ρόλο του "Crime fighter". Αντιθέτως, σημαίνει ότι η όσο το δυνατόν ευρύτερη και σκληρότερη κατασταλ-

έσχατο σημείο της υποτίμησης, γίνονται αντιληπτοί σαν ανταλλακτικά νεφρά, σαν αχθοφόροι ναρκωτικών, σαν κρέας για τις φυλακές και τα βίτσια των μπάτσων και των φίλων τους και ταυτόχρονα σαν «κίνδυνος για τη δημόσια υγεία», σαν «εγκληματικότητα» και σαν «αισθητική - πολιτιστική πρόκληση». Τέτοια είναι τα σημερινά ονόματα του αναλώσιμου εργατικού δυναμικού.

Υπάρχει βέβαια και ένα επιπλέον μικρό ζήτημα.

Η «δεύτερη γενιά»

Κατά τη γνώμη μας λοιπόν, υπάρχει κι ένα δεύτερο ζήτημα που θα πρέπει αυτόν τον καιρό να απασχολεί τους μπατσοεγκέφαλους του υπουργείου εσωτερικών. Δεκαοκτώ χρόνια μετά την είσοδο της "πρώτης γενιάς" των μεταναστών στη χώρα, σημαντικό πλήθος της λεγόμενης "δεύτερης γενιάς" έχει πια φτάσει σε εκείνη την ευαίσθητη ηλικία όπου τελειώνει κανείς το σχολείο και ανακαλύπτει τη χαρά της εργασίας. Η ελληνική κοινωνία δεν έχει σταθεί και πολύ δίκαιη απέναντι σε αυτές τις κάποιες εκατοντάδες χιλιάδες πιτσιρικάδων. Η συντριπτική τους πλειοψηφία έχει αποτύχει να τελειώσει το Λύκειο, οι άδειες παραμονής τελειώνουν και ανανεώνονται μόνο αν προσκομίσεις ένσημα, οι σκατοδουλειές αποτελούν τον κανόνα και ο ρατσισμός τη μόνιμη αντιμετώπιση. Αυτές οι εκατοντάδες χιλιάδες πιτσιρικάδων έχουν πολλά χαρακτηριστικά εντελώς καινοφανή και ελπιδοφόρα για την ελληνική κοινωνία, χαρακτηριστικά που δεν θα μπορούσαμε να αναφέρουμε εδώ. Το σίγουρο πάντως είναι πως μια φορά κι έναν καιρό, οι νέοι, άφραγκοι και δυσαρεστημένοι κατέληγαν στις πλατείες κι εκεί άρχιζε το μυαλό τους κι έπαιρνε άσχημες στροφές... Άσε που, «υβριδικοί πολιτισμικά» καθώς είναι, μπορεί ν' αρχίσουνε να κάνουνε και παρέα με τίποτα έλληνες του ιδίου φυράματος και να έχουμε καμιά "μίξη των πολιτισμών" και άντε μετά να βγάλεις άκρη! Δεν ξέρουμε αν και με ποιο τρόπο τα έχει αυτά υπ' όψη του το υπουργείο, αλλά ο ασφυκτικός έλεγχος όσων δημόσιων χώρων παραμένουν "δωρεάν", μπορεί να κάνει θαύματα αν φοβάται κανείς την επικοινωνία, αν τρέμει την προ-

Μ.Α: Ναι ρε φίλε, και αυτοί ρε φίλε το γάμησαν. Αλλά εδώ ρε συ δεν είναι για να κυκλοφορείς... όπου να 'ναι θα μας μαζέψουν κι εμάς, δεν μπορεί...

[Εκείνη τη στιγμή ομάδα ζητάδων ανεβαίνει την Πειραιώς μαρσάροντας. Περνάει από δίπλα μας, κοιτάζει και φεύγει.]

Νίκος: Γάμησέ τα φίλε αλλά πού να πάς; Εγώ είμαι άστεγος, εδώ τη βγάζω... Πόσων χρονών είσαι ρε;

Μ.Α: 26...

Νίκος: Εγώ 23. Άντε πάμε να ψαχτούμε έχω ένα φιλαράκι λίγο πιο κάτω που μπορεί κάτι να μας έχει.

Μ.Α: Άσε ρε φίλε, ξέρω γω... πάω να την κάνω. Εδώ παίζει ζόρικη φάση.

Νίκος: Κάτσε λίγο ρε, θα γίνουμε, μην την κάνεις...

Δώδεκα το βράδυ καθημερινής, στο κέντρο της Αθήνας. Βόλτες στην Ομόνοια. Μενάνδρου. Σωκράτους. Σοφοκλέους. Γερανίου. Οι περαστικοί μετρημένοι στα δάχτυλα. Κάθε πέντε λεπτά ομάδες ζητάδων, τζίπ και περιπολικά περνάνε, κοιτάνε, φεύγουν. Συνολικά πάνω από δέκα τέτοιες «συναντήσεις». Κανονική αστυνομική κατοχή. Αλλά όχι για εμάς. Κανείς δεν σταμάτησε κανέναν. Ούτε ερωτήσεις, ούτε εξακριβώσεις. Οι πελάτες που πάνε στις πουτάνες δεν ενδιαφέρουν τους μπάτσους...

Λίγες ώρες νωρίτερα τα πράγματα ήταν διαφορετικά. Τρείς ώρες πίσω, ώρα εννιά. Κόσμος, φωνές, χαμός. Μετανάστες από Ασία, Αφρική. Κάθονταν στα πεζοδρόμια, μιλούσαν, κοιτούσαν, ακολουθούσαν: φίλε ψάχνεις; Κόκα, πρέζα, ψάχνεσαι; Η ίδια ερώτηση ξανά και ξανά και ξανά. Η ερώτηση έρχεται πάντα από τα χείλη μετανάστη. Δεν είναι τυχαίο. Ο πρεζάκιας προηγουμένως το είχε πει - οι «αράπηδες» την πουλάνε. Και να που καμιά φορά οι απόψεις πρεζάκηδων και δημοσιογράφων ταυτίζονται. Το ίδιο ακριβώς γραφόταν στην Καθημερινή στις 07/09. Γιάννης Σουλιώτης, ο δημοσιογράφος που μιλάει από το πίσω κάθισμα του περιπολικού: στην Γερανίου μετά από έφοδο βρήκαν σε διαμέρισμα ποσότητες ναρκωτικών και μετανάστες από Αφρική. Μένανε στο διαμέρισμα για 10-20 ευρώ το μήνα. Σε αντάλλαγμα κάνανε «δουλειές» για τον διαχειριστή. Εμπόριο ναρκωτικών, μικροκλοπές. Τα ναρκωτικά φυσικά προέρχονται από έλληνες εμπόρους. Για να μην ξεχνάμε ποιος κάνει τα κουμάντα... Η βρώμικη δουλειά γίνεται από μετανάστες για ένα κομμάτι ψωμί. Τα χρήματα πάνε στις τσέπες των άλλων...δηλαδή το ίδιο μοτίβο που επικρατεί και στις «νόμιμες» επιχειρήσεις.

Πεζές περιπολίες υπάρχουν και τώρα. Συχνά πυκνά. Κάθονται στις εισόδους των ξενοδοχείων με τις πουτάνες και μιλάνε με τους νταβατζήδες. Συζητάνε. Γελάνε...

θα βρίσκονται υποτιμημένα πέρα από το σημείο που προσδιόριζε το σύνθημα "ο ρατσισμός ρίχνει τα μεροκάματα" και θα πλησιάζουν όλο και περισσότερο στην κατάσταση που για το μεγαλύτερο μέρος της προηγούμενης δεκαπενταετίας αφορούσε αποκλειστικά τα "θύματα" της καταναγκαστικής πορνείας. ***Όσο αυτό που λέγεται "κρίση" θα προχωράει, όσο δηλαδή η εργασία θα υποτιμάται όλο και πιο κοντά στο σημείο μηδέν, τόσο οι νεοφερμένοι μετανάστες θα είναι όλο και πιο κατάλληλοι για να τροφοδοτήσουν το εμπόριο οργάνων, την καταναγκαστική πορνεία και τις υπόλοιπες μορφές δουλείας που έχει εφεύρει και μπορεί να εφεύρει στο μέλλον ο καπιταλισμός.***

Ότι αυτές οι μορφές δουλείας έχουν τις πιο πολλές φορές να κάνουν με το παράνομο κεφάλαιο, δεν σημαίνει ότι οι μπάτσοι ειδικά και το υπουργείο εσωτερικών γενικότερα θα περιοριστούν στο ρόλο του "Crime fighter". Αντιθέτως, σημαίνει ότι η όσο το δυνατόν ευρύτερη και σκληρότερη κατασταλτική αντιμετώπιση των νέων μεταναστευτικών ρευμάτων έχει να προσφέρει πολλά σε πολλούς. Από τη μια θα δημιουργήσει νέες θέσεις εργασίας και νέες εξουσίες για τους μπάτσους, πράγμα που, όχι μόνο αποτελεί τον κανόνα εδώ και πολλά χρόνια, αλλά και εξ ορισμού ισχυροποιεί τους δεσμούς των μπάτσων με την παρανομία. Από την άλλη θα τροφοδοτήσει το παράνομο κεφάλαιο με εργατικό δυναμικό, τόσο μέσω των φυλακών, όσο και μέσω της γενικότερης καταστολής και τιμωρίας της ανοργάνωτης παρανομίας που φυσικά θα σπρώξει διάφορους προς την οργανωμένη παρανομία. Αυτό βέβαια σημαίνει πως οι παράνομες δουλειές που έχουν περάσει στα χέρια των μπάτσων έχουν πολλά να κερδίσουν και ελάχιστα να χάσουν από μια σκλήρυνση της κατασταλτικής πολιτικής.

Από εδώ λοιπόν προκύπτει η μπατσική καταιγίδα. Από εδώ η κινητοποίηση της σχετικά άγνωστης, αλλά μονοπωλιακά πανίσχυρης όσον αφορά τις λαθραίες ζωές εργατών, υπηρεσίας που λέγεται «Διεύθυνση Αλλοδαπών» (την περιγράφουμε δίπλα). Από εδώ και η ομοψυχία των μπατσικών γραφίδων του ημερήσιου τύπου. Από εδώ και η καλλωπιστική - υγειονομική ευαισθησία νομαρχών, συλλόγων ιδιοκτητών και λοιπών καθαρμάτων. Ο καθένας για τους δικούς του λόγους, αλλά σε τελική ανάλυση όλοι για τον ίδιο λόγο, ενεργοποιούνται κυνηγώντας, εξευτελίζοντας, εξορίζοντας εργάτες. ***Που επειδή βρίσκονται όλο και πιο κοντά στο*** συντριπτική τους πλειοψηφία έχει αποτύχει να τελειώσει το Λύκειο, οι άδειες παραμονής τελειώνουν και ανανεώνονται μόνο αν προσκομίσεις ένσημα, οι σκατοδουλειές αποτελούν τον κανόνα και ο ρατσισμός τη μόνιμη αντιμετώπιση. Αυτές οι εκατοντάδες χιλιάδες πιτσιρικάδων έχουν πολλά χαρακτηριστικά εντελώς καινοφανή και ελπιδοφόρα για την ελληνική κοινωνία, χαρακτηριστικά που δεν θα μπορούσαμε να αναφέρουμε εδώ. Το σίγουρο πάντως είναι πως μια φορά κι έναν καιρό, οι νέοι, άφραγκοι και δυσαρεστημένοι κατέληγαν στις πλατείες κι εκεί άρχιζε το μυαλό τους κι έπαιρνε άσχημες στροφές... Άσε που, «υβριδικοί πολιτισμικά» καθώς είναι, μπορεί ν' αρχίσουνε να κάνουνε και παρέα με τίποτα έλληνες του ιδίου φυράματος και να έχουμε καμιά "μίξη των πολιτισμών" και άντε μετά να βγάλεις άκρη! Δεν ξέρουμε αν και με ποιο τρόπο τα έχει αυτά υπ' όψη του το υπουργείο, αλλά ο ασφυκτικός έλεγχος όσων δημόσιων χώρων παραμένουν "δωρεάν", μπορεί να κάνει θαύματα αν φοβάται κανείς την επικοινωνία, αν τρέμει την προλεταριακή ανασύνθεση και προκρίνει την ατομική κατανάλωση. Οπότε εξηγείται και η πρόθεση επέκτασης της "σωτηρίας του κέντρου" που εξαγγέλουν οι μπάτσοι στο Νέο Κόσμο, την Καλλιθέα και τελικά παντού.

Τώρα, μετά από αυτή την -αναγκαστικά συνοπτική- αναδρομή στους παράγοντες που συγκεντρώνονται γύρω, και όπως καταλαβαίνετε, διαθέτουν συμφέροντα που εκτείνονται πολύ πέρα, από το θέμα "αστυνόμευση του κέντρου", μπορούμε να βγάλουμε ορισμένα συμπεράσματα.

Και για το τέλος ζόφος

Και να λοιπόν: άλλοτε με επίσημες εξαγγελίες και διακριτικά δημοσιεύματα και άλλοτε με αδήλωτους πόθους και μηντιακές τερατωδίες, άλλοτε με μπροστάρηδες τους επίσημους πολιτικούς φορείς και άλλοτε με πρωταγωνιστές τους κοινούς θνητούς και τις ευλογίες τους, ***διεξήχθη μπροστά στα μάτια μας ένα απόλυτα επιτυχημένο, μαζικό και καθολικό, μπατσικό πογκρόμ.*** Να λοιπόν, που στο κεντρικότερο σημείο της αθηναϊκής μητρόπολης εφαρμόστηκαν με πλήρη αποτελεσματικότητα - δηλαδή και με μηδαμινές αντιδράσεις - ολοκληρωτικές και φασιστικές, στην καθαρή τους μορφή, πρακτικές εναντίον των κατώτερων στρωμάτων του προλεταριάτου.

Υπάρχουν πολλοί λόγοι για τους οποίους αυτού του είδους η αστυνομική κατάληψη του αθηναϊκού

κέντρου, αλλά και της ίδιας της πόλης στο σύνολό της, θα έπρεπε να λειτουργήσει ως καμπανάκι, ως σήμα κινδύνου. Λόγοι ηθικοί, συναισθηματικοί, υλικοί, ταξικοί, ανθρωπιστικοί. Κι αν θέλουμε να είμαστε ακόμα πιο συγκεκριμένοι χρειάζεται να προσθέσουμε: λόγοι που θα έπρεπε να αφορούν ολόκληρη την εργατική τάξη κι όχι απαραίτητα τον αντι-καθεστωτικό χώρο ή κομμάτια του.

Το τρίμηνο Σεπτέμβρη - Οκτώβρη - Νοέμβρη εκατοντάδες μπάτσων πλημμύρισαν το ιστορικό τρίγωνο της Αθήνας και επέβαλαν ένα ιδιότυπο καθεστώς απαρχάιντ. Κι αυτό που προβλήθηκε ως αιτία - οι ήδη ξεχασμένες συμπλοκές μεταξύ Αφρικανών μεταναστών στην Πειραιώς- σε επίπεδο διασάλευσης της Δημόσιας Τάξης δεν ήταν ικανό να προκαλέσει ούτε καν το χασμουρητό του καθ' ύλην μπατσοαρμόδιου. Έχουμε τη γνώμη λοιπόν πως η εκτεταμένη και καθολική επιχείρηση την οποία περιγράφουμε, όχι μόνο δεν αποτελεί ένα περιστατικό που έγινε και τελείωσε ή μια κάποιου είδους κατασταλτική παρέκκλιση· ίσα ίσα, ***ήταν ένα επεισόδιο - εικόνα της πολιτικής που έχει χαράξει το ελληνικό κράτος απέναντι στη νέα μετανάστευση και στα υποκείμενά της που βρίσκονται αυτή τη στιγμή στο έδαφός του.*** Κάτω απ' αυτό το πρίσμα μπορούν να γίνουν κατανοητές οι συντονισμένες και αλληλοσυμπληρούμενες κινήσεις των οργάνων που είναι επιφορτισμένα με τη «διαχείριση» των νέων μεταναστών. Επομένως, αυτό που εκτυλίσσεται στην αθηναϊκή καθημερινότητα (σίγουρα και αλλού) είναι κάτι πολύ πιο επικίνδυνο από επιμέρους τακτικές. ***Μπροστά μας προβάρεται ολόφρεσκη η στρατηγική του ελληνικού κράτους για τη «διαχείριση» των μεταναστών στα χρόνια που μας έρχονται.***

Και βέβαια ζητήματα τέτοιας σπουδαιότητας σαν κι αυτό που περιγράφουμε δε μπορούν παρά να πλαισιώνονται κι από τους κατάλληλους μηχανισμούς (ήδη υπάρχοντες που αναπροσαρμόζονται ή και νεοδημιουργημένους στην υπηρεσία του ίδιου σκοπού). Δεν είναι να εκπλήσσεται κανείς για το ποιοι μηχανισμοί αναλαμβάνουν δράση: η Ελληνική Αστυνομία, η Νομαρχία, η Διεύθυνση Αλλοδαπών, το Υπουργείο Εσωτερικών και Εξωτερικών, τα μμε, οι «σύλλογοι πολιτών», το παράνομο κεφάλαιο... έχουν βάλει τα σχεδιά τους σε εφαρμογή.

Το βέβαιο πάντως είναι ότι το πρώτο με το οποίο πρέπει να ξεμπερδέψουμε είναι ο ανθρωπισμός. Οι έλληνες και οι ελληνίδες συμπολίτες μας που βλέπουν απαθείς ή επικροτούν την υποτίμηση των ζωών χιλιάδων μαύρων (κυριολεκτικά και μεταφορικά) μεταναστών που θεριεύει λίγο παραδίπλα τους, αυτοί και αυτές που τώρα αποστρέφουν το βλέμμα τους με αδιαφορία, δεν είναι απλά «αναίσθητοι», είναι προδότες της τάξης. Και στην πραγματικότητα δεν κάνουν κάτι άλλο απ' το να υποθηκεύουν και τις δικές τους ζωές στη μεγάλη μηχανή. Κι αυτό γιατί όταν η απόσπαση υπεραξίας αδυνατεί να πραγματοποιηθεί σε ικανοποιητικό επίπεδο με τους παλιούς γνωστούς τρόπους (της «νόμιμης» εκμετάλλευσης της εργασίας), τότε ο δείκτης της υποτίμησης κατεβαίνει μέχρι εκείνο το σημείο που το σώμα δε μένει παρά να χρησιμοποιηθεί είτε ως ανταλλακτικό (στο εμπόριο οργάνων, στην πορνεία) είτε να απαγορευτεί εντελώς (στα ναρκοπέδια, στα κρατητήρια, στα στρατόπεδα συγκέντρωσης). Σε καιρούς λοιπόν που η κρίση κερδοφορίας απειλεί να εξαθλιώσει (όπου δεν το κάνει ήδη), όλο και μεγαλύτερα τμήματα του προλεταριάτου, ***αν αυτοί που τώρα βρίσκονται στο σημείο μηδέν δεν ιδωθούν, όχι ως «ξένοι» και «αναξιοπαθούντες», αλλά ως το απώτατο όριο στο οποίο μπορεί να φτάσει η καπιταλιστική εκμετάλλευση, τότε αργά ή γρήγορα την τύχη τους θα έχουν και ευρεία τμήματα του ντόπιου προλεταριάτου.*** Γιατί είναι γνωστό ότι τα αφεντικά ποτέ τους δε λυπήθηκαν κανέναν. Δυστυχώς, όσο πιο ξεκάθαρο γίνεται αυτό, τόσο πιο αργά θα είναι. Για όλους.

Μια βόλτα στη Βικτώρια

Συζήτηση με το Νίκο, Αλβανό οικοδόμο 40 ετών, στη Βικτώρια, 28/10/2008, 14:00.

(Ο Νίκος κάθεται μόνος σε παγκάκι στη Βικτώρια, ανάμεσα σε Αφγανούς και Πακιστανούς).

Μ.Α: Από πότε είσαι εδώ;

Νίκος: Πρέπει να είμαι εδώ κοντά δέκα χρόνια, από το '98 ή και πιο παλιά (αργότερα στη συζήτηση αναφέρεται στο 1994).

Μ.Α: Και τι δουλειά κάνεις;

Νίκος: Οικοδόμος, μάστορας στα σίδερα... Καλά λεφτά! Και 1.000 και 1.200 ευρώ το μήνα.

Μ.Α: Έχεις οικογένεια;

Νίκος: Έχω γυναίκα και δύο παιδιά στην Αλβανία.

Μ.Α: Γιατί δεν τους έχεις φέρει εδώ;

Νίκος: Είχαμε προβλήματα, δεν είχαν χαρτιά, άσε που όταν ήμουν μικρός δεν ασχολιόμουν να κάνω οικογένεια, δεν είχα τίποτα, κοίταζα να βγάλω χαρτιά. Ε, μετά ήρθαν κι οι ρωσίδες και βολευτήκαμε όλοι, ξέρεις, οι ρωσίδες είναι όπως τα θες, όπως τα θες... Παντρεύτηκα αργά, το 2002, γύρισα στην Αλβανία και παντρεύτηκα, και μετά τα παιδιά μεγάλωσαν, τη μάνα τους δεν μπορούσα να τη φέρω... οπότε έμειναν αυτοί εκεί, κι εγώ να πηγαινοέρχομαι.

Μ.Α: Πως τα βλέπεις τα πράγματα εδώ;

Νίκος: Δύσκολα φίλε, πολύ δύσκολα. Δεν έχει δουλειά, δεν έχει δουλειά πουθενά. Μέχρι το 2004 ήτανε μια χαρά, και δουλειά και λεφτά. Από το 2004 και μετά σφίγγουνε τα πράγματα και τώρα πια είναι πολύ δύσκολα να βρεις δουλειά.

Μ.Α: Γιατί συμβαίνει αυτό;

Νίκος: Έχει γεμίσει ο τόπος Ρουμάνους και αυτούς τους μαύρους, ξέρεις, από την Αφρική. Αυτοί δουλεύουν με λιγότερα λεφτά...

Μ.Α: Δηλαδή αυτοί βρίσκουν δουλειά;

Νίκος: (παύση)... Όχι, ούτε αυτοί βρίσκουν δουλειά... Δεν ξέρω.

Μ.Α: Και τώρα τι κάνεις;

Νίκος: Περιμένω να βρω δουλειά. Σήμερα (είναι και για εμάς γιορτή) πήγα σε έναν ξάδερφο και δώστου κρασί και δώστου κρέας... Μετά που να πάω μόνος σπίτι; Και ήρθα εδώ.

Η συζήτηση διακόπτεται από την παρεμβολή ελληνίδας ετών πενήντα.

Ελληνίδα: Είδες τον Αρμάντο;

Νίκος: Ναι αλλά έφυγε. Μου είπε ότι σε ψάχνει και θα ξαναγυρίσει.

Ελληνίδα: Αλήθεια το λες;

Νίκος: Ναι, ναι, αλήθεια! Αφού σε αγαπάει το ξέρεις!

και στα υποκείμενά της που βρίσκονται αυτή τη στιγμή στο έδαφός του. Κάτω απ' αυτό το πρίσμα μπορούν να γίνουν κατανοητές οι συντονισμένες και αλληλοσυμπληρούμενες κινήσεις των οργάνων που είναι επιφορτισμένα με τη «διαχείριση» των νέων μεταναστών. Επομένως, αυτό που εκτυλίσσεται στην αθηναϊκή καθημερινότητα (σίγουρα και αλλού) είναι κάτι πολύ πιο επικίνδυνο από επιμέρους τακτικές. ***Μπροστά μας προβάρεται ολόφρεσκη η στρατηγική του ελληνικού κράτους για τη «διαχείριση» των μεταναστών στα χρόνια που μας έρχονται.***

Και βέβαια ζητήματα τέτοιας σπουδαιότητας σαν κι αυτό που περιγράφουμε δε μπορούν παρά να πλαισιώνονται κι από τους κατάλληλους μηχανισμούς (ήδη υπάρχοντες που αναπροσαρμόζονται ή και νεοδημιουργημένους στην υπηρεσία του ίδιου σκοπού). Δεν είναι να εκπλήσσεται κανείς για το ποιοι μηχανισμοί αναλαμβάνουν δράση: η Ελληνική Αστυνομία, η Νομαρχία, η Διεύθυνση Αλλοδαπών, το Υπουργείο Εσωτερικών και Εξωτερικών, τα μμε, οι «σύλλογοι πολιτών», το παράνομο κεφάλαιο... ***Με άλλα λόγια, η φυσική απαγόρευση των μεταναστών που «περισσεύουν» αποτελεί το διακύβευμα, το οποίο καθένας ξεχωριστά επιδιώκει, αλλά τελικά όλοι οι κοινωνικοί και κρατικοί μηχανισμοί μαζί καλούνται να διαχειριστούν αποτελεσματικά.***

Τα πράγματα λοιπόν δεν είναι όπως το 1990. Κι αν πρέπει να αναφέρουμε τα νέα στοιχεία που αποτελούν και πλαισιώνουν την ελληνική πολιτική για τους μετανάστες, θα σημειώσουμε ακροθιγώς τα εξής: ***Ύπαρξη σημείων κεντρικής λήψης αποφάσεων. Ύπαρξη επίσημων και ημιεπίσημων φορέων και οργανισμών «για τους μετανάστες» που έχουν τρόπους να συντονίζονται. Ο νέος ρόλος των μμε. Η άνθηση του παράνομου κεφαλαίου και η σύνδεσή του με τους μπάτσους. Ο μεσολαβητικός - καταπραϋντικός - συμβουλευτικός ρόλος της αριστεράς όπως διαμορφώνεται μετά το 2000. Η ύπαρξη της δεύτερης γενιάς των μεταναστών και η σημασία της για την ταξική σύνθεση. Τέλος, η κρίση και οι εξελίξεις που την αφορούν.*** Δεν μπορούμε και δεν ξέρουμε να αναφερθούμε στον καθένα από αυτούς τους παράγοντες. Μπορούμε όμως ήδη να αναγνωρίσουμε τη σημασία τους. Και μπορούμε να υποστηρίξουμε πως είναι επείγον να διερευνηθούν και να οδηγήσουν σε πολιτική. Ήδη έχουμε -ως συνήθως- αργήσει. Ήδη το κράτος και τα αφεντικά μεγαλύτερα τμήματα του προλεταριάτου, ***αν αυτοί που τώρα βρίσκονται στο σημείο μηδέν δεν ιδωθούν, όχι ως «ξένοι» και «αναξιοπαθούντες», αλλά ως το απώτατο όριο στο οποίο μπορεί να φτάσει η καπιταλιστική εκμετάλλευση, τότε αργά ή γρήγορα την τύχη τους θα έχουν και ευρεία τμήματα του ντόπιου προλεταριάτου.*** Γιατί είναι γνωστό ότι τα αφεντικά ποτέ τους δε λυπήθηκαν κανέναν. Δυστυχώς, όσο πιο ξεκάθαρο γίνεται αυτό, τόσο πιο αργά θα είναι. Για όλους.

[1] Η ενίσχυση της αστυνόμευσης με αυτή την διατύπωση έχει αναφερθεί στο παρεμπιπτόντως σε τουλάχιστον 3 διαφορετικά ρεπορτάζ της Καθημερινής, καθώς και σε μια πρόσφατη ραδιοφωνική συνέντευξη δημοτικού συμβούλου της πλειοψηφίας.

[2] Όλα αυτά και πολλά περισσότερα αναφέρονται στο βιβλίο του Ιορδάνη Ψημμένου, *Μετανάστευση από τα Βαλκάνια: Κοινωνικός Αποκλεισμός στην Αθήνα*, Παπαζήσης, 1995.

[3] Στο ίδιο

[4] Στο ίδιο.

[5] Τα πολυπαιγμένα αποσπάσματα είναι από το Κομμουνιστικό Μανιφέστο. Ο Μαρξ περιγράφει τις εμπορικές κρίσεις της εποχής του.

Το τετρασέλιδο επιμελήθηκε η αυτόνομη ομάδα Μηδέν Άπειρο

Νίκος: Δύσκολα φίλε, πολύ δύσκολα. Δεν έχει δουλειά, δεν έχει δουλειά πουθενά. Μέχρι το 2004 ήτανε μια χαρά, και δουλειά και λεφτά. Από το 2004 και μετά σφίγγουνε τα πράγματα και τώρα πια είναι πολύ δύσκολα να βρεις δουλειά.

Μ.Α: Γιατί συμβαίνει αυτό;

Νίκος: Έχει γεμίσει ο τόπος Ρουμάνους και αυτούς τους μαύρους, ξέρεις, από την Αφρική. Αυτοί δουλεύουν με λιγότερα λεφτά...

Μ.Α: Δηλαδή αυτοί βρίσκουν δουλειά;

Νίκος: (παύση)... Όχι, ούτε αυτοί βρίσκουν δουλειά... Δεν ξέρω.

Μ.Α: Και τώρα τι κάνεις;

Νίκος: Περιμένω να βρω δουλειά. Σήμερα (είναι και για εμάς γιορτή) πήγα σε έναν ξάδερφο και δώστου κρασί και δώστου κρέας... Μετά που να πάω μόνος σπίτι; Και ήρθα εδώ.

Η συζήτηση διακόπτεται από την παρεμβολή ελληνίδας ετών πενήντα.

Ελληνίδα: Είδες τον Αρμάντο;

Νίκος: Ναι αλλά έφυγε. Μου είπε ότι σε ψάχνει και θα ξαναγυρίσει.

Ελληνίδα: Αλήθεια το λες;

Νίκος: Ναι, ναι, αλήθεια! Αφού σε αγαπάει το ξέρεις!

Τα βράδια του Φθινόπωρου οι μπάτσοι κυριάρχησαν στο κέντρο της πόλης. Πρόκειται φυσικά για τους ίδιο μηχανισμό που δέχεται τις αιτήσεις ασύλου, συλλαμβάνει παράνομους μετανάστες και συνδέεται στενά (αν δεν ελέγχει άμεσα) το παράνομο κεφάλαιο, την μοναδική διέξοδο εργασίας που απομένει για τους προλετάριους που επίσημα δεν υπάρχουν. Να τι πάει να πει διαχείριση των μεταναστευτικών ρευμάτων στον εικοστό πρώτο αιώνα!

Μικρή προειδοποίηση 1

Σαν σε σκωτσέζικο ντους, οι εναλλασσόμενες δόσεις ζεστού / ψυχρού θεαματικού κάνουν την πλανητική κοινή γνώμη ν' ανατριχιάζει παρακολουθώντας το φαινόμενο «Ομπάμα». Τι έγινε τελικά; Κατέρρευσε το όνειρο, επειδή διόρισε τη Χίλαρυ (ένα γεράκι, αυτός το περιστέρι!) και διαψεύστηκαν οι ελπίδες του κινήματος των καρναβαλιστών και των αμερικανικών καπή της αριστεράς; Δεν θα ανατραπεί η επαίσχυντη πολιτική Μπους; Δεν θα την κάνει ο στρατός από το Ιράκ σε 16 μήνες; Δεν θα φυτρώσουν φράουλες στα χέρσα χωράφια κι ούτε η κανέλα θα σχηματίζει πλέον καρδούλες πέφτοντας πάνω στον καπουτσίνο; Ας είμαστε ρεαλιστές αδέλφια. Ξεχάστε την μπάσα φωνή του Ομπάμα και τις λιγωμένες ατάκες του στο αμερικανικό θυμικό και επιτέλους! ας δούμε την πραγματικότητα κατάματα. Το αμερικανικό είναι ένα έθνος-κράτος σε πόλεμο (και - in case you forget it - στον πόλεμο των πολέμων για την διατήρηση της ηγεμονίας του) και η πασαρέλα υποψηφίων στις εκλογές αφορούσε στην επιλογή του αυριανού πολεμικού ηγέτη. Δηλαδή, του δημόσιου προσώπου του εμπόλεμου αμερικανικού καπιταλισμού. Ανάμεσα στους δύο διεκδικητές της προεδρίας, το (ας το θέσουμε έτσι:) σύστημα επέλεξε αυτόν που μπορεί καλύτερα να υπηρετήσει την νούμερο ένα προϋπόθεση ενός εμπόλεμου κράτους: την εθνική ενότητα. Γιατί σε αυτό έδειξε ικανός ο αυριανός πρόεδρος: αναγνωρίζοντας την κοινωνική και πολιτική σημασία του αμερικανικού περιθωρίου (και τι περιθώριο! σχεδόν οι μισοί αμερικανοί είναι πεταμένοι στα σκοινιά) ανέστησε την υπόσχεση μιας νικηφόρας πανεθνικής μοίρας. Ας κόψουν λοιπόν τα κρυφόγελα οι αριστεροί κι οι παραμυθιασμένοι στην ευρωπαϊκή πλευρά. Οι ομπαμικές ψευδαισθήσεις της αμερικανικής αριστεράς θα πληρωθούν με σκληρό νόμισμα στα πολεμικά μέτωπα του πλανήτη. Ας κλείσει το Γκουαντανάμο· δεν θα επηρεάσει σε τίποτε την ικανότητα της πολεμικής μηχανής να σπέρνει την καταστροφή. Και κρατήστε την ανάσα σας όταν η μπάσα φωνή θα καλεί σε νέες εκστρατείες...

Μικρή προειδοποίηση 2

Κυκλοφορεί μια ανόητη ελπίδα (παράγωγο της γενικευμένης μακαριότητας και του μακροχρόνιου εθισμού στην ευμάρεια) ότι η τελευταία κρίση του καπιταλισμού είναι μια υπόθεση που αφορά μόνο στα υψηλότερα, πιο αφηρημένα και απομακρυσμένα κλιμάκια της οικονομίας. Εκεί που το χρήμα συναλλάσσεται σε τερατώδεις, εξωπραγματικές ποσότητες. Είναι όμως αξιοθρήνητα ανόητο να νομίζει κανείς (με το ίδιο τρόπο που «νομίζει» καταναλώνοντας θέαμα) ότι τα βάσανα είναι μόνο για τα golden boys κι είναι αυτοκτονικά ανόητη η πίστη ότι από την καταιγίδα γίνεται να βγεις χωρίς να βρέξεις και να κάψεις τον κώλο σου. Γράφαμε στο προηγούμενο τεύχος για την κρίση (θέλοντας να συμβάλλουμε στο να επανέλθει στα πραγματικά της μέτρα - δηλαδή στα μέτρα του ταξικού ανταγωνισμού) και ίσως να μην το κάναμε ξεκάθαρο, ίσως να το αφήσαμε σαν αυτονόητο, ίσως να χρειάζεται επανάληψη, ότι η μόνη σωτηρία του καπιταλισμού από μια κρίση είναι η καταστροφή. Γενική, μαζική καταστροφή πραγμάτων και ζωών· καταστροφή

Ήταν ένα μικρό καράβι...

Τι συμβαίνει στη Σομαλία; «Πειρατεία» είναι η προφανής απάντηση που υποδεικνύουν τα διεθνή μήντια, ο ΟΗΕ, το ΝΑΤΟ, η ΕΕ, οι ενώσεις εφοπλιστών, οι πετρελαιοπαραγωγές χώρες, οι ΗΠΑ, η Ρωσία, η Ινδία και όσοι ακόμη δείχνουν αγανακτισμένοι από το θράσος των σομαλών σαλταδόρων που λυμαίνονται τον κόλπο του Άντεν κι έως σήμερα, μόνο για φέτος, έχουν αρπάξει περισσότερα από 40 πλοία, ανάμεσά τους το ουκρανικό Faina, φορτωμένο με 30 σοβιετικά τανκς Τ-72 και το σαουδαραβικό μεγατάνκερ Sirius Star, φορτωμένο με πετρέλαιο αξίας 100 εκατομμυρίων δολαρίων - η μεγαλύτερη πειρατική λεία της πρόσφατης ιστορίας. Αυτός είναι ο λόγος, συνεχίζει η ίδια κομπανία, που έχουν μαζευτεί στην περιοχή τόσα και τόσα πολεμικά πλοία διαφόρων εθνικοτήτων κι αναμένονται ακόμη κι άλλα· έχουν βγει στο κυνήγι πειρατών σαν μοντέρνα *Εταιρία Ανατολικών Ινδιών*, λένε. «Μπαρμπούτσαλα!» ανταπαντάμε εμείς· αν έλεγαν, σαν χορωδία καββαδιακής ποίησης, ότι κυνηγάνε *«τέρατα βαμμένα πορφυρά με φτερούγες γλάρων στο κεφάλι»* θα ήταν περισσότερο πιστευτοί απ' το να επικαλούνται δήθεν αντι-πειρατικές εκστρατείες.

Τι συμβαίνει, λοιπόν στη Σομαλία και στην ευρύτερη θαλάσσια περιοχή; Η προηγούμενη φορά που είχαμε αναφερθεί σ' αυτήν τη πολύπαθη χώρα ήταν τον Φλεβάρη του 2007, πριν 22 μήνες, στον πυρετό του τεύχους 13, με θέμα την αμερικανο-αιθιοπική εισβολή και την ανατροπή της συμμαχίας των *ισλαμικών δικαστηρίων* που είχε κατορθώσει να θέσει υπό τον έλεγχό της το μεγαλύτερο μέρος της χώρας και την πρωτεύουσα Μογκαντίσου. Γράφαμε τότε: *«Η Σομαλία είναι μία καταραμένη χώρα. Καταραμένη από την γεωγραφία της κι από την ιστορία της. Στον χάρτη καταλαμβάνει το ανατολικό άκρο της Αφρικής, έχει την μεγαλύτερη ακτογραμμή από όλα τα αφρικανικά κράτη και η στρατηγική της σημασία είναι τεράστια καθώς ελέγχει τον κόλπο του Άντεν και τους θαλάσσιους δρόμους που διέρχονται από την Ερυθρά Θάλασσα και την διώρυγα του Σουέζ. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι όποιος έχει τον έλεγχο της σομαλικής γης, είναι τοποθετημένος στρατηγικά απέναντι από την αραβική χερσόνησο, ελέγχει τις θαλάσσιες επικοινωνίες μεταξύ Μεσογείου και Ειρηνικού Ωκεανού, ελέγχει την κυκλοφορία του μεγαλύτερου όγκου πετρελαίου που διακινείται καθημερινά παγκοσμίως και που διέρχεται μέσω της Ερυθράς Θάλασσας και τελευταίο αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, επηρεάζει την ασφάλεια του ισραηλινού κράτους. Βαριά κατάρα μια τέτοια γεωγραφία, ιδίως σε εποχή παγκόσμιων πολεμικών αναμετρήσεων.»* *Είχαμε εξηγήσει τότε ότι ο πόλεμος στη Σομαλία ήταν τμήμα των παγκόσμιων στρατηγικών του αμερικάνικου κράτους και καταλήγαμε ότι «στην στρατηγική αυτή, η θέση της Σομαλίας είναι κομβικής σημασίας καθώς "ελέγχει" τα μετόπισθεν του μετώπου και της αφρικανικής "αντιτρομοκρατικής" συμμαχίας της Ουάσιγκτον* [την οποία είχε ξεκινήσει να χτίζει ήδη από το 1998, τρία ολόκληρα χρόνια πριν την 11/9]. *Πράγμα που σημαίνει ότι μόνο πάνω απ' το πτώμα τους*

ψευδαισθήσεις της αμερικανικής αριστεράς θα πληρωθούν με σκληρό νόμισμα στα πολεμικά μέτωπα του πλανήτη. Ας κλείσει το Γκουαντανάμο· δεν θα επηρεάσει σε τίποτε την ικανότητα της πολεμικής μηχανής να σπέρνει την καταστροφή. Και κρατήστε την ανάσα σας όταν η μπάσα φωνή θα καλεί σε νέες εκστρατείες...

Μικρή προειδοποίηση 2

Κυκλοφορεί μια ανόητη ελπίδα (παράγωγο της γενικευμένης μακαριότητας και του μακροχρόνιου εθισμού στην ευμάρεια) ότι η τελευταία κρίση του καπιταλισμού είναι μια υπόθεση που αφορά μόνο στα υψηλότερα, πιο αφηρημένα και απομακρυσμένα κλιμάκια της οικονομίας. Εκεί που το χρήμα συναλλάσσεται σε τερατώδεις, εξωπραγματικές ποσότητες. Είναι όμως αξιοθρήνητα ανόητο να νομίζει κανείς (με το ίδιο τρόπο που «νομίζει» καταναλώνοντας θέαμα) ότι τα βάσανα είναι μόνο για τα golden boys κι είναι αυτοκτονικά ανόητη η πίστη ότι από την καταιγίδα γίνεται να βγεις χωρίς να βρέξεις και να κάψεις τον κώλο σου. Γράφαμε στο προηγούμενο τεύχος για την κρίση (θέλοντας να συμβάλλουμε στο να επανέλθει στα πραγματικά της μέτρα - δηλαδή στα μέτρα του ταξικού ανταγωνισμού) και ίσως να μην το κάναμε ξεκάθαρο, ίσως να το αφήσαμε σαν αυτονόητο, ίσως να χρειάζεται επανάληψη, ότι η μόνη σωτηρία του καπιταλισμού από μια κρίση είναι η καταστροφή. Γενική, μαζική καταστροφή πραγμάτων και ζωών· καταστροφή αξίας μαζί με ένα καλό ποσοστό των παραγωγών της αξίας. Λοιπόν αυτή η δημιουργική καταστροφή δεν πρόκειται ΝΑ ξεκινήσει. Έχει ΗΔΗ ξεκινήσει καιρό πριν ξεσπάσει τρανταχτά η χρηματοπιστωτική κρίση και ξεδιπλώνεται μαζί με τις εξάρσεις και τις εντάσεις του διεθνούς ενδοκαπιταλιστικού ανταγωνισμού. Και κάτι τελευταίο: ας μην ξεχνάμε (δηλαδή έστω τώρα, την έσχατη στιγμή, ας ανακαλέσουμε την προλεταριακή μνήμη) ότι η κρίση, σε τελική ανάλυση, ΔΕΝ είναι πρόβλημα για τους καπιταλιστές. Δεν είναι πρόβλημα των καπιταλιστών σαν τάξη όσο κι αν την πληρώνουν μεμονωμένα αφεντικά ή συνασπισμοί αφεντικών. Η κρίση ήταν και είναι πάντα πρόβλημα του προλεταριάτου, εφόσον ρίχνεται στη μάχη χωρίς συντεταγμένη στρατηγική και σχέδιο. Χωρίς οργάνωση για λογαριασμό του...

κατορθώσει να θέσει υπό τον έλεγχο της το μεγαλύτερο μέρος της χώρας και την πρωτεύουσα Μογκαντίσου. Γράφαμε τότε: *«Η Σομαλία είναι μία καταραμένη χώρα. Καταραμένη από την γεωγραφία της κι από την ιστορία της. Στον χάρτη καταλαμβάνει το ανατολικό άκρο της Αφρικής, έχει την μεγαλύτερη ακτογραμμή από όλα τα αφρικανικά κράτη και η στρατηγική της σημασία είναι τεράστια καθώς ελέγχει τον κόλπο του Άντεν και τους θαλάσσιους δρόμους που διέρχονται από την Ερυθρά Θάλασσα και την διώρυγα του Σουέζ. Πρακτικά αυτό σημαίνει ότι όποιος έχει τον έλεγχο της σομαλικής γης, είναι τοποθετημένος στρατηγικά απέναντι από την αραβική χερσόνησο, ελέγχει τις θαλάσσιες επικοινωνίες μεταξύ Μεσογείου και Ειρηνικού Ωκεανού, ελέγχει την κυκλοφορία του μεγαλύτερου όγκου πετρελαίου που διακινείται καθημερινά παγκοσμίως και που διέρχεται μέσω της Ερυθράς Θάλασσας και τελευταίο αλλά όχι λιγότερο σημαντικό, επηρεάζει την ασφάλεια του ισραηλινού κράτους. Βαριά κατάρα μια τέτοια γεωγραφία, ιδίως σε εποχή παγκόσμιων πολεμικών αναμετρήσεων.»* Είχαμε εξηγήσει τότε ότι ο πόλεμος στη Σομαλία *ήταν τμήμα των παγκόσμιων στρατηγικών του αμερικάνικου κράτους και καταλήγαμε ότι «στην στρατηγική αυτή, η θέση της Σομαλίας είναι κομβικής σημασίας καθώς "ελέγχει" τα μετόπισθεν του μετώπου και της αφρικανικής "αντιτρομοκρατικής" συμμαχίας της Ουάσιγκτον* [την οποία είχε ξεκινήσει να χτίζει ήδη από το 1998, τρία ολόκληρα χρόνια πριν την 11/9]. *Πράγμα που σημαίνει ότι μόνο πάνω απ' το πτώμα τους οι αμερικανοί θα άφηναν ένα, έστω "εν δυνάμει", εχθρικό καθεστώς να εγκατασταθεί στη Μογκαντίσου, πόσο μάλλον τώρα που οι συμμαχίες τους με τα κράτη της κεντρικής Ασίας κατέρρευσαν η μία μετά την άλλη, κάνοντας ακόμη επιτακτικότερη την διείσδυση και ισχυροποίηση στην Αφρική».* Στους μήνες που μεσολάβησαν από τότε, ο κρυφός πόλεμος των ΗΠΑ στη Σομαλία κατέληξε να γίνει ένας ακόμη κρίκος στην αλυσίδα αποτυχιών του αμερικανικού ιμπεριαλισμού, πράγμα που μας φέρνει στη σημερινή κρίση διεθνούς βεληνεκούς που υποτίθεται ότι προκάλεσαν οι πειρατές απειλώντας την ασφάλεια των

Τα προβλήματα της κατοχής: τον περασμένο Μάη οι κάτοικοι της Μογκαντίσου εξεγέρθηκαν όταν οι μαυραγορίτες σταμάτησαν να δέχονται τα πληθωριστικά κι απαξιωμένα σομαλικά χαρτονομίσματα, καταδικάζοντας τον πληθυσμό στην πείνα.

αραβικών βαρελιών πετρελαίου που οδεύουν προς τα ευρωπαϊκά βενζινάδικα και των γεμάτα κινέζικα πλαστικά παιχνίδια κοντέινερς με προορισμό τα αμερικάνικα malls.

Στην αρχή, η εκστρατεία έδειχνε να είναι περίπατος. Ο αιθιοπικός στρατός στο έδαφος, με πλήρη αμερικανική υποστήριξη σε πολεμοφόδια, επιμελητεία και πληροφορίες και βομβαρδισμούς από αέρος, έφτασε στη Μογκαντίσου και την κατέλαβε μέσα σε λίγες μέρες, τόσο εύκολα όσο την Καμπούλ και την Βαγδάτη, βάζοντας τέρμα στο πρόγραμμα εθνικής, κρατικής και καπιταλιστικής ανασυγκρότησης που είχε ξεκινήσει να εφαρμόζει επιτυχημένα η «ένωση ισλαμικών δικαστηρίων». Οι σομαλοί μαχητές, επαναλαμβάνοντας το παράδειγμα των αφγανών και ιρακινών, είχαν προτιμήσει τότε να αποσυρθούν σχεδόν αμαχητί, αποφεύγοντας να αναμετρηθούν μ' έναν αντίπαλο που είχε ολοφάνερη υπεροπλία. Όμως δεν παραιτήθηκαν, αλλά κατέφυγαν στις νότιες περιοχές όπου είχαν ισχυρή κοινωνική υποστήριξη κι από εκεί ξεκίνησαν αντάρτικο εναντίον των κατοχικών δυνάμεων. Εναντίον τους, η αμερικανική πολεμική μηχανή με ενορχηστρωτή τη CIA, εφάρμοσε όλα τα βρώμικα κόλπα. Εκατομμύρια δολάρια πληρώθηκαν σε μαφιόζους οπλαρχηγούς για να στρέψουν τα όπλα τους εναντίον της αντίστασης κι εξοπλίστηκαν με hi-tech εξοπλισμό για να οργανώσουν μαζικές απαγωγές, δολοφονίες και καταστροφές χωριών. Δεκάδες χτυπήματα από μη επανδρωμένα αεροπλάνα, υποτίθεται εναντίον «ισλαμιστών τρομοκρατών», έσπειραν το μαζικό θάνατο αμάχων. Από τα 17 πλοία-φυλακές του αμερικανικού ναυτικού, το ένα είναι σταθμευμένο μόνιμα στ' ανοιχτά της Σομαλίας, «φιλοξενώντας» συλληφθέντες αντάρτες, κατηγορούμενους για «τρομοκρατία»· πολλοί από αυτούς προωθήθηκαν στη συνέχεια στην αμερικανική βάση Lemonier του γειτονικού Τζιμπουτί κι από κει σε φυλακές της Αιθιοπίας, όπου τα βασανιστήρια είναι ελεύθερα, χωρίς τους περιορισμούς των αμερικανικών νόμων. Όλα αυτά, σε συνδυασμό με την επιτόπια δράση του στρατού της Αιθιοπίας, του ιστορικού αντιπάλου δηλαδή της Σομαλίας. Όμως τα αποτελέσματα ήταν λιγότερο από πενιχρά. Εξαιτίας της κατοχής, η ριζοσπαστικοποίηση των σομαλών έγινε ακόμη εντονότερη και η υποστήριξη στους «shahab» (σημαίνει «νεολαίοι» και είναι οι ένοπλοι μαχητές της αντίστασης) ανέβηκε κατακόρυφα. Ύστερα από σχεδόν δύο χρόνια αντίστασης, η «συμμαχία για την επανα-απελευθέρωση της Σομαλίας» (η αντιστασιακή οργάνωση που διαδέχτηκε την «ένωση ισλαμικών δικαστηρίων» πέρσι το φθινόπωρο) ελέγχει ολόκληρο το νότιο τμήμα της χώρας και τα κυριότερα αστικά κέντρα, ενώ από τα μέσα Νοέμβρη βρίσκεται πλέον σε απόσταση αναπνοής από τη Μογκαντίσου. Στις 12/11 κατέλαβε το λιμάνι της Μέρκα, το μόνο που ήταν

θαλάσσιων περασμάτων γίνονται οι μεταφορές που συνδέουν αλυσιδωτά τον Ειρηνικό και τον Ινδικό ωκεανό με την Μεσόγειο. Η στρατηγική τους σημασία είναι τεράστια: το εμπόριο πρώτων υλών και τελικών προϊόντων ανάμεσα στην Ευρώπη, τη Μέση Ανατολή και την Ασία περνάει υποχρεωτικά από τα δύο σημεία. Από τον κόλπο του Άντεν περνάνε περισσότερα από 20.000 εμπορικά πλοία κάθε χρόνο και σχεδόν το 45% των παγκόσμιων μεταφορών κάνει αναγκαστική χρήση αυτών των διαδρόμων. Υπολογίστε επιπλέον ότι σε καιρούς δύσκολους σαν τους σημερινούς δεν μιλάμε μόνο για νόμιμο εμπόριο, αλλά επίσης για λαθρεμπόριο όπλων, ναρκωτικών και μεταφορά μεταναστών εργατών, κι επιπλέον για κρίσιμες στρατιωτικές μεταφορές.

Μέχρι πριν μερικά χρόνια την αδιαμφισβήτητη πρωτοκαθεδρία στις επιθέσεις είχαν σαφέστατα οι πειρατές των νερών της νοτιοανατολικής Ασίας (η γεωγραφία εκεί είναι ευνοϊκότερη, εξαιτίας ενός δαιδάλου νησιών και πυκνής ζούγκλας στις ακτές) αλλά ο «πόλεμος ενάντια στην τρομοκρατία» ανέτρεψε τα δεδομένα της θαλάσσιας εγκληματικότητας, φέρνοντας τους σομαλούς πρώτους στη σχετική λίστα. Οι ρίζες της πειρατείας βρίσκονται στην καταστροφή του παραδοσιακού τρόπου επιβίωσης κι αναπαραγωγής των κοινοτήτων στις σομαλικές ακτές που ήταν το ψάρεμα, κυρίως του τόνου. Η απουσία οποιουδήποτε ελέγχου στα σομαλικά χωρικά ύδατα (λόγω του μακροχρόνιου εμφυλίου και της αιθιοπικής εισβολής) προκάλεσε την έξαρση της παράνομης υπερεντατικής αλιείας από ευρωπαϊκά και γιαπωνέζικα τονάδικα, μ' αποτέλεσμα οι ντόπιοι ψαράδες, με πενιχρά μέσα απέναντι στα πλωτά αλιευτικά εργοστάσια, να βρεθούν χαμένοι από χέρι. Η κατάσταση επιδεινώθηκε ακόμη περισσότερο από την κυκλοφορία στην περιοχή ενός πολυάριθμου και υπερδραστήριου στόλου πολεμικών καραβιών της δύσης που περιπολούσε μη τυχόν η αλ-κάιντα περάσει εν πλω από την Ασία στην Μέση Ανατολή και την Αφρική. Η αρχή έγινε όταν οι ντόπιοι ψαράδες για λόγους επιβίωσης ξεκίνησαν επιθέσεις στα παράνομα αλιευτικά και γρήγορα, με το ψάρεμα να είναι πλέον μια αποκλεισμένη δυνατότητα, στράφηκαν στον κούρσο. Βέβαια, η οργάνωση της πειρατείας δεν είναι ακριβώς στα σομαλικά χέρια. Οι μαφίες του Ομάν ήταν που βρήκαν στους απόκληρους ψαράδες το ιδανικό προσωπικό για στρατολογήσεις κι επέκταση των πειρατικών δραστηριοτήτων τους. Οι μαρτυρίες - κυρίως από πληρώματα καραβιών που έπεσαν θύματα απαγωγής - μιλάνε για χίλιους με δύο χιλιάδες «πειρατές», με καταγωγή κυρίως από την Πούτλαντ, την ημιαυτόνομη περιοχή της κεντρικής Σομαλίας, οργανωμένους σε 2-3 μεγάλα συνδικάτα, με έδρα δύο λιμάνια της περιοχής το Harardheere και το Eyl. Η υποστήριξη από τον ντόπιο πληθυσμό είναι μεγάλη, αφού ένα μέρος των λύτρων καταλήγει στην τοπική οικονομία, συντηρώντας μέχρι νοσοκομεία και σχο-

απαγωγές, δολοφονίες και καταστροφές χωριών. Δεκάδες χτυπήματα από μη επανδρωμένα αεροπλάνα, υποτίθεται εναντίον «ισλαμιστών τρομοκρατών», έσπειραν το μαζικό θάνατο αμάχων. Από τα 17 πλοία-φυλακές του αμερικανικού ναυτικού, το ένα είναι σταθμευμένο μόνιμα στ' ανοιχτά της Σομαλίας, «φιλοξενώντας» συλληφθέντες αντάρτες, κατηγορούμενους για «τρομοκρατία»· πολλοί από αυτούς προωθήθηκαν στη συνέχεια στην αμερικανική βάση Lemonier του γειτονικού Τζιμπουτί κι από κει σε φυλακές της Αιθιοπίας, όπου τα βασανιστήρια είναι ελεύθερα, χωρίς τους περιορισμούς των αμερικανικών νόμων. Όλα αυτά, σε συνδυασμό με την επιτόπια δράση του στρατού της Αιθιοπίας, του ιστορικού αντιπάλου δηλαδή της Σομαλίας. Όμως τα αποτελέσματα ήταν λιγότερο από πενιχρά. Εξαιτίας της κατοχής, η ριζοσπαστικοποίηση των σομαλών έγινε ακόμη εντονότερη και η υποστήριξη στους «shahab» (σημαίνει «νεολαίοι» και είναι οι ένοπλοι μαχητές της αντίστασης) ανέβηκε κατακόρυφα. Ύστερα από σχεδόν δύο χρόνια αντίστασης, η «συμμαχία για την επανα-απελευθέρωση της Σομαλίας» (η αντιστασιακή οργάνωση που διαδέχτηκε την «ένωση ισλαμικών δικαστηρίων» πέρσι το φθινόπωρο) ελέγχει ολόκληρο το νότιο τμήμα της χώρας και τα κυριότερα αστικά κέντρα, ενώ από τα μέσα Νοέμβρη βρίσκεται πλέον σε απόσταση αναπνοής από τη Μογκαντίσου. Στις 12/11 κατέλαβε το λιμάνι της Μέρκα, το μόνο που ήταν προσβάσιμο σε δυτικά πλοία και δύο μέρες αργότερα απελευθέρωσε την Ελάσα, δεκαπέντε χιλιόμετρα από την πρωτεύουσα και μόλις ένα χιλιόμετρο από τη βάση του κατοχικού στρατού της Αιθιοπίας. Μ' άλλα λόγια, τα αμερικανικά σχέδια για έλεγχο της Σομαλίας με πρόσχημα την «ισλαμική τρομοκρατία» και την «διείσδυση της αλ-κάιντα» κινδυνεύουν να ναυαγήσουν από στιγμή σε στιγμή και τα πράγματα να επιστρέψουν στην προ εισβολής εποχή με τη διαφορά ότι οι ΗΠΑ θα έχουν προσθέσει έναν ακόμη φανατικό εχθρό στον κατάλογο των αντιπάλων τους. Μέσα σ' αυτή την συγκυρία, συμπτωματικά ή όχι, είναι που προστέθηκε στο παιχνίδι ένας ακόμη παράγοντας: οι πειρατές.

Η πειρατεία στα νερά της Σομαλίας και τον κόλπο του Άντεν δεν είναι μια καινούργια ιστορία. Μαζί με τα στενά της Μάλακα (ανάμεσα στην Μαλαισία και τη νήσο Σουμάτρα της Ινδονησίας) είναι τα δύο θαλάσσια σημεία που η πειρατεία με σύγχρονους όρους συνιστά μια ανθηρή εκδοχή της οικονομίας του εγκλήματος ήδη από πολλά χρόνια. Αναμενόμενο, αφού μέσω των δύο αυτών

Η νατοϊκή ναυτική δύναμη καθώς πλέει προς τον κόλπο του Άντεν σε πλήρη ανάπτυξη. Πολύ σίδερο!

λής) προκάλεσε την έξαρση της παράνομης υπερεντατικής αλιείας από ευρωπαϊκά και γιαπωνέζικα τονάδικα, μ' αποτέλεσμα οι ντόπιοι ψαράδες, με πενιχρά μέσα απέναντι στα πλωτά αλιευτικά εργοστάσια, να βρεθούν χαμένοι από χέρι. Η κατάσταση επιδεινώθηκε ακόμη περισσότερο από την κυκλοφορία στην περιοχή ενός πολυάριθμου και υπερδραστήριου στόλου πολεμικών καραβιών της δύσης που περιπολούσε μη τυχόν η αλ-κάιντα περάσει εν πλω από την Ασία στην Μέση Ανατολή και την Αφρική. Η αρχή έγινε όταν οι ντόπιοι ψαράδες για λόγους επιβίωσης ξεκίνησαν επιθέσεις στα παράνομα αλιευτικά και γρήγορα, με το ψάρεμα να είναι πλέον μια αποκλεισμένη δυνατότητα, στράφηκαν στον κούρσο. Βέβαια, η οργάνωση της πειρατείας δεν είναι ακριβώς στα σομαλικά χέρια. Οι μαφίες του Ομάν ήταν που βρήκαν στους απόκληρους ψαράδες το ιδανικό προσωπικό για στρατολογήσεις κι επέκταση των πειρατικών δραστηριοτήτων τους. Οι μαρτυρίες - κυρίως από πληρώματα καραβιών που έπεσαν θύματα απαγωγής - μιλάνε για χίλιους με δύο χιλιάδες «πειρατές», με καταγωγή κυρίως από την Πούτλαντ, την ημιαυτόνομη περιοχή της κεντρικής Σομαλίας, οργανωμένους σε 2-3 μεγάλα συνδικάτα, με έδρα δύο λιμάνια της περιοχής το Harardheere και το Eyl. Η υποστήριξη από τον ντόπιο πληθυσμό είναι μεγάλη, αφού ένα μέρος των λύτρων καταλήγει στην τοπική οικονομία, συντηρώντας μέχρι νοσοκομεία και σχολεία. Φυσικά, το μεγαλύτερο μέρος των λύτρων -που κυμαίνονται από 2 ως 20 εκατομμύρια δολάρια- καταλήγει στις μεσανατολικές μαφίες που παρέχουν τον εξοπλισμό, τις πληροφορίες για τα δρομολόγια των πλοίων και κάνουν τις διαπραγματεύσεις με τις ιδιοκτήτριες εταιρείες. Για το προλεταριάτο των πειρατικών πληρωμάτων τα μεροκάματα είναι του θανάτου: 20 με 30 δολάρια για κάθε επιχείρηση, λιγότερα κι απ' όσα κερδίζουν τα κλεφτρόνια στην Ελλάδα.

Το ενδιαφέρον όμως δεν είναι τόσο στην - εξηγήσιμη και προ-

Ένα κολάζ με χαμογελαστούς σομαλούς πειρατές.

βλέψιμη - αύξηση της θαλάσσιας εγκληματικότητας και τις συνέπειες της (ήδη διάφορες ναυτιλιακές εταιρείες αποφεύγουν το Σουέζ και προτιμούν τα πλοία τους να κάνουν το γύρο της Αφρικής, αυξάνοντας τη διάρκεια του ταξιδιού κατά 12-15 μέρες και το κόστος κατά 20.000-30.000 δολάρια ημερησίως, ενώ τα ασφάλιστρα έχουν αυξηθεί κατά 70%) όσο στη μέθοδο αντιμετώπισής της. Η λογική και προφανής τακτική περιορισμού της πειρατείας, ακριβώς όπως έχει συμβεί και σε άλλες περιπτώσεις, θα ήταν μια συντονισμένη συνεργασία των γύρω κρατών ώστε να περιοριστεί η παράνομη αλιεία και να υποχρεωθούν οι μαφίες της θάλασσας σε αυτοσυγκράτηση και περιορισμό της δράσης τους. Αντί γι' αυτό όμως, η αντιμετώπιση της πειρατείας στη Σομαλία έγινε το πρόσχημα για να μετατραπεί ο Ινδικός ωκεανός στο νέο μέτωπο του ενδοκαπιταλιστικού ανταγωνισμού, προσελκύοντας τους πολεμικούς στόλους των ΗΠΑ, της Βρετανίας, της Γαλλίας, της Ιταλίας, της Γερμανίας, της Τουρκίας, της Ρωσίας, της Ινδίας και... (πώς θα μπορούσε να λείπει;) της Ελλάδας.

Η αρχή έγινε στη σύνοδο των υπουργών άμυνας του ΝΑΤΟ στη Βουδαπέστη στις 9 και 10 Οκτώβρη. Εκεί, ανάμεσα σε άλλα, αποφασίστηκε να εγκατασταθεί μια μόνιμη νατοϊκή ναυτική δύναμη στον Ινδικό ωκεανό, με υποτιθέμενη αποστολή την προστασία από τους πειρατές των πλοίων που μεταφέρουν επισιτιστική βοήθεια στη Σομαλία. Είχε προηγηθεί, σαν προανάκρουσμα, η ανάπτυξη γαλλικής ναυτικής δύναμης, η οποία μάλιστα οργάνωσε δύο φορές επιχειρήσεις στο εσωτερικό τη Σομαλίας με στόχο το «κυνήγι πειρατών» (όπως λένε «κυνήγι τρομοκρατών»). Επιπλέον, μόλις δέκα μέρες νωρίτερα, την πρώτη Οκτώβρη, ξεκίνησε τη λειτουργία της η africom. Δηλαδή η νέα διοίκηση των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων με χώρο ευθύνης αποκλειστικά την Αφρική. Η ταχύτητα με την οποία απάντησε το ΝΑΤΟ στην «έκκληση» του ΟΗΕ για «βοήθεια», συμφώνησε στην οργάνωση της επιχείρησης και ξεκίνησε την αποστολή των πολεμικών (στις 15/10 η νατοϊκή μοίρα είχε περάσει ήδη το Σουέζ), την ώρα που σε άλλες περιπτώσεις, όπως για τον πόλεμο στο Αφγανιστάν, οι σύμμαχοι μπορούν συζητούν και κωλυσιεργούν για μήνες, δείχνει ότι οι κινήσεις αυτές σχεδιάζονταν από καιρό και το πιθανότερο είναι ότι η βιασύνη και η μικρή δημοσιότητα είχαν σαν στόχο να μην προλάβουν να αντιδράσουν τα παράκτια κράτη, που μάλλον το τελευταίο που θα ήθελαν είναι να γίνει η περιοχή τους πεδίο παγκόσμιας αναμέτρησης. Πάντως, όπως και να 'χει, η ανάπτυξη νατοϊκής πολεμικής δύναμης στον Ινδικό είναι μια εξέλιξη ιστορικής βαρύτητας· ούτε καν στη διάρκεια του ψυχρού πολέμου, η ευρωατλαντική συμμαχία δεν είχε παρουσία στη θάλασσα αυτή.

Κατά μία σατανική σύμπτωση, την ίδια μέρα που τα νατοϊκά πλοία έμπαιναν στην Ερυθρά Θάλασσα μέσω Σουέζ, το ινδικό υπουργείο

δεκαετίες (εκτός από μερικές τρομοκρατικές επιχειρήσεις στο Κασμίρ). Βέβαια, όπως αποκαλύφθηκε μετά, το «πειρατικό» ήταν ένα απλό ταϊλανδέζικο ψαράδικο, αλλά αυτά είναι ψιλά γράμματα όταν διακυβεύεται κοτζάμ στρατηγικός έλεγχος.

Κι αν οι κινέζοι κάνουν τους κινέζους μέχρι στιγμής, παρακολουθώντας τους ανταγωνιστές τους να σπέρνουν πολεμικά στη διάβα τους χωρίς φανερές αντιδράσεις (παρότι διακυβεύονται ζωτικά τους συμφέροντα στις μεταφορές), οι ρώσοι αντίθετα ανταποκρίθηκαν στη πρόκληση με τυπική ρωσική αμεσότητα. Κάνοντας πρώτα μια έκκληση για «διεθνή συνεργασία» και «κοινή ρωσοαμερικανοινδοευρωπαϊκή αποστολή» εναντίον της πειρατείας (η Μόσχα διακρίνεται για το μαύρο χιούμορ της τον τελευταίο καιρό), την ίδια μέρα που ξεκινούσαν τα πολεμικά του ΝΑΤΟ και της Ινδίας (μάλλον είχε καλό καιρό για απόπλου στα μέσα Οκτώβρη) έδωσε εντολή σε μία φρεγάτα του στόλου της Βαλτικής να ξεκινήσει για τον Ινδικό ωκεανό. Το ίδιο διάστημα, ο πρόεδρος της ρωσικής άνω βουλής Μιρόνοφ βρέθηκε για επίσκεψη στην Υεμένη. Από εκεί, στα παράλια του κόλπου του Άντεν, ο Μιρόνοφ ανακοίνωσε ότι η Μόσχα σκέφτεται σοβαρά να ανοίξει ξανά την παλιά ναυτική βάση που διατηρούσε η ΕΣΣΔ στην Υεμένη κι ότι αυτή η κίνηση *«θα βοηθήσει τη Ρωσία ν' αντιμετωπίσει τη πειρατεία και πιθανές τρομοκρατικές απειλές»* κι ότι οι τελικές αποφάσεις θα ληφθούν σύμφωνα με την «νέα κατεύθυνση» της ρωσικής εξωτερικής κι αμυντικής πολιτικής. *«Η προοπτική χρήσης των λιμανιών της Υεμένης όχι μόνο για στάθμευση ρωσικών πολεμικών πλοίων αλλά και για εξυπηρέτηση πιο στρατηγικών στόχων είναι υπό εξέταση».* Αυτά για να καταλάβουν μερικοί - μερικοί τι συμβαίνει όταν δεν αφήνουν τους σομαλούς ψαράδες ήσυχους να κυνηγάνε τόνους...

Τελευταία, αλλά όχι λιγότερο σημαντική, ήρθε η απάντηση της ΕΕ. Ναι αυτής, που εκτός από το να οργανώνει φασιστικού τύπου αντιμεταναστευτικές πολιτικές και βαρετά events σε κάθε σύνοδο κορυφής, είναι κατά τ' άλλα ανύπαρκτη. Ακριβώς όμως επειδή μπορούσε να φτιάξει ένα «κέλυφος» κινητοποίησης έξω από το ελεγχόμενο από την Ουάσιγκτον ΝΑΤΟ και να εξυπηρετήσει έτσι τις διεθνείς φιλοδοξίες γερμανών και γάλλων, αποφάσισε στα μέσα Νοέμβρη να οργανώσει κοινή ευρωπαϊκή εκστρατεία (EU NAVFOR Somalia/επιχείρηση «Atalanta») και να στείλει δικά της πολεμικά πλοία στον Ινδικό με στόχο - τι άλλο; - την «πάταξη της πειρατείας» και την προστασία των ευαίσθητων για την ευρωπαϊκή οικονομία θαλάσσιων μεταφορών. Έτσι είναι· εκτός από τον αμερικανικό, ινδικό και ρωσικό τρόπο ζωής, οι σομαλοί απειλούν και τον ευρωπαϊκό. Η ευρωπαϊκή δύναμη αποτελείται από εφτά πολεμικά - με προοπτική να αυξηθούν - και συνοδεύονται από ιπτάμενα ραντάρ

γαλλικής ναυτικής δύναμης, η οποία μάλιστα οργάνωσε δύο φορές επιχειρήσεις στο εσωτερικό τη Σομαλίας με στόχο το «κυνήγι πειρατών» (όπως λένε «κυνήγι τρομοκρατών»). Επιπλέον, μόλις δέκα μέρες νωρίτερα, την πρώτη Οκτώβρη, ξεκίνησε τη λειτουργία της η africom. Δηλαδή η νέα διοίκηση των αμερικανικών ενόπλων δυνάμεων με χώρο ευθύνης αποκλειστικά την Αφρική. Η ταχύτητα με την οποία απάντησε το ΝΑΤΟ στην «έκκληση» του ΟΗΕ για «βοήθεια», συμφώνησε στην οργάνωση της επιχείρησης και ξεκίνησε την αποστολή των πολεμικών (στις 15/10 η νατοϊκή μοίρα είχε περάσει ήδη το Σουέζ), την ώρα που σε άλλες περιπτώσεις, όπως για τον πόλεμο στο Αφγανιστάν, οι σύμμαχοι μπορούν συζητούν και να κωλυσιεργούν για μήνες, δείχνει ότι οι κινήσεις αυτές σχεδιάζονταν από καιρό και το πιθανότερο είναι ότι η βιασύνη και η μικρή δημοσιότητα είχαν σαν στόχο να μην προλάβουν να αντιδράσουν τα παράκτια κράτη, που μάλλον το τελευταίο που θα ήθελαν είναι να γίνει η περιοχή τους πεδίο παγκόσμιας αναμέτρησης. Πάντως, όπως και να 'χει, η ανάπτυξη νατοϊκής πολεμικής δύναμης στον Ινδικό είναι μια εξέλιξη ιστορικής βαρύτητας· ούτε καν στη διάρκεια του ψυχρού πολέμου, η ευρωαντλαντική συμμαχία δεν είχε παρουσία στη θάλασσα αυτή.

Κατά μία σατανική σύμπτωση, την ίδια μέρα που τα νατοϊκά πλοία έμπαιναν στην Ερυθρά Θάλασσα μέσω Σουέζ, το ινδικό υπουργείο άμυνας ανακοίνωνε την απόφασή του να στείλει στο κόλπο του Άντεν ένα ινδικό πολεμικό πλοίο με αποστολή «να περιπολεί στους θαλάσσιους δρόμους που διέρχονται πλοία υπό ινδική σημαία». Σύμφωνα με τα ινδικά μήντια, η κυβέρνηση δούλευε επί μήνες μαζί με την Ουάσιγκτον το σχέδιο για συντονισμένη κάθοδο στον Ινδικό ωκεανό και οι ινδοί φρόντισαν να μην αποσιωπήσουν τις φιλοδοξίες τους: *«Η παρουσία του ινδικού πολεμικού ναυτικού σε αυτή την περιοχή είναι καθοριστική, καθώς ο κόλπος του Άντεν είναι ένα σπουδαίο στρατηγικό σημείο στον Ινδικό ωκεανό που παρέχει πρόσβαση στη διώρυγα του Σουέζ μέσω της οποίας περνά ένα μεγάλο μέρος του ινδικού εμπορίου... Εάν χρειαστεί θα σταλθούν περισσότερες δυνάμεις που θα είναι καλά εξοπλισμένες»*. Όλα αυτά για ν' αντιμετωπίσουν σομαλούς ψαράδες... Η κοινή εμφάνιση της Ινδίας στο πλάι του ΝΑΤΟ είναι η πρώτη φορά που τίθεται έμπρακτα σε εφαρμογή η συμμαχία ανάμεσα στο Δελχί και την Ουάσιγκτον. Μια συμμαχία που και να ήθελε δεν θα μπορούσε να κρατήσει κρυφό τον αντίπαλό της: την Κίνα (και γιατί όχι το Πακιστάν, αν χρειαστεί_ στην περίπτωση που αρχίσουν τίποτε «τρομοκρατικά χτυπήματα» για παράδειγμα). Μέχρι στιγμής, απ' όσα τουλάχιστον έχουν γίνει δημόσια γνωστά, το ινδικό πλοίο είναι το πρώτο που ανέλαβε δράση, βυθίζοντας στα μέσα Νοέμβρη ένα πειρατικό σκάφος και στην πατρίδα του τα νέα έγιναν δεκτά με πατριωτικά ρίγη ενθουσιασμού, αφού ήταν η πρώτη φορά που οι ινδικές ένοπλες δυνάμεις πατούσαν σκανδάλη μετά από

απειλές» κι ότι οι τελικές αποφάσεις θα ληφθούν σύμφωνα με την «νέα κατεύθυνση» της ρωσικής εξωτερικής κι αμυντικής πολιτικής. *«Η προοπτική χρήσης των λιμανιών της Υεμένης όχι μόνο για στάθμευση ρωσικών πολεμικών πλοίων αλλά και για εξυπηρέτηση πιο στρατηγικών στόχων είναι υπό εξέταση»*. Αυτά για να καταλάβουν μερικοί - μερικοί τι συμβαίνει όταν δεν αφήνουν τους σομαλούς ψαράδες ήσυχους να κυνηγάνε τόνους...

Τελευταία, αλλά όχι λιγότερο σημαντική, ήρθε η απάντηση της ΕΕ. Ναι αυτής, που εκτός από το να οργανώνει φασιστικού τύπου αντιμεταναστευτικές πολιτικές και βαρετά events σε κάθε σύνοδο κορυφής, είναι κατά τ' άλλα ανύπαρκτη. Ακριβώς όμως επειδή μπορούσε να φτιάξει ένα «κέλυφος» κινητοποίησης έξω από το ελεγχόμενο από την Ουάσιγκτον ΝΑΤΟ και να εξυπηρετήσει έτσι τις διεθνείς φιλοδοξίες γερμανών και γάλλων, αποφάσισε στα μέσα Νοέμβρη να οργανώσει κοινή ευρωπαϊκή εκστρατεία (EU NAVFOR Somalia/επιχείρηση «Atalanta») και να στείλει δικά της πολεμικά πλοία στον Ινδικό με στόχο - τι άλλο; - την «πάταξη της πειρατείας» και την προστασία των ευαίσθητων για την ευρωπαϊκή οικονομία θαλάσσιων μεταφορών. Έτσι είναι· εκτός από τον αμερικανικό, ινδικό και ρωσικό τρόπο ζωής, οι σομαλοί απειλούν και τον ευρωπαϊκό. Η ευρωπαϊκή δύναμη αποτελείται από εφτά πολεμικά - με προοπτική να αυξηθούν - και συνοδεύονται από ιπτάμενα ραντάρ και κατασκοπευτικά.

Ας συνοψίσουμε ως εδώ: Ο συνδυασμός της έναρξης λειτουργίας της africom, της ενεργοποίησης της ινδοαμερικανικής συμμαχίας με έμπρακτο τρόπο και η ναυτική εκστρατεία στον κόλπο του Άντεν με πρόσχημα την πειρατεία, δείχνει ότι το αμερικανικό κράτος με προκάλυμμα το ΝΑΤΟ, ετοιμάζεται για ηγεμονική κάθοδο στην Αφρική και τον Ινδικό με στόχο τον στρατηγικό έλεγχο της

Ω ναι! Αυτές οι ντουλάπες με τα αετίσια μάτια είναι ούκάδες του πολεμικού Θεμιστοκλής. Οι ντουλάπες ως γνωστόν είναι είδος πρώτης ανάγκης στις ανθρωπιστικές αποστολές.

περιοχής και μερικών από τους σημαντικότερους θαλάσσιους διαδρόμους μεταφορών. Τι σημαίνει αυτό, τι σημαίνει δηλαδή για την κινέζικη οικονομία και την οικονομία όλης της νοτιοανατολικής Ασίας, τι σημαίνει για το περιθώριο ελιγμών κι ανάπτυξης που αφήνεται στις ανταγωνίστριες δυνάμεις των ΗΠΑ, δεν χρειάζεται καν να το εξηγήσουμε. Υπάρχει όμως ένα κενό στο σχέδιο. Η δουλειά είναι μισή, αν η Ουάσιγκτον δεν κατορθώσει να ελέγξει και το υπόλοιπο αυτού του τεράστιου θαλάσσιου άξονα, πέρα από την αραβική χερσόνησο και μέχρι τα στενά της Μάλακα. Για να πετύχει ένα τέτοιο μεγαλόπνοο σχέδιο (που μόνο η βρετανική αυτοκρατορία στα καλύτερά της είχε πετύχει προσωρινά) οι ΗΠΑ χρειάζονται οπωσδήποτε τη συμμαχία (με το καλό ή με το στανιό) τριών κρατών που έχουν θέσεις κλειδιά στον άξονα. Της Σιγκαπούρη (που ελέγχει την είσοδο στα στενά) και της Ινδίας, που έχουν ήδη συμπαραταχτεί στο πλευρό της Ουάσιγκτον, αλλά και της Σρι Λάνκα, που βρίσκεται «φυτεμένη» στη μέση της περιοχής, ελέγχει τους θαλάσσιους διαδρόμους και θα μπορούσε κάλλιστα (θα ήθελαν οι αμερικανοί) να παίξει το ρόλο ενός «αβύθιστου αεροπλανοφόρου». Όμως η Σρι Λάνκα έχει το σοβαρό πρόβλημα της εξέγερσης των Ταμίλ, πράγμα που την κάνει να λοξοκοιτάζει για βοήθεια μέχρι τη Πεκίνο, το Καράτσι και τη Τεχεράνη. Έτσι η άμεση καταστολή των Ταμίλ έχει γίνει υπόθεση άμεσης προτεραιότητας για τις ΗΠΑ, την οποία δουλεύουν σε στενή συνεργασία με την Ινδία.

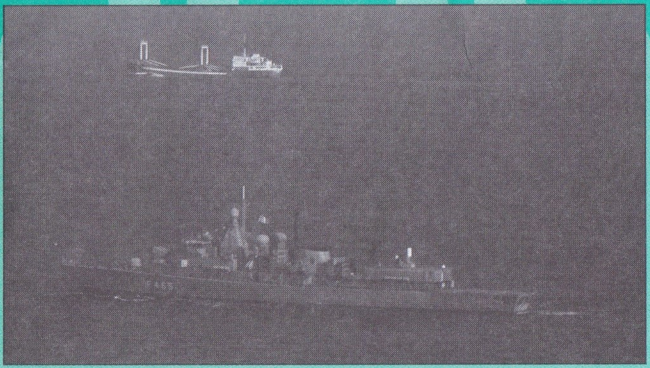
Και η Ελλάδα, πού έχει χώσει την ουρίτσα της σε όλα αυτά; Λογικά, μια ένταση στις πειρατικές επιθέσεις σ' ένα κρίσιμο θαλάσσιο πέρασμα, θα έπρεπε να είναι πρόβλημα προτεραιότητας για μια οικονομία κι ένα κράτος που διαθέτουν τον μεγαλύτερο εμπορικό στόλο παγκοσμίως, όπως συμβαίνει στην ελληνική περίπτωση. Ξέρουμε πάντως ότι το ελληνικό εφοπλιστικό κεφάλαιο ποτέ δεν βγήκε χαμένο μέσα από κρίσεις, όταν μάλιστα οι κρίσεις αυτές αποκτούν χαρακτήρα «διεθνούς κατεπείγοντος προβλήματος». Ξέρουμε επίσης ότι σπάνια χρειάστηκε να βάλει άμεσα, το ίδιο το ελληνικό κράτος, τα πολεμικά του πλοία στην υπηρεσία των ελλήνων εφοπλιστών· αυτή είναι μια δουλειά που διεκπεραιώνουν καλύτερα οι πολεμικές μηχανές των μεγάλων κρατών που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες των ελληνικού στόλου. Εξάλλου, μια άνοδο στα ναύλα εξαιτίας των πειρατικών επιθέσεων, γιατί να δυσαρεστεί τους έλληνες πλοιοκτήτες; Ο κίνδυνος των καραβιών τους είναι κάτι, αλλά δεν είναι μήπως μέσα σε τέτοιες επικίνδυνες καταστάσεις, όπως για παράδειγμα με το σπάσιμο εμπάργκο, που έκαναν οι εφοπλιστές μερικές από τις πιο επικερδείς δουλειές τους; Όπως και να 'χει, εμείς καταφέραμε να εντοπίσουμε τρεις τουλάχιστον καταγεγραμμένες επίσημα επιθέσεις σε ελληνόκτητα καράβια από τον Σεπτέμβρη, μάλιστα για το τελευταίο, το MV Genius, λέγεται ότι τα λύτρα πληρώθηκαν απευθείας από το υπουργείο ναυτιλίας. Το μέγε-

την ευρωαντλαντική και την ευρωενωσίτικη, ο ελληνικός πολεμικός στόλος συμμετέχει και στις δύο και μάλιστα με ρόλο αυξημένων αρμοδιοτήτων. Στην μία περίπτωση, τη νατοϊκή, από τα τρία πολεμικά που έχουν ξεκινήσει ήδη τις επιχειρήσεις (τα άλλα τέσσερα είναι stand-by) το ένα είναι η ελληνική φρεγάτα Θεμιστοκλής. Σημειώστε επιπλέον ότι αυτά τα πλοία, στο ταξίδι προς τον προορισμό τους έκαναν στάση σ' όλα τα λιμάνια της διαδρομής, σε μία ολοφάνερη επίδειξη δύναμης και κίνηση προειδοποίησης προς κάθε ενδιαφερόμενο ότι «το ιππικό έφτασε». Στην δεύτερη περίπτωση, την ευρωενωσίτικη, συμμετέχει η φρεγάτα Νικηφόρος Φωκάς, στην οποία κιόλας ανατέθηκε η αρχηγία της αποστολής. Καθόλου άσχημα κι αν προσθέσουμε το ελληνικό πολεμικό που περιπολεί έξω από το Λίβανο από την εποχή της ισραηλινής εισβολής, δεν θα πέφταμε έξω αν λέγαμε ότι το ελληνικό πολεμικό ναυτικό έχει βουτήξει στα βαθιά της διεθνούς αναμέτρησης για τον έλεγχο των θαλασσών, ίσως περισσότερο απ' τον αντίστοιχο βαθμό εμπλοκής του στρατού σε αποστολές μέχρι το Αφγανιστάν. Γιατί όμως; Τι είναι αυτό που προσδοκά το ελληνικό κράτος στέλνοντας τα hi tech πολεμικά εργαλεία του σε περιοχές όπου δύσκολα μπορούν να εντοπιστούν άμεσα και συγκεκριμένα συμφέροντα του ελληνικού καπιταλισμού; Η απάντηση είναι αντίστοιχη με του ερωτήματος «τι γυρεύει ο ελληνικός στρατός στο Αφγανιστάν». Δηλαδή, η Αθήνα κάνει εξυπηρετήσεις στους συμμάχους της περιμένοντας ανταλλάγματα εκεί που πράγματι διακυβεύονται άμεσα και συγκεκριμένα συμφέροντα του ελληνικού καπιταλισμού_ περιμένει ανταλλάγματα εκεί που την καίει περισσότερο, στα Βαλκάνια. Αναλαμβάνοντας αποστολές υψηλού ρίσκου και ευθυνών, συμμετέχοντας άμεσα στα μέτωπα της μεγάλης κλίμακας γεωπολιτικής σύγκρουσης, το ελληνικό κράτος φροντίζει ν' ανεβάζει την αξία του στα μάτια των συμμάχων του. Και περιμένει... Περιμένει να πληρωθεί ανάλογα με τις υπηρεσίες του όταν το λογιστήριο του πολέμου θα βγάλει το λογαριασμό. Οπότε ας κρατήσουμε το ένα μάτι στις υπερπόντιες επιχειρήσεις της ελληνικής πολεμικής μηχανής και το άλλο στις εξελίξεις στα Βαλκάνια. Πριν αλληθωρίσουμε ίσως προλάβουμε να δούμε την Αθήνα να «θριαμβολογεί» για κάποια νέα «εθνική επιτυχία»...

[Η ύλη του πυρετού έκλεισε στις 4/12. Την ίδια μέρα, το ελληνικό πολεμικό ναυτικό ανακοίνωσε την αντικατάσταση της φρεγάτας «Φωκάς» από την φρεγάτα «Ψαρά», επειδή στις δεξαμενές πόσιμου νερού της πρώτης βρέθηκε νικέλιο. Η Ελλάδα πάντως θα διατηρήσει την αρχηγία της αποστολής. Επίσης, την ίδια μέρα, το συμβούλιο ασφαλείας του ΟΗΕ έδωσε την άδεια στα πλοία του

Και η Ελλάδα, πού έχει χώσει την ουρίτσα της σε όλα αυτά; Λογικά, μια ένταση στις πειρατικές επιθέσεις σ' ένα κρίσιμο θαλάσσιο πέρασμα, θα έπρεπε να είναι πρόβλημα προτεραιότητας για μια οικονομία κι ένα κράτος που διαθέτουν τον μεγαλύτερο εμπορικό στόλο παγκοσμίως, όπως συμβαίνει στην ελληνική περίπτωση. Ξέρουμε πάντως ότι το ελληνικό εφοπλιστικό κεφάλαιο ποτέ δεν βγήκε χαμένο μέσα από κρίσεις, όταν μάλιστα οι κρίσεις αυτές αποκτούν χαρακτήρα «διεθνούς κατεπείγοντος προβλήματος». Ξέρουμε επίσης ότι σπάνια χρειάστηκε να βάλει άμεσα, το ίδιο το ελληνικό κράτος, τα πολεμικά του πλοία στην υπηρεσία των ελλήνων εφοπλιστών· αυτή είναι μια δουλειά που διεκπεραιώνουν καλύτερα οι πολεμικές μηχανές των μεγάλων κρατών που χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες των ελληνικού στόλου. Εξάλλου, μια άνοδο στα ναύλα εξαιτίας των πειρατικών επιθέσεων, γιατί να δυσαρεστεί τους έλληνες πλοιοκτήτες; Ο κίνδυνος των καραβιών τους είναι κάτι, αλλά δεν είναι μήπως μέσα σε τέτοιες επικίνδυνες καταστάσεις, όπως για παράδειγμα με το σπάσιμο εμπάργκο, που έκαναν οι εφοπλιστές μερικές από τις πιο επικερδείς δουλειές τους; Όπως και να 'χει, εμείς καταφέραμε να εντοπίσουμε τρεις τουλάχιστον καταγεγραμμένες επίσημα επιθέσεις σε ελληνόκτητα καράβια από τον Σεπτέμβρη, μάλιστα για το τελευταίο, το MV Genius, λέγεται ότι τα λύτρα πληρώθηκαν απευθείας από το υπουργείο ναυτιλίας. Το μέγεθος της «ζημιάς» δεν είναι δα τόσο μεγάλο για να δικαιολογεί κάποια ιδιαίτερη ελληνική εμπλοκή στα ταραγμένα νερά της μακρινής θάλασσας του Άντεν. Αλλού λοιπόν, κι όχι στις «οικονομικές / εμπορικές» διαστάσεις της πειρατείας θα πρέπει ν' αναζητήσουμε το λόγο για τον οποίο το ελληνικό κράτος συμμετέχει στην πρώτη γραμμή της στρατιωτικής ανάπτυξης στ' ανοιχτά της Σομαλίας. Πράγματι, από τις δύο αποστολές δυτικών κρατών στην περιοχή, γυρεύει ο ελληνικός στρατός στο Αφγανιστάν». Δηλαδή, η Αθήνα κάνει εξυπηρετήσεις στους συμμάχους της περιμένοντας ανταλλάγματα εκεί που πράγματι διακυβεύονται άμεσα και συγκεκριμένα συμφέροντα του ελληνικού καπιταλισμού_ περιμένει ανταλλάγματα εκεί που την καίει περισσότερο, στα Βαλκάνια. Αναλαμβάνοντας αποστολές υψηλού ρίσκου και ευθυνών, συμμετέχοντας άμεσα στα μέτωπα της μεγάλης κλίμακας γεωπολιτικής σύγκρουσης, το ελληνικό κράτος φροντίζει ν' ανεβάζει την αξία του στα μάτια των συμμάχων του. Και περιμένει... Περιμένει να πληρωθεί ανάλογα με τις υπηρεσίες του όταν το λογιστήριο του πολέμου θα βγάλει το λογαριασμό. Οπότε ας κρατήσουμε το ένα μάτι στις υπερπόντιες επιχειρήσεις της ελληνικής πολεμικής μηχανής και το άλλο στις εξελίξεις στα Βαλκάνια. Πριν αλληθωρίσουμε ίσως προλάβουμε να δούμε την Αθήνα να «θριαμβολογεί» για κάποια νέα «εθνική επιτυχία»...

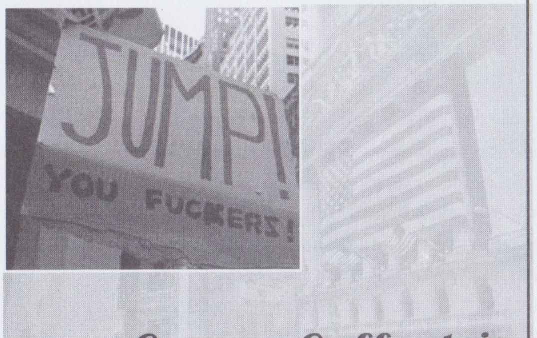
[Η ύλη του πυρετού έκλεισε στις 4/12. Την ίδια μέρα, το ελληνικό πολεμικό ναυτικό ανακοίνωσε την αντικατάσταση της φρεγάτας «Φωκάς» από την φρεγάτα «Ψαρά», επειδή στις δεξαμενές πόσιμου νερού της πρώτης βρέθηκε νικέλιο. Η Ελλάδα πάντως θα διατηρήσει την αρχηγία της αποστολής. Επίσης, την ίδια μέρα, το συμβούλιο ασφαλείας του ΟΗΕ έδωσε την άδεια στα πλοία του ΝΑΤΟ και της ΕΕ που περιπολούν στον κόλπο του Άντεν να χρησιμοποιούν πραγματικά πυρά εναντίον των «πειρατών». Όσο γι' αυτό που γράφτηκε σε κάποιες ελληνικές φυλλάδες, ότι τα πλοία της ΕΕ θα αντικαταστήσουν αυτά του ΝΑΤΟ, είναι βλακείες. Κανείς δεν πρόκειται να κουνηθεί από τις θέσεις του.]

Στο πρώτο πλάνο είναι ο Θεμιστοκλής. Στο βάθος ένα καράβι του ΟΗΕ με επισιτιστική βοήθεια για τη Σομαλία. Προορισμός είναι το λιμάνι της Μέρκα, εκεί που έχει ήδη φτάσει η σομαλική αντίσταση. Πράγμα που σημαίνει ότι το ένδοξο ελληνικό ναυτικό, με το ένα χέρι θα ξεφορτώνει σακιά αλεύρι και με το άλλο θα σημαδεύει μουσουλμάνους "τρομοκράτες". Στο στοιχείο του...

Καλέ, αυτοί έχουν ψυχή! Το πλήρωμα του Θεμιστοκλής σε επίσκεψη σε ορφανοτροφείο της Μομπάσα.

George Caffentzis

Σημειώσεις για την χρηματοπιστωτική κρίση «της διάσωσης»

Αναλύσεις γύρω από την κρίση και την κατάρρευση των χρηματαγορών τον περασμένο Σεπτέμβρη βρίσκει κανείς με το κιλό. Αναλύσεις που να θέτουν το ζήτημα από τη σκοπιά του ταξικού ανταγωνισμού βρίσκει κανείς πολύ λίγες. Στα καθ' ημάς δε βρίσκει ακόμα λιγότερες. Είναι δεδομένη η γενική αμηχανία με την οποία ο ανταγωνιστικός λόγος αντιμετωπίζει τις συσπάσεις της καπιταλιστικής οικονομίας.

Στο προηγούμενο τεύχος του πυρετού σκιαγραφήθηκαν κάποιες αφετηρίες για την αναζήτηση απαντήσεων που να είναι χρήσιμες από τη σκοπιά του ταξικού ανταγωνισμού. Περισσότερο συστηματική τοποθέτηση απέναντι στην κρίση βρίσκουμε κάθε μήνα και στο περιοδικό Sarajevo. Τι λέγεται και τι γράφεται όμως για τον «Μαύρο Σεπτέμβρη» και την κρίση στη διεθνή ανταγωνιστική σκηνή;

Εντοπίσαμε στο διαδίκτυο και δημοσιεύουμε εδώ ένα εκτεταμένο απόσπασμα του κειμένου "Notes on the financial "bailout" crisis" του αμερικανού George Caffentzis (10/08). Νομίζουμε ότι είναι ενδεικτικό της γενικής αμηχανίας που αναφέραμε προηγουμένως. Τη στιγμή που ο συγγραφέας επιχειρεί μια ανάλυση της κρίσης από τη σκοπιά της «ταξικής πολιτικής», όπως λέει ο ίδιος, τη στιγμή που επιλέγει να αντιμετωπίσει το θέμα χωρίς τον τόσο δημοφιλή στους καιρούς μας ιστορικισμό, την ίδια στιγμή οι απαντήσεις του φαίνεται να μεταμορφώνουν την κρίση σε ένα φαινόμενο συγκυριακό και αποκομμένο από

Οι σημειώσεις αυτές για τη χρηματοπιστωτική κρίση γράφτηκαν τον τελευταίο μήνα, ενώ βρισκόταν σε εξέλιξη η εθνικοποίηση πολλών χρηματοπιστωτικών εταιρειών στις ΗΠΑ, ως αντίδραση στη χρεωκοπία αρκετών μεγάλων επενδυτικών και εμπορικών τραπεζών. Παρακινήθηκα από το γεγονός ότι υπήρξε εξαιρετικά περιορισμένη αντίδραση στο δρόμο ή από τα συνδικάτα που να απαιτεί μια επίλυση της κρίσης προς όφελος των εκταμμυρίων εργατών που χάνουν τώρα τους μισθούς, τα σπίτια και τις συντάξεις τους.

Οφείλεται άραγε αυτή η έλλειψη εστίασης στα συμφέροντα των εργατών στην τακτική «σοκ» που ακολούθησε η κυβέρνηση Μπους για να προωθήσει τη νομοθεσία της «διάσωσης»; Μπορεί. Πιστεύω όμως επίσης ότι το χρήμα και ο χρηματοπιστωτικός τομέας του καπιταλισμού που ασχολείται άμεσα με αυτό έχουν υπάρξει από παράδοση σκοτεινά σημεία στην πολιτική ανάλυση και δράση της εργατικής τάξης για περισσότερο από έναν αιώνα. (Η τελευταία φορά που υπήρξε μια συνειδητή εμπλοκή της εργατικής τάξης σε εθνικό επίπεδο στο ζήτημα της μορφής του χρήματος ήταν στις εκλογές του 1896, όταν παιζόταν η τύχη του κανόνα του χρυσού.)

Σκοπός αυτών των σημειώσεων είναι να παρουσιάσουν έναν τρόπο κατανόησης της κρίσης ως προερχόμενης μέσα από ταξικούς αγώνες που γίνονται στις ΗΠΑ και διεθνώς την τελευταία δεκαετία. Πιστεύω ότι κάτι τέτοιο είναι χρήσιμο, καθώς αν οι ταξικοί αγώνες είχαν όντως τη δύναμη να δημιουργήσουν την κρίση, αν καταφέρουμε να τους κατανοήσουμε αυτό μπορεί να συντελέσει στο να βγούμε από αυτήν με μεγαλύτερη δύναμη στα χέρια μας.

1. Είναι δύσκολο να καταλάβουμε τις χρηματοπιστωτικές κρίσεις από τη σκοπία της ταξικής πολιτικής, γιατί ως και σήμερα το μοντέλο μας για την ταξική πάλη παραμένει το εργοστάσιο, εκεί όπου οι καπιταλιστικές επιχειρήσεις αγοράζουν την εργατική δύναμη (μέσω της πληρωμής μισθού), ώστε αυτή να χρησιμοποιηθεί μαζί με μηχανές και άλλες εισροές για να παραχθεί ένα προϊόν που θα πουληθεί στην αγορά με σκοπό το κέρδος. Οι εργάτες αναγκάζονται να δουλεύουν όλο και σκληρότερα, όλο και περισσότερο, όλο και πιο επικίνδυνα και/ή όλο και πιο παραγωγικά προκειμένου το κέρδος να είναι ακόμα μεγαλύτερο. Και αντιδρούν σ' αυτό το εργασιακό καθεστώς με ένα συνδυασμό μέσων που κυμαίνεται από την πλήρη συμμόρφωση μέχρι τους χιλιους δυο τρόπους παθητικής αντίστασης και από τις απεργίες μέχρι τις καταλήψεις των εργοστασίων, ενώ οι καπιταλιστές εφευρίσκουν στρατηγικές για να κάμψουν τις εργατικές αντιστάσεις. Αυτή η μάχη μπορεί να

παράγουν και πουλάνε ένα μη χρηματικό προϊόν για να «βγάλουν χρήμα», οι χρηματοπιστωτικές εταιρείες βγάζουν «χρήμα από το χρήμα». Φαίνεται σαν να λειτουργούν σε ένα αφηρημένο βασίλειο, χωρίς εδαφικό προσδιορισμό. Αυτό τις κάνει ακόμα πιο παράξενες, και συντελεί στο ότι σε ολόκληρη την ιστορία του καπιταλισμού έχουν προκαλέσει την περιέργεια αλλά και την εχθρότητα των υπόλοιπων καπιταλιστών και των εργατών.

Τρίτον, οι χρηματοπιστωτικές εταιρείες διεκδικούν ένα άλλο είδος εισοδήματος απ' αυτό που έχουν οι υπόλοιποι καπιταλιστές και οι εργάτες: τον τόκο. Βγάζουν χρήμα με τη μορφή τόκου στα δάνεια των καπιταλιστών (που πληρώνουν τόκο από τα κέρδη τους) και των εργατών (που πληρώνουν τόκο από τον μισθό τους). Με άλλα λόγια, το χρήμα που «βγάζουν» οι χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις δημιουργείται «αλλού», από εργάτες που δουλεύουν σε άλλους καπιταλιστές. Φυσικά μπορεί οι επιχειρήσεις αυτές να εκμεταλλεύονται τους εργάτες τους - αναγκάζοντάς τους π.χ. να δουλεύουν υπερωρίες και να πληρώνονται με άχρηστα μπόνους σε μετοχές - αλλά το εισόδημά τους δεν προέρχεται από την προσπάθεια των εργαζομένων τους να παράγουν ένα προϊόν. Απορρέει από τα κέρδη και τους μισθούς εκείνων που παίρνουν δάνεια και που προφανώς δεν ανήκουν κατά κανόνα στο προσωπικό τους.

Από πού προκύπτει το δικαίωμα να κερδίζει κανείς τόκο; Πώς προσδιορίζεται; Τέτοιου τύπου ερωτήσεις στοιχειώνουν την κατανόησή μας για το χρηματοπιστωτικό σύστημα, καθώς φαίνεται ότι σε μια κοινωνία που η πηγή της αξίας είναι η εργασία, ο τόκος μοιάζει να είναι «δημιουργία από το τίποτα»!

2. Με βάση τα παραπάνω λοιπόν, οι χρηματοπιστωτικές εταιρείες δεν ταιριάζουν με το μοντέλο του εργοστασίου σε ό,τι αφορά τον ταξικό αγώνα. Υπάρχει αναμφίβολα μια μορφή αγώνα όπου εμπλέκονται από τη φύση τους αυτές οι εταιρείες και προέρχεται από πολύ παλιά: ο αγώνας ανάμεσα στον πιστωτή και τον οφειλέτη. Όταν μια επιχείρηση δανείζει χρήματα σε ένα άτομο ή μια άλλη επιχείρηση, ο οφειλέτης υπόσχεται να επιστρέψει το δάνειο με τόκο κάποια στιγμή στο μέλλον. Η αποτυχία του να το κάνει σε παλιότερες εποχές οδηγούσε στη δουλεία ή στον ακρωτηριασμό (η περίφημη «λίβρα σάρκας» που μπορούσε ο πιστωτής να κόψει από το σώμα του οφειλέτη). Στον σύγχρονο καπιταλισμό, πέρα από τις ποινικές κυρώσεις που υφίστανται στις σε κάποιες περιπτώσεις, ο οφειλέτης οδηγείται στην χρεωκοπία, αν είναι καπιταλιστική επιχείρηση, και στην κατάσχεση της περιουσίας του ή στην υποθήκευση των μελλοντικών του εισοδημάτων, αν είναι

τις συσπάσεις της καπιταλιστικής οικονομίας.

Στο προηγούμενο τεύχος του πυρετού σκιαγραφήθηκαν κάποιες αφετηρίες για την αναζήτηση απαντήσεων που να είναι χρήσιμες από τη σκοπιά του ταξικού ανταγωνισμού. Περισσότερο συστηματική τοποθέτηση απέναντι στην κρίση βρίσκουμε κάθε μήνα και στο περιοδικό Sarajevo. Τι λέγεται και τι γράφεται όμως για τον «Μαύρο Σεπτέμβρη» και την κρίση στη διεθνή ανταγωνιστική σκηνή;

Εντοπίσαμε στο διαδίκτυο και δημοσιεύουμε εδώ ένα εκτεταμένο απόσπασμα του κειμένου "Notes on the financial "bailout" crisis" του αμερικανού George Caffentzis (10/08). Νομίζουμε ότι είναι ενδεικτικό της γενικής αμηχανίας που αναφέραμε προηγουμένως. Τη στιγμή που ο συγγραφέας επιχειρεί μια ανάλυση της κρίσης από τη σκοπιά της «ταξικής πολιτικής», όπως λέει ο ίδιος, τη στιγμή που επιλέγει να αντιμετωπίσει το θέμα χωρίς τον τόσο δημοφιλή στους καιρούς μας ιστορικισμό, την ίδια στιγμή οι απαντήσεις του φαίνεται να μεταμορφώνουν την κρίση σε ένα φαινόμενο συγκυριακό και αποκομμένο από τις προηγούμενες συσπάσεις του συστήματος στη διαδικασία αναδιάρθρωσης που εξελίσσεται από τη δεκαετία του '70 κι έπειτα. Φαίνεται να υπονοεί ο Caffentzis ότι αυτή η «δημιουργία χρήματος από το ίδιο το χρήμα», η επένδυση κεφαλαίων στον χρηματοπιστωτικό τομέα, θα ήταν δυνατόν να εξελίσσεται επ' άπειρον, φαίνεται να υπονοεί ότι δεν είναι η ίδια σύμπτωμα της καπιταλιστικής κρίσης (με την έννοια της μείωσης της δυνατότητας κατανάλωσης και άρα της υπερσυσσώρευσης που δημιούργησε το «νεοφιλελεύθερο μοντέλο» της δεκαετίας του '80). Είναι επίσης ενοχλητική (και καθόλου ενθαρρυντική) η ουδετερότητα με την οποία αντιμετωπίζει ο συγγραφέας την υποθήκευση του μέλλοντος εκατομμυρίων προλετάριων σε δάνεια από τους καπιταλιστές. Αναρωτιόμαστε, μια εργατική τάξη που έτσι επιλέγει να διαχειρίζεται το μέλλον της είναι δυνατόν να διεξάγει ταυτόχρονα αποτελεσματικό ταξικό αγώνα;

Από το κείμενο λείπει, λόγω έλλειψης χώρου, το σημείο όπου ο Caffentzis αναφέρεται με λεπτομέρειες στις επιπτώσεις της νομοθεσίας «διάσωσης» των μεγάλων χρηματοπιστωτικών οίκων ("bailout" legislation). Παραπέμπουμε τους ενδιαφερόμενους στην ιστοσελίδα info.interactivist.net.

είναι χρήσιμο, καθώς αν οι ταξικοί αγώνες είχαν όντως τη δύναμη να δημιουργήσουν την κρίση, αν καταφέρουμε να τους κατανοήσουμε αυτό μπορεί να συντελέσει στο να βγούμε από αυτήν με μεγαλύτερη δύναμη στα χέρια μας.

1. Είναι δύσκολο να καταλάβουμε τις χρηματοπιστωτικές κρίσεις από τη σκοπία της ταξικής πολιτικής, γιατί ως και σήμερα το μοντέλο μας για την ταξική πάλη παραμένει το εργοστάσιο, εκεί όπου οι καπιταλιστικές επιχειρήσεις αγοράζουν την εργατική δύναμη (μέσω της πληρωμής μισθού), ώστε αυτή να χρησιμοποιηθεί μαζί με μηχανές και άλλες εισροές για να παραχθεί ένα προϊόν που θα πουληθεί στην αγορά με σκοπό το κέρδος. Οι εργάτες αναγκάζονται να δουλεύουν όλο και σκληρότερα, όλο και περισσότερο, όλο και πιο επικίνδυνα και/ή όλο και πιο παραγωγικά προκειμένου το κέρδος να είναι ακόμα μεγαλύτερο. Και αντιδρούν σ' αυτό το εργασιακό καθεστώς με ένα συνδυασμό μέσων που κυμαίνεται από την πλήρη συμμόρφωση μέχρι τους χίλιους δυο τρόπους παθητικής αντίστασης και από τις απεργίες μέχρι τις καταλήψεις των εργοστασίων, ενώ οι καπιταλιστές εφευρίσκουν στρατηγικές για να κάμψουν τις εργατικές αντιστάσεις. Αυτή η μάχη μπορεί να πάρει χιλιάδες μορφές (άλλες φορές σ' αυτήν εμπλέκονται οι πιο εκλεπτυσμένες εφαρμογές των κοινωνικών και ψυχολογικών επιστημών, και άλλες φορές οι πιο βάρβαρες μορφές βασανιστηρίων ή δολοφονιών), αλλά το μοντέλο του εργοστασίου διατηρεί τις ίδιες βασικές παραμέτρους: οι εργάτες αντιστέκονται στην εκμετάλλευση και οι καπιταλιστές αντιστέκονται στην αντίσταση των εργατών· με τους μισθούς των μεν και τα κέρδη των δε να κινούνται αντιστρόφως ανάλογα τις περισσότερες φορές. Είναι ένα μοντέλο που φαίνεται απλό, αλλά μπορεί να γίνει περίπλοκο γιατί κάθε ταξικός αγώνας είναι γεμάτος με επινοήσεις, μεθοδεύσεις και «παιχνίδια» σε βάρος του αντιπάλου.

Όταν πρόκειται για το χρήμα και τις επιχειρήσεις που λειτουργούν γύρω του (τράπεζες, εταιρείες ενυπόθηκων δανείων, κλπ), αυτό το μοντέλο ταξικού αγώνα φαίνεται να μην λειτουργεί. Γιατί; Υπάρχουν τουλάχιστον τρεις βασικοί λόγοι.

Πρώτον, το χρήμα είναι ένα εντελώς διαφορετικό «προϊόν» τόσο από τα φυσικά πράγματα όσο και από τις υπηρεσίες. Είναι λίγο μυστηριώδες. Συχνά χρησιμοποιούνται λέξεις φιλοσοφικής ή νεορομαντικής διάθεσης όπως «μαγικό», «αφηρημένο», «φετιχιστικό» ή «οικουμενικό» για να περιγράψουν το χρήμα, δίνοντας την εντύπωση ότι, σε αντίθεση με άλλα εμπορεύματα, οι συνήθεις κανόνες δεν μπορούν να εφαρμοστούν σ' αυτό. Για παράδειγμα, το χρήμα είναι ένα μοναδικό είδος εμπορεύματος γιατί ανταλλάσσεται με όλα τα υπόλοιπα εμπορεύματα.

Δεύτερον, ενώ οι βιομηχανικές ή οι εμπορικές εταιρείες

τόκο; Πώς προσδιορίζεται; Τέτοιου τύπου ερωτήσεις στοιχειώνουν την κατανόησή μας για το χρηματοπιστωτικό σύστημα, καθώς φαίνεται ότι σε μια κοινωνία που η πηγή της αξίας είναι η εργασία, ο τόκος μοιάζει να είναι «δημιουργία από το τίποτα»!

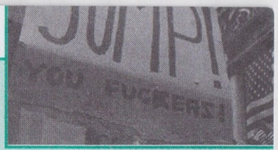
2. Με βάση τα παραπάνω λοιπόν, οι χρηματοπιστωτικές εταιρείες δεν ταιριάζουν με το μοντέλο του εργοστασίου σε ό,τι αφορά τον ταξικό αγώνα. Υπάρχει αναμφίβολα μια μορφή αγώνα όπου εμπλέκονται από τη φύση τους αυτές οι εταιρείες και προέρχεται από πολύ παλιά: ο αγώνας ανάμεσα στον πιστωτή και τον οφειλέτη. Όταν μια επιχείρηση δανείζει χρήματα σε ένα άτομο ή μια άλλη επιχείρηση, ο οφειλέτης υπόσχεται να επιστρέψει το δάνειο με τόκο κάποια στιγμή στο μέλλον. Η αποτυχία του να το κάνει σε παλιότερες εποχές οδηγούσε στη δουλεία ή στον ακρωτηριασμό (η περίφημη «λίβρα σάρκας» που μπορούσε ο πιστωτής να κόψει από το σώμα του οφειλέτη). Στον σύγχρονο καπιταλισμό, πέρα από τις ποινικές κυρώσεις που υφίστανται στις σε κάποιες περιπτώσεις, ο οφειλέτης οδηγείται στην χρεωκοπία, αν είναι καπιταλιστική επιχείρηση, και στην κατάσχεση της περιουσίας του ή στην υποθήκευση των μελλοντικών του εισοδημάτων, αν είναι εργάτης. Αυτού του είδους ο αγώνας (να πληρωθεί ή να μην πληρωθεί το χρέος) βασίζεται στην απειλή της παραβίασης συμβολαίων, και όχι στη θεμελιώδη φύση του ίδιου του μισθού που ως συμβόλαιο είναι εγγενώς εκμεταλλευτικό.

Οπωσδήποτε λαμβάνει χώρα ένας αγώνας σήμερα στις ΗΠΑ γύρω από το χρήμα, αλλά πώς μπορούμε να τον καταλάβουμε καλύτερα; Εργάτες εναντίον καπιταλιστών, οφειλέτες εναντίον πιστωτών, ή ένας νέος τρόπος; Τι πολιτικές απαιτήσεις εγείρονται από αυτή την κρίση;

3. Για να απαντήσουμε σ' αυτά τα ερωτήματα πρέπει να επιστρέψουμε στα βασικά και στο πώς αυτά εφαρμόζονται στον σύγχρονο καπιταλισμό. Προτού όμως εξετάσουμε συγκεκριμένα τη νομοθεσία «της διάσωσης», ας δούμε τα στοιχεία του καπιταλισμού που εμπλέκονται στο θέμα μας: X, ο χρηματοπιστωτικός τομέας, B, ο βιομηχανικός και εμπορικός τομέας, και E, η εργατική τάξη. Αναγνωρίζουμε ότι μια τέτοια ανάλυση μπορεί να φαίνεται πολύ «στεγνή», αλλά έχουμε δύο πράγματα να πούμε για το στυλ μας: 1) όσο στεγνά κι αν είναι, τα περιεχόμενα αυτής της ανάλυσης αφορούν τη μοίρα εκατομμυρίων ανθρώπων, καθώς και τη δική μας, και 2) ο ρυθμός αυτής της ανάλυσης είναι σκόπιμα αργός, πηγαίνει βήμα-βήμα, ώστε να πάρουμε μια ανάσα και να σκεφτούμε πάνω σε αυτή την κρίση, να αντιδράσουμε στην τεχνητή επιτάχυνση των εξελίξεων που έχει επιβάλει η κυβέρνηση Μπους και οι σύμμαχοί της.

Αναμφίβολα στο άμεσο μέλλον θα χρειαστεί μια πιο εκλεπτυσμένη ανάλυση, που θα αναγνωρίζει ότι η εργα-

τική τάξει έχει πολλές διαιρέσεις και ιεραρχίες στο εσωτερικό της, και ότι οι καπιταλιστικές επιχειρήσεις δεν χωρίζονται μόνο σε τομείς, αλλά και σε διαφορετικά μεγέθη και κλίμακες.

Δεδομένων αυτών, θα πρέπει να δούμε τις σχέσεις και τους αγώνες που διεξάγονται ανάμεσα στο Χ και το Β, στον χρηματοπιστωτικό και τον βιομηχανικό-εμπορικό τομέα, στο Χ και το Ε, στον χρηματοπιστωτικό τομέα και την εργατική τάξη, στο Ε και το Β, στην εργατική τάξη και τον βιομηχανικό-εμπορικό τομέα. Βλέπουμε έτσι μια πάλη ανάμεσα στις τάξεις, αλλά και μια πάλη στο εσωτερικό των καπιταλιστών, δηλαδή ανάμεσα στους μισθούς και τα κέρδη ή τον τόκο, αλλά και ανάμεσα στα κέρδη και τον τόκο. Η είσοδος του μισθού ως παράγοντα στην «εξίσωση» του χρηματοπιστωτικού συστήματος είναι εξαιρετικά σημαντική, επειδή στον εικοστό αιώνα έχει αλλάξει ριζικά ο τρόπος που αντιλαμβανόμαστε τον τόκο. (Και αυτός είναι ένας λόγος που η δουλειά του Μαρξ στον τρίτο τόμο του Κεφαλαίου, ενώ είναι σημαντική, δεν μπορεί να μας βοηθήσει τη συγκεκριμένη περίοδο). Μέχρι τον 19ο αιώνα οι εργάτες δεν ήταν ποτέ άμεσοι παίκτες στο χρηματοπιστωτικό παιχνίδι, γιατί είχαν ελάχιστα περιουσιακά στοιχεία να υποθηκεύσουν για να πάρουν δάνεια, και δεν είχαν σχεδόν καθόλου οικονομίες για να τις καταθέσουν στις τράπεζες. Οι οργανισμοί αλληλοβοήθειας ή οι πιστωτικοί οργανισμοί των συνδικάτων που εμφανίστηκαν τον 19ο αιώνα αποδείκνυαν στην πραγματικότητα ότι οι τράπεζες και τα λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θεωρούσαν ότι έχουν πελάτες μόνο τους καπιταλιστές (μικρούς ή μεγάλους), ή ότι οι εργάτες δεν ήταν καθόλου διατεθειμένοι να παραδώσουν όσα είχαν εξοικονομήσει με σκληρή δουλειά στα χέρια του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου. Αυτό δεν ισχύει σήμερα. Κατά συνέπεια, όταν μιλάμε για χρηματοπιστωτική κρίση στον 21ο αιώνα, μιλάμε για μια σύγκρουση ανάμεσα στις τάξεις, καθώς και για μια σύγκρουση ανάμεσα σε φράξεις του κεφαλαίου.

4. Πώς προέκυψε η χρηματοπιστωτική κρίση και η νομοθεσία της «διάσωσης»; Με μια πρώτη ματιά μοιάζει σαν κάθε αντίστοιχη κρίση στην ιστορία: οι οφειλέτες δεν μπορούσαν να ξεπληρώσουν τα παλιά δάνεια και οι χρηματοπιστωτικές εταιρείες δεν μπορούσαν να δώσουν νέα. Αντί το χρήμα να δημιουργεί χρήμα από το τίποτα, τώρα έχουμε το χρήμα να δημιουργεί το τίποτα.

Υπάρχουν δύο λόγοι για τους οποίους αυτή η κρίση είναι μια σύγχρονη κρίση: α) έχει τις ρίζες της στην κατάσταση της εργατικής τάξης στις ΗΠΑ και β) έχει τις ρίζες της στην παγκοσμιοποίηση των χρηματικών ροών. Εδώ η λέξη «ροή» είναι σημαντική, αφού όσο έρχεται νέο κεφάλαιο στον χρηματοπιστωτικό τομέα, τα «κακά» δάνεια μπορούν να παρατείνονται και οι πληρωμές να καθυστερούν χωρίς να δημιουργούνται σημαντικά προβλήματα. Όταν όμως περιορίζονται οι ροές κεφαλαίου δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι μηχανισμοί της παράτασης, τα δάνεια μένουν ανεξόφλητα και δεν μπορούν να γίνουν συμβόλαια για νέα δάνεια.

Υποθέτω ότι ο σοβαρός περιορισμός των ροών κεφαλαίου στις ΗΠΑ προέρχεται από την Κίνα για δύο λόγους. Ο πρώτος είναι η πρόσφατη μείωση του ρυθμού ανάπτυξης της κινεζικής οικονομίας, που υποδεικνύει μια μείωση του μέσου ποσοστού κέρδους. Ο δεύτερος λόγος είναι ότι τον τελευταίο καιρό οι εργάτες στην Κίνα έχουν καταφέρει να αυξήσουν δραματικά τους μισθούς τους και να βελτιώσουν τις εργασιακές συνθήκες. Αυτό έχει οδηγήσει σε αύξηση κινεζικών επενδύσεων στο εσωτερικό της χώρας, και σε μια προσπάθεια από μεριάς του κυβερνητικού σχεδιασμού να δοθεί βάρος στην ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς. Αυτές οι τάσεις έχουν επηρεάσει αρνητικά τις ροές των κινεζικών επενδύσεων στον χρηματοπιστωτικό τομέα των ΗΠΑ, και εν μέρει εξαιτίας αυτής της έλλειψης αναγκάζεται να κινηθεί η αμερικανική κυβέρνηση προσφέροντας ρευστό.

Βλέπουμε λοιπόν ότι η κρίση στις ΗΠΑ είναι αποτέλεσμα της κίνησης του προλεταριάτου δύο χωρών: 1) της ανικανότητας του αμερικανικού προλεταριάτου να αυξήσει τους μισθούς (δεν έχουν γίνει σχεδόν καθόλου σημαντικές απεργίες στις ΗΠΑ τα τελευταία χρόνια) και της εμπιστοσύνης που έδειξαν οι εργάτες στο χρηματοπιστωτικό σύστημα για να καλύψουν τις βιοτικές τους ανάγκες, και 2) της επιτυχίας του κινεζικού προλεταριάτου, μέσα από χιλιάδες απεργίες και διαμαρτυρίες, να αυξήσει τους μισθούς και να επιβάλει περισσότερες επενδύσεις στην κοινωνική αναπαραγωγή στο εσωτερικό της χώρας.

...

Αυτό στο οποίο συμφωνούν όλοι οι καπιταλιστικοί τομείς της και όλες οι τάξεις είναι ότι το μεγαλύτερο μέρος της ιδεολογίας και ένα μεγάλο μέρος της πρακτικής του νεοφιλελευθερισμού έχει κουρελιαστεί. Η «κυβέρνηση» δίνει τώρα το σάλπισμα της «διακυβέρνησης» σε όλα τα επίπεδα της οικονομίας (αυτό δε σημαίνει φυσικά ότι το κράτος σκόπευε ποτέ να αποσυρθεί από το προσκήνιο, όπως ήθελαν να πιστεύουν κάποιοι μεταμοντέρνοι στοχαστές την τελευταία δεκαετία). Ακριβώς όπως οι εξελίξεις μετά την 11η Σεπτέμβρη, η εισβολή στο Αφγανιστάν και το Ιράκ, έδειξαν ότι ο διεσπαρμένος και «επίπεδος» κόσμος της παγκο- δεχτούν οι επενδυτικοί οίκοι να υπόκεινται σε έλεγχο και κρατική ρύθμιση; Η κατάρρευση του νεοφιλελευθερισμού θα οδηγήσει σε ένα πιο δυνατό αντικαπιταλιστικό κίνημα στις ΗΠΑ ή σε κάτι που θα του μοιάζει, αλλά θα το ονομάζαμε «φασισμό»; Τέτοιες ερωτήσεις θα έχουν κεντρική θέση στην κατανόηση της ταξικής πολιτικής της «εξόδου» του κεφαλαίου από τον νεοφιλελευθερισμό, της οποίος είμαστε μάρτυρες αυτή τη στιγμή.

6. Οι επικριτές της νεοφιλελεύθερης παγκοσμιοποίησης μπορούν για μια στιγμή να θριαμβολογήσουν πάνω στο πτώμα του αντιπάλου τους... αλλά μόνο για μια στιγμή, αφού οι συνέπειες αυτής της «διάσωσης» είναι μνημειώδεις και πρέπει να τις σκεφτούμε προσεκτικά από τη σκοπιά του κράτους και από τη σκοπιά του προλεταριάτου.

Η Κίνα κέρδισε αυτό το γύρο της μεγάλης αντιπαράθεσης με την αμερικανική κυβέρνηση για το ρόλο του κράτους στον καπιταλισμό, που συνεχίζεται εδώ και πάνω από δέκα χρόνια. Η νομοθεσίες για τη «διάσωση» των επιχειρήσεων είναι ένα ιδεολογικό φιάσκο τεράστιων διαστάσεων. Πώς μπορεί η αμερικανική κυβέρνηση να συνεχίσει να υποστηρίζει σοβαρά την απο-ρύθμιση των αγορών, όταν ασκεί την ακριβώς αντίθετη πολιτική; Είναι γεγονός ότι κανείς δεν περιμένει συνοχή από τον κόσμο της εξουσίας. Άλλωστε η κυβέρνηση των ΗΠΑ διακηρύττει τόσα χρόνια την κατάργηση των αγροτικών επιδοτήσεων στις κυβερνήσεις τις Αφρικής, τη στιγμή που η ίδια έχει αυξήσει σημαντικά τις επιδοτήσεις στους αμερικανούς αγρότες! Υπάρχουν όμως όρια στην υποκρισία, και άλλωστε χώρες όπως η Κίνα, στις οποίες οι ΗΠΑ «διδάσκουν» την απο-ρύθμιση, είναι ακριβώς αυτές που έχουν την ικανότητα να αντισταθούν στο σφιχτό τους εναγκαλισμό.

Από την άλλη μεριά, το κινεζικό μοντέλο του ισχυρού κράτους σε ρόλο ελεγκτή του χρηματοπιστωτικού τομέα και της συναλλαγματικής ισοτιμίας αποδείχτηκε νικητής αυτής της περιόδου, όχι μόνο σε βάρος της ρωσικής μετάβασης από τον κομμουνισμό στον καπιταλισμό, αλλά όπως είναι τώρα προφανές, και στη μετάβαση των ΗΠΑ από τον φιλελευθερισμό σε μια μορφή οικονομικού σοσιαλισμού. Αλλά αυτή η νίκη θα έχει επιπτώσεις στην ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης πολιτικής οικονομίας. Τι σημαίνει για ολόκληρο το σύστημα η επανεμφάνιση του κράτους στη μικρο-οργάνωση της οικονομίας; Ο νεοφιλελευθερισμός αποτέλεσε όχι μόνο οικονομικό, αλλά εξίσου πολιτικό και πολιτιστικό παράδειγμα. Χρειάζεται μεγάλη έρευνα για να μπορούμε να δούμε πώς θα επηρεαστούν αυτοί οι τομείς της ζωής από την κατάρρευσή του. Με ποιο τρόπο και με τι επι-

στηκαν τον 19ο αιώνα αποδείκνυαν στην πραγματικότητα ότι οι τράπεζες και τα λοιπά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα θεωρούσαν ότι έχουν πελάτες μόνο τους καπιταλιστές (μικρούς ή μεγάλους), ή ότι οι εργάτες δεν ήταν καθόλου διατεθειμένοι να παραδώσουν όσα είχαν εξοικονομήσει με σκληρή δουλειά στα χέρια του χρηματοπιστωτικού κεφαλαίου. Αυτό δεν ισχύει σήμερα. Κατά συνέπεια, όταν μιλάμε για χρηματοπιστωτική κρίση στον 21ο αιώνα, μιλάμε για μια σύγκρουση ανάμεσα στις τάξεις, καθώς και για μια σύγκρουση ανάμεσα σε φράξιες του κεφαλαίου.

4. Πώς προέκυψε η χρηματοπιστωτική κρίση και η νομοθεσία της «διάσωσης»; Με μια πρώτη ματιά μοιάζει σαν κάθε αντίστοιχη κρίση στην ιστορία: οι οφειλέτες δεν μπορούσαν να ξεπληρώσουν τα παλιά δάνεια και οι χρηματοπιστωτικές εταιρείες δεν μπορούσαν να δώσουν νέα. Αντί το χρήμα να δημιουργεί χρήμα από το τίποτα, τώρα έχουμε το χρήμα να δημιουργεί το τίποτα.

Υπάρχουν δύο λόγοι για τους οποίους αυτή η κρίση είναι μια σύγχρονη κρίση: α) έχει τις ρίζες της στην κατάσταση της εργατικής τάξης στις ΗΠΑ και β) έχει τις ρίζες της στην παγκοσμιοποίηση των χρηματικών ροών.

Η αδυναμία της αποπληρωμής έχει περισσότερο να κάνει με τα δάνεια που οι εργάτες έχουν πάρει για να αγοράσουν σπίτια παρά με τα δάνεια των καπιταλιστών, που δεν μπορούν να πουλήσουν την παραγωγή τους ώστε να έχουν αρκετό κέρδος για να τα ξεπληρώσουν (όπως ήταν το σύνηθες σενάριο της κρίσης τον 19ο αιώνα). Στη σημερινή περίπτωση, οι μισθοί των εργατών δεν είναι αρκετά μεγάλοι για να αποπληρώσουν τον τόκο και το αρχικό κεφάλαιο που δανείστηκαν. Αν οι εργάτες τα τελευταία χρόνια έπαιρναν σημαντικές αυξήσεις στους μισθούς, δεν θα είχαμε τη χρηματοπιστωτική κρίση το φθινόπωρο του 2008. Αν οι μισθοί αυξάνονταν, οι εργάτες θα μπορούσαν να παρακολουθήσουν τις πληρωμές που επιβάλλονταν από τα συμβόλαια των ενυπόθηκων δανείων. Δεν συνέβη όμως αυτό. Αντιθέτως, οι μισθοί έμειναν στάσιμοι την ίδια στιγμή που η αγορά ακινήτων πολλαπλασιαζόταν και οι τιμές των σπιτιών ανέβαιναν στα ύψη. Μπορούμε άρα να πούμε ότι κατά μία έννοια στην καρδιά της τωρινής κρίσης βρίσκεται η αδυναμία της εργατικής τάξης στις ΗΠΑ να διεξάγει έναν επιτυχημένο αγώνα για τους μισθούς τον 21ο αιώνα.

Η δεύτερη πτυχή της κρίσης είναι ο περιορισμός της ροής νέων επενδυτικών κεφαλαίων στο χρηματοπιστωτικό σύστημα των ΗΠΑ. Το γεγονός ότι οι χρηματοπιστωτικές εταιρείες ήταν σε θέση να προσφέρουν ενυπόθηκα δάνεια και να επεκτείνουν τις πιστώσεις σε καπιταλιστές και εργάτες, οφείλεται εν πολλοίς στις τεράστιες ροές κεφαλαίων (κυρίως από την Κίνα). Και

ανικανότητας του αμερικανικού προλεταριάτου να αυξήσει τους μισθούς (δεν έχουν γίνει σχεδόν καθόλου σημαντικές απεργίες στις ΗΠΑ τα τελευταία χρόνια) και της εμπιστοσύνης που έδειξαν οι εργάτες στο χρηματοπιστωτικό σύστημα για να καλύψουν τις βιοτικές τους ανάγκες, και 2) της επιτυχίας του κινεζικού προλεταριάτου, μέσα από χιλιάδες απεργίες και διαμαρτυρίες, να αυξήσει τους μισθούς και να επιβάλει περισσότερες επενδύσεις στην κοινωνική αναπαραγωγή στο εσωτερικό της χώρας.

...

Αυτό στο οποίο συμφωνούν όλοι οι καπιταλιστικοί τομείς της και όλες οι τάξεις είναι ότι το μεγαλύτερο μέρος της ιδεολογίας και ένα μεγάλο μέρος της πρακτικής του νεοφιλελευθερισμού έχει κουρελιαστεί. Η «κυβέρνηση» δίνει τώρα το σάλπισμα της «διακυβέρνησης» σε όλα τα επίπεδα της οικονομίας (αυτό δε σημαίνει φυσικά ότι το κράτος σκόπευε ποτέ να αποσυρθεί από το προσκήνιο, όπως ήθελαν να πιστεύουν κάποιοι μεταμοντέρνοι στοχαστές την τελευταία δεκαετία). Ακριβώς όπως οι εξελίξεις μετά την 11η Σεπτέμβρη, η εισβολή στο Αφγανιστάν και το Ιράκ, έδειξαν ότι ο διεσπαρμένος και «επίπεδος» κόσμος της παγκοσμιοποίησης ήταν περισσότερο ένα διαφημιστικό τέχνασμα παρά η πραγματικότητα, ακριβώς όπως η επιστροφή στο κράτος επιτήρησης με τον «πόλεμο κατά της τρομοκρατίας» έδειξε ότι το ίντερνετ δεν ήταν πεδίο ανοιχτής επικοινωνίας, έτσι και τα γεγονότα του περασμένου Σεπτέμβρη έδειξαν ότι η εποχή της συμβολικής και «με το βλέμμα στο μέλλον» οικονομίας που λειτουργεί με την ταχύτητα του φωτός έφτασε στα όριά της και σκοτείνιασε από μια βροχή γκρεμισμένων μετοχών, χρεοκοπημένων επενδυτικών οίκων, κατασχεμένων σπιτιών και τεντουπόλεων.

Είναι επίσης σαφές ότι η συμφωνία της «διάσωσης» μπορεί να είναι τόσο δυνατή όσο τα αποτελέσματα που θα καταφέρει παράγει. Δεν υπάρχει καμία εγγύηση ότι η εξαγορά εκατοντάδων δισεκατομμυρίων δολαρίων από «τοξικά» δάνεια είναι αρκετή για να «αποκαταστήσει» την εμπιστοσύνη στον χρηματοπιστωτικό τομέα, ή ότι οι ροές των δανείων θα επανέλθουν σε τέτοιο βαθμό που να κάνουν δυνατή μια οικονομική ανάκαμψη, ή ότι θα επιστρέψουμε στα ιστορικά φυσιολογικά επίπεδα ανεργίας μετά από μια περίοδο «αναταράξεων». Επιπλέον, κάποια κομμάτια του συστήματος μπορεί μακροπρόθεσμα να απορρίψουν τη συμφωνία που είχαν προηγουμένως δεχτεί, όταν θα έρθουν αντιμέτωπα με απαιτήσεις που δεν ήταν ξεκάθαρες στην αρχική προσφορά. Για παράδειγμα, πώς θα αντιδράσουν οι εργάτες όταν η επόμενη κυβέρνηση απαιτήσει να επενδύονται τα αποθεματικά των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης σε μετοχές; Για πόσο καιρό θα

ΗΠΑ διακηρύττει τόσα χρόνια την κατάργηση των αγροτικών επιδοτήσεων στις κυβερνήσεις τις Αφρικής, τη στιγμή που η ίδια έχει αυξήσει σημαντικά τις επιδοτήσεις στους αμερικανούς αγρότες! Υπάρχουν όμως όρια στην υποκρισία, και άλλωστε χώρες όπως η Κίνα, στις οποίες οι ΗΠΑ «διδάσκουν» την απο-ρύθμιση, είναι ακριβώς αυτές που έχουν την ικανότητα να αντισταθούν στο σφιχτό τους εναγκαλισμό.

Από την άλλη μεριά, το κινεζικό μοντέλο του ισχυρού κράτους σε ρόλο ελεγκτή του χρηματοπιστωτικού τομέα και της συναλλαγματικής ισοτιμίας αποδείχτηκε νικητής αυτής της περιόδου, όχι μόνο σε βάρος της ρωσικής μετάβασης από τον κομμουνισμό στον καπιταλισμό, αλλά όπως είναι τώρα προφανές, και στη μετάβαση των ΗΠΑ από τον φιλελευθερισμό σε μια μορφή οικονομικού σοσιαλισμού. Αλλά αυτή η νίκη θα έχει επιπτώσεις στην ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης πολιτικής οικονομίας. Τι σημαίνει για ολόκληρο το σύστημα η επανεμφάνιση του κράτους στη μικρο-οργάνωση της οικονομίας; Ο νεοφιλελευθερισμός αποτέλεσε όχι μόνο οικονομικό, αλλά εξίσου πολιτικό και πολιτιστικό παράδειγμα. Χρειάζεται μεγάλη έρευνα για να μπορούμε να δούμε πώς θα επηρεαστούν αυτοί οι τομείς της ζωής από την κατάρρευσή του. Με ποιο τρόπο και με τι επιπτώσεις θα εισβάλει στην πολιτική και την κουλτούρα των ΗΠΑ ένα οικονομικό μοντέλο παρόμοιο με της Κίνας;

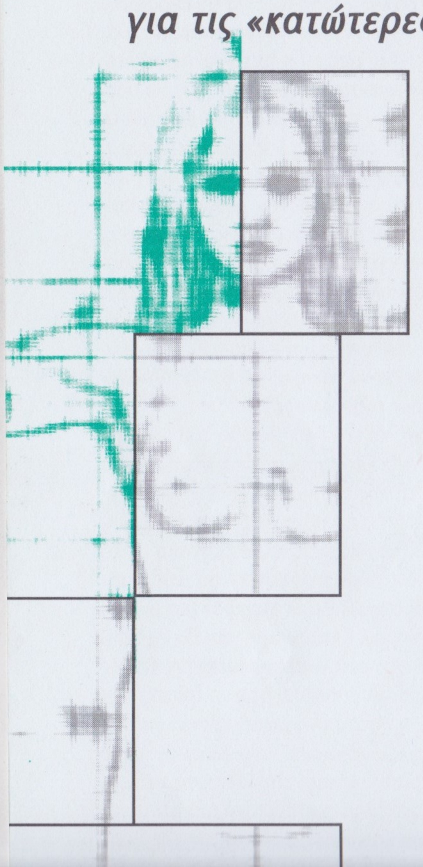
Τέλος, είναι η εργατική τάξη των ΗΠΑ έτοιμη να οδηγήσει την παγκόσμια κοινωνία στην έξοδο αυτής της κατάρρευσης του νεοφιλελευθερισμού; Η ηλεκτρονική επίθεση στους πολιτικούς στην Ουάσιγκτον μέσω του ίντερνετ ή των τηλεφώνων, που οδήγησε στην πρώτη ήττα της νομοθεσίας της «διάσωσης», ήταν για πολλούς ελπιδοφόρα, αλλά δεν την ακολούθησε κάποια σημαντική αντίσταση και ηττήθηκε μέσα σε μία εβδομάδα.

...

Καθώς το κεφάλαιο δεν θα επιτρέψει στην εργατική τάξη των ΗΠΑ να είναι μια τάξη εισοδηματιών (που θα ζει από την αυξανόμενη αξία των μετοχών της), οι εργάτες πρέπει να επιστρέψουν άμεσα στο τερέν του μισθού, όσο δυσοίωνη κι αν μοιάζει μια τέτοια προοπτική.

Η ορμονική αντισύλληψη ως χειραγώγηση και τιμωρία του απείθαρχου γυναικείου σώματος

Norplant: το αντισυλληπτικό για τις «κατώτερες τάξεις»

Το σώμα των γυναικών μέσα στην καπιταλιστική κοινωνία έχει υπάρξει ό,τι το εργοστάσιο για τους μισθωτούς άντρες: το έδαφος της εκμετάλλευσης και της αντίστασης τους.
Silvia Federicci

Το πρώτο πράγμα που έρχεται στο μυαλό όταν μιλάμε για ορμονική αντισύλληψη είναι το αντισυλληπτικό χάπι. Δεν είναι τυχαίος ένας τέτοιος συνειρμός: το αντισυλληπτικό χάπι ταυτίστηκε με τη σεξουαλική επανάσταση στη δύση. Κατέκτησε δυναμικά τη θέση του στις επιθυμίες των γυναικών για σεξουαλική (και όχι μόνο) ελευθερία που εκφράστηκαν συλλογικά πριν από σαράντα και βάλε χρόνια. Συνδέθηκε με τον απεγκλωβισμό των γυναικείων σωμάτων από το βάρος της «βιολογικής» μοίρας και τους καταναγκασμούς που συνόδευαν τη γυναικεία αναπαραγωγική ικανότητα. Το χάπι υπήρξε με αυτή την έννοια πρωτοποριακό.

Όμως η αντισύλληψη, για την ακρίβεια η ορμονική αντισύλληψη μέσα στην καπιταλιστική κοινωνία αποτελεί ταυτόχρονα μια νίκη και μια ήττα στην ιστορία της εκμετάλλευσης των γυναικείων σωμάτων. Αποτελεί νίκη στο βαθμό που εξυπηρέτησε το ζητούμενο της αυτοδιάθεσης του γυναικείου σώματος· δηλαδή στο βαθμό που ως ιατρική τεχνολογία νοηματοδοτήθηκε μέσα σε ένα έδαφος συλλογικών αντιστάσεων. Και αποτελεί ήττα στο βαθμό που εγκατέστησε νέες σχέσεις και νέες δυνατότητες ελέγχου πάνω στην αναπαραγωγή των εκμεταλλευόμενων. Αυτή η δεύτερη πλευρά, της ήττας, είναι που θα μας απασχολήσει εδώ λίγο περισσότερο.

Οι φεμινιστικές τοποθετήσεις μετά την έλευση του χαπιού στις καπιταλιστικές κοινωνίες σίγουρα άφησαν ορισμένα κριτικά δεδομένα, όπως ότι το χάπι ως μέθοδος ορμονικής αντισύλληψης εγκαθιστά τον γιατρό-ειδικό ως κεντρική πλέον φιγούρα στην πρακτική της αντισύλληψης· ότι μυστικοποιεί, ενσωματώνοντας όλες τις αρσενικές ιατρικές αναπαραστάσεις και αποκωδικοποιήσεις της αναπαραγωγικής χημείας των σωμάτων, τη σχέση των γυναικών με το σώμα τους. Και τα δύο αυτά κριτικά δεδομένα είναι έγκυρα. Ωστόσο, υπάρχει μια διάσταση στην ορμονική αντισύλληψη που έχει περάσει ασχολίαστη (ή είναι παραμελημένη): ότι η αντισύλληψη-στη-μορφή-χάπι απαιτούσε (και εξακολουθεί να απαιτεί) και απευθυνόταν (και εξακολουθεί να απευθύνεται) σε ένα πολύ συγκεκριμένο κοινό: των λευκών, πειθαρχημένων στην ιατρική επιβολή γυναικών, των οποίων η αναπαραγωγική ικανότητα αποτιμάται ως σημαντική. **Και ότι το αντισυλληπτικό χάπι δεν προοριζόταν διόλου για** ενός χρόνου. Απευθύνεται λοιπόν σε γυναίκες που είναι εξοικειωμένες σε τέτοιες ασκήσεις πειθαρχίας, με μια σχετική σταθερότητα στην καθημερινή τους ζωή και με μια στοιχειώδη -ας το πούμε καταχρηστικά- «μόρφωση». Ταυτόχρονα δε, η αντισύλληψη με τη μορφή του χαπιού είναι γερά δεμένη με την γυναικεία πρωτοβουλία. Με την έννοια, ότι η ίδια η γυναίκα αποφασίζει το αν και πότε θέλει να τη χρησιμοποιήσει, να τη διακόψει, να τη συνεχίσει. Τίποτε από όλα τα παραπάνω χαρακτηριστικά δεν ισχύει για τα δίδυμα αδελφάκια του χαπιού, δηλαδή για **τα αντισυλληπτικά εκείνα που χρησιμοποιήθηκαν ως μέσο ελέγχου της αναπαραγωγής έως και στείρωσης των «ανεπιθύμητων», των «κατώτερων», των «υπανάπτυκτων»**. Νομίζουμε πως αυτή η πλευρά της ορμονικής αντισύλληψης κάνει την αίγλη του αντισυλληπτικού χαπιού λιγότερο φωτεινή.

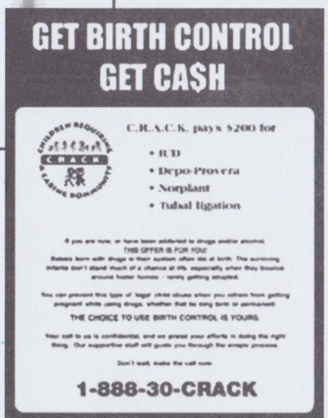
«Φτώχεια και Norplant: μπορεί η αντισύλληψη να μειώσει τις κατώτερες τάξεις;»

Αυτός ήταν ο τίτλος του editorial της εφημερίδας Philadelphia Inquirer δύο μέρες μετά την έγκριση του Norplant από τον αμερικάνικο οργανισμό φαρμάκων τον Δεκέμβριο του 1990. Το Norplant, εισηγούνταν το editorial, θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την καταπολέμηση της φτώχιας στις πόλεις και του προβλήματος της πληθώρας μαύρων παιδιών που ζουν στη εξαθλίωση των γκέτο. Και ότι θα μπορούσε να επιβληθεί ως μέθοδος ορμονικής αντισύλληψης στις μαύρες γυναίκες της εργατικής τάξης που παίρνουν επιδόματα πρόνοιας, ώστε να μην γεννούν άλλα παιδιά τα οποία δεν μπορούν να θρέψουν. Για να καταλάβει κανείς την ταύτιση της αντισύλληψης με τη χειραγώγηση της αναπαραγωγής που υπονοείται στα παραπάνω γραφόμενα του αμερικάνικου τύπου χρειάζεται να πούμε τι είναι το Norplant. Πρόκειται για 6 μικρά εμφυτεύματα, σε μέγεθος σπίρτου, δηλαδή 6 μικρές κάψουλες που περιέχουν τον ίδιο τύπο συνθετικών ορμονών που περιέχουν και τα αντισυλληπτικά χάπια. Αυτές οι κάψουλες εμφυτεύονται με εγχείριση κάτω από το δέρμα του γυναικείου μπράτσου. Με αυτό τον τρόπο το Norplant μπορούσε να αποτρέπει την εγκυμοσύνη για διάστημα πέντε χρόνων, απελευθερώνοντας σταδιακά μικρές δόσεις συνθετικών ορμονών στο αίμα. Αυτή η σταδιακή απελευθέρωση των ορμονών λειτουργούσε αποτρεπτικά στην εγκυμοσύνη καταπιέζοντας την ωορρηξία και κάνοντας το περιβάλλον των γυναικείων αναπαραγω-

σχέσεις και νέες δυνατότητες ελέγχου πάνω στην αναπαραγωγή των εκμεταλλευόμενων. Αυτή η δεύτερη πλευρά, της ήττας, είναι που θα μας απασχολήσει εδώ λίγο περισσότερο.

Οι φεμινιστικές τοποθετήσεις μετά την έλευση του χαπιού στις καπιταλιστικές κοινωνίες σίγουρα άφησαν ορισμένα κριτικά δεδομένα, όπως ότι το χάπι ως μέθοδος ορμονικής αντισύλληψης εγκαθιστά τον γιατρό-ειδικό ως κεντρική πλέον φιγούρα στην πρακτική της αντισύλληψης· ότι μυστικοποιεί, ενσωματώνοντας όλες τις αρσενικές ιατρικές αναπαραστάσεις και αποκωδικοποιήσεις της αναπαραγωγικής χημείας των σωμάτων, τη σχέση των γυναικών με το σώμα τους. Και τα δύο αυτά κριτικά δεδομένα είναι έγκυρα. Ωστόσο, υπάρχει μια διάσταση στην ορμονική αντισύλληψη που έχει περάσει ασχολίαστη (ή είναι παραμελημένη): ότι η αντισύλληψη-στη-μορφή-χάπι απαιτούσε (και εξακολουθεί να απαιτεί) και απευθυνόταν (και εξακολουθεί να απευθύνεται) σε ένα πολύ συγκεκριμένο κοινό: των λευκών, πειθαρχημένων στην ιατρική επιβολή γυναικών, των οποίων η αναπαραγωγική ικανότητα αποτιμάται ως σημαντική. **Και ότι το αντισυλληπτικό χάπι δεν προοριζόταν διόλου για σώματα γυναικών «μη λευκά», απείθαρχα, των οποίων η αναπαραγωγική ικανότητα για τα αφεντικά έφτασε να θεωρείται εγκληματική**. Μιλάμε στην ουσία εδώ για εκείνο το θηλυκό προλεταριάτο του οποίου η ανεξέλεγκτη γονιμότητα απειλούσε τα θεμέλια και την πολιτική σταθερότητα του «λευκού» καπιταλιστικού συστήματος. Έτσι η μήτρα της ορμονικής αντισύλληψης που γέννησε το χάπι, παρήγαγε και άλλα παρόμοια ορμονικά αντισυλληπτικά υπό τη μορφή εμφυτευμάτων (όπως το Norplant για το οποίο θα μιλήσουμε παρακάτω) για εκείνες τις γυναίκες των οποίων η γονιμότητα έπρεπε να ελέγχεται από το κράτος και τους κοινωνικούς του συμμάχους. Αυτή λοιπόν η νίκη και αυτή η ήττα αποτυπώνονται ξεκάθαρα πάνω στις δύο εκδοχές ορμονικών αντισυλληπτικών. Και αυτή η δεύτερη εκδοχή έχει θαφτεί στα κιτάπια της ιστορίας. Αλλά κατά τη γνώμη μας αποτελεί δείκτη της «νίκης» της πρώτης.

Προτού πούμε δυο λόγια παραπάνω για το Norplant κα τη χρήση του σε αντιδιαστολή με το αντισυλληπτικό χάπι, ας βάλουμε εδώ μια παρένθεση που θα σταθεί χρήσιμη στη συνέχεια. Το αντισυλληπτικό χάπι απαιτεί μέσω της χρήσης του ορισμένες αρκετά συγκεκριμένες κοινωνικές συνήθειες. Δηλαδή: είναι ένα χάπι που πρέπει να καταναλώνεται ημερησίως, βάσει ενός συγκεκριμένου προγραμματισμού μέσα στο μήνα. Απαιτεί δηλαδή αυτή τη στοιχειώδη καθημερινή πειθαρχία, στις οποίες προστίθενται μερικές τακτικές επισκέψεις στο γυναικολόγο σε διάστημα

Η οργάνωση C.R.A.C.K. (Children Requiring A Caring Kommunity (sic!)) μέσα στη δεκαετία του '90 πρόσφερε 200 δολάρια σε όποια γυναίκα εξαρτημένη από κρακ ή αλκοόλ δεχόταν να κάνει χρήση του Norplant, του Depoprovera ή δεχόταν να της ράψουν τις σάλπιγγες. 200 δολάρια δηλαδή για στείρωση με το γάντι.

καταπολέμηση της φτώχιας στις πόλεις και του προβλήματος της πληθώρας μαύρων παιδιών που ζουν στη εξαθλίωση των γκέτο. Και ότι θα μπορούσε να επιβληθεί ως μέθοδος ορμονικής αντισύλληψης στις μαύρες γυναίκες της εργατικής τάξης που παίρνουν επιδόματα πρόνοιας, ώστε να μην γεννούν άλλα παιδιά τα οποία δεν μπορούν να θρέψουν. Για να καταλάβει κανείς την ταύτιση της αντισύλληψης με τη χειραγώγηση της αναπαραγωγής που υπονοείται στα παραπάνω γραφόμενα του αμερικάνικου τύπου χρειάζεται να πούμε τι είναι το Norplant. Πρόκειται για 6 μικρά εμφυτεύματα, σε μέγεθος σπίρτου, δηλαδή 6 μικρές κάψουλες που περιέχουν τον ίδιο τύπο συνθετικών ορμονών που περιέχουν και τα αντισυλληπτικά χάπια. Αυτές οι κάψουλες εμφυτεύονται με εγχείριση κάτω από το δέρμα του γυναικείου μπράτσου. Με αυτό τον τρόπο το Norplant μπορούσε να αποτρέπει την εγκυμοσύνη για διάστημα πέντε χρόνων, απελευθερώνοντας σταδιακά μικρές δόσεις συνθετικών ορμονών στο αίμα. Αυτή η σταδιακή απελευθέρωση των ορμονών λειτουργούσε αποτρεπτικά στην εγκυμοσύνη καταπιέζοντας την ωορρηξία και κάνοντας το περιβάλλον των γυναικείων αναπαραγωγικών οργάνων αφιλόξενο για το σπέρμα. Υπάρχει όμως μια λεπτομέρεια κρίσιμη εδώ: το Norplant χρειαζόταν εγχείριση για να βγει. Και στην αφαίρεσή του τα πράγματα δεν ήταν τόσο απλά (περιγράφονται στο πλαϊνό απόσπασμα με τίτλο «Σφαγείο»). Υποτίθεται, τέλος, ότι έναν χρόνο μετά την αφαίρεσή του ο οργανισμός της γυναίκας μπορούσε να ανακτήσει την αναπαραγωγική του ικανότητα.

Το Norplant χαιρετίστηκε στις αρχές του '90 ως το πιο καινοτόμο αντισυλληπτικό των τελευταίων τριάντα χρόνων (δηλαδή από το 1960, χρονιά που λανσαρίστηκε το αντισυλληπτικό χάπι στις ΗΠΑ). Μόνο που η λέξη αντισυλληπτικό μόνο ευφημισμό αποτελεί. Το Norplant, όπως θα δούμε παρακάτω, δεν ήταν τίποτε άλλο από ένα πενταετές εργαλείο στείρωσης.

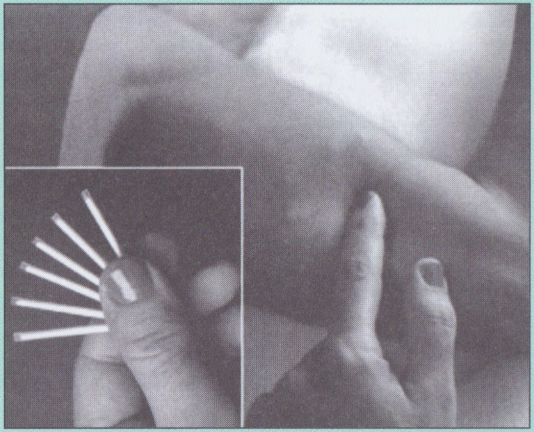
Μέσα σε δύο χρόνια μετά την έγκριση του Norplant, σε δεκατρείς πολιτείες των ηπα προτάθηκαν για ψήφιση νομοθεσίες που προέβλεπαν την προώθηση του Norplant στις γυναίκες των κατώτερων στρωμάτων της εργατικής τάξης. Πολλές από αυτές τις νομοθεσίες πρότειναν το αντισυλληπτικό εμφύτευμα ως απαραίτητη προϋπόθεση για την παροχή επιδομάτων πρόνοιας, ενώ ταυτόχρονα άλλες πρότειναν την προώθηση του εμφυτεύματος σε γυναίκες χαμηλών εισοδημάτων με αντάλλαγμα χρηματικά μπόνους. Στην πολιτεία του Κάνσας, ρεπουμπλικάνοι αξιωματούχοι εισήγαγαν νομοθεσία βάσει της οποίας όσες γυναίκες έπαιρναν επιδόματα πρόνοιας θα επιδοτούνταν με 500 δολάρια άπαξ για την εμφύτευση του Norplant

και 50 δολάρια για κάθε χρόνο που θα κρατούσαν το εμφύτευμα στο μπράτσο τους. Στη Λουϊζιάνα, ο εκλεγμένος αντιπρόσωπος της πολιτείας, και πρώην Μέγας Μάγιστρος της Κου Κλουξ Κλαν Ντέιβιντ Ντιουκ, πρότεινε την επιδότηση των μαύρων γυναικών που θα χρησιμοποιούσαν το εμφύτευμα με 100 δολάρια το χρόνο. Η πλειοψηφία των παραπάνω νομοθεσιών εγκρίθηκε στις νότιες πολιτείες των ΗΠΑ και αυτό έχει σημασία. Το ζητούμενο ήταν βασικά ένα: να ελεγχθεί και να ρυθμιστεί η αναπαραγωγή της μαύρης εργατικής τάξης, να συμμαζευτούν οι ανύπαντρες μαύρες μητέρες οι οποίες συμβολικά χαρακτηρίζονταν ως «οι βασίλισσες του κράτους πρόνοιας» (welfare queens) που γεννοβολούσαν εσκεμμένα προκειμένου να αυξήσουν το μηνιαίο τους επίδομα.

Προφανώς **η ορμονική αντισύλληψη ως εργαλείο ελέγχου της αναπαραγωγής της εργατικής τάξης συμπορεύτηκε και με τη γενικότερη πολιτικοκοινωνική στροφή από το κράτος πρόνοιας στο κράτος της μηδενικής ανοχής που περιέγραφε στις αρχές του '80 ο Charles Murray**. Εκτός από τις μαύρες γυναίκες φωτογραφήθηκαν ως «επικίνδυνες» για αναπαραγωγή οι λευκές ατίθασες έφηβες, οι εθισμένες στο κρακ, οι αλκοολικές, και ούτω καθεξής. Το 1993 για παράδειγμα, ο θεωρητικός της μηδενικής ανοχής ανησυχούσε για την αύξηση των ποσοστών των λευκών έφηβων ανύπαντρων γυναικών που αποκτούσαν παιδιά και απέδιδε αυτή την αύξηση στην ηθική διαφθορά και μόλυνση της λευκής φυλής από τις πολιτιστικές συμπεριφορές των μαύρων εφήβων. Οπότε το Norplant εισήχθη και πάλι ως λύση στο πρόβλημα της εφηβικής εγκυμοσύνης. Η Βαλτιμόρη ήταν η πρώτη πολιτεία που μοίρασε το Norplant σε έφηβες 15 έως 17 ετών, χωρίς την προϋπόθεση της γονικής συναίνεσης. Με αυτά και με αυτά, το Norplant έφτασε το 1997 να μετράει ένα εκατομμύριο χρήστριες στις ΗΠΑ και τρία εκατομμύρια στον υπόλοιπο κόσμο.

Η ιδέα βέβαια της χρήσης της ορμονικής αντισύλληψης ως μεθόδου ελέγχου των γεννήσεων δεν ευδοκίμησε στις αρχές της δεκαετίας του ΄90. Αντιθέτως δουλευόταν ήδη από τη δεκαετία του '60, όταν οι πρώτες έρευνες για το Norplant λάμβαναν χώρα στα ιατρικά εργαστήρια της οργάνωσης για θέματα πληθυσμιακού ελέγχου που λεγόταν Population Council. Απόγονος των ευγονικών συλλόγων που ευδοκίμησαν στις ΗΠΑ κατά τη δεκαετία του '20 και του '30, το Population Council που ιδρύθηκε το 1952 με χρηματοδότη τον μεγιστάνα Rockfeller, μπορούσε ήδη να διακρίνει στην ορμονική αντισύλληψη ένα πολύ-

Σφαγείο

Το Norplant σταμάτησε να κυκλοφορεί στις ΗΠΑ το 2002. Πολλά συντέλεσαν σε αυτό. Οι βαριές παρενέργειες και κυρίως το πρόβλημα της αφαίρεσής του υπήρξαν από τους πιο καθοριστικούς παράγοντες. Αξίζει να σημειωθεί ότι γύρω από την αφαίρεση των εμφυτευμάτων προέκυψαν πολλά ζητήματα. Καταρχάς, οι γιατροί ενώ μπορούσαν να εμφυτεύσουν το Norplant με χαρακτηριστική άνεση δεν διέθεταν επαρκή εμπειρία ώστε να το αφαιρέσουν. Πολλές γυναίκες στις ηπα κατέφυγαν σε γιατρούς για να βγάλουν τα εμφυτεύματα πριν από τα πέντε χρόνια. Το συνηθέστερο αποτέλεσμα ήταν οι γιατροί να σκαλίζουν ολόκληρο το μπράτσο τους αδυνατώντας να βρουν και τις έξι κάψουλες. Άλλες γυναίκες προσπάθησαν να το αφαιρέσουν μόνες τους, επειδή οι γιατροί αρνούνταν να κάνουν την επέμβαση δωρεάν είτε επειδή παραβίαζαν το όριο των πέντε χρόνων είτε ισχυριζόμενοι πως η νομοθεσία χρηματοδοτούσε την εμφύτευση και όχι την αφαίρεση.

Σφαγείο δηλαδή με τα όλα του!

(Ωστόσο το Norplant δεν άργησε να βρει έναν πιο ήπιο και όχι τόσο σφάχτη αντικαταστάτη. Την αντισυλληπτική ένεση Depoprovera με διάρκεια ισχύος 3 έως 6 μήνες. Μέχρι το 1997 το Depoprovera χρησιμοποιήθηκε από 15 εκατομμύρια γυναίκες σε όλο τον κόσμο. Και πάλι ως μέθοδος προσωρινής στείρωσης).

Ή Norplant ή στη φυλακή

Το Norplant στις ΗΠΑ υπήρξε μέσο κρατικής τιμωρίας απείθαρχων, βίαιων και τοξικομανών μητέρων. Να ένα παράδειγμα, όπου το δικαστικό σύστημα επέβαλε μια ιδιόμορφη ποινή:

«Η 27χρονη Νταρλήν Τζόνσον, μητέρα τεσσάρων παιδιών, προσήχθη σε δίκη στην πολιτεία της Καλιφόρνια τον Γενάρη του 1991 μετά από καταγγελία κοινωνικής λειτουργού για κακοποίηση των παιδιών της. Η κατηγορούμενη εξαιτίας του ότι διέθετε ένα ήδη βεβαρυμένο ποινικό μητρώο από μικροκλοπές και πλαστές πιστωτικές κάρτες αντιμετώπιζε την ποινή της φυλάκισης. Ο δικαστής της υπόθεσης Χάουαρντ Μπρόουνμαν, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η Νταρλήν μπορεί να έμενε ξανά και ξανά έγκυος λαμβάνοντας έτσι απανωτά επιδόματα πρόνοιας, εξέδωσε την παρακάτω απόφαση (σημείωση: οι δικαστές στις ηπα έχουν το δικαίωμα να ορίζουν οι ίδιοι το είδος της ποινής): η Νταρλήν έπρεπε να διαλέξει ανάμεσα στην επτάχρονη φυλάκιση ή σε ένα χρόνο φυλάκισης με τρία χρόνια αναστολή υπό την προϋπόθεση να εμφυτεύσει στον οργανισμό της το Norplant. Τη διαβεβαίωσε μάλιστα ότι το Norplant είναι ένα ασφαλές αντισυλληπτικό που κρατάει πέντε χρόνια, ότι είναι σαν τα κλασικά αντισυλληπτικά χάπια με τη διαφορά ότι δεν χρειάζεται να τα παίρνει καθημερινά. Όταν ο συνήγορος της αντέταξε ότι η χρήση του Norplant μπορούσε να αποβεί επικίνδυνη στην υγεία της πελάτισσάς του, εξαιτίας του ότι ήταν διαβητική και υπερτασική, ο δικαστής απάντησε ότι είναι προς το συμφέρον της κατηγορουμένης, και προς το συμφέρον κάθε μελλοντικού παιδιού που δεν έχει συλληφθεί ακόμη στη μήτρα της, να μην αποκτήσει άλλα παιδιά μέχρις ότου η πνευματική και συναισθηματική της ισορροπία αποκατασταθεί».

(Το απόσπασμα είναι από το βιβλίο: Killing the Black Body: race, reproduction and the meaning of liberty της Dorothy Roberts).

Ποιοι πρέπει να αποκτούν παιδιά;

Στις ΗΠΑ, η ιδέα της επιβολής μεθόδων ελέγχου των γεννήσεων σε γυναίκες που παίρνουν επιδόματα πρόνοιας κυκλοφορούσε ήδη από τη δεκαετία του '70. Το 1973 ο καθηγητής φυσιολογίας του Πανεπιστημίου του Σικάγου Ντουάιτ Ινγκλ, στο βιβλίο του με τίτλο *Ποιοι πρέπει να αποκτούν παιδιά* πρότεινε τον επιλεκτικό έλεγχο του πληθυσμού ως εναλλακτική λύση μπροστά στο γιγαντωνόμενο κράτος πρόνοιας. Ο Ινγκλ πρότεινε ότι τα άτομα που δεν μπορούν να παρέχουν στα παιδιά τους ένα υγιές περιβάλλον ανατροφής ή

κτούσαν παιδιά και απέδιδε αυτή την αύξηση στην ηθική διαφθορά και μόλυνση της λευκής φυλής από τις πολιτιστικές συμπεριφορές των μαύρων εφήβων. Οπότε το Norplant εισήχθη και πάλι ως λύση στο πρόβλημα της εφηβικής εγκυμοσύνης. Η Βαλτιμόρη ήταν η πρώτη πολιτεία που μοίρασε το Norplant σε έφηβες 15 έως 17 ετών, χωρίς την προϋπόθεση της γονικής συναίνεσης. Με αυτά και με αυτά, το Norplant έφτασε το 1997 να μετράει ένα εκατομμύριο χρήστριες στις ΗΠΑ και τρία εκατομμύρια στον υπόλοιπο κόσμο.

Η ιδέα βέβαια της χρήσης της ορμονικής αντισύλληψης ως μεθόδου ελέγχου των γεννήσεων δεν ευδοκίμησε στις αρχές της δεκαετίας του ΄90. Αντιθέτως δουλευόταν ήδη από τη δεκαετία του '60, όταν οι πρώτες έρευνες για το Norplant λάμβαναν χώρα στα ιατρικά εργαστήρια της οργάνωσης για θέματα πληθυσμιακού ελέγχου που λεγόταν Population Council. Απόγονος των ευγονικών συλλόγων που ευδοκίμησαν στις ΗΠΑ κατά τη δεκαετία του '20 και του '30, το Population Council που ιδρύθηκε το 1952 με χρηματοδότη τον μεγιστάνα Rockfeller, μπορούσε ήδη να διακρίνει στην ορμονική αντισύλληψη ένα πολύτιμο εργαλείο στα χέρια των αφεντικών. Προτού το Norplant εισαχθεί στις ΗΠΑ, δοκιμάστηκε αλλά και εφαρμόστηκε ως πρόγραμμα αμερικανικής αναπτυξιακής βοήθειας πάνω σε χιλιάδες κορμιά γυναικών τη δεκαετία του '70 και του '80: από την Αϊτή, τον Ισημερινό, την Κολομβία και το Περού έως την Ινδία, το Μπαγκλαντές και τις Φιλιππίνες. Το παράδειγμα αυτό μας βοηθάει να καταλάβουμε το εύρος με το οποίο τα αφεντικά εννοούν την επέκταση της ταξικής τους κυριαρχίας. Υποδεικνύοντας δηλαδή ότι **η καπιταλιστική ανάπτυξη μιας χώρας περνάει και μέσα από τον τρόπο που αναπαράγει την εργατική της δύναμη· ότι η ανεξέλεγκτη γονιμότητα είναι συστατικό στοιχείο της υπανάπτυξης. Ότι τελικά τα σώματα των προλετάριων ως πηγή παραγωγής πλούτου για τα αφεντικά πρέπει να υπαχθούν σε ένα σύστημα πειθαρχίας, αρχής γενομένης με τη βιολογική τους αναπαραγωγή.**

Η ορμονική αντισύλληψη συνεπώς έχει πίσω της βαθιά ιστορία. Αποτελεί και αυτή ένα σημαντικό υποσύνολο μέσα στην ιστορία του ταξικού ανταγωνισμού, και έχει αφήσει τα αποτυπώματά της πάνω στο σώμα του θηλυκού προλεταριάτου. Αυτή η ιστορία δυστυχώς δεν έχει ακόμη εξερευνηθεί σε ολόκληρο το βάθος της.

«Η 27χρονη Νταρλήν Τζόνσον, μητέρα τεσσάρων παιδιών, προσήχθη σε δίκη στην πολιτεία της Καλιφόρνια τον Γενάρη του 1991 μετά από καταγγελία κοινωνικής λειτουργού για κακοποίηση των παιδιών της. Η κατηγορούμενη εξαιτίας του ότι διέθετε ένα ήδη βεβαρυμένο ποινικό μητρώο από μικροκλοπές και πλαστές πιστωτικές κάρτες αντιμετώπιζε την ποινή της φυλάκισης. Ο δικαστής της υπόθεσης Χάουαρντ Μπρόουντμαν, λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η Νταρλήν μπορεί να έμενε ξανά και ξανά έγκυος λαμβάνοντας έτσι απανωτά επιδόματα πρόνοιας, εξέδωσε την παρακάτω απόφαση (σημείωση: οι δικαστές στις ηπα έχουν το δικαίωμα να ορίζουν οι ίδιοι το είδος της ποινής): η Νταρλήν έπρεπε να διαλέξει ανάμεσα στην επτάχρονη φυλάκιση ή σε ένα χρόνο φυλάκισης με τρία χρόνια αναστολή υπό την προϋπόθεση να εμφυτεύσει στον οργανισμό της το Norplant. Τη διαβεβαίωσε μάλιστα ότι το Norplant είναι ένα ασφαλές αντισυλληπτικό που κρατάει πέντε χρόνια, ότι είναι σαν τα κλασικά αντισυλληπτικά χάπια με τη διαφορά ότι δεν χρειάζεται να τα παίρνει καθημερινά. Όταν ο συνήγορός της αντέταξε ότι η χρήση του Norplant μπορούσε να αποβεί επικίνδυνη στην υγεία της πελάτισσάς του, εξαιτίας του ότι ήταν διαβητική και υπερτασική, ο δικαστής απάντησε ότι είναι προς το συμφέρον της κατηγορουμένης, και προς το συμφέρον κάθε μελλοντικού παιδιού που δεν έχει συλληφθεί ακόμη στη μήτρα της, να μην αποκτήσει άλλα παιδιά μέχρις ότου η πνευματική και συναισθηματική της ισορροπία αποκατασταθεί».

(Το απόσπασμα είναι από το βιβλίο: Killing the Black Body: race, reproduction and the meaning of liberty της Dorothy Roberts).

Ποιοι πρέπει να αποκτούν παιδιά;

Στις ΗΠΑ, η ιδέα της επιβολής μεθόδων ελέγχου των γεννήσεων σε γυναίκες που παίρνουν επιδόματα πρόνοιας κυκλοφορούσε ήδη από τη δεκαετία του '70. Το 1973 ο καθηγητής φυσιολογίας του Πανεπιστημίου του Σικαγου Ντουάιτ Ινγκλ, στο βιβλίο του με τίτλο *Ποιοι πρέπει να αποκτούν παιδιά* πρότεινε τον επιλεκτικό έλεγχο του πληθυσμού ως εναλλακτική λύση μπροστά στο γιγαντωνόμενο κράτος πρόνοιας. Ο Ινγκλ πρότεινε ότι τα άτομα που δεν μπορούν να παρέχουν στα παιδιά τους ένα υγιές περιβάλλον ανατροφής ή άτομα με βεβαρημένη βιολογικό ιστορικό -συμπεριλαμβάνοντας ανθρώπους με «γενετικά ελαττώματα», με «χαμηλή ευφυΐα» ή εξαρτώμενους από το ταμείο πρόνοιας, εγκληματίες, τοξικομανείς και αλκοολικούς- θα έπρεπε να ενθαρρύνονται, ή και να εξαναγκάζονται, να παραιτούνται από την απόκτηση παιδιών. Στον πρόλογο του βιβλίου του, ο Ινγκλ έγραφε *«εννοώ με όλα αυτά ότι υπάρχουν εκατομμύρια ανθρώπων που είναι ακατάλληλοι για γονείς και γι΄ αυτό θα πρέπει να παραμένουν άτεκνοι»*. Μία από τις προτάσεις που έκανε ο Ινγκλ αφορούσε την υποχρεωτική εμφύτευση κάψουλων κάτω από το δέρμα κάθε γυναίκας σε αναπαραγωγική ηλικία. Και ότι θα έπρεπε στη συνέχεια οι γυναίκες να απαιτούν ειδική άδεια για να αφαιρέσουν αυτές τις κάψουλες. Και να επιτρέπεται να μένουν έγκυες μόνον αυτές που έχουν τα απαιτούμενα προσόντα για να γίνουν γονείς.

Βραζιλία

Από τα πρώτα μέρη στα οποία δοκιμάστηκε το Norplant ήταν η Βραζιλία (το 1975). Η στρατιωτική δικτατορία της χώρας υπήρξε αρκετά ευνοϊκή για την υποδοχή του. Οι δοκιμές του Norplant στη Βραζιλία είχαν περισσότερο τον χαρακτήρα της διερεύνησης του πώς μπορεί να καθιερωθεί αυτή η αντισυλληπτική μέθοδος και να γίνει αποδεκτή από τις γυναίκες, παρά τον χαρακτήρα πειραμάτων και καταγραφής των πιθανών παρενεργειών. Ούτως ή άλλως η ζωή των γυναικών για τις οποίες προοριζόταν το Norplant δεν είχε και πολλή αξία, ώστε να απασχολήσουν οι παρενέργειες (που ήταν δέκα φορές πιο σφοδρές από αυτές του χαπιού). Το Norplant, είπαμε, σχεδιάστηκε *για γυναικεία σώματα-διαφθορείς-ρυπαντές της καπιταλιστικής ομαλότητας.*

Business στην Πάτρα as usual

Αντί προλόγου

Οι εξελίξεις της διεθνούς μεταφορικής αγοράς στην ευρύτερη περιοχή της Αδριατικής και των Βαλκανίων, αναδεικνύουν και αναβαθμίζουν το ρόλο του λιμανιού της Πάτρας στο διεθνές δίκτυο μεταφορών. Η κρίση των Βαλκανίων έχει σαν αποτέλεσμα την εκτροπή πολύ σημαντικού τμήματος του διεθνούς εμπορίου της χώρας στη θαλάσσια οδό εξυπηρέτησης. Ενώ το ποσοστό του διεθνούς εμπορίου της χώρας παραμένει σταθερό στην τάξη του 7,8% ετησίως, η κατανομή των φόρτων μεταξύ θαλάσσιου δρόμου της Αδριατικής και των χερσαίων διαδρομών, έχει μεταστραφεί από 80-20% περίπου στα μέσα της δεκαετίας του 1980, σε 50-50% για το 1993. Από τον φόρτο αυτό η Πάτρα εξυπηρετεί περίπου το 80%...

(Από την ιστοσελίδα του Δήμου Πατρών)

Αποσπάσματα σαν το παραπάνω τις περισσότερες φορές περνούν απαρατήρητα. Μοιάζουν με ψυχρές πληροφορίες για οικονομικά μεγέθη που αφορούν «κολλημένους» στατιστικολόγους ή στην καλύτερη επιμελείς οικονομολόγους. Η κίνηση εμπορευμάτων στο λιμάνι της Πάτρας... Ε και λοιπόν; Τι μ' αυτό; Who cares? Είναι πολλοί αυτοί που ενδιαφέρονται κατά τη γνώμη μας. Ας πούμε οι κάθε λογής έμποροι: έμποροι σταριού, βαμβακιού, ανταλλακτικών αυτοκινήτων κ.ο.κ. Αλλά δίπλα σ' αυτούς υπάρχουν κι άλλοι... Έμποροι κι

Το παρόν

Να λοιπόν που τα φώτα της δημοσιότητας πέφτουν για μια ακόμη φορά στην Πάτρα. Ο λόγος είναι σε όλους γνωστός: η εξάρθρωση ενός τεράστιου κυκλώματος διακίνησης λαθρομεταναστών, μετά από μήνες παρακολουθήσεων στις οποίες συμμετείχαν (λέει ο μύθος) και κλιμάκια μπάτσων από την Αθήνα. Παρακολουθήσεις που είχαν σαν αποτέλεσμα την παραπομπή (μέχρι τη στιγμή που γράφεται αυτό το κείμενο) έντεκα λιμενικών στον εισαγγελέα, παρέα με έναν ή δύο ιδιοκτήτες μεταφορικών εταιρειών. Κι όσο για τον εγκέφαλο της επιχείρησης, υψηλόβαθμοι μπάτσοι που θέλουν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους, μιλάνε για έναν Ιρακινό. Αν δεν είχε εκτελεστεί ο Σαντάμ Χουσεΐν, θα έβαζαν λέει το χέρι στη φωτιά, ότι αυτός βρίσκεται πίσω από όλη την ιστορία. Αλλά μια που αυτός πέθανε, οι Αρχές αναζητούν επί ματαίω τον σατανικό διάδοχό του.

Αυτά λένε μέχρι στιγμής οι δημοσιογράφοι. Εμείς από την άλλη λέμε ότι όλα αυτά είναι αισχρά ψέμματα. Είναι δεν είναι μια βδομάδα που έχει «σκάσει» αυτή η ιστορία κι εμείς υποστηρίζουμε ότι κανένα κυκλωμα διακίνησης δεν εξαρθρώνεται. Ναι καλά διαβάζετε! Καμία εξάρθρωση! Η σωστή διατύπωση είναι αναδιάρθρωση. Ή όπως λένε στο λιμάνι της Πάτρας -και σε κάθε λιμάνι - «αλλάζουν τα κόζια». Αυτό είναι όλο.

Η οπτική μας έχει δύο αφετηρίες. Η πρώτη αφορά στην πολιτική ανάλυση που έχουν κάνει σύντροφοι της Αυτονομίας (τόσο από την συνέλευση ενάντια στην ειρήνη, όσο και από το περιοδικό Sarajevo) σχετικά με την κρατικοποίηση του εγκλήματος, δηλαδή το γιατί κανένας άλλος εκτός από το κράτος δεν μπορεί να νομοθετήσει έτσι ή αλλιώς αυξάνοντας το ποσοστό κέρδους σε κάθε τομέα εκμετάλλευσης, *γιατί κανένας άλλος εκτός από το κράτος δεν έχει την αρμοδιότητα να φυλακίζει οργανώνοντας με «νόμιμο» και ενιαίο τρόπο την εκπαίδευση του εγκληματικού προλεταριάτου, γιατί κανένας άλλος εκτός από το κράτος δεν μπορεί να κρύψει τόσο αποτελεσματικά τις παράνομες λειτουργίες που πρέπει να εκτελού-*

χώς γνωρίζουμε το τέλος. Για να θυμηθούμε τι είχε γίνει λοιπόν!

Το παρελθόν

Στις 19 Μαρτίου του 2007 οι μπάτσοι διαφήμιζαν το σημαντικό έργο εξάρθρωσης τεσσάρων εγκληματικών οργανώσεων στην Πάτρα, που εμπλέκονταν σε εκβιασμούς καταστηματαρχών της πόλης καθώς και στην δολοφονία του 38χρονου «νονού» Ανδρέα Παίζη, στις 14 Απριλίου του 2005 σε κεντρικότατο σημείο της Πάτρας. Λέγεται ότι τότε τριάντα πέντε καταστηματάρχες «έσπασαν τους νόμους της σιωπής» που είχαν επιβάλλει οι «νονοί» και μίλησαν με λεπτομέρειες για τα κυκλώματα εκβιασμών. Το πιο σημαντικό όμως όπλο των μπάτσων ήταν η ομολογία δύο πρώην μελών εγκληματικής οργάνωσης που φέρονταν να γνωρίζουν τα πάντα και οι οποίοι επιπλέον διέθεταν στοιχεία σε βάρος «διεφθαρμένων» μπάτσων που είχαν σχέση με το οργανωμένο έγκλημα. Ειδικά για αυτό το δεύτερο στοιχείο, διεξάχθηκε εισαγγελική έρευνα η οποία φυσικά κατέληξε στο αρχείο -ως συνήθως - λόγω έλλειψης στοιχείων. Ενάμιση μήνα μετά την «αποκάλυψη» του κυκλώματος κι ενώ η ανάκριση βρισκόταν σε εξέλιξη μια «περίεργη» αυτοκτονία ήρθε να συμπληρώσει το παζλ της εμπλοκής μπάτσων στα κυκλώματα εκβιασμών: αυτή του Διοικητή του τμήματος Δίωξης Ναρκωτικών Γ. Ξάνθη, ο οποίος από τα τέλη Μαρτίου του 2007 είχε ζητήσει να μετατεθεί από την Δίωξη στο τμήμα Σήμανσης της Ασφάλειας. Όπως ήταν αναμενόμενο θεωρήθηκε ότι η αυτοκτονία οφειλόταν σε προσωπικούς λόγους και ουδέποτε σχετίστηκε με την υπόθεση των εκβιασμών. Τελικά μετά από δεκαέξι ολόκληρους μήνες ανάκρισης κι αφού είχαν συλληφθεί 28 άτομα, η δίκη ξεκίνησε στα μέσα του Οκτωβρίου του 2008 κι ενώ οι κατηγορούμενοι (στην πλειονότητά τους προφυλακισμένοι) ήταν πλέον ελεύθεροι αφού είχε παρέλθει το 18μηνο προφυλάκισης.

Πρώτος κατέθεσε ο αξιωματικός Ασφάλειας Αττικής Γ. Φερεντίνος, ο οποίος τότε ως επικεφαλής κλιμάκιου μπάτσων από την Αθήνα είχε

οδό εξυπηρέτησης. Ενώ το ποσοστό του διεθνούς εμπορίου της χώρας παραμένει σταθερό στην τάξη του 7,8% ετησίως, η κατανομή των φόρτων μεταξύ θαλάσσιου δρόμου της Αδριατικής και των χερσαίων διαδρομών, έχει μεταστραφεί από 80-20% περίπου στα μέσα της δεκαετίας του 1980, σε 50-50% για το 1993. Από τον φόρτο αυτό η Πάτρα εξυπηρετεί περίπου το 80%...

(Από την ιστοσελίδα του Δήμου Πατρών)

Αποσπάσματα σαν το παραπάνω τις περισσότερες φορές περνούν απαρατήρητα. Μοιάζουν με ψυχρές πληροφορίες για οικονομικά μεγέθη που αφορούν «κολλημένους» στατιστικολόγους ή στην καλύτερη επιμελείς οικονομολόγους. Η κίνηση εμπορευμάτων στο λιμάνι της Πάτρας... Ε και λοιπόν; Τι μ' αυτό; Who cares? Είναι πολλοί αυτοί που ενδιαφέρονται κατά τη γνώμη μας. Ας πούμε οι κάθε λογής έμποροι: έμποροι σταριού, βαμβακιού, ανταλλακτικών αυτοκινήτων κ.ο.κ. Αλλά δίπλα σ' αυτούς υπάρχουν κι άλλοι... Έμποροι κι αυτοί αλλά λαθρέμποροι. Κάθε είδους αγαθών. Πετρελαίου, τσιγάρων, ναρκωτικών και φυσικά έμποροι του απόλυτου εμπορεύματος: έμποροι ανθρώπων.

Αυτή η δεύτερη κατηγορία εμπόρων θα μας απασχολήσει στις γραμμές που ακολουθούν. Γιατί όπως φαίνεται, στο βαθμό που το λιμάνι της Πάτρας αποτελεί την κύρια δυτική πύλη εισόδου εμπορευμάτων (και όχι μόνο) της χώρας, οι «δουλειές» τους φαίνεται πως έχουν ανοίξει για τα καλά. Επιπλέον σ' αυτές τις «δουλειές» δεν είναι μόνοι. Περιστοιχίζονται από ένα πλήθος προσώπων υπεράνω υποψίας, υπηρέτες του νόμου και της τάξης, που καταπατούν -λέει η μυθολογία του συστήματος- τους όρκους που δίνουν. Κι εδώ βρίσκεται - πάντα σύμφωνα με το μύθο- το σκανδαλώδες της υπόθεσης. Σκάνδαλο; Κανένα σκάνδαλο κατά τη γνώμη μας. Αυτό υποδεικνύουν τόσο το παρόν όσο και το παρελθόν όπως θα δούμε στη συνέχεια. Συνεχίζουμε λοιπόν.

που έχει «σκάσει» αυτή η ιστορία κι εμείς υποστηρίζουμε ότι κανένα κύκλωμα διακίνησης δεν εξαρθρώνεται. Ναι καλά διαβάζετε! Καμία εξάρθρωση! Η σωστή διατύπωση είναι αναδιάρθρωση. Ή όπως λένε στο λιμάνι της Πάτρας -και σε κάθε λιμάνι - «αλλάζουν τα κόζια». Αυτό είναι όλο.

Η οπτική μας έχει δύο αφετηρίες. Η πρώτη αφορά στην πολιτική ανάλυση που έχουν κάνει σύντροφοι της Αυτονομίας (τόσο από την συνέλευση ενάντια στην ειρήνη, όσο και από το περιοδικό Sarajevo) σχετικά με την κρατικοποίηση του εγκλήματος, δηλαδή το γιατί κανένας άλλος εκτός από το κράτος δεν μπορεί να νομοθετήσει έτσι ή αλλιώς αυξάνοντας το ποσοστό κέρδους σε κάθε τομέα εκμετάλλευσης, *γιατί κανένας άλλος εκτός από το κράτος δεν έχει την αρμοδιότητα να φυλακίζει οργανώνοντας με «νόμιμο» και ενιαίο τρόπο την εκπαίδευση του εγκληματικού προλεταριάτου, γιατί κανένας άλλος εκτός από το κράτος δεν μπορεί να κρύψει τόσο αποτελεσματικά τις παράνομες λειτουργίες που πρέπει να εκτελούνται απερίσπαστες.* Η δεύτερη έρχεται από το κοντινό παρελθόν, από την τελευταία φορά που η Πάτρα είχε και πάλι βρεθεί στο επίκεντρο του δημόσιου ενδιαφέροντος με αφορμή την περίφημη εξάρθρωση - ναι και τότε για εξάρθρωση μίλαγαν τα επίσημα χείλη!- των κυκλωμάτων της νύχτας. Ενάμιση χρόνο μετά την «τεράστια επιτυχία των διωκτικών Αρχών» ξεκίνησε η δίκη γι' αυτή την υπόθεση, στην οποία ακούγονται διάφορα ενδιαφέροντα πράγματα. Τα οποία αφενός θα μας βοηθήσουν να θυμηθούμε μια σχεδόν πανομοιότυπη υπόθεση, αφετέρου θα μας βοηθήσουν να κατανοήσουμε γιατί η εξάρθρωση του κυκλώματος διακίνησης λαθρομεταναστών είναι ένα χιλιοπαιγμένο έργο του οποίου δυστυ-

Ογκωδέστατη η δικογραφία για το ημιτελές, ακόμη, κύκλωμα

ΟΚΤΩ ΠΗΡΑΝ την άγουσα για τον Εισαγγελέα

• Οι τρεις αφέθηκαν ελεύθεροι

•Ο Λιμενάρχης, αν και βοήθησε στις έρευνες, μετατίθεται!

θως - λόγω έλλειψης στοιχείων. Ενάμιση μήνα μετά την «αποκάλυψη» του κυκλώματος κι ενώ η ανάκριση βρισκόταν σε εξέλιξη μια «περίεργη» αυτοκτονία ήρθε να συμπληρώσει το παζλ της εμπλοκής μπάτσων στα κυκλώματα εκβιασμών: αυτή του Διοικητή του τμήματος Δίωξης Ναρκωτικών Γ. Ξάνθη, ο οποίος από τα τέλη Μαρτίου του 2007 είχε ζητήσει να μετατεθεί από την Δίωξη στο τμήμα Σήμανσης της Ασφάλειας. Όπως ήταν αναμενόμενο θεωρήθηκε ότι η αυτοκτονία οφειλόταν σε προσωπικούς λόγους και ουδέποτε σχετίστηκε με την υπόθεση των εκβιασμών. Τελικά μετά από δεκαέξι ολόκληρους μήνες ανάκρισης κι αφού είχαν συλληφθεί 28 άτομα, η δίκη ξεκίνησε στα μέσα του Οκτωβρίου του 2008 κι ενώ οι κατηγορούμενοι (στην πλειονότητά τους προφυλακισμένοι) ήταν πλέον ελεύθεροι αφού είχε παρέλθει το 18μηνο προφυλάκισης.

Πρώτος κατέθεσε ο αξιωματικός Ασφάλειας Αττικής Γ. Φερεντίνος, ο οποίος τότε ως επικεφαλής κλιμάκιου μπάτσων από την Αθήνα είχε μεταβεί στην Πάτρα μετά την καταγγελία του πρώην μέλους του οργανωμένου εγκλήματος. Ο Φερεντίνος μετά από είκοσι μέρες παρακολουθήσεων, δεν βρήκε λέει τίποτα το επιλήψιμο. Στη συνέχεια ο ιδιοκτήτης του νυχτερινού κέντρου Di Oggi Γρηγόρης Χριστόπουλος (ένας εκ των

ΣΑΒΒΑΤΟ-ΚΥΡΙΑΚΗ 25-26 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2008 — Η ΗΜΕΡΑ

ΔΙΚΗ ΚΥΚΛΩΜΑΤΩΝ

«Ουδέποτε απειλήθηκα ή εκβιάστηκα»

Πλήρη άγνοια για «μπραβιλίκια» και εκβιασμούς δήλωσε στη δίκη των κυκλωμάτων ο επιχειρηματίας Γρ. Χριστόπουλος, ένας από τους πιο γνωστούς ιδιοκτήτες νυχτερινών καταστημάτων στην Πάτρα

Με την κατάθεση του επιχειρηματία και ιδιοκτήτη του νυχτερινού κλαμπ Di Oggi, Γρηγόρη Χριστόπουλου, συνεχίστηκε χθες η εκδίκαση της υπόθεσης των κυκλωμάτων της νύχτας, καθώς ο προστατευόμενος μάρτυρας, αν και παρουσιάστηκε στο Δικαστήριο, δεν εξετάστηκε περαιτέρω από τους συνηγόρους υπεράσπισης, οι οποίοι προχώρησαν σε σχετική δήλωση προς την έδρα, τονίζοντας ότι δεν θα προβούν σε παρατηρήσεις - σχολιασμούς στην κατάθεση του υπό προστασία μάρτυρα, επειδή δεν τον αναγνωρίζουν ως μάρτυρα και θεωρούν ότι θα έπρεπε να κάθεται στο εδώλιο του κατηγορουμένου, ενώ χαρακτηριστικά είπαν ότι ο μάρτυρας δεν εισέφερε τίποτα στη διαδικασία, παρά κουβέντες του... καφενείου που δεν αξίζουν σχολιασμό!

Είχε προηγηθεί παρέμβαση του δικηγόρου Θ. Διαμαντόπουλου, ο οποίος είχε προχθές έντονο φραστικό επεισόδιο με τον μάρτυρα. Ο κ. Διαμαντόπουλος εξέφρασε το σεβασμό του προς το Δικαστήριο και εξήγησε πως προχθές το μεσημέρι, πάνω στην ένταση της στιγμής, ανέβασε τους τόνους, σημειώνοντας ότι σέβεται το δικαστήριο και την έδρα, και πως το ξέσπασμα δεν αφορούσε τη Δικαιοσύνη, την οποία σέβεται και τιμά απόλυτα.

Ο κ. Χριστόπουλος, στην κατάθεσή του ανέφερε ότι, αν και ασχολείται πολλά χρόνια με τη νύχτα, ουδέποτε είχε εκβιαστεί από κανέναν και πως δεν γνωρίζει τίποτα από αυτά που αναφέρονται στο κατηγορητήριο για τους κατηγορούμενους. «Όχι, δεν μου έχει γίνει κρούση για προστασία ποτέ, και δεν έχω ακούσει κάτι» είπε ερωτηθείς από την Πρόεδρο, ενώ σημείωσε ότι στο κατάστημά του δουλεύουν πορτιέρηδες, τους οποίους πληρώνει και ασφαλίζει κανονικά. Ο κ. Χριστόπουλος ρωτήθηκε ξεχωριστά για τον καθένα κατηγορούμενο και δήλωσε πως πολλούς δεν τους γνώριζε ή δεν είχε καμία απολύτως σχέση μαζί τους, ούτε είχε ακούσει τίποτα γι' αυτούς.

Η έδρα του Δικαστηρίου στάθηκε ιδιαίτερα στο ότι ο κ. Χριστόπουλος φέρεται, στην πρώτη του κατάθεση στις Αρχές, να είχε πει ότι είχε ακούσει πως υπήρχαν κάποιοι που πλήρωναν στην Πάτρα μπράβους, αλλά όχι κάτι συγκεκριμένο. «Εγώ τους είπα ότι ξέρω ότι στην Αθήνα γίνονται αυτά, όμως για την Πάτρα δεν έχω ακούσει κάτι», απάντησε ο επιχειρηματίας και ο εφέτης κ. Οικονόμου ρώτησε αν του διαβάστηκε η κατάθεση πριν την υπογράψει. «Μου τη διάβασαν οι αστυνομικοί. Εγώ τους είπα, στην ερώτησή τους εάν γνωρίζω κάτι για μπράβους, «ναι, έχω ακούσει για την Αθήνα, όχι για την Πάτρα». Μου διάβασαν αυτά που είχα πει. Ίσως να τα παρέλειψαν ορισμένα», είπε ο κ. Χριστόπουλος, συμπληρώνοντας στη συνέχεια ότι οι καταθέσεις στην Ασφάλεια έγιναν ξημερώματα και κάτω από συνθήκες πίεσης: «Στις 5.30 τα ξημερώματα μου ζήτησαν να πάω στην Ασφάλεια και να δώσω κατάθεση. Ήμασταν όλοι οι συνάδελφοι εκεί. Περίπου 40-50 καταστηματάρχες ήσαν εκεί και ήσαν 100 άτομα που σε κάθε όροφο έπαιρναν καταθέσεις. Είμαστε στους διαδρόμους και φωνάζανε», ενώ ο δικηγόρος Ντίνος Αργυρόπουλος σημείωσε ότι όλα έγιναν γρήγορα, με αποτέλεσμα αστυνομικοί να γράφουν λάθη στις καταθέσεις και να τα διορθώσουν μετά. Ο γνωστός ποινικολόγος επέμεινε με τις ερωτήσεις στο αν δέχτηκε ποτέ ο κ. Χριστόπουλος εκβιασμό και του ζήτησε ν' απαντήσει χωρίς φόβο. ««Εάν είστε φοβισμένος ή εάν σας έχει απειλήσει κάποιος να το πείτε, αλλά όχι με σκιές, δεν θα τα βγάλουμε έτσι πέρα. Πείτε το, κοιτώντας κατάματα το Δικαστήριο», είπε ο δικηγόρος, με τον μάρτυρα ν' απαντάει «Όχι, δεν έχω να πω κάτι. Δεν μ' έχει ενοχλήσει ποτέ κανείς για προστασία».

ΔΗΛΩΣΗ ΠΑΣΧΑΚΗ

Μετά το πέρας της χθεσινής διαδικασίας, η οποία θα συνεχιστεί την Τετάρτη με -πιθανότατα- την κατάθεση του δεύτερου βασικού μάρτυρα κατηγορίας, ο δικηγόρος Περικλής Πασχάκης δήλωσε τα εξής: «Σήμερα (σ.σ. χθες) τελείωσε την κατάθεσή του ο υπό προστασία μάρτυρος. Ήταν μια κατάθεση που περιορίστηκε σε όσα άκουσε σε συζητήσεις σε καφενεία και σε φήμες που μετέφερε στο δικαστήριο, αδυνατώντας να καταθέσει ένα συγκεκριμένο περιστατικό. Σήμερα (σ.σ. χθες) ξεκίνησε την κατάθεσή του ο πρώτος καταστηματάρχης, που δεν ανέφερε κάτι επιβαρυντικό για τους κατηγορούμενους. Χαρακτηριστικά τους περισσότερους δεν τους γνωρίζει καν κατ' όψη.

Κατάθεσε ότι δεν έχει ακούσει τίποτα για θέματα προστασίας και παράνομες σχετικές δραστηριότητες, δεν γνώριζε κάποιο περιστατικό και δεν είχε ακούσει καν κάτι σχετικό.

Ο επιχειρηματίας είχε καταθέσει στην προανάκριση ότι δεν είχε ακούσει τίποτα για προστασία στην Πάτρα, αλλά για την Αθήνα, και αυτό είναι το σημαντικό, ενώ δεν άλλαξε καθόλου τις αρχικές του καταθέσεις, όπως έγινε με τον προστατευόμενο μάρτυρα».

Ν.ΓΙΑΠ.

τριάντα πέντε καταστηματαρχών), κατέθεσε στις 24/10/08 ότι όσα είχε αρχικά καταθέσει σε βάρος του κυκλώματος εκβιασμών δεν ισχύουν αφού δεν διάβασε την κατάθεσή του κι έτσι είναι πιθανό οι αστυνομικοί που την πήραν «να παρέλειψαν κάποια πράγματα» σύμφωνα με δήλωσή του. Αναφερόμενος στους εκβιασμούς είπε συγκεκριμένα ότι «εγώ έχω ακούσει ότι στην Αθήνα γίνονται τέτοια πράγματα, για την Πάτρα όμως δεν έχω ακούσει τίποτα».

Το αποκορύφωμα της κωμωδίας που ονομάζεται δίκη κυκλωμάτων στην Πάτρα ήρθε με την

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 31 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 2008 • Η ΗΜΕΡΑ • ΑΧΑΪΑ

ΔΙΚΗ ΚΥΚΛΩΜΑΤΩΝ

Βαριές κατηγορίες για Αξιωματικό

Με ενδιαφέρον αναμένεται σήμερα η κατ' αντιπαράσταση εξέταση μάρτυρα με τον Διοικητή Ασφαλείας Πατρών, στο Τριμελές Εφετείο Κακουργημάτων Πάτρας

Βολές δικηγόρων

Η ένορκη βεβαίωση

Κατ' αντιπαράσταση εξέταση

Η απάντηση Νταβλούρου

κατάθεση του δεύτερου βασικού μάρτυρα στις 31/10/08 - επίσης μέλους του οργανωμένου εγκλήματος - στην οποία υποστήριξε ότι όσα αρχικά είχε καταθέσει ήταν προϊόν πιέσεων που είχε δεχθεί από τον νυν διοικητή Ασφάλειας Πατρών Αθανάσιο Νταβλούρο. Λέει συγκεκριμένα σε ένορκη βεβαίωση που κατέθεσε σε συμβολαιογράφο της Πάτρας:

«Στις 12 Μαρτίου του 2007 οδηγήθηκα στη ΓΑΔΑ, στο Τμήμας Δίωξης Οργανωμένου Εγκλήματος στον 9ο όροφο, από τον Αθανάσιο Νταβλούρο, τότε Διοικητή Ασφαλείας Αιγίου, όπου υπέγραψα κατάθεση η οποία ουδέποτε μου ανεγνώσθη... ο Νταβλούρος μου είπε ότι εφόσον τον βοηθήσω και συνεργαστώ μαζί του σκοπεύει να κλείσει στη φυλακή όλους τους αντιπάλους του και να αναλάβει την αρχηγία του κυκλώματος προστασίας των καταστημάτων της Πάτρας και της ευρύτερης περιοχής καθώς και την προστασία του κυκλώματος λαθρεμπορίας τσιγάρων και πετρελαίου... Μου είπε ότι είναι κάτοχος μεγάλης ακίνητης περιουσίας, με τρία διαμερίσματα στην Αθήνα, κάποια οικόπεδα στην Καλλιθέα και ένα τεράστιο σπίτι στην Περιβόλα, και ότι θα μπορούσε να με κάνει πλούσιο αν συνεργαζόμουν μαζί του... στο τέλος με απείλησε και μου είπε να ξεχάσω τι είχε συμβεί και να μην διανοηθώ να διαψεύσω όσα είχα αρχικά καταθέσει γιατί είχε μεγάλη δύναμη και μπορεί να μου συνέβαιναν διάφορα...».

Δηλαδή...

Με λίγα λόγια ενάμιση χρόνο μετά την «εξάρθρωση» των κυκλωμάτων, όλοι οι μάρτυρες από τον πιο σημαντικό μέχρι τον πιο αδιάφορο, παρουσιάζουν κενά μνήμης σχετικά με το τι πραγματικά συνέβη. Κενά μνήμης στα οποία επιπλέον έρχονται να προστεθούν μια σειρά από (τυχαίες;) δικαστικές παρατυπίες οι οποίες προκαλούν με τη σειρά τους ενστάσεις επί ενστάσεων από την πλευρά των συνηγόρων υπεράσπισης καθώς επίσης και συμπληρωματικές καταθέσεις (ψευδο)μαρτύρων οι οποίες βρίθουν αντιφάσεων. Όλα τα παραπάνω συνθέτουν το σκηνικό μιας δίκης τσίρκο, μια δίκης σόου, *«ενός πραγματικά αντεστραμμένου κόσμου όπου το αληθινό είναι μια στιγμή του ψεύδους»*. Μα, θ' αναρωτηθεί κάθε λογικός άνθρωπος, μπορούμε να περιμένουμε κάτι περισσότερο από τους δικαστές, από τους θεσμούς; Προφανώς και όχι απαντάμε. Αλλά δεν πρόκειται περί αυτού. Δεν πρόκειται απλά για το γεγονός ότι κανένα (κρατικό) έγκλημα δεν τιμωρείται. Πρόκειται επιπλέον για το αδιαμφισβήτητο γεγονός ότι όλος ο θόρυβος που κάθε φορά δημιουργείται στο όνομα της *κάθαρσης*, είτε πρόκειται για κυκλώματα προστασίας είτε για διεφθαρμένους μπάτσους, στοχεύει ξεκάθαρα στο να σκεπάσει αυτό που πραγματικά συμβαίνει: την πραγματικότητα κρατικοποίησης του εγκλήματος, *όπου έγκλημα και κράτος δεν είναι εχθροί αλλά συνέταιροι...*

Μ' αυτήν την έννοια το ερώτημα που προκύπτει δεν είναι «ποιος θα πληρώσει το λογαριασμό» αλλά το ποιος τον ζητάει. Κι αν δεν τον ζητήσουμε εμείς, σαν προλετάριοι, σαν τάξη, δεν πρόκειται να τον ζητήσει κανείς. Και ειδικά «αδιάφθοροι» μπάτσοι, «ηθικοί» λιμενικοί, «μετανοημένοι» πρεζέμποροι και «ανανήψαντες» νταβατζήδες.

Εκείνος που τη γλύτωσε

όσων ήταν εκ νομικού Αξιωματικός της ΕΛ.ΑΣ. και ο νέος Διοικητής της Ασφάλειας Πατρών. Τον συνάντησα στο Αίγιο την παραπάνω ημερομηνία, περίπου στις 9.30 π.μ., και ξεκινήσαμε με το αυτοκίνητό του, μάρκας MERCEDES, με προορισμό την Αθήνα, όπως μου είπε.

Καθ' οδόν μου έκανε ιδιαίτερη εντύπωση ότι με ρωτούσε διάφορα πράγματα για διάφορους Πατρινούς, αλλά πιο πολύ με εντυπωσίασε ότι με ρωτούσε για συναδέλφους του, μεταξύ αυτών και για τον Γιώργο Ξάνθη, αν είχα ακούσει αν τα έπαιρναν από τον οποιονδήποτε.

Εγώ τους ανθρώπους ούτε καν τους γνωρίζω και του είπα ότι δεν έχω ακούσει το παραμικρό, ότι δεν γνωρίζω τους ανθρώπους και παραξενεύομαι γιατί ρωτάει εμένα.

Μου ανέλυσε όλη του την περιουσιακή κατάσταση, μου είπε ότι είναι κάτοχος μεγάλης ακίνητης περιουσίας, έχει τρία διαμερίσματα στην Αθήνα, ένα τεράστιο σπίτι στην Περιβόλα και κάποιο οικόπεδο στην Καλλιθέα. Απόρησα γιατί έλεγε όλα τα ανωτέρω και μου είπε για να καταλάβω τι δύναμη είχε και ότι θα μπορούσε να με κάνει πλούσιο αν συνεργαζόμουν μαζί του. Φθάνοντας στην Αθήνα, ανεβήκαμε στον 9ο όροφο της Γ.Α.Δ.Α. όπου τον περίμεναν δύο κύριοι σ' ένα γραφείο.

Με άφησε να περιμένω λίγο απέξω, αυτός μπήκε μέσα, κλείνοντας την πόρτα πίσω του και μετά από περίπου τριάντα με σαράντα λεπτά άνοιξε την πόρτα και με φώναξε μέσα. Συζητήσαμε για λίγο όλοι μαζί, χωρίς να μου συστηθούν οι δύο κύριοι. Με ρωτούσαν πολλά και διάφορα και εγώ τους απαντούσα ότι δεν γνωρίζω γι' αυτά που με ρωτούν. αυτοί όμως κάποια στιγμή μου έδωσαν ένα κείμενο και μου είπαν να το υπογράψω. Ζήτησα να το διαβάσω και ο κ. Νταβλούρος μου είπε ότι πρέπει να του έχω εμπιστοσύνη, ότι το κείμενο το έχει υπαγορεύσει ο ίδιος και ότι με αυτό το κείμενο θ' ανοίξει ο δρόμος για την υλοποίηση του σχεδίου, από το οποίο, μου είπε, ότι θα κονομάγαμε τόσο αυτός, όσο κι εγώ.

Δυστυχώς παρασύρθηκα και υπέγραψα ένα κείμενο καταθέσεως, το οποίο ουδέποτε διάβασα και δεν γνωρίζω τι αναφέρει.

Τα παραπάνω βεβαιώνω ενόρκως, διότι χθες, 14-3-2007 και περίπου 11.00 π.μ., δέχθηκα κλήση στο κινητό μου τηλέφωνο με αριθμό 69xxxxxxxx, από τον κ. Νταβλούρο, από το κινητό του τηλέφωνο με αριθμό 69xxxxxxxx, όπου όταν τον ρώτησα τι υπέγραψα και του ζήτησα ένα αντίγραφο της καταθέσεώς μου, με απειλητικό λέγοντάς μου να ξεχάσω ό,τι συνέβη και να μην διανοηθώ να διαψεύσω όσα έχω γράψει εκεί, γιατί όπως ξέρω έχει μεγάλη δύναμη και δεν ξέρει τι μπορεί να μου συμβεί».

Κατ' αντιπαράσταση εξέταση

Ο Εισαγγελέας έδρας, μετά την ολοκλήρωση των ερωτήσεών του, παρατήρησε τα εξής: «Κύριε μάρτυρα, αδυνατώ να πιστέψω αυτό που λέτε, γιατί λέτε ότι έγινε παρουσία Εισαγγελέα Εφετών. Όμως, για να μην έχουμε την παραμικρή αμφιβολία και ίσως μία στο εκατομμύριο να έχετε δίκιο, ζητώ να κληθεί ο κ. Νταβλούρος, για να υποστεί τη βάσανο του ακροατηρίου και αυτός και να εξεταστεί κατά αντιπαράσταση με τον μάρτυρα», αίτημα που έγινε δεκτό από την έδρα.

Ο μάρτυρας συνέχιζε ν' απαντά στις ερωτήσεις των δικαστών, του Εισαγγελέα και των δικηγόρων χωρίς να πέφτει σε αντιφάσεις, υποστηρίζοντας σθεναρά ότι αυτά που είπε στην ένορκη βεβαίωση είναι αληθή. Μάλιστα, όταν ρωτήθηκε για ποιον λόγο ο Αξιωματικός να του είπε όλα αυτά, ο ίδιος απάντησε «επειδή γνώριζε ο κ. Διοικητής ότι θα πίστευαν αυτόν και όχι τον ίδιο», ενώ τόνισε ότι υπέγραψε την κατάθεση επειδή του είπαν στη ΓΑΔΑ ότι «αν δεν υπογράψεις, δεν φεύγεις από εδώ».

Ο μάρτυρας πρόσθεσε ότι ο αστυνομικός έχει κάνει και άλλες φασαρίες σε καταστήματα, όπου ο αδελφός του που υπηρετεί στο Λιμενικό είχε τραβήξει και αυτός όπλο!

Ένα σημείο, στο οποίο στάθηκαν οι συνήγοροι υπεράσπισης ήταν και το ότι ο αστυνομικός αλλά και ο προστατευόμενος μάρτυρας υποστήριξαν ότι ο Αξιωματικός δεν ήθελε με τίποτα να μιλήσει με τον κ. Ντερτινή, ενώ ο μάρτυρας υποστήριξε ότι ο Αξιωματικός τον κάλεσε στο τηλέφωνο. «Να ζητηθεί από την εταιρεία κινητής τηλεφωνίας να μας βεβαιώσει αν τη συγκεκριμένη μέρα τα δύο κινητά επικοινώνησαν» είπε ο δικηγόρος Χρίστος Τσόλκας, αίτημα για το οποίο επιφυλάχτηκε η έδρα.

Ο μάρτυρας είπε ότι αυτά που είπε στην ένορκη βεβαίωση τα έχει πει και σε συνεντεύξεις του στην ΗΜΕΡΑ και την ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟ, χωρίς όμως να τον καλέσει άμεσα η Ανακρίτρια και πώς μάλιστα ο ίδιος απευθύνθηκε για το θέμα στο Τμήμα Εσωτερικών Υποθέσεων, ενώ τόνισε ότι ουδέποτε του υποβλήθηκε κάποια μήνυση για τα όσα είπε δημόσια.

Ο κ. Αργυρόπουλος στάθηκε ιδιαίτερα στο ότι ο μάρτυρας δεν θα μπορούσε να γνωρίζει για τα περιουσιακά στοιχεία του Αξιωματικού, όπως επίσης και στο ότι ο αξιωματικός Ξάνθης, για τον οποίο ρωτούσε ο Αξιωματικός, λίγο μετά αυτοκτόνησε, σημειώνοντας ότι «η κατάθεση αυτή αποτελεί χρονικό της συνωμοσίας», ενώ ρωτώντας

Η ένορκη βεβαίωση

Στην κατάθεσή του αυτή ο μάρτυρας αναφέρει -μεταξύ άλλων- τα εξής: «Την 12η Μαρτίου 2007, πρωινές ώρες, οδηγήθηκα στο κτίριο της Γ.Α.Δ.Α. Αθηνών στο Τμήμα Δίωξης Οργανωμένου Εγκλήματος, στον 9ο όροφο, από τον κ. Αθανάσιο Νταβλούρο, Διοικητή Ασφαλείας Αιγίου, όπου και υπέγραψα κατάθεση, η οποία ουδέποτε μου ανεγνώσθη και το περιεχόμενο της οποίας δεν γνωρίζω. Ο κ. Αθανάσιος Νταβλούρος με πλησίασε μέσω του Ανδρέα Σταυροπούλου, αστυνομικού που υπηρετεί στην Κω, τον οποίο γνωρίζω εδώ και μια τριετία περίπου και μου δήλωσε ότι είναι δεδομένο ότι θα γίνει Διοικητής της Ασφάλειας Πάτρας και εφόσον τον βοηθήσω και συνεργαστώ μαζί του, σκοπεύει να κλείσει στη φυλακή όλους τους αντιπάλους του και ν' αναλάβει την αρχηγεία του κυκλώματος προστασίας των καταστημάτων στην Πάτρα και στην ευρύτερη περιοχή, καθώς και την προστασία του κυκλώματος λαθρεμπορίας πετρελαίου και τσιγάρων και τότε αυτός, όπως μου είπε, θα με βοηθούσε καθ' όσον θα μου ανέθετε ηγετικό ρόλο υπό την αρχηγεία του. Μου είπε, για να με πείσει, ότι είναι αμαρτία από τον Θεό να εργάζομαι ως πορτιέρης στο κατάστημα που εργάζομαι, προκειμένου να μπορέσω να ζήσω, και ότι αυτός -και λόγω της θέσης την οποία, όπως μου είπε, είχε ήδη καπαρώσει- θα μπορούσε να μου προσφέρει χρήματα και μεγάλα κέρδη από τα όσα

Η απάντηση Νταβλούρου

Σύμφωνα με τον τηλεοπτικό σταθμό «Achaia Channel», ο διοικητής Ασφαλείας Πατρών Αθ. Νταβλούρος δήλωσε για όσα είπε ο μάρτυρας τα εξής: «Αυτά στο

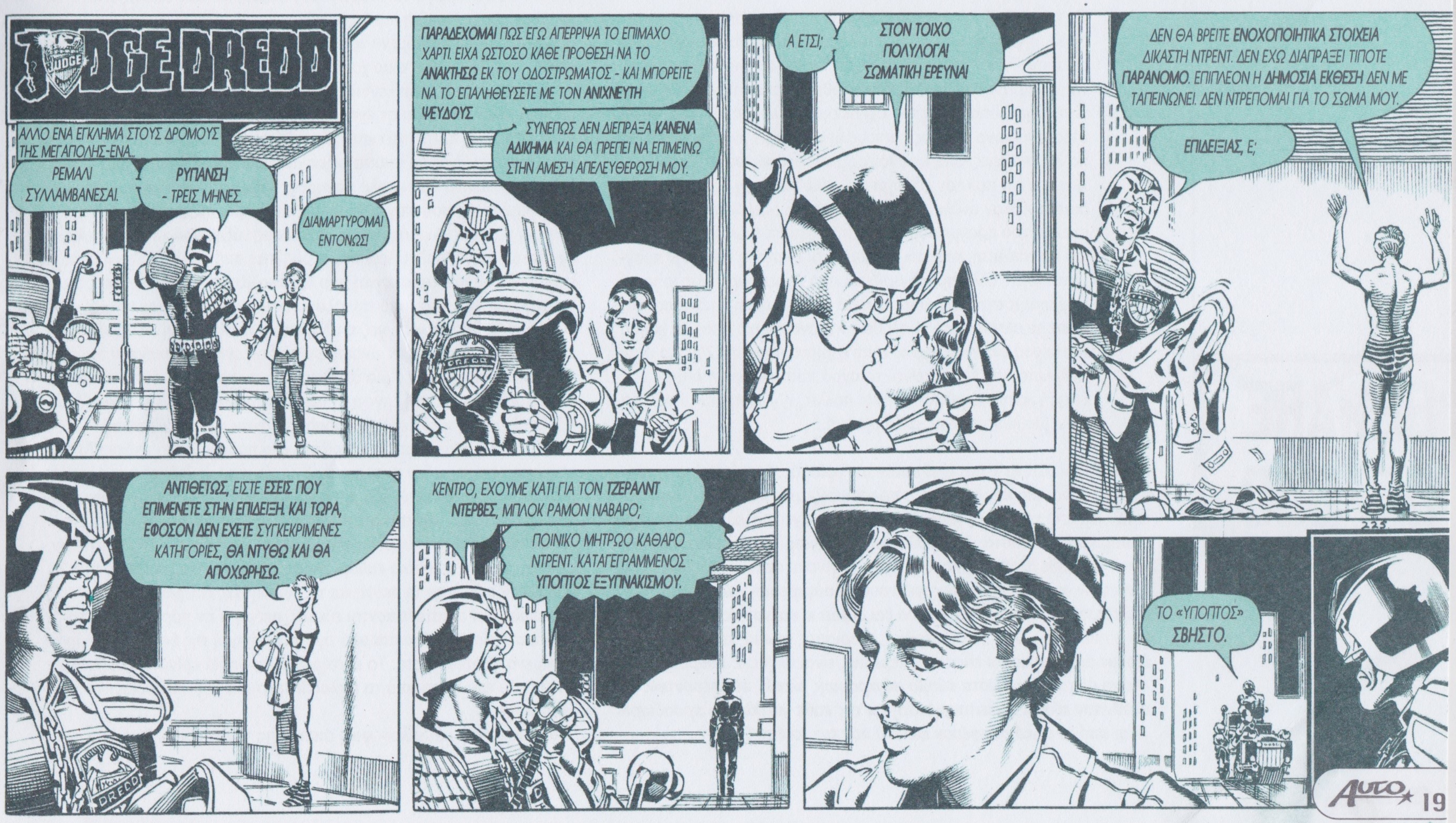
κάνει πλούσιο αν συνεργαζόμουν μαζί του... στο τέλος με απείλησε και μου είπε να ξεχάσω τι είχε συμβεί και να μην διανοηθώ να διαψεύσω όσα είχα αρχικά καταθέσει γιατί είχε μεγάλη δύναμη και μπορεί να μου συνέβαιναν διάφορα...».

Δηλαδή...

Με λίγα λόγια ενάμιση χρόνο μετά την «εξάρθρωση» των κυκλωμάτων, όλοι οι μάρτυρες από τον πιο σημαντικό μέχρι τον πιο αδιάφορο, παρουσιάζουν κενά μνήμης σχετικά με το τι *ποίησης του εγκλήματος, όπου έγκλημα και κράτος δεν είναι εχθροί αλλά συνέταιροι...*

Μ' αυτήν την έννοια το ερώτημα που προκύπτει δεν είναι «ποιος θα πληρώσει το λογαριασμό» αλλά το ποιος τον ζητάει. Κι αν δεν τον ζητήσουμε εμείς, σαν προλετάριοι, σαν τάξη, δεν πρόκειται να τον ζητήσει κανείς. Και ειδικά «αδιάφθοροι» μπάτσοι, «ηθικοί» λιμενικοί, «μετανοημένοι» πρεζέμποροι και «ανανήψαντες» νταβατζήδες.

Εκείνος που τη γλύτωσε

Είμαστε άραγε σχετικιστές;

Όπου η στήλη βουτάει στη λιμνούλα της φιλοσοφίας για να αναδυθεί στο πέλαγος του διαλεκτικού υλισμού δίχως να είναι βέβαιο ότι δεν θα τα κάνει όλα σούπα

Το ερώτημα περί του κατά πόσο η αντικειμενική αλήθεια αποτελεί ιδιότητα της ανθρώπινης σκέψης δεν είναι ζήτημα θεωρητικό. Είναι ζήτημα πρακτικό. Ο άνθρωπος πρέπει να αποδείξει την αλήθεια των σκέψεών του, πρέπει δηλαδή να αποδείξει την πραγματικότητα και την ισχύ τους, να αποδείξει πως ανήκουν στον κόσμο τούτο. Και πρέπει να το κάνει έμπρακτα.

[Καρλ Μαρξ, Θέσεις για τον Φόυερμπαχ, το βρήκαμε στο δίκτυο και μας άρεσε].

Η ζωή είναι άδικη αγαπητοί αναγνώστες και αναγνώστριες. Όπως θα θυμάστε, στο προηγούμενο τεύχος χρησιμοποιήσαμε την αφορμή του μποζονικού υπερεπιταχυντή για να υποστηρίξαμε πως η ιστορία της επιστήμης καθόλου δεν είναι μια ιστορία όλο και ακριβέστερων προσεγγίσεων κάποιας μοναδικής Αλήθειας με άλφα κεφαλαίο. Αντιθέτως, υποστηρίζαμε, η ιστορία της επιστήμης είναι μια ιστορία αληθειών με άλφα μικρό. Ακόμη και οι ισχυρότερες τέτοιες αλήθειες, δεν είναι παρά γενικές θεωρίες περί του φυσικού κόσμου οι οποίες, παρότι αλλάζουν εκ βάθρων από καιρού εις καιρόν, επιμένουν να διεκδικούν, η καθεμιά για τον εαυτό της, ένα καθεστώς Αλήθειας με άλφα κεφαλαίο. Κι όχι μόνο αυτό, αλλά είχαμε και ιστορικά παραδείγματα ξεπατικωμένα από τα καλύτερα σχετικά εγχειρίδια. Ε, αμέσως μετά την κυκλοφορία του προηγούμενου τεύχους, έγκριτες αναγνώστριες της στήλης μάς προειδοποίησαν πως οι απόψεις μας μπορεί να επισύρουν την κατηγορία του σχετικισμού.

Βασικά, η προειδοποίηση μας χαροποίησε. Μετά από περίπου είκοσι τεύχη παρουσίας της στήλης στο περιοδικό, είναι όλο και περισσότερο βέβαιο πως το σύνολο εκείνων που την γράφουν είναι, όχι απλό, αλλά γνήσιο υποσύνολο εκείνων που την διαβάζουν. Τι χαρά, τι ευτυχία! Από την άλλη όμως, προβληματιστήκαμε βαθιά. Η κατηγορία περί σχετικισμού μας αναγκάζει να τσαλαβουτήσουμε για λίγο στο πεδίο της φιλοσοφίας κι αυτό το πεδίο... για να το θέσουμε κομψά, δεν είναι το πιο αγαπημένο μας. Μάλιστα, είναι τόσο λίγο αγαπημένο, που κατ' αρχήν έπρεπε να κάνουμε πως καταλαβαίνουμε τι μας λένε και να κουνήσουμε το κεφάλι διφορούμενα λέγοντας κάτι σαν «ναι... είναι μεγάλο ζήτημα αυτό, να κεράσω μία γκαζόζα;». Την επόμενη μέρα τρέξαμε αλαφιασμένοι στη Λέσχη Κατασκόπων και βρήκαμε ένα λεξικό της φιλοσοφίας. Εκεί, στο γράμμα «Σ», σελίδα 553, βρήκαμε μεταξύ άλλων τα εξής:

Σχετικισμός ή σχετικοκρατία: Κατά τη διδασκαλία του σχετικισμού, η γνώση, η γλώσσα, το αγαθό, το ωραίο και κάθε άλλη

Όσο για το δεύτερο, η σύγκρουση συμφερόντων και των αντίστοιχων «αληθειών», λάμπει δια της απουσίας της. Και δεν είναι τυχαίο. Γιατί οι σχετικιστές, δεν είναι απλά τύποι που, σαν άλλοι Κολόμβοι, ανακάλυψαν πως το κάθε (υλικό) συμφέρον προσδιορίζει την αλήθεια του κι έπειτα αγανάκτησαν μπροστά στην ανθρώπινη υποκρισία. Αντιθέτως, είναι τύποι που, πρώτον αναγνώρισαν πως ο κόσμος είναι σύγκρουση υλικών συμφερόντων, δεύτερον διέγνωσαν (και σωστά) πως αυτό το γεγονός μοιραία έχει σοβαρές επιπτώσεις για την έννοια της Αλήθειας με άλφα κεφαλαίο, και τρίτον *δήλωσαν πρόθυμοι, σε κάθε τέτοια σύγκρουση συμφερόντων να αναγνωρίσουν πως και οι δύο πλευρές έχουν δίκιο!* Ποιος όμως έχει την πολυτέλεια να κάνει τέτοιο πράγμα σε έναν κόσμο σύγκρουσης υλικών συμφερόντων; Απαντάμε εμείς, γιατί οι σχετικιστές θα πουν μαλακίες: Είτε κάποιος που για κάποιο λόγο βρίσκεται έξω από τη σύγκρουση (και τέτοιο πράγμα δεν υπάρχει), ***είτε κάποιος που μετέχει στη σύγκρουση με τη μεριά εκείνων που κερδίζουν***· οπότε, για όσο κερδίζει, έχει την πολυτέλεια και το συμφέρον να αποκρύπτει ακόμη και το γεγονός της συμμετοχής του στη σύγκρουση.

Για παράδειγμα, όπως μάθαμε πρόσφατα[1], οι σοφιστές, οι κατά το Λεξικό μας πρώτοι σχετικιστές, αναγνώριζαν πως όλοι σ' αυτό τον κόσμο έχουν την αλήθεια τους και πως όλες οι αλήθειες είναι σεβαστές και υποστηρίξιμες. Έπειτα όμως, έβγαζαν πολλά λεφτά για να πάρουν το μέρος της μιας ή της άλλης αλήθειας στα Αθηναϊκά δικαστήρια σαν οι πρώτοι μισθοφόροι του σχετικισμού. Και όσον αφορά το μισθοφορικό τους έργο, ήταν συνεπείς με τη φιλοσοφία τους που, ακόμη κι αν δεν το έλεγε, υποστήριζε πως όλες οι αλήθειες προσδιορίζονται από το συμφέρον. Καθώς υποστήριζαν τα συμφέροντα του εκάστοτε εργοδότη τους όμως, και ήταν πολύ ικανοί σε αυτό, αποσιωπούσαν το γεγονός πως, όσο σχετικιστές κι αν ήταν, θα ήταν αδύνατον να υποστηρίξουν την «αλήθεια» που θα υπαγόρευαν τα συμφέροντα των σκλάβων της Αθηναϊκής δημοκρατίας. Γιατί, αν κάποιος υποστήριζε *αυτή την «αλήθεια»* έμπρακτα και επιτυχημένα, τότε όλος ο πλούτος που δημιουργούσε η εργασία των σκλάβων θα εξαφανιζόταν και μαζί όλος ο πλούτος που οι πλούσιοι Αθηναίοι είχαν την πολυτέλεια να πληρώνουν στους σοφιστές. Έτσι, και η «αλήθεια» των σοφιστών, ο πρώτος σχετικισμός, ήταν αυστηρά προσδιορισμένος από τα υλικά συμφέροντα των φορέων του.

Δεν ξέρουμε λοιπόν αν το καταλάβατε, αλλά σε τούτη τη στήλη δεν υπάρχει ούτε μισός σχετικιστής. Αναγνωρίζουμε μία αλήθεια: Υποστηρίζουμε πως ο κόσμος είναι ένας κόσμος ταξικός και σαν τέτοιος είναι ένας κόσμος όπου μαίνεται η πιο άγρια σύγκρουση υλικών συμφερόντων. Είναι από αυτά τα συγκρουόμενα ταξικά συμφέροντα που προκύπτουν οι διά-

βάθρων από καιρού εις καιρόν, επιμένουν να διεκδικούν, η καθεμιά για τον εαυτό της, ένα καθεστώς Αλήθειας με άλφα κεφαλαίο. Κι όχι μόνο αυτό, αλλά είχαμε και ιστορικά παραδείγματα ξεπατικωμένα από τα καλύτερα σχετικά εγχειρίδια. Ε, αμέσως μετά την κυκλοφορία του προηγούμενου τεύχους, έγκριτες αναγνώστριες της στήλης μάς προειδοποίησαν πως οι απόψεις μας μπορεί να επισύρουν την κατηγορία του σχετικισμού.

Βασικά, η προειδοποίηση μας χαροποίησε. Μετά από περίπου είκοσι τεύχη παρουσίας της στήλης στο περιοδικό, είναι όλο και περισσότερο βέβαιο πως το σύνολο εκείνων που την γράφουν είναι, όχι απλό, αλλά γνήσιο υποσύνολο εκείνων που την διαβάζουν. Τι χαρά, τι ευτυχία! Από την άλλη όμως, προβληματιστήκαμε βαθιά. Η κατηγορία περί σχετικισμού μάς αναγκάζει να τσαλαβουτήσουμε για λίγο στο πεδίο της φιλοσοφίας κι αυτό το πεδίο... για να το θέσουμε κομψά, δεν είναι το πιο αγαπημένο μας. Μάλιστα, είναι τόσο λίγο αγαπημένο, που κατ' αρχήν έπρεπε να κάνουμε πως καταλαβαίνουμε τι μας λένε και να κουνήσουμε το κεφάλι διφορούμενα λέγοντας κάτι σαν «ναι... είναι μεγάλο ζήτημα αυτό, να κεράσω μία γκαζόζα;». Την επόμενη μέρα τρέξαμε αλαφιασμένοι στη Λέσχη Κατασκόπων και βρήκαμε ένα λεξικό της φιλοσοφίας. Εκεί, στο γράμμα «Σ», σελίδα 553, βρήκαμε μεταξύ άλλων τα εξής:

> ***Σχετικισμός ή σχετικοκρατία:*** Κατά τη διδασκαλία του σχετικισμού, η γνώση, η γλώσσα, το αγαθό, το ωραίο και κάθε άλλη αξία ποικίλλουν και μεταβάλλονται και ως εκ τούτου δεν πρέπει να εκλαμβάνονται κατά τρόπο σταθερό και απόλυτο... Ως εισηγητές της διδασκαλίας του σχετικισμού εκλαμβάνονται οι σοφιστές, σύμφωνα με τους οποίους δεν υπάρχει μία αλήθεια αλλά πολλές αλήθειες, από τις οποίες ο κάθε άνθρωπος μπορεί να επιλέγει εκείνη που τον εξυπηρετεί... Αλλά και στη νεότερη εποχή διατυπώθηκαν ανάλογες απόψεις. Έτσι, οι εκπρόσωποι της διδασκαλίας του πραγματισμού υποστήριξαν ότι η αλήθεια δεν είναι μία και απόλυτη, καθόσον δεν ορίζεται εν σχέση προς την πραγματικότητα, αλλά προσδιορίζεται από τη λειτουργικότητά της ή τη χρησιμότητά της, από το κατά πόσον εξυπηρετεί τους εκάστοτε χειριστές της... Η αλήθεια πχ, αναφορικά προς τη χρήση του νερού για έναν χημικό είναι η χημική ένωση Η2Ο, για έναν άνθρωπο που διψάει είναι το υγρό που σβήνει τη δίψα κ.ο.κ. Επειδή λοιπόν οι αλήθειες είναι πολλές, η γνώση δεν μπορεί να είναι μία και απόλυτη, αλλά σχετική...

Μωρέ σαν κάτι να λείπει από αυτόν τον ορισμό... Για να δούμε: Η αλήθεια δεν είναι μία και απόλυτη... προσδιορίζεται από τη «λειτουργικότητά» της... Ο κάθε άνθρωπος μπορεί να επιλέγει την αλήθεια που τον εξυπηρετεί... Μάλιστα. Από πού όμως προσδιορίζεται η «λειτουργικότητα» της κάθε αλήθειας; Και δεύτερον, τι γίνεται όταν «οι αλήθειες που υιοθετούν οι άνθρωποι» τους φέρνουν σε σύγκρουση, για παράδειγμα η αλήθεια εκείνου που βλέπει νερό και διψάει κι εκείνου που βλέπει νερό και το πουλάει; Όσο για το πρώτο, ο ορισμός σιωπά, αλλά εμείς δεν έχουμε αμφιβολίες και επιτέλους λέμε πως είναι αλήθεια: ***Ζούμε σε έναν κόσμο υλικό, και μάλιστα κόσμο σύγκρουσης υλικών συμφερόντων. Σε αυτόν τον κόσμο η «λειτουργικότητα» της κάθε «αλήθειας» προσδιορίζεται από το υλικό συμφέρον εκείνου που την υιοθετεί.***

Λεξικό μας πρώτοι σχετικιστές, αναγνώριζαν πως όλοι σ' αυτό τον κόσμο έχουν την αλήθεια τους και πως όλες οι αλήθειες είναι σεβαστές και υποστηρίξιμες. Έπειτα όμως, έβγαζαν πολλά λεφτά για να πάρουν το μέρος της μιας ή της άλλης αλήθειας στα Αθηναϊκά δικαστήρια σαν οι πρώτοι μισθοφόροι του σχετικισμού. Και όσον αφορά το μισθοφορικό τους έργο, ήταν συνεπείς με τη φιλοσοφία τους που, ακόμη κι αν δεν το έλεγε, υποστήριζε πως όλες οι αλήθειες προσδιορίζονται από το συμφέρον. Καθώς υποστήριζαν τα συμφέροντα του εκάστοτε εργοδότη τους όμως, και ήταν πολύ ικανοί σε αυτό, αποσιωπούσαν το γεγονός πως, όσο σχετικιστές κι αν ήταν, θα ήταν αδύνατον να υποστηρίξουν την «αλήθεια» που θα υπαγόρευαν τα συμφέροντα των σκλάβων της Αθηναϊκής δημοκρατίας. Γιατί, αν κάποιος υποστήριζε *αυτή την «αλήθεια»* έμπρακτα και επιτυχημένα, τότε όλος ο πλούτος που δημιουργούσε η εργασία των σκλάβων θα εξαφανιζόταν και μαζί όλος ο πλούτος που οι πλούσιοι Αθηναίοι είχαν την πολυτέλεια να πληρώνουν στους σοφιστές. Έτσι, και η «αλήθεια» των σοφιστών, ο πρώτος σχετικισμός, ήταν αυστηρά προσδιορισμένος από τα υλικά συμφέροντα των φορέων του.

Δεν ξέρουμε λοιπόν αν το καταλάβατε, αλλά σε τούτη τη στήλη δεν υπάρχει ούτε μισός σχετικιστής. Αναγνωρίζουμε μία αλήθεια: Υποστηρίζουμε πως ο κόσμος είναι ένας κόσμος ταξικός και σαν τέτοιος είναι ένας κόσμος όπου μαίνεται η πιο άγρια σύγκρουση υλικών συμφερόντων. Είναι από αυτά τα συγκρουόμενα ταξικά συμφέροντα που προκύπτουν οι διάφορες «αλήθειες» που τόσο χαίρονται οι σχετικιστές να τις ζυγιάζουν και να τις βρίσκουν εξίσου «ενδιαφέρουσες». Αλλά έτσι δείχνουν με ποια μεριά βρίσκονται! Γιατί σε έναν κόσμο εμπόλεμο και μάλιστα εμπόλεμο με υλικό τρόπο, πρέπει να είσαι ήδη πολύ κερδισμένος για να (λες πως...) είσαι διατεθειμένος να υποστηρίξεις όποια «αλήθεια» βρεις μπρος σου. Επίσης πρέπει να είσαι πολύ πονηρός, να διακρίνεις πως η απόκρυψη της συμμετοχής σου στη σύγκρουση είναι προς το συμφέρον σου. Για τα μέλη και τους συμμάχους της άρχουσας τάξης που τον υιοθετούν, ο σχετικισμός είναι πολυτέλεια που κερδήθηκε από τις υλικές τους νίκες κι επίσης ιδεολογική στρατηγική που διασφαλίζει τις επόμενες νίκες τους. Για την εργατική τάξη από την άλλη, δεν υπάρχουν τέτοιες πολυτέλειες. Γιατί όταν η ανάγκη σφίγγει, η αλήθεια «των άλλων», η «άλλη πλευρά» και οι λοιπές μαλακίες δεν είναι παρά οι ιδεολογίες που πνίγουν το δίκιο. Αυτό που υπάρχει είναι μία αλήθεια, μία ανάγκη, ένα δίκιο και καμία ουδετερότητα. Για την εργατική τάξη, ο σχετικισμός είναι βλακεία και προδοσία σε δοσολογίες που προσδιορίζονται κατά περίπτωση.

Ας ξαναπούμε τώρα τι υποστηρίξαμε στο προηγούμενο τεύχος: Το επιστημονικό πείραμα δεν είναι μια διαδικασία κατά τη διάρκεια της οποίας η επιστήμη ρωτάει ελεύθερα και η φύση απαντάει εξίσου ελεύθερα. Οι «ερωτήσεις» που τίθενται στα πλαίσια των επιστημονικών πειραμάτων δεν είναι τυχαία αποκυήματα της λαμπρής φαντασίας των ερευνητών, αλλά ζητούμενα τα οποία καθορίζονται με πολύ αυστηρό τρόπο από τις θεωρίες που διέπουν τη σκέψη και τις διανοητικές κατηγορίες τους. Αυτές οι θεωρίες δεν εγκαταλείπονται εύκολα, ακόμη κι αν πάρα πολλά από τα πειράματα που διεξάγονται υπό την καθοδήγησή της δεν έχουν τα αναμενόμενα αποτελέσματα. Τα κριτήρια με τα οποία κρίνονται οι θεωρίες είναι πολύ ευρύτερα από τα απλοϊκά κριτήρια της «αλήθειας» και του «ψέματος».

Αυτή δεν είναι μια φιλοσοφική άποψη για την αλήθεια. Είναι μια ιστο-

ρική άποψη, μια συγκεκριμένη ανάγνωση της ιστορίας της επιστήμης. Και είναι αλήθεια πως δεν είμαστε εμείς οι σχετικιστές. Αντιθέτως, όλα τα επιμέρους θέματα με τα οποία καταπιάνεται η στήλη διέπονται από την παραδοχή πως *οι επιστήμονες είναι σχετικιστές*, και μάλιστα έχουν τα ίδια συμφέροντα και απολαμβάνουν της ίδιες πολυτέλειες με τους αρχαίους προγόνους τους. Διαθέτουν όμως και ένα επιπλέον προσόν σε σχέση με τους σχετικιστές του παρελθόντος: Μπορούν να αρνούνται τον σχετικισμό τους και να παριστάνουν πως οι εκάστοτε αλήθειες που κατά καιρούς δέχονται με τον ίδιο δογματισμό, δεν είναι απλά «εκάστοτε αλήθειες», αλλά κάτι που λέγεται «πρόοδος» (πρόοδος προς την Αλήθεια βέβαια). Είναι αυτό το επιπλέον προσόν που καθιστά τους επιστήμονες πραγματικούς αρχιερείς του σχετικισμού.

Αλλά όπως όλα τα ιερατεία, οι επιστήμονες δεν είναι παντοδύναμοι. ***Αρκεί να εντοπίσει κανείς την υλική βάση των συμφερόντων τους που είναι ταυτόχρονα και η πηγή των θεωριών τους (των αληθειών τους).*** Και τότε θα προβάλλει η μεγάλη Αλήθεια που προσδιορίζει τις αλήθειες τους: Η στράτευσή τους με τη μεριά των αφεντικών, ο ρόλος τους σαν ***οι φορείς της επιστήμης, της «σκλαβωμένης στο κεφάλαιο γνώσης».*** Δεν είναι και καμιά πρωτότυπη ιδέα. Ήδη από το 1965, κάποιοι εντόπιζαν πως αυτό που χρειάζεται να γίνει ως προς το ζήτημα «τεχνολογία και εργοστάσιο» είναι η διεξαγωγή μιας έρευνας που θα επέτρεπε στην εργατική τάξη να αντιληφθεί πως

> ...η ανάπτυξη της σχέσης μεταξύ της ζωντανής εργασίας [ενν. τους εργάτες] και του σταθερού μέρους του κεφαλαίου [ενν. την τεχνολογία της οργάνωσης της παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των μηχανών] δεν είναι μια ουδέτερη διαδικασία. Αντιθέτως, πρόκειται για διαδικασία που καθορίζεται, βίαια πολλές φορές, από την αναδυόμενη ταξική σχέση μεταξύ του συλλογικού εργάτη και του συνόλου του κεφαλαίου, η οποία σχέση παρουσιάζεται ως οι κοινωνικές σχέσεις της παραγωγής. Θα αντιλαμβανόμασταν τότε πως κάθε τεχνολογική μεταβολή των μηχανισμών της βιομηχανίας καθορίζεται από συγκεκριμένες στιγμές της πάλης των τάξεων. Κι έτσι θα κατορθώναμε δύο πράγματα: Πρώτον, θα ξεμπερδεύαμε με τη φαινομενική ουδετερότητα των σχέσεων μεταξύ ανθρώπου και μηχανής. Και δεύτερον, θα εντοπίζαμε αυτές τις σχέσεις σαν την αλληλεπίδραση, την ιστορική αλληλεπίδραση των ταξικών αγώνων αφενός και των καπιταλιστικών πρωτοβουλιών αφετέρου. [Μάριο Τροντι, Η Στρατηγική της Άρνησης, 1965].

Νέα από τον επιταχυντή μποζονίων

Δεν είναι εργοστάσιο, είναι ο επιταχυντής μποζονίων. Παρόλ' αυτά, στο κέντρο χαμηλά διακρίνεται ο επιστημονικός εεε... υπάλληλος. Με εργατικό κράνος και εργατική φόρμα, για λόγους ασφαλείας...

Λοιπόν, αυτόν τον έρμο τον μποζονικό υπερεπιταχυντή τον γρουσουζέψανε, τον γλωσσοφάγανε και τελικά χάλασε προτού καν δουλέψει! Γιατί είχε λέει κάτι στραβές κολλήσεις στο ψυκτικό σύστημα. Ο φαραωνισμός του έργου είναι τέτοιος που χρειάστηκαν εβδομάδες για να εντοπιστεί αυτή η μηδαμινή βλάβη. Μετά χρειάστηκαν κι άλλες βδομάδες για να ανέβει η θερμοκρασία στο ψυκτικό σύστημα ώστε να εισέλθουν οι ομάδες συντήρησης. Τώρα χρειάζονται πολλοί μήνες για να επισκευαστεί η βλάβη...

Με λίγα λόγια, η σύγχρονη φυσική δεν αποτελείται από εξισώσεις! Αποτελείται και από μηχανήματα που χαλάνε, και από εργάτες που τα επισκευάζουν, το μάθαμε κι αυτό. Κατά τα άλλα σκεφτείτε και τούτο: Δεν είναι μόνο ο γιγαντισμός της νεκρής εργασίας σε σχέση με τη ζωντανή που θα έπρεπε να μας υποψιάζει για τη σχέση του μποζονικού υπερεπιταχυντή με το καπιταλιστικό εργοστάσιο. Είναι και η ενδεχόμενη ύπαρξη κάποιου μικρού και ανεπαίσθητου σαμποτάζ...

The Eye of the beholder

είναι και καμιά πρωτότυπη ιδέα. Ήδη από το 1965, κάποιοι εντόπιζαν πως αυτό που χρειάζεται να γίνει ως προς το ζήτημα «τεχνολογία και εργοστάσιο» είναι η διεξαγωγή μιας έρευνας που θα επέτρεπε στην εργατική τάξη να αντιληφθεί πως

> ...η ανάπτυξη της σχέσης μεταξύ της ζωντανής εργασίας [ενν. τους εργάτες] και του σταθερού μέρους του κεφαλαίου [ενν. την τεχνολογία της οργάνωσης της παραγωγής, συμπεριλαμβανομένων των μηχανών] δεν είναι μια ουδέτερη διαδικασία. Αντιθέτως, πρόκειται για διαδικασία που καθορίζεται, βίαια πολλές φορές, από την αναδυόμενη ταξική σχέση μεταξύ του συλλογικού εργάτη και του συνόλου του κεφαλαίου, η οποία σχέση παρουσιάζεται ως οι κοινωνικές σχέσεις της παραγωγής. Θα αντιλαμβανόμασταν τότε πως κάθε τεχνολογική μεταβολή των μηχανισμών της βιομηχανίας καθορίζεται από συγκεκριμένες στιγμές της πάλης των τάξεων. Κι έτσι θα κατορθώναμε δύο πράγματα: Πρώτον, θα ξεμπερδεύαμε με τη φαινομενική ουδετερότητα των σχέσεων μεταξύ ανθρώπου και μηχανής. Και δεύτερον, θα εντοπίζαμε αυτές τις σχέσεις σαν την αλληλεπίδραση, την ιστορική αλληλεπίδραση των ταξικών αγώνων αφενός και των καπιταλιστικών πρωτοβουλιών αφετέρου. [Μάριο Τροντι, Η Στρατηγική της Άρνησης, 1965].

Είναι και σήμερα επίκαιρο και αναγκαίο: Η εργατική τάξη πρέπει να ανακαλύψει τις αλήθειες της ενάντια στις αλήθειες των επιστημόνων. Φυσικά η στήλη δεν μπορεί να διεξάγει μια τέτοια εργατική έρευνα για τον απλούστατο λόγο ότι η στήλη δεν είναι το κίνημα. Μπορεί όμως να την ονειρεύεται.

[1]*Στα αντιμαθήματα της Λέσχης Κατασκόπων του 21ου αιώνα απ' όπου και η έκδοση «Θέατρο και Πολιτική: Η κωμωδία και η τραγωδία στην Αθήνα του 5ου π.χ αιώνα ως λειτουργίες της πόλης»*

χρειάστηκαν κι άλλες βδομάδες για να ανέβει η θερμοκρασία στο ψυκτικό σύστημα ώστε να εισέλθουν οι ομάδες συντήρησης. Τώρα χρειάζονται πολλοί μήνες για να επισκευαστεί η βλάβη...

Με λίγα λόγια, η σύγχρονη φυσική δεν αποτελείται από εξισώσεις! Αποτελείται και από μηχανήματα που χαλάνε, και από εργάτες που τα επισκευάζουν, το μάθαμε κι αυτό. Κατά τα άλλα σκεφτείτε και τούτο: Δεν είναι μόνο ο γιγαντισμός της νεκρής εργασίας σε σχέση με τη ζωντανή που θα έπρεπε να μας υποψιάζει για τη σχέση του μποζονικού υπερεπιταχυντή με το καπιταλιστικό εργοστάσιο. Είναι και η ενδεχόμενη ύπαρξη κάποιου μικρού και ανεπαίσθητου σαμποτάζ...

The Eye of the beholder

Διακρίνουσα

Αναγνώστης της στήλης. Σίγουρα πράγματα. Γιατί ξέρει τι παίζει, αλλά αρνείται να τα γράψει στο διαγώνισμα!

Ευχαριστίες

Όλα τα θέματα αυτού του δισέλιδου προέρχονται από συζητήσεις με συντρόφους και συντρόφισσες. Τους ευχαριστούμε πολύ, τους παίρνουμε τόσο στα σοβαρά όσο σοβαροί είμαστε και ελπίζουμε να συνεχίσουν να μας λένε τη γνώμη τους.

Στο ΑΥΤΟ/ τ.21 αναφερθήκαμε στο τρόπο με τον οποίο το κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο των 60s καθρεφτίστηκε στο πρόγραμμα της Μαύρης Δύναμης και των Μαύρων Τεχνών. Σε αυτό το τεύχος θα μιλήσουμε για την ποίηση, το θέατρο και τις μαύρες ταραχές όπως αυτές αποτυπώθηκαν στο Black Arts Movement -και γι' αυτό ακόμα μια φορά...

Η ΝΥΧΤΑ ΜΑΣ ΑΝΗΚΕΙ

Η Μαύρη Δύναμη και το Κίνημα των Μαύρων Τεχνών, 1965-1975/ μέρος 'Β

Το Κίνημα των Μαύρων Τεχνών (Black Arts Movement/ BAM) γεννήθηκε το '65 στο Χάρλεμ απ' τον συγγραφέα LeRoi Jones (μετέπειτα Amiri Baraka). Το Μάρτη της χρονιάς εκείνης -ένα μόλις μήνα μετά τη δολοφονία του Malcolm X- ο Jones μετακόμισε απ' το Lower East Side του Μανχάταν στο «blacker- than- black» Χάρλεμ· μια Έξοδος που θεωρείτε πια σαν η συμβολική γενέθλια πράξη του κινήματος. Ο ίδιος ήταν ένας επιφανής εκδότης, μουσικοκριτικός, ποιητής και θεατρικός συγγραφέας ο οποίος αν και παρήγαγε στρατευμένο έργο απ' τις αρχές της δεκαετίας του 60, προσχώρησε στο κίνημα του μαύρου εθνικισμού μόλις μετά και το θάνατο του Malcolm X. Σε συνεργασία με τους Charles και William Paterson, Clarence Moore, Johny Reed κι ένα αριθμό άλλων μαύρων καλλιτεχνών ίδρυσε το πολιτιστικό κέντρο Black Arts Repertory Theater/ School (BARTS) που αποτέλεσε και την πρώτη οργανωμένη υποδομή του ρεύματος. Ωστόσο, αν και η επίσημη έναρξη του κινήματος των Μαύρων Τεχνών ταυτίζεται με αυτήν ακριβώς την ίδρυση του BARTS, το κίνημα είχε τις ρίζες του σε άλλες ομάδες των αρχών της δεκαετίας του 60, με σημαντικότερη την Umbra Workshop.

Η Umbra (1962) ήταν μια κολεκτίβα συγγραφέων, ποιητών, εικαστικών και μουσικών όπως ο Archie Shepp (βλέπε ΑΥΤΟ/τ.21), ο ποιητής Askia Touré και οι αδερφοί Patterson, η οποία εξέδιδε το Umbra Magazine, το πρώτο μετά-τα-πολιτικά-δικαιώματα έντυπο που κινήθηκε σε μια γραμμή αντιθετική του λευκού πολιτιστικού κατεστημένου και το οποίο είχε επηρεάσει σημαντικά τον Jones. Η κολεκτίβα διασπάστηκε το '64 σαν αποτέλεσμα της διαμάχης ανάμεσα στην τάση που αναγνώριζε την πρωτοκαθεδρία του ακτιβισμού -επιδιώκοντας, παράλληλα, την αποστασιοποίηση απ' το παρελθόν των civil rights (βλέπε ΑΥΤΟ/ τ.21)- και σ' εκείνη που στήριζε την αυτάρκεια της καλλιτεχνικής παραγωγής. Η ακτιβίστικη τάση καθοδηγούμενη απ' τον Touré, μετακόμισε στα τέλη του '64 στο Χάρλεμ σχηματίζοντας την ομάδα Uptown Writers Movement στην οποία συμμετείχαν ανάμεσα σε άλλους ο συγγραφέας Larry Neal και ο ποιητής Yusef Rahman και οι οποίοι συνοδευμένοι από νέους μουσικούς έδιναν μουσικές/ ποιητικές παρα-

λίες και θεατρικά έργα (Experimental Death Unit #1, Black Mass, Dutchman κ.α.). Ειδικά όσον αφορά στο θέατρο, τα έργα του Baraka αποτέλεσαν την πιο προωθημένη εκδοχή της τέχνης αυτής στα πλαίσια του BAM ενισχύοντας και το χαρακτηρισμό του «εξτρεμιστή» που τον συνόδευε –αν και όχι αναίτια. Ο ίδιος στο -ποιητικά αποδομένο- κείμενό του με τίτλο «Το επαναστατικό θέατρο» αναφέρει: «Το δικό μας θέατρο θα παρουσιάσει τα θύματα. Και θα το κάνει ώστε τ' αδέρφια τους που βρίσκονται στο κοινό να συνειδητοποιήσουν πως αποτελούν τ' αδέρφια των θυμάτων και πως είναι και τα ίδια θύματα. Και αυτό που θα παρουσιάσουμε θα κάνει το αίμα να βράσει, ώστε τα προεπαναστατικά αισθήματα να βαπτιστούν μέσα του και να νιώσουν τις ψυχές τους να πιέζονται και να τσακίζονται και να ανακαλύψουν ίσως ακόμα πως είναι έτοιμοι να πεθάνουν. Θα ουρλιάξουμε και θα κλάψουμε, θα δολοφονήσουμε και θα τρέξουμε μέσα απ' τις οδούς της αγωνίας αν αυτό σημαίνει πως κάποια ψυχή θ' αρχίσει να πάλλεται, μετακινούμενη στην κατεύθυνση της κατανόησης της αυθεντικής ζωής, της ζωής που αποτελεί τον πραγματικό κόσμο, της ζωής που θα όφειλε να κάνει». Είναι αλήθεια, πως, το θεατρικό έργο του Jones υπήρξε πραγματικά βέβηλο απέναντι στο πλέγμα των συμβολισμών που συγκροτούσαν τη λευκή αντίληψη της πραγματικότητας -μια διαδικασία αποδόμησης που ήταν κεντρική σε ολόκληρη την παραγωγή των Μαύρων Τεχνών. Ο Larry Neal περιέγραφε αυτή τη διαδικασία αποδόμησης ως εξής: «...Δεν υπάρχουν πια μαύρα στερεότυπα. Η Ιστορία σκότωσε τον Μπάρμπα-Θωμά. Ακόμα κι αυτός έχει ένα σημείο πέρα απ' το οποίο δε μπορείς να τον ζορίσεις. Σκάψε βαθιά μέσα στον πιο πειθήνιο Νέγρο και θα βρεις ένα συνειδητό δολοφόνο. Πίσω απ' τους στίχους των blues, βρίσκονται οράματα λευκών λαιμών που κόβονται και πόλεων που καίγονται» («The black arts movement», 1968).

Το 1965 το BARTS θα διαλυθεί λόγω μειωμένων χρηματοδοτήσεων και εσωτερικών προβλημάτων' ενώ ο Jones θα επιστρέψει στη γενέτειρά

ΜΑΣ ΑΝΗΚΕΙ

Η Μαύρη Δύναμη και το Κίνημα των Μαύρων Τεχνών, 1965-1975/ μέρος 'Β

60, με σημαντικότερη την Umbra Workshop.

Η Umbra (1962) ήταν μια κολεκτίβα συγγραφέων, ποιητών, εικαστικών και μουσικών όπως ο Archie Shepp (βλέπε ΑΥΤΟ/τ.21), ο ποιητής Askia Touré και οι αδερφοί Patterson, η οποία εξέδιδε το Umbra Magazine, το πρώτο μετά-τα-πολιτικά-δικαιώματα έντυπο που κινήθηκε σε μια γραμμή αντιθετική του λευκού πολιτιστικού κατεστημένου και το οποίο είχε επηρεάσει σημαντικά τον Jones. Η κολεκτίβα διασπάστηκε το '64 σαν αποτέλεσμα της διαμάχης ανάμεσα στην τάση που αναγνώριζε την πρωτοκαθεδρία του ακτιβισμού -επιδιώκοντας, παράλληλα, την αποστασιοποίηση απ' το παρελθόν των civil rights (βλέπε ΑΥΤΟ/ τ.21)- και σ' εκείνη που στήριζε την αυτάρκεια της καλλιτεχνικής παραγωγής. Η ακτιβίστικη τάση καθοδηγούμενη απ' τον Touré, μετακόμισε στα τέλη του '64 στο Χάρλεμ σχηματίζοντας την ομάδα Uptown Writers Movement στην οποία συμμετείχαν ανάμεσα σε άλλους ο συγγραφέας Larry Neal και ο ποιητής Yusef Rahman και οι οποίοι συνοδευμένοι από νέους μουσικούς έδιναν μουσικές/ ποιητικές παραστάσεις σε όλο το Χάρλεμ. Πολλά από τα μέλη της ομάδας αυτής θα προσχωρήσουν τελικά στο BARTS.

Το BARTS απέχοντας πολύ απ' το να αποτελεί μια τυπική πολιτιστική κ.ο.βα. λειτούργησε σαν αντισχολείο με μαθήματα δημιουργικής γραφής, υποκριτικής, φιλοσοφίας, μαθηματικών κτλ -με τη δράση του, φυσικά, να μην περιορίζεται σ' αυτά. Θέλοντας να μείνουν συνεπείς στην πολιτική τους στράτευση, οι μαύροι ακτιβιστές κατέβασαν το πρόγραμμα του BARTS στους δρόμους του Harlem για να το παρουσιάσουν στους ανθρώπους της ντόπιας κοινότητας. Έξι μέρες την εβδομάδα, 5 φορτηγά ξεκινούσαν απ' το χώρο του στεκιού με προορισμό τις συνοικίες της πιο μαύρης περιοχής σ' ολόκληρη την ανατολική ακτή μεταφέροντας εικαστικούς, ηθοποιούς, ποιητές και μουσικούς της jazz (τους θρυλικούς Sun Ra, Ornette Coleman και Pharoah Sanders -φωτο 2- ανάμεσα σ' άλλους) που έστηναν βραδιές ποίησης (poetry readings), συναυ-

ψυχή θ' αρχίσει να πάλλεται, μετακινούμενη στην κατεύθυνση της κατανόησης της αυθεντικής ζωής, της ζωής που αποτελεί τον πραγματικό κόσμο, της ζωής που θα όφειλε να κάνει». Είναι αλήθεια, πως, το θεατρικό έργο του Jones υπήρξε πραγματικά βέβηλο απέναντι στο πλέγμα των συμβολισμών που συγκροτούσαν τη λευκή αντίληψη της πραγματικότητας -μια διαδικασία αποδόμησης που ήταν κεντρική σε ολόκληρη την παραγωγή των Μαύρων Τεχνών. Ο Larry Neal περιέγραφε αυτή τη διαδικασία αποδόμησης ως εξής: «...Δεν υπάρχουν πια μαύρα στερεότυπα. Η Ιστορία σκότωσε τον Μπάρμπα-Θωμά. Ακόμα κι αυτός έχει ένα σημείο πέρα απ' το οποίο δε μπορείς να τον ζορίσεις. Σκάψε βαθιά μέσα στον πιο πειθήνιο Νέγρο και θα βρεις ένα συνειδητό δολοφόνο. Πίσω απ' τους στίχους των blues, βρίσκονται οράματα λευκών λαιμών που κόβονται και πόλεων που καίγονται» («The black arts movement», 1968).

Το 1965 το BARTS θα διαλυθεί λόγω μειωμένων χρηματοδοτήσεων και εσωτερικών προβλημάτων' ενώ ο Jones θα επιστρέψει στη γενέτειρά του, το Newark απ' όπου και θα συνεχίσει τη δράση του. Παρόλαυτά, το έργο του BARTS κρίθηκε ως επιτυχημένο απ' την ίδια την εξέλιξη του κινήματος μιας και φάνηκε γρήγορα πως ο βασική του στοχοθεσία είχε εκπληρωθεί: η αναγκαιότητα για μια Μαύρη πολιτιστική επανάσταση είχε γίνει σαφής. Οι ομάδες των Μαύρων Τεχνών ξεχύθηκαν σε όλη τη δυτική ακτή ενώ οι ιδέες τους εξαπλώθηκαν στα Ντιτρόιτ, Νιού Τζέρσι, Φιλαδέλφεια, Νέα Ορλεάνη και Ουάσιγκτον. Και φυσικά το πολιτικό κλίμα της εποχής, σημαδεμένο απ' το αναδυόμενο πλαίσιο της Μαύρης Δύναμης συνδεόταν όλο και πιο στενά με μια στρατευμένη μαύρη τέχνη.

Ήδη απ' το '64, ταραχές είχαν αρχίσει να ξεσπούν σε ολόκληρες τις ΗΠΑ: το Χάρλεμ, το Ρότσεστερ, η Νέα Υόρκη παραδίδονταν στις φλόγες των μαύρων εξεγέρσεων εγκαινιάζοντας μια ταραγμένη περίοδο που θα εκτροχιαστεί οριστικά μετά και τη δολοφονία του Malcolm X το '65. Το Κλίβελαντ, το Γουάτς, το Ντιτρόιτ, το Νιουάρκ και τόσες πόλεις ακόμα θ' ακολουθήσουν το δρόμο της φωτιάς για τα επόμενα πέντε χρόνια στα οποία μεσολάβησε και η δολοφονία του Martin Louther

King το '68. Το ΒΑΜ δε θα μπορούσε να απέχει απ' την ανταρσία που το ίδιο ευαγγελιζόταν. Στο ποίημα με τίτλο Black Art[2] (1965), ο Baraka θα δηλώσει πως «θέλουμε ποιήματα που παλεύουν με μπάτσους στα στενά και τους αφαιρούν τα όπλα... θέλουμε ποιήματα που σκοτώνουν» και δεν μιλούσε μεταφορικά. Κατά τη διάρκεια της περιόδου εκείνης, η ένοπλη αυτοάμυνα και συνθήματα όπως το «By any means necessary» («Με κάθε αναγκαίο μέσο»-παρμένο από λόγο του Malcolm X) είχαν ήδη καθιερωθεί σαν τα κατατεθέντα σήματα μιας κοινωνικής συνθήκης που έτρωγε τα νύχια της για καβγά με το λευκό κατεστημένο και την αστυνομία. Ο ίδιος ο Baraka το '67 και κατά τη διάρκεια της εξέγερσης στο Νιούαρκ (φωτό 2) θα συλληφθεί, ξυλοκοπηθεί και καταδικαστεί με τις κατηγορίες της οπλοκατοχής και της «πρόκλησης σε στάση»-για να αφεθεί, τελικά, ελεύθερος μετά από έφεση. Είναι όμως βέβαιο πως τα ποιήματά του δεν θα τον βοήθησαν και πολύ σαν πειστήρια αθωότητας.

Η συνολικότερη αντίληψη που υπήρχε για την ποίηση στα πλαίσια του ΒΑΜ ήταν πως το ίδιο το ποίημα αποτελούσε από μόνο του μια συμπαγή λειτουργία, μια ενέργεια χωρίς αφαιρέσεις. Στο ποίημα «Black Dada Nihilismus» (ξανά του Baraka) διαβάζουμε: *«Τα ποιήματα είναι σκατά εκτός αν είναι δόντια ή δέντρα ή λεμόνια στοιβαγμένα σ' ένα σκαλοπάτι/ Ή μαύρες κυρίες που πεθαίνουν από άντρες που αφήνουν νικέλινες καρδιές να τις σφυροκοπάνε/ Γαμήστε τα ποιήματα... αγαπήστε αυτό που είστε, αναπνεύστε σαν παλαιστές ή αναρριγήστε περίεργα αφότου κατουρήσετε. Θέλουμε λέξεις ζωντανές του μοντέρνου κόσμου (hip world) σάρκα ζωντανή και φτυμένο αίμα/ Καρδιές Μυαλά Ψυχές που ξερνούν φωτιά/ Θέλουμε ποιήματα σαν γροθιές Αθληταράδων που σαπίζουν τους αράπηδες ή ποιήματα στιλέτα στις αδύνατες κοιλιές του εβραίου- ιδιοκτήτη...».* Τα ποιήματα είχαν μεταμορφωθεί σε ανθρώπινες ενέργειες εκπροσωπώντας τη συλλογική συνείδηση της Μαύρης Αμερικής και χρησιμοποιούσαν το λεξιλόγιο του ghetto για να παράγουν χειροπιαστές εικόνες βίαιης αντίστασης: εικόνες που καθρέφτιζαν την εποχή τους. Ήταν ποιήματα φτιαγμένα απ' την ίδια τη Μαύρη κουλτούρα και καθημερινότητα και όχι απλά προορισμένα για αυτήν, φτιαγμένα από κάποιον εξωτερικό παρατη-

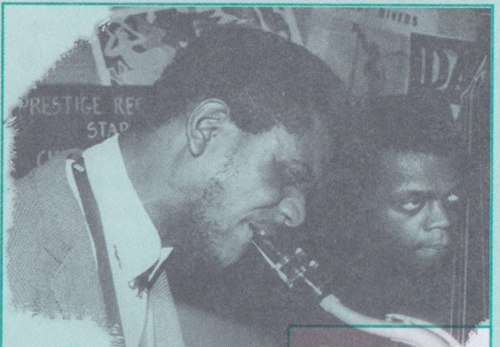
to the people" (μετ: δώστο στο λαό, δώσε στο λαό να καταλάβει). Διαφωνώ με αυτό. Πρέπει να θυμηθούμε πως η καθημερινή γλώσσα που χρησιμοποιούσαμε για να επικοινωνήσουμε ήταν γεμάτη και συναρπαστική και την ίδια στιγμή τόσο πλούσια σε νοήματα. Ο λαός καταλάβαινε έτσι κι αλλιώς γιατί ήταν η δική του γλώσσα που χρησιμοποιούσαμε, η γλώσσα με την οποία κι εμείς μεγαλώσαμε (...) Όταν άρχισα να γράφω ποίηση, μάθαινα παράλληλα πώς να την απαγγέλλω ώστε να κερδίζω το κοινό. Συχνά, στην αρχή της απαγγελίας χρησιμοποιούσαμε κάποια βρισιά για να τους τραβήξουμε την προσοχή ...και αυτό που συνειδητοποίησα ήταν πως οι άνθρωποι δεν είναι υποκριτές όσο έχει να κάνει με τη γλώσσα. Όταν χρησιμοποιείς μια σκληρή γλώσσα, αυτή τους είναι οικεία γιατί διατηρούν τη μνήμη των βιωμάτων που περιγράφει. Κάποτε, κι ενώ διάβαζα ένα ποίημα σε άστεγες γυναίκες που μίλαγε για μια μητέρα που έπαιρνε το παιδί μαζί της στον τεκέ, μια από τις γυναίκες αυτές είπε: -Ε, Μαρία αυτή η ιστορία θυμίζει την Τζιν, έτσι; Συχνά ένιωθα να χάνω τον έλεγχο και να καταρρέω αλλά το γράψιμο στη Μαύρη γλώσσα μας, με έκανε δυνατή...». (Συνεχίζεται...)

[1]Αν και δεν καταφέραμε να βρούμε πολλά στοιχεία, η εν λόγω διαμάχη φάνηκε να έλαβε χώρα ανάμεσα στον Jones και τον Touré. (Για λόγους χωρητικότητας) θα αναφερθούμε σ' αυτή στο επόμενο τεύχος.

[2]Ο όρος Black Arts ανήκει στον ίδιο τον Baraka και αποτελεί ένα νοηματικό παιχνίδι ανάμεσα στην έννοια της αρχαίας αφρικάνικης μαγείας και σ' αυτή της σύγχρονης αφροαμερικάνικης καλλιτεχνικής κίνησης.

2. Ο Baraka έξω απ' το BARTS, το Μάρτη του '65.

2. Pharoah Sanders

τουργία, μια ενέργεια χωρίς αφαιρέσεις. Στο ποίημα «Black Dada Nihilismus» (ξανά του Baraka) διαβάζουμε: *«Τα ποιήματα είναι σκατά εκτός αν είναι δόντια ή δέντρα ή λεμόνια στοιβαγμένα σ' ένα σκαλοπάτι/ Ή μαύρες κυρίες που πεθαίνουν από άντρες που αφήνουν νικέλινες καρδιές να τις σφυροκοπάνε/ Γαμήστε τα ποιήματα… αγαπήστε αυτό που είστε, αναπνεύστε σαν παλαιστές ή αναρριγήστε περίεργα αφότου κατουρήσετε. Θέλουμε λέξεις ζωντανές του μοντέρνου κόσμου (hip world) σάρκα ζωντανή και φτυμένο αίμα/ Καρδιές Μυαλά Ψυχές που ξερνούν φωτιά/ Θέλουμε ποιήματα σαν γροθιές Αθληταράδων που σαπίζουν τους αράπηδες ή ποιήματα στιλέτα στις αδύνατες κοιλιές του εβραίου- ιδιοκτήτη…».* Τα ποιήματα είχαν μεταμορφωθεί σε ανθρώπινες ενέργειες εκπροσωπώντας τη συλλογική συνείδηση της Μαύρης Αμερικής και χρησιμοποιούσαν το λεξιλόγιο του ghetto για να παράγουν χειροπιαστές εικόνες βίαιης αντίστασης: εικόνες που καθρέφτιζαν την εποχή τους. Ήταν ποιήματα φτιαγμένα απ' την ίδια τη Μαύρη κουλτούρα και καθημερινότητα και όχι απλά προορισμένα για αυτήν, φτιαγμένα από κάποιον εξωτερικό παρατηρητή σαν κάποιο είδος «συνείδησης που έρχεται από τα έξω». Διατηρώντας τη διάλεκτο των «μαύρων αγγλικών» έκαναν στιβαρότερο τον εμφυλιοπολεμικό χαρακτήρα τους –έναν εμφυλιοπολεμικό χαρακτήρα που ήταν τέτοιος ακόμα και μέσα στην ίδια τη μαύρη κοινότητα: *«Μου λες πως μας κάνουν μόνο ότι θα τους κάναμε κι εμείς αν είμαστε από πάνω/ είσαι το προϊόν της σιχαμένης φαντασίας τους/ είσαι ο αράπης νομοθέτης που είναι λιώμα και ξεπαρθενεύει τη λευκή Δεσποσύνη/ κοίτα πώς είσαι, με το μουστακάκι και το γλειμμένο σου μαλλί/ μοιάζοντας κάθε μέρα όλο και πιο πολύ με Σπανιόλο/ φοβάσαι τον αράπη μέσα σου και ακόμα περισσότερο φοβάσαι όλους τους αράπηδες σαν εσένα/ και γι' αυτό δε θες να δώσεις μια ευκαιρία στον αράπη/ είσαι ο αράπης ενός αράπη: ένας λευκός στο μυαλό»*, (James Danner, "My brother"/ '68).

Η ποιήτρια Sonia Sanchez -χρόνια μετά την ύφεση του κινήματος- μιλώντας για την ποιητική παραγωγή του BAM αναφέρει: «Κάποτε άκουσα κάποιον να με παροτρύνει λέγοντας "bring it down είπε: -Ε, Μαρία αυτή η ιστορία θυμίζει την Τζιν, έτσι; Συχνά ένιωθα να χάνω τον έλεγχο και να καταρρέω αλλά το γράψιμο στη Μαύρη γλώσσα μας, με έκανε δυνατή…». (Συνεχίζεται…)

[1]Αν και δεν καταφέραμε να βρούμε πολλά στοιχεία, η εν λόγω διαμάχη φάνηκε να έλαβε χώρα ανάμεσα στον Jones και τον Touré. (Για λόγους χωρητικότητας) θα αναφερθούμε σ' αυτή στο επόμενο τεύχος.

[2]Ο όρος Black Arts ανήκει στον ίδιο τον Baraka και αποτελεί ένα νοηματικό παιχνίδι ανάμεσα στην έννοια της αρχαίας αφρικάνικης μαγείας και σ' αυτή της σύγχρονης αφροαμερικάνικης καλλιτεχνικής κίνησης.

2. Ο Baraka έξω απ' το BARTS, το Μάρτη του '65.

2. Pharoah Sanders

3. Η εξέγερση στο Newark ξεκίνησε από μια ομάδα ντόπιων ακτιβιστών τον Ιούλη του ΄67 και εξελίχθηκε σε γενικευμένες ταραχές που κράτησαν 5 μέρες. Οι αρχές της πόλης κάλεσαν την επέμβαση της Εθνοφυλακής από όπου και η φωτογραφία. Εικοσιέξι άτομα έπεσαν νεκρά από τα πυρά αστυνομίας και στρατού ενώ οι ζημιές ανήλθαν στα 10 εκ. δολάρια.

Music Factory. #11

Yes, Sir I Will

Οι Crass δεν ήταν σίγουρα η περίπτωση των δεκαεφτάρηδων φορτωμένων πιτσιρικάδων που πιάνουν την κιθάρα, μαθαίνουν τρία ακόρντα και "that's all, it's punk after all". Ούτε όμως ήταν μουσικοί. Δεν είχαν καν κοινές εμπειρίες: ο Penny Rimbaud ήταν ήδη στα τριάντα του απογοητευμένος από την κατάντια και τον συμβιβασμό που ακολούθησε την υποχώρηση των κάθε είδους κινημάτων στις αρχές των seventies, ενώ από την άλλη ο Steve Ignorant στα είκοσι του πρωην σκινάς έψαχνε για κάτι πιο δημιουργικό.΄Ηταν όμως όλοι μέσα στην καταιγίδα του punk rock το ΄76 στο λονδίνο.΄Ενα από τα πρώτα στέκια ήταν το Roxy Club, όπως το θυμάται ο Rimbaud:

> *«Συνήθιζα να πηγαίνω στο Roxy αρκετά γιατί γούσταρα την ατμόσφαιρα. Μου άρεσε ο ζωντανός παλμός του, αλλά να τα ακούσω αυτά σε ένα δίσκο....Θυμάμαι την πρώτη φορά που πήγα με την Eve. ΄Ημασταν και οι δύο κομμάτια και έξαλλοι και αυτή έτρεχε στον δρόμο με ένα τριαντάφυλλο στο στόμα...Μετά ξαναμπήκαμε στο Roxy και γίναμε χειρότερα. ΄Επαιζε ένα συγκρότημα που λέγονταν The Bears. ΄Ηταν χάλια αλλά δεν είχε καμιά απολύτως σημασία...»*

Η Eve Libertine μέλος και αυτή των Crass θυμάται:

> *«Το κοινό πάντα έμοιαζε πολύ*

ρεφραίν-κουπλέ του κλασσικού ροκ'ν'ρολ. Οι στίχοι ήταν περισσότερο ένα εκτεταμένο οργισμένο ποίημα, συχνά ακατανόητο σε punks που είχαν συνηθίσει ν' ακούνε τρεις στροφές και ένα δηκτικό ρεφραίν.

Αλλά οι δραστηριότητες τους δεν έμεναν μόνο στα στενά μουσικά πλαίσια. Από πολύ νωρίς είχαν ξεκινήσει να χτυπάνε συστηματικά stencil στο μετρό του λονδίνου ενάντια στην κατανάλωση, στην κενότητα του σύγχρονου τρόπου ζωής, αλλά και προβάλλοντας την αναρχοπασιφιστική άποψη αλλά και στάση ζωής τους. Οι συναυλίες τους ήταν ένα γεγονός που περιλάμβανε πρωτοποριακά για την εποχή multimedia με προβολή βίντεο κολλάζ. Υιοθέτησαν ένα στυλ εμφάνισης με μαυρά ρούχα και χωρίς ουσιαστικά φωτισμό ενάντια στην πόζα που τόσο είχε και έχει κυριαρχήσει στα μουσικά δρώμενα. Συμμετείχαν όμως και σε μια σειρά δράσεων πολιτικού αλλά και ευρύτερα κοινωνικού χαρακτήρα. Προώθησαν με συστηματικό τρόπο από ένα σημείο και μετά την diy αντίληψη, κυκλοφορώντας της δουλειές της δουλειές της από το label που οι ίδιοι δημιούργησαν, ενώ παρά πολλοί όπως οι Zounds, Rudimentary peni, Conflict, Omega Tribe ή οι ισλανδοί KUKL (των οποίων τραγουδίστρια ήταν η σημερινή great persona Bjork) κυκλοφόρησαν την μουσική τους από την Crass Records. Το δεκέμβρη του ΄89 οι Crass

παρκτης οργάνωσης υπό τον τίτλο «Creative Recording And Sound Services» καταφέρνουν να πείσουν το γυναικείο εφηβικό περιοδικό Loving να συμπεριλάβει στην έκδοση του δωρεάν ένα flexi disc με το τραγούδι «Our Wedding" μια παρωδία των γλυκανάλατων εφηβικών ασμάτων. Παρόμοια τακτική ακολούθησαν με ένα λίβελλο ενάντια στους άγγλους καραβανάδες το οποίο κυκλοφόρησε σε 20.000 αντίτυπα και το οποίο βάζανε τυχαία μέσα σε άσχετους δίσκους συμπαθούντες εργάτες της Rough Trade records.

Οι αρχές του '80 είναι όμως η εποχή της θατσερ και του πόλεμου στα νησιά Falklands. Κυκλοφορώντας το κομμάτι "How does it Feel to Be the Mother of A Thousand Dead" και τον δίσκο «Yes Sir, I Will» επιτίθενται τόσο στην ιμπεριαλιστική πολιτική της αγγλίας όσο και στην στήριξη που αυτή είχε στο εσωτερικό της χώρας. Με αυτό τον τρόπο μπήκαν στο στόχαστρό πολλών: η πολεμική συναίνεση του φασιστικού καθεστώτος της θάτσερ δεν άφηνε πολλά περιθώρια. Το εσωτερικό του δίσκου περιλάμβανε μια φωτογραφία με έναν άγγλο πρίγκηπα να απευθύνεται σε έναν κυριολεκτικά κατεστραμμένο από εγκαύματα στρατιώτη με στολή και μια λεζάντα που έλεγε: «γίνε καλά γρήγορα στρατιώτη!» και αυτός απαντά: «ναι κύριε θα γίνω!».

Συνέχεια στο επόμενο...

πρώην σκίνας έψαχνε για κάτι πιο δημιουργικό. Ήταν όμως όλοι μέσα στην καταιγίδα του punk rock το ΄76 στο λονδίνο. Ένα από τα πρώτα στέκια ήταν το Roxy Club, όπως το θυμάται ο Rimbaud:

«Συνήθιζα να πηγαίνω στο Roxy αρκετά γιατί γούσταρα την ατμόσφαιρα. Μου άρεσε ο ζωντανός παλμός του, αλλά να τα ακούσω αυτά σε ένα δίσκο....Θυμάμαι την πρώτη φορά που πήγα με την Eve. Ήμασταν και οι δύο κομμάτια και έξαλλοι και αυτή έτρεχε στον δρόμο με ένα τριαντάφυλλο στο στόμα...Μετά ξαναμπήκαμε στο Roxy και γίναμε χειρότερα. Έπαιζε ένα συγκρότημα που λέγονταν The Bears. Ήταν χάλια αλλά δεν είχε καμιά απολύτως σημασία...»

Η Eve Libertine μέλος και αυτή των Crass θυμάται:

«Το κοινό πάντα έμοιαζε πολύ νεανικό και αρρενωπό... Δεν υπήρχαν πολλές γυναίκες. Μα μόλις κατάλαβα τι γίνεται γέμισα με ενθουσιασμό και ενέργεια- η ενέργεια ήταν απίστευτη. Το πόγκο και η πραγματική ζεστασιά των ανθρώπων- στην ουσία ήταν πολύ διαφορετικό από αυτό που το Roxy έδειχνε προς τα έξω. Υπήρχε μια εκπληκτική επικοινωνία και συντροφικότητα... Το Roxy ήταν κάτι που πρώτη φορά συναντούσα. Όλοι αυτοί οι άνθρωποι συνωστισμένοι χόρευαν με ένα υπέροχο αίσθημα που δεν ξανασυνάντησα πραγματικά»

Το ξεκίνημα τους σαν γκρουπ είχε εξαρχής μία πιο πειραματική διάσταση. Τα τραγούδια δεν ήταν αυτό το κουπλέ-

ζωής, αλλά και προβάλλοντας την αναρχοπασιφιστική άποψη αλλά και στάση ζωής τους. Οι συναυλίες τους ήταν ένα γεγονός που περιλάμβανε πρωτοποριακά για την εποχή multimedia με προβολή βίντεο κολλάζ. Υιοθέτησαν ένα στυλ εμφάνισης με μαυρά ρούχα και χωρίς ουσιαστικά φωτισμό ενάντια στην πόζα που τόσο είχε και έχει κυριαρχήσει στα μουσικά δρώμενα. Συμμετείχαν όμως και σε μια σειρά δράσεων πολιτικού αλλά και ευρύτερα κοινωνικού χαρακτήρα. Προώθησαν με συστηματικό τρόπο από ένα σημείο και μετά την diy αντίληψη, κυκλοφορώντας της δουλειές της δουλειές της από το label που οι ίδιοι δημιούργησαν, ενώ παρά πολλοί όπως οι Zounds, Rudimentary peni, Conflict, Omega Tribe ή οι ισλανδοί KUKL (των οποίων τραγουδίστρια ήταν η σημερινή great persona Bjork) κυκλοφόρησαν την μουσική τους από την Crass Records. Το δεκέμβρη του ΄82 οι Crass συμμετέχουν μαζί με άλλους στην 24ωρη κατάληψη του φημισμένου club Zig Zag στο δυτικό λονδίνο, στην οποία συμμετείχαν πάνω από 500 άτομα προσπαθώντας να δείξουν ότι η «punk σκηνή μπορεί να αυτοοργανωθεί και να λάβει από μόνη της την ευθύνη των εκδηλώσεων της χωρίς τους περιορισμούς που επιβάλλει η βιομηχανία της διασκέδασης».

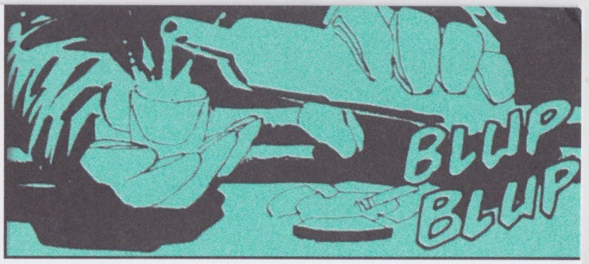
Μέτα τους δύο πρώτους δίσκους τους Feeding of the 5000 thousand και Stations of the Crass κυκλοφορούν το Penis Envy (Ο φθόνος του πέους) στο οποίο υπάρχουν μόνο γυναικεία φωνητικά και αποτελείται από κομμάτια γραμμένα ενάντια στην γυναικεία καταπίεση. Με κάποιον τρόπο και μέσω μιας ανύ-

άσχετους δίσκους συμπαθούντες εργάτες της Rough Trade records.

Οι αρχές του '80 είναι όμως η εποχή της θάτσερ και του πόλεμου στα νησιά Falklands. Κυκλοφορώντας το κομμάτι "How does it Feel to Be the Mother of A Thousand Dead" και τον δίσκο «Yes Sir, I Will» επιτίθενται τόσο στην ιμπεριαλιστική πολιτική της αγγλίας όσο και στην στήριξη που αυτή είχε στο εσωτερικό της χώρας. Με αυτό τον τρόπο μπήκαν στο στόχαστρό πολλών: η πολεμική συναίνεση του φασιστικού καθεστώτος της θάτσερ δεν άφηνε πολλά περιθώρια. Το εσωτερικό του δίσκου περιλάμβανε μια φωτογραφία με έναν άγγλο πρίγκηπα να απευθύνεται σε έναν κυριολεκτικά κατεστραμμένο από εγκαύματα στρατιώτη με στολή και μια λεζάντα που έλεγε: «γίνε καλά γρήγορα στρατιώτη!» και αυτός απαντά: «ναι κύριε θα γίνω!».

Συνέχεια στο επόμενο...

BE WARNED! THE NATURE OF YOUR OPPRESSION IS THE AESTHETIC OF OUR ANGER

Concrete cowboys

Τον είχε ακολουθήσει σε όλη την διαδρομή από την Τριών Ιεραρχών μέχρι το Κουκάκι. Είχε φύγει από το σπίτι με το που χτύπησε το τηλέφωνό του. Ήταν η μάνα του Νικόλα, μια φωνή απαλή, απελπισμένη: *Ετοιμάζεται να φύγει.* Αυτό. Τίποτα άλλο. Μόλις είχε μπει στο σπίτι του μετά από οχτώ ώρες ξεφόρτωμα στον Θησέα, την μεταφορική που δούλευε στην Ορφέως. Ένιωθε το σώμα του σπασμένο σε χίλια κομμάτια, δεν είχε βάλει μπουκιά στο στόμα του και προσευχόταν το τηλεφώνημα εκείνο να αργήσει λίγο, μισή ώρα έστω. Να κάνει ένα μπάνιο, να ξαπλώσει λίγο και να νιώσει για μια στιγμή πώς είναι να μαζεύεις τα κομμάτια σου και να τα βάζεις ξανά στη θέση τους όπως - όπως. Η κυρά Λενιώ δεν του έκανε το χατήρι. Κατέβασε το ακουστικό, φόρεσε ξανά το μπλε βρώμικο μπουφάν του και ένα μαύρο σκούφο. Κοιτάχτηκε στον καθρέφτη του χωλ - ένας εξηνταπεντάρης γέρος με βαθιές ρυτίδες και γκρίζα μάτια τον κοίταξε για μια στιγμή. Το σώμα του ψηλό, σπιτό και γεμάτο μυς. Το μπουφάν του ζοριζόταν να τον χωρέσει. Αλλά ένιωθε τόσο κουρασμένος... Πήρε την τσάντα του στο χέρι άνοιξε την πόρτα και βγήκε έξω. Το κρύο ήταν διαπεραστικό, το σκοτάδι είχε πέσει έξω βαθύ. Με το που έκλεισε την πόρτα ένιωσε την βαθιά σουβλιά στη μέση του να ξυπνάει, να τρέχει στην ραχοκοκκαλιά του σφυρίζοντας χαρούμενη και να καρφώνεται κατευθείαν στη ρίζα του κρανίου του. Η δουλειά χρόνο με το χρόνο άφηνε και περισσότερα αναμνηστικά πάνω στο σώμα του. Αν δεν ήταν τόσο γερό σκαρί θα είχε γονατίσει χρόνια τώρα. Αλλά ακόμα άντεχε. Μόρφασε έκλεισε με δύναμη τα μάτια του και ξεκίνησε προς το σπίτι του Περικλή και της κυρά Λενιώς. Οι δρόμοι έξω ήταν έρημοι. Έφτασε σε ένα λεπτό και μόλις πρόλαβε να κρυφτεί πίσω από μια νερατζιά όταν είδε τον Νικόλα να ανοίγει την πόρτα και να βγαίνει έξω. Τον ακολούθησε.

Η διαδρομή ήταν σύντομη. Ούτε ένα τέταρτο δεν έκανε με τα πόδια. Ο Νικόλας δεν πήρε χαμπάρι τίποτα. Δεν κοιτούσε πίσω, δεν κοιτούσε μπροστά. Απλά περπάταγε με ένα βήμα ασταθές, αβέβαιο. Φαντάστηκε το πρόσωπό του - τα μάτια του να γυαλίζουν, το σώμα του να ιδροκοπά. Θυμήθηκε τον Περικλή που είχε έρθει στο καφενείο να τον βρει μια βδομάδα πριν. Είχε έρθει και είχε καθίσει στο τραπέζι

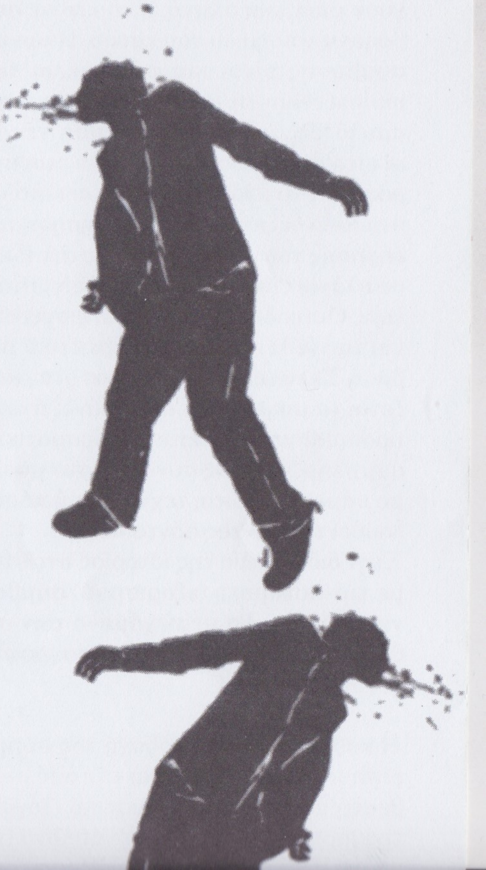
έφυγε με γρήγορο βήμα χωρίς να κοιτάξει ούτε στιγμή πίσω. Ο Αντρέας γύρισε και κοίταξε την παρέα. Είχανε σηκωθεί ήδη και τον είχανε κυκλώσει με μάτια που αστράφτανε τσαντίλα. Τον πιο ψηλό από αυτούς τον περνούσε ενάμισι κεφάλι.

«Τι έγινε ρε γέρο, τι φάση είναι αυτή;» είπε ο πιο κοντός, ένας μελαχρινός κοκκαλιάρης με τζιν μπουφάν και καρό πουκάμισο.

«Εσύ είσαι ο μάγκας της παρέας;» ρώτησε ο Αντρέας.

«Ναι ρε φίλε, εγώ είμαι ο μάγκας γενικά. Τι ζόρι τραβάς ρε παππού; Την είδες κάπως;»

Ο Αντρέας δεν έχασε χρόνο με άλλες κουβέντες. Δεν είχε και κανένα νόημα εξάλλου. Όπως στεκόταν μπροστά του και τον κοίταζε γεμάτος αγριάδα τον άρπαξε από τον γιακά και τον σβέρκο τον σήκωσε στον αέρα και τον χτύπησε στον τοίχο της πολυκατοικίας πίσω. Πρόσεξε να μην τον αφήσει στον τόπο. Το κεφάλι του έκανε έναν ήχο σαν καρπούζι που σκάει και μια μεγάλη κηλίδα αίμα έβαψε τον τοίχο κόκκινο. Άφησε το σώμα του να πέσει στο πεζοδρόμιο και γύρισε και κοίταξε τους άλλους δύο. Είχαν μείνει πετρωμένοι και τον κοιτούσαν. Στάθηκε μπροστά στον έναν και βύθισε το χέρι του με όλη του την δύναμη στο στομάχι του. Ήταν μαλακά, ζεστά. Σχεδόν ένιωσε τα σωθικά του. Εκείνος λύγισε στα δύο και έβγαλε ένα μουγκρητό. Τον ανάγκασε να γονατίσει έπεσε πάνω του με όλο του το βάρος και άρχισε να δουλεύει πάνω στη μούρη του. Το χέρι του είχε βαφτεί κόκκινο και οι αρθρώσεις παρά την αδρεναλίνη του έστελναν κύματα πόνου μέχρι ψηλά στον αγκώνα αλλά δεν σταματούσε. Κάποια στιγμή συνειδητοποίησε ότι ο τρίτος τον χτυπούσε από πίσω στο κεφάλι. Του φάνηκε ότι θα του έπαιρνε μια αιωνιότητα για να πει στα κουρασμένα γόνατά του να τον σηκώσουν όρθιο. Γύρισε και χωρίς να σηκωθεί χωρίς να κοιτάξει ακριβώς από πού έρχονταν τα χτυπήματα άπλωσε τα χέρια του και έψαξε από κάπου να πιαστεί. Τα χτυπήματα συνέχισαν να έρχονται αλλά κάποια στιγμή το δεξί του χέρι γραπώθηκε από ένα μανίκι. Το κράτησε σφιχτά και τράβηξε στην αγκαλιά του αυτό που τον χτυπούσε. Στην αρχή τα χτυπήματα έπεφταν βροχή, ένιωσε στο πρόσωπό του να τρέχει κάτι υγρό. Μια ζαλάδα ήρθε και του είπε τις καλησπέρες της. Ζαλάδα; Πριν πέντε

έκλεισε την πόρτα ένιωσε την βαθιά σουβλιά στη μέση του να ξυπνάει, να τρέχει στην ραχοκοκκαλιά του σφυρίζοντας χαρούμενη και να καρφώνεται κατευθείαν στη ρίζα του κρανίου του. Η δουλειά χρόνο με το χρόνο άφηνε και περισσότερα αναμνηστικά πάνω στο σώμα του. Αν δεν ήταν τόσο γερό σκαρί θα είχε γονατίσει χρόνια τώρα. Αλλά ακόμα άντεχε. Μόρφασε έκλεισε με δύναμη τα μάτια του και ξεκίνησε προς το σπίτι του Περικλή και της κυρά Λενιώς. Οι δρόμοι έξω ήταν έρημοι. Έφτασε σε ένα λεπτό και μόλις πρόλαβε να κρυφτεί πίσω από μια νερατζιά όταν είδε τον Νικόλα να ανοίγει την πόρτα και να βγαίνει έξω. Τον ακολούθησε.

Η διαδρομή ήταν σύντομη. Ούτε ένα τέταρτο δεν έκανε με τα πόδια. Ο Νικόλας δεν πήρε χαμπάρι τίποτα. Δεν κοιτούσε πίσω, δεν κοιτούσε μπροστά. Απλά περπάταγε με ένα βήμα ασταθές, αβέβαιο. Φαντάστηκε το πρόσωπό του - τα μάτια του να γυαλίζουν, το σώμα του να ιδροκοπά. Θυμήθηκε τον Περικλή που είχε έρθει στο καφενείο να τον βρει μια βδομάδα πριν. Είχε έρθει και είχε καθίσει στο τραπέζι του. Εκείνος δίπλωσε την εφημερίδα, την άφησε παραδίπλα και τον κοίταξε στα μάτια. «Αντρέα, χρειάζομαι την βοήθειά σου» είχε πει εκείνος. Για μια στιγμή κοιτάχτηκαν χωρίς να μιλάνε. Και μετά ο Περικλής του είπε την ιστορία.

Περάσανε μέσα από σκοτεινά στενά δρομάκια – ο Νικόλας μπροστά, ο Αντρέας δέκα μέτρα παραπίσω. Κάποια στιγμή φτάσανε στον προορισμό τους – μια παρέα τριών αγοριών στην ηλικία του τον περίμενε καθισμένη στα σκαλάκια μιας πολυκατοικίας. Γύρω δεν υπήρχε ψυχή. Ο Αντρέας στήθηκε λίγο παραπέρα πίσω από ένα παλιό παρατημένο φορτηγάκι. Ο Νικόλας τους πλησίασε και αρχίσανε την ψιλοκουβέντα. Χέρια μπήκανε σε τσέπες, χέρια αλλάξανε λεφτά, χέρια άλλαξαν φακελάκια. Ο Αντρέας δεν περίμενε άλλο. Βγήκε από την κρυψώνα του και τους πλησίασε. Η παρέα γύρισε και τον κοίταξε. Ο Νικόλας τελευταίος. Μόλις τα μάτια του συνηθίσανε το σκοτάδι και τον αναγνώρισε χλώμιασε ακόμα περισσότερο, τα μάτια του γυαλίσανε και το κάτω χείλος του άρχισε να τρέμει.

«Κυρ Αντρέα», ψέλλισε.

«Νικόλα πήγαινε σπίτι σου. Η μάνα σου σε περιμένει», είπε εκείνος χωρίς να περιμένει απάντηση.

Ο Νικόλας δεν μίλησε. Κοίταξε τους φίλους του με μάτια που μυρίζανε πανικό, έκανε μεταβολή και

έναν και βύθισε το χέρι του με όλη του την δύναμη στο στομάχι του. Ήταν μαλακά, ζεστά. Σχεδόν ένιωσε τα σωθικά του. Εκείνος λύγισε στα δύο και έβγαλε ένα μουγκρητό. Τον ανάγκασε να γονατίσει έπεσε πάνω του με όλο του το βάρος και άρχισε να δουλεύει πάνω στη μούρη του. Το χέρι του είχε βαφτεί κόκκινο και οι αρθρώσεις παρά την αδρεναλίνη του έστελναν κύματα πόνου μέχρι ψηλά στον αγκώνα αλλά δεν σταματούσε. Κάποια στιγμή συνειδητοποίησε ότι ο τρίτος τον χτυπούσε από πίσω στο κεφάλι. Του φάνηκε ότι θα του έπαιρνε μια αιωνιότητα για να πει στα κουρασμένα γόνατά του να τον σηκώσουν όρθιο. Γύρισε και χωρίς να σηκωθεί χωρίς να κοιτάξει ακριβώς από πού έρχονταν τα χτυπήματα άπλωσε τα χέρια του και έψαξε από κάπου να πιαστεί. Τα χτυπήματα συνέχισαν να έρχονται αλλά κάποια στιγμή το δεξί του χέρι γραπώθηκε από ένα μανίκι. Το κράτησε σφιχτά και τράβηξε στην αγκαλιά του αυτό που τον χτυπούσε. Στην αρχή τα χτυπήματα έπεφταν βροχή, ένιωσε στο πρόσωπό του να τρέχει κάτι υγρό. Μια ζαλάδα ήρθε και του είπε τις καλησπέρες της. Ζαλάδα; Πριν πέντε χρόνια δεν θα τα είχες αυτά γέρο... Αγκάλιασε το σώμα του πιτσιρικά και άρχισε να σφίγγει όλο και πιο δυνατά. Στην αρχή αντιστεκόταν. Κάποια στιγμή σταμάτησε. Όταν σιγουρεύτηκε ότι το πανηγύρι τελείωσε χαλάρωσε τη λαβή του και τον άφησε να πέσει στο δρόμο. Αγκομαχώντας σηκώθηκε και κοίταξε γύρω. Κανείς δεν είχε περάσει, κανείς δεν είχε βγει στο μπαλκόνι. Ωραία γειτονιά το Κουκάκι. Σκούπισε το αίμα από το πρόσωπό του με το μανίκι του μπουφάν πλησίασε τον μάγκα της παρέας και έσκυψε από πάνω του. Του έριξε ένα χαστούκι να τον συνεφέρει. Ένα δεύτερο. Ένα τρίτο. Κάποια στιγμή άκουσε την ανάσα του να αλλάζει τέμπο. Ακολούθησε ένα ελαφρύ μουγκρητό. Τον έπιασε από τον γιακά έφερε το πρόσωπό του κοντά του και τον περιεργάστηκε σα να ήταν κάτι που έβλεπε πρώτη φορά στη ζωή του.

«Στο Νικόλα δεν θα ξαναπουλήσεις πρέζα», του είπε μετά από λίγη ώρα. «Αν του ξαναπουλήσεις, αν του ξαναμιλήσεις, αν ξανασχοληθείς μαζί του θα έρθω να σε βρω και θα σε σκοτώσω. Με κατάλαβες;»

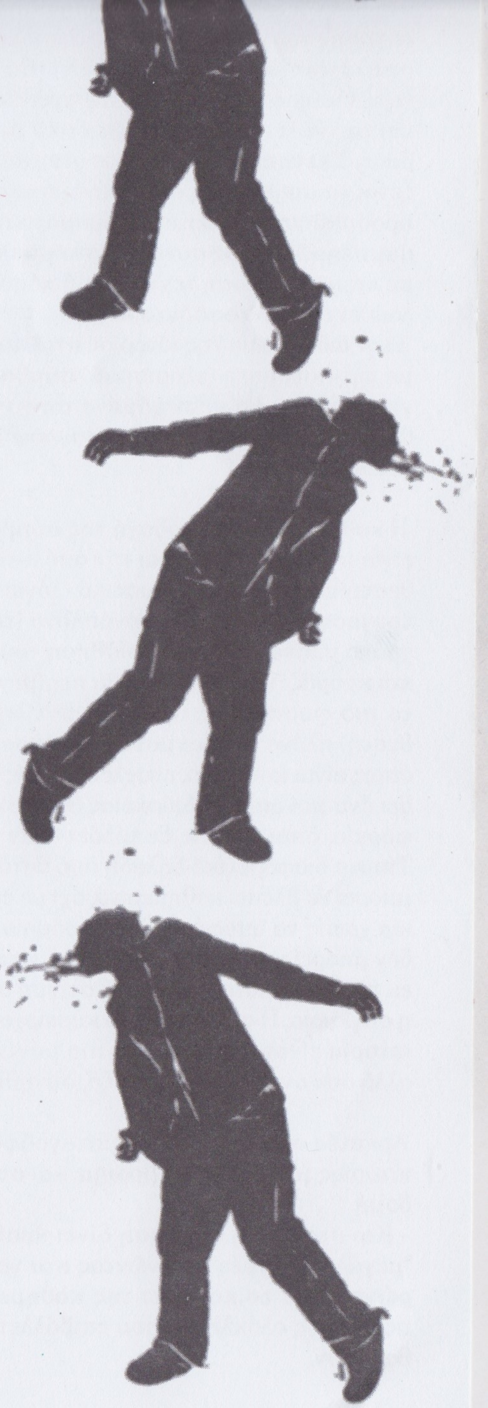
Καμία απάντηση.

«Λέγε, με κατάλαβες;»

Ένας λυγμός έσκασε στον αέρα σαν απάντηση.

«Ωραία», είπε ο Αντρέας. «Και για να σιγουρευτώ ότι με πιστεύεις, θα καθήσω λίγο ακόμα μαζί σου.»

Έσκυψε ακόμα περισσότερο από πάνω του.

κινηματογράφος και ιστορία - μια σχέση βασισμένη στο ψέμα

Όταν ξεκινάει κανείς να παρακολουθήσει μια ταινία, αποδέχεται αυτόματα τη σύμβαση ότι αυτό που βλέπει στην οθόνη είναι αλήθεια. Όχι με τον (πρωτόγονο σε σχέση με τη σημερινή εξοικείωση με τις μεσολαβήσεις) τρόπο που το έκαναν οι θεατές της πρώτης κινηματογραφικής προβολής το 1895 που έτρεξαν πανικόβλητοι προς την έξοδο όταν στην οθόνη εμφανίστηκε ένα τραίνο που φαινόταν να έρχεται καταπάνω τους. Όμως αρκετά ώστε πολλοί να κρύβουν τα μάτια τους για να αποφύγουν μια βίαιη σκηνή, ή να κλαίνε συμμεριζόμενοι τα βάσανα του ήρωα του έργου. Η συντήρηση αυτής της σύμβασης είναι και το θεμέλιο των κανόνων του mainstream (ή ακαδημαϊκού) κινηματογράφου. Το ομαλό μοντάζ, η τοποθέτηση της κάμερας από τη σωστή μεριά (ώστε να μη φαίνεται πχ ο ίδιος χαρακτήρας στο ένα πλάνο να στέκεται κοιτώντας αριστερά και στο άλλο δεξιά), η αυστηρή τήρηση του ρακόρ (της διατήρησης των αντικειμένων στην ίδια θέση από πλάνο σε πλάνο) είναι μερικά παραδείγματα αυτών των κανόνων. Οποιοδήποτε στοιχείο φανερώνει ότι πρόκειται για ταινία λειτουργεί ανατρεπτικά προς αυτή τη σύμβαση. Σκεφτείτε τι συμβαίνει όταν κατά λάθος εμφανίζεται το μικρόφωνο στο πλάνο, ή ακόμα περισσότερο προσπαθήστε να δείτε μια δραματική σκηνή διαλόγου συμπληρώνοντας συνέχεια στο μυαλό σας την εικόνα με κάμερες, φώτα, τεχνικούς ή κάποιον που παρακολουθεί τρώγοντας σάντουιτς.

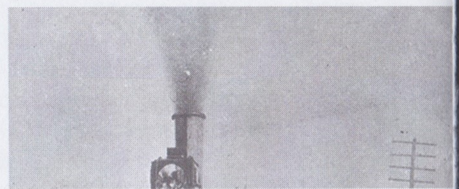
Στην διδασκαλία της ιστορίας αντίστοιχα, όλα ξεκινάνε με την αυτόματη (εξορισμού) σύμβαση ότι πρόκειται για αλήθεια. Το περιεχόμενο των σχολικών βιβλίων θεωρείται αντικειμενική καταγραφή μονοσήμαντων γεγονότων.

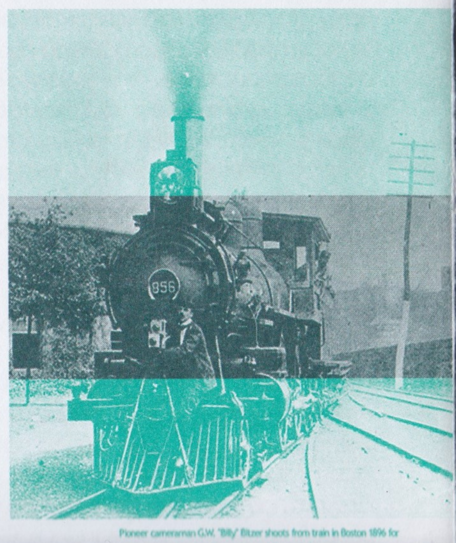
Η καθολική αυτή αποδοχή της σύμβασης στο σινεμά είναι που δημιουργεί και την απόλυτη εξοικείωση του θεατή με τον αποσπασματικό (λόγω μοντάζ) κινηματογραφικό χρόνο. Το μονόπλανο (το σε πραγματικό

- Ο χρόνος στα βιβλία ιστορίας, όπως και ο κινηματογραφικός χρόνος δεν προχωράει γραμμικά, αλλά κάνει άλματα, γίνεται πιο πυκνός ή πιο απλωμένος ανάλογα με την περίσταση. Σκεφτείτε πόσες ολόκληρες γενιές χωράνε στη σύντομη φράση "τετρακόσια χρόνια τουρκοκρατία".
- Η ιστορία γράφεται πάντα από τους νικητές, από αυτούς που έχουν την εξουσία. Άμεση συνέπεια είναι η ρητορεία της να βασίζεται στη θριαμβολογία και στην μετά από αδικίες άλλων επικράτηση του δίκαιου. Εκ των πραγμάτων δηλαδή καταλήγει σε happy end.
- Και στα δύο βασικό ρόλο παίζει κάποιος ήρωας που είναι και αυτός που καθορίζει την εξέλιξη της ιστορίας. Βασίζονται σε αυτήν την προσωποκεντρική λογική υποβαθμίζοντας την επίδραση των κοινωνικών σχέσεων-ανταγωνισμών.

Οι κινηματογραφικές ταινίες στη συντριπτική τους πλειονότητα είναι προϊόντα βιομηχανικής παραγωγής. Με πολλές απαιτήσεις σε τεχνικά μέσα, με εξειδικευμένους χειριστές, με ιεραρχία, με διευθυντή παραγωγής και με μεγάλο κόστος. Η πηγή των χρημάτων είναι συνήθως κάποια εταιρεία παραγωγής, ή κρατική επιδότηση. Στη μία περίπτωση δηλαδή πληρώνουν τα αφεντικά και στην άλλη το κράτος (με την εξαίρεση -όχι πάντα- των ανεξάρτητων παραγωγών). Δεν θα μπορούσαμε λοιπόν να περιμένουμε τίποτα διαφορετικό από την ωραιοποιημένη, απλοποιημένη και νομοτελειακή εικόνα του κόσμου που συνηθίζουν να παρουσιάζουν. Είναι η κατά τον Adorno εγκαθίδρυση του υπάρχοντος μέσα από την αναπαράστασή του. Αυτός ο απλοποιημένος τρόπος να βλέπει κανείς τον κόσμο βοηθάει και στην αποδοχή των απλουστευμένων εκδοχών της ιστορίας.

Θυμάστε το "οι ζωές των άλλων", που άρεσε σε όλον τον κόσμο, έκανε ουρές στα σινεμά και πήρε το όσκαρ καλύτερης ξένης ταινίας το 2006; Το θέμα της βασιζό-

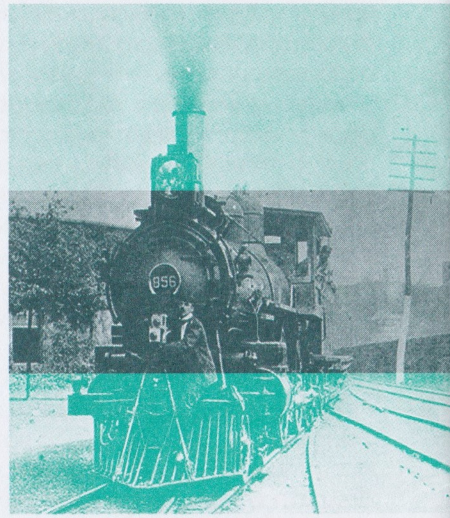
Pioneer cameraman G.W. "Billy" Bitzer shoots from train in Boston 1896 for

στο άλλο δεξιά), η αυστηρή τήρηση του ρακόρ (της διατήρησης των αντικειμένων στην ίδια θέση από πλάνο σε πλάνο) είναι μερικά παραδείγματα αυτών των κανόνων. Οποιοδήποτε στοιχείο φανερώνει ότι πρόκειται για ταινία λειτουργεί ανατρεπτικά προς αυτή τη σύμβαση. Σκεφτείτε τι συμβαίνει όταν κατά λάθος εμφανίζεται το μικρόφωνο στο πλάνο, ή ακόμα περισσότερο προσπαθήστε να δείτε μια δραματική σκηνή διαλόγου συμπληρώνωντας συνέχεια στο μυαλό σας την εικόνα με κάμερες, φώτα, τεχνικούς ή κάποιον που παρακολουθεί τρώγοντας σάντουιτς.
Στην διδασκαλία της ιστορίας αντίστοιχα, όλα ξεκινάνε με την αυτόματη (εξορισμού) σύμβαση ότι πρόκειται για αλήθεια. Το περιεχόμενο των σχολικών βιβλίων θεωρείται αντικειμενική καταγραφή μονοσήμαντων γεγονότων.

Η καθολική αυτή αποδοχή της σύμβασης στο σινεμά είναι που δημιουργεί και την απόλυτη εξοικείωση του θεατή με τον αποσπασματικό (λόγω μοντάζ) κινηματρογραφικό χρόνο. Το μονόπλανο (το σε πραγματικό χρόνο πλάνο) δίνει την αίσθηση του παρατεταμένου και κουράζει, παρόλο που θα περίμενε κανείς να είναι το πιο φυσικό (ως προς την αντίληψη του από τον θεατή) πλάνο. Η πραγματικότητα κινηματογραφημένη όπως είναι κουράζει, ενοχλεί. Κανείς δεν θα άντεχε να δει ένα μονόπλανο διάρκειας 30 λεπτών μέσα σε λεωφορείο, όπου κανείς δε μιλάει - δεν γίνεται "τίποτα". Τίποτα διαφορετικό δηλαδή από αυτό που στην πράξη μπορει να βλέπει καθημερινά, όχι με ευχαρίστηση, αλλά και χωρίς να υποφέρει. Με παρόμοιο τρόπο, το παρόν δεν μπορεί να γίνει αντιληπτό σαν ιστορική στιγμή. Σαν εκ των πραγμάτων ιστορική στιγμή σε κάθε του φάση η συγκυρία. Η αντίληψη που κυριαρχεί σε σχέση με την ιστορία είναι ότι είναι κάτι πιο μαγικό (όχι σα μνήμη αλλά σαν όνειρο) από το πεζό, συνηθισμένο παρόν.

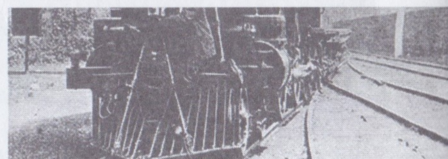
Αρκετές ομοιότητες κινηματογράφου και επίσημης ιστορίας μπορούμε να βρουμε και στην αφηγηματική δομή.
- Και στα δύο η αφήγηση δίνει ιδιαίτερο βάρος στις "μεγάλες στιγμές" περνώντας στα γρήγορα ή αδιαφορώντας για το κομμάτι της καθημερινότητας ή για περιόδους ολόκληρες που επιβάλλεται ιδεολογικά να θαφτούν.

Οι κινηματογραφικές ταινίες στη συντριπτική τους πλειονότητα είναι προϊόντα βιομηχανικής παραγωγής. Με πολλές απαιτήσεις σε τεχνικά μέσα, με εξειδικευμένους χειριστές, με ιεραρχία, με διευθυντή παραγωγής και με μεγάλο κόστος. Η πηγή των χρημάτων είναι συνήθως κάποια εταιρεία παραγωγής, ή κρατική επιδότηση. Στη μία περίπτωση δηλαδή πληρώνουν τα αφεντικά και στην άλλη το κράτος (με την εξαίρεση -όχι πάντα- των ανεξάρτητων παραγωγών). Δεν θα μπορούσαμε λοιπόν να περιμένουμε τίποτα διαφορετικό από την ωραιοποιημένη, απλοποιημένη και νομοτελειακή εικόνα του κόσμου που συνηθίζουν να παρουσιάζουν. Είναι η κατά τον Adorno εγκαθίδρυση του υπάρχοντος μέσα από την αναπαράστασή του. Αυτός ο απλοποιημένος τρόπος να βλέπει κανείς τον κόσμο βοηθάει και στην αποδοχή των απλουστευμένων εκδοχών της ιστορίας.

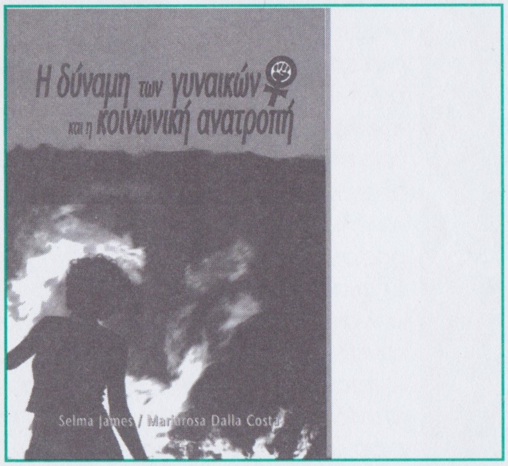
Pioneer cameraman G.W. "Billy" Bitzer shoots from train in Boston 1896 for American Mutoscope and Biograph Company.
Disc 1: THE MECHANIZED EYE: Experiments in Technique and Form
Unseen Cinema: Early American Avant-Garde Film 1894-1941
Photo credit: Anthology Film Archives

Θυμάστε το "οι ζωές των άλλων", που άρεσε σε όλον τον κόσμο, έκανε ουρές στα σινεμά και πήρε το όσκαρ καλύτερης ξένης ταινίας το 2006; Το θέμα της βασιζόταν στο ανατολικογερμανικό καθεστώς και τη Στάζι. Ήταν δηλαδή μια ταινία για τη σύγχρονη ιστορία της Γερμανίας. Ήταν αυτή η ταινία που με την εκδοχή της για τον ψυχρό πόλεμο είχε ενθουσιάσει (μεταξύ όλων των άλλων) τότε τον αμερικανό πολιτικό παράγοντα των συντηρητικών John Podhoretz. Ο κ. Podhoretz, συγγραφέας πολιτικών βιβλίων, σχολιαστής σε διάφορα μμε και πρώην συγγραφέας προεδρικών ομιλιών (κρατήστε το αυτό) είχε δηλώσει ότι η ταινία είναι μία από τις καλύτερες όλων των εποχών και σίγουρα η καλύτερη της δεκαετίας. Ο ίδιος αυτός τύπος, την ίδια χρονιά είχε υποστηρίξει σε άρθρο του στην New York Post ότι το τακτικό λάθος των αμερικάνων στο Ιράκ είναι ότι δεν σκότωσαν αρκετούς σουνίτες στην αρχή ώστε να τους ξεφτιλίσουν (η ορολογία δικιά του) και να τους κάνουν να φοβούνται. Δε φανταζόμαστε λοιπόν ο ενθουσιασμός του για το "οι ζωές των άλλων" να οφείλεται στο μελό του σεναρίου ή στην εικαστική του ποιότητα. Μάλλον η περίτεχνη στρογγυλοποίηση της ιστορίας είναι που τον μάγεψε. Η ποιότητα στην απόδοση του ιστορικού ψέματος.

Θέσεις μάχης από τη δεκαετία του '70

Την 1η Δεκέμβρη η αυτόνομη ομάδα no woman's land παρουσίασε σε μια εκδήλωση στην Αθήνα το βιβλίο «η δύναμη των γυναικών και η κοινωνική ανατροπή», που κυκλοφόρησε τον περασμένο Ιούνιο. Όπως εξήγησαν οι συντρόφισσες, το βασικό κείμενο του βιβλίου (Οι γυναίκες και η κοινωνική ανατροπή, της ιταλίδας Mariarosa Dalla Costa) συμπυκνώνει την κριτική που άσκησε στην πολιτική οικονομία της εκμετάλλευσης των γυναικών και την ανατρεπτική προοπτική που επιχείρησε να δώσει στο γυναικείο κίνημα το συγκεκριμένο ρεύμα του αυτόνομου φεμινισμού: Το σπίτι και η «κοινότητα» αποκαλύπτονται ως πεδία παραγωγικά για το καπι-

ταλιστικό σύστημα, δηλαδή πεδία εκμετάλλευσης εργασίας και άρα ταξικού αγώνα. Η άμισθη εργάτρια του σπιτιού, η νοικοκυρά, καλείται να αναγνωρίσει το συλλογικό εαυτό της ως κομμάτι του προλεταριάτου, ως κομμάτι εκείνων των ανθρώπων που παράγουν τον πλούτο στον καπιταλιστικό κόσμο, να δει έτσι την ιστορία των γυναικών, να δει έτσι το μέλλον των αγώνων τους. Άρα: χρησιμοποιώντας την εμπειρία του γυναικείου κινήματος οι αυτόνομες φεμινίστριες είδαν εγκαίρως μέσα στην «εξέγερση των υποκειμένων» την ανασύνθεση τής εργατικής τάξης.

Και λοιπόν; Λοιπόν είναι αλήθεια πως οι πολιτικές μάχες που δόθηκαν εκείνη την περίοδο από το προλεταριάτο έχουν μεγάλη σημασία. Όχι μόνο επειδή

Βασικά δεδομένα της κριτικής στον ελληνικό ιμπεριαλισμό

Όπως είχε ανακοινωθεί, το περιοδικό Sarajevo οργάνωσε και στην Αθήνα στις 22 Νοέμβρη -μετά τη Θεσσαλονίκη τον περασμένο Σεπτέμβρη- πολιτική συζήτηση με θέμα τις βασικές γραμμές μιας (αναγκαίας και ζητούμενης) κριτικής στον ελληνικό ιμπεριαλισμό. Είναι αλήθεια ότι ο επεκτατισμός του ελληνικού κράτους κυκλοφορεί στην αντίληψη πολλών ως «χθεσινός», ταυτισμένος με την περίοδο του «τέλους της ψωροκώσταινας» περίπου είκοσι χρόνια πριν, γεγονός που έχει γενικά καταδικάσει την κριτική σε προχειρότητα και στην ευκολία των «χτυπημάτων στον αέρα», όπως γράφαμε και στο προηγούμενο τεύχος. Αν όμως ο ιμπεριαλισμός είναι δομικό χαρακτηριστικό του ελληνικού κράτους, όπως καταδεικνύει η ιστορία του, τότε αυτήν την ιστορία οφείλουμε να «τη βάλουμε κάτω». Οι σύντροφοι από το Sarajevo παρουσίασαν καταρχάς τη στρεβλή ερμηνεία που κυριαρχεί στους κόλπους της αριστεράς για τον ιμπεριαλισμό, βολική για να «αθωώνει» το ελληνικό κράτος και τα αφεντικά, και στη συνέχεια ανέπτυξαν δύο βασικούς δρόμους κατανόησης του επεκτατισμού του ελληνικού κράτους. Υπάρχει εδώ φυσικά πολύς ακόμα δρόμος μπροστά για όσους και όσες αναγνωρίζουμε τον ελληνικό ιμπεριαλισμό ως βασικό και επείγον μέτωπο του ταξικού ανταγωνισμού...

Τράπεζες-αφεντικά

Προκήρυξη που μοιράστηκε από τη συνέλευση

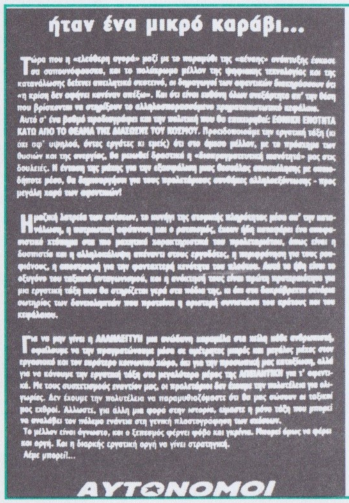

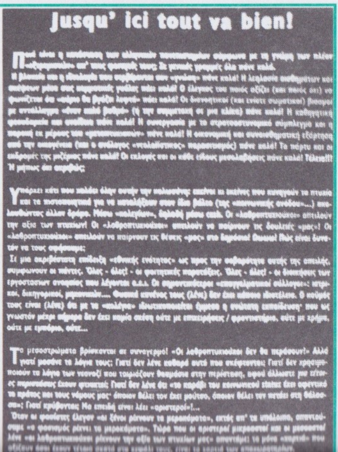
ενάντια στην ειρήνη μέσα στο Νοέμβρη. Περιγράφει το πώς οι τράπεζες κατάφεραν να γίνουν τ'

Κρίση και εθνική ενότητα

Δύο αφίσες με την υπογραφή «αυτόνομοι». Η πρώτη προειδοποιεί ότι η διαχείριση της οικονομικής κρίσης θα υλοποιηθεί ως πολιτική εθνικής ενότητας «κάτω από το θέαμα της διάσωσης του κόσμου».

Η δεύτερη επισημαίνει ότι οι κινητοποιήσεις των αει ενάντια στα κολέγια δεν γίνονται στο όνομα της δημόσιας και δωρεάν παιδείας, αλλά στο όνομα ιδιοτελών συμφερόντων: των συμφερόντων διαφύλαξης του κοινωνικού στάτους των πτυχιούχων αει έναντι των «λαθροπτυχιούχων» των κολεγίων.

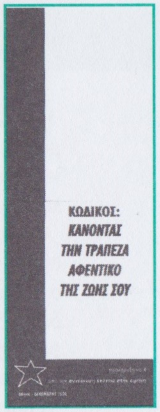
ταλιστικό σύστημα, δηλαδή πεδία εκμετάλλευσης εργασίας και άρα ταξικού αγώνα. Η άμισθη εργάτρια του σπιτιού, η νοικοκυρά, καλείται να αναγνωρίσει το συλλογικό εαυτό της ως κομμάτι του προλεταριάτου, ως κομμάτι εκείνων των ανθρώπων που παράγουν τον πλούτο στον καπιταλιστικό κόσμο, να δει έτσι την ιστορία των γυναικών, να δει έτσι το μέλλον των αγώνων τους. Άρα: χρησιμοποιώντας την εμπειρία του γυναικείου κινήματος οι αυτόνομες φεμινίστριες είδαν εγκαίρως μέσα στην «εξέγερση των υποκειμένων» την ανασύνθεση της εργατικής τάξης.

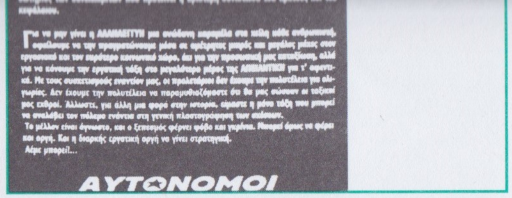
Και λοιπόν; Λοιπόν είναι αλήθεια πως οι πολιτικές μάχες που δόθηκαν εκείνη την περίοδο από το προλεταριάτο έχουν μεγάλη σημασία. Όχι μόνο επειδή «αποκάλυψαν» τον εχθρό που είχαν απέναντί τους και ταυτόχρονα τη δύναμη και τις δυνατότητες της εργατικής τάξης, αλλά κυρίως επειδή διαμόρφωσαν τον κόσμο που ζούμε σήμερα, τα εδάφη της δικής μας εχθρότητας. Και σήμερα που μιλάμε χιλιάδες προλετάριοι, γυναίκες και άντρες, ποδοπατιούνται στο έδαφος της αναπαραγωγής, στα «σπίτια» και τις «κοινότητες», για να χρησιμοποιήσουμε την ορολογία του βιβλίου. Σήμερα που μιλάμε έχει πλέον αποδειχτεί ότι η καπιταλιστική μηχανή κάνει τη δουλειά της εξασφαλίζοντας ένα «πολιτισμικά» ακραία υποτιμημένο προλεταριάτο σε ολόκληρο τον πλανήτη. Άρα: η πολιτική αδυναμία μας σήμερα δεν είναι άσχετη με την ανικανότητά μας να αξιολογούμε το παρελθόν. Και κάθε φορά που ξορκίζουμε την ιστορία μακριά από ό,τι συμβαίνει και ό,τι πρέπει να συμβεί σήμερα, ας έχουμε στο νου ότι ο εχθρός ουδέποτε έδωσε στον εαυτό του αυτήν την πολυτέλεια.

...ημάτων στον αέρα», όπως γράφαμε και στο προηγούμενο τεύχος. Αν όμως ο ιμπεριαλισμός είναι δομικό χαρακτηριστικό του ελληνικού κράτους, όπως καταδεικνύει η ιστορία του, τότε αυτήν την ιστορία οφείλουμε να «τη βάλουμε κάτω». Οι σύντροφοι από το Sarajevo παρουσίασαν καταρχάς τη στρεβλή ερμηνεία που κυριαρχεί στους κόλπους της αριστεράς για τον ιμπεριαλισμό, βολική για να «αθωώνει» το ελληνικό κράτος και τα αφεντικά, και στη συνέχεια ανέπτυξαν δύο βασικούς δρόμους κατανόησης του επεκτατισμού του ελληνικού κράτους. Υπάρχει εδώ φυσικά πολύς ακόμα δρόμος μπροστά για όσους και όσες αναγνωρίζουμε τον ελληνικό ιμπεριαλισμό ως βασικό και επείγον μέτωπο του ταξικού ανταγωνισμού...

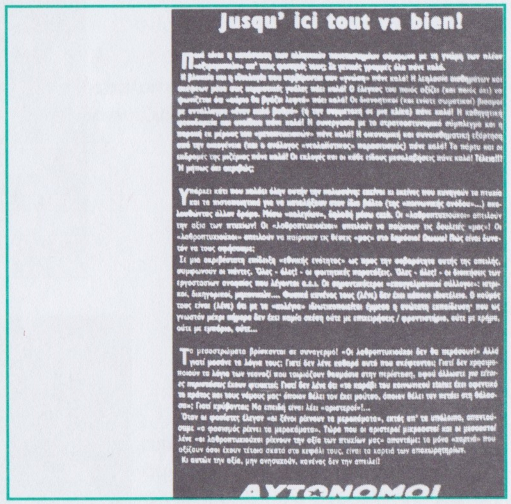
Τράπεζες-αφεντικά

Προκήρυξη που μοιράστηκε από τη συνέλευση ενάντια στην ειρήνη μέσα στο Νοέμβρη. Περιγράφει το πώς οι τράπεζες κατάφεραν να γίνουν τ' αφεντικά στις ζωές των περισσότερων υπηκόων. Και υποστηρίζει ότι αυτή η διαδικασία υποδούλωσης της τωρινής και αυριανής ζωής των μισθωτών έχει γίνει εθελοντικά. Οι σύντροφοι γράφουν: *αντί για την «κούραση» των συλλογικών διεκδικήσεων απέναντι στους εργοδότες τους, προτίμησαν το «ευχάριστο» ατομικό νταραβέρι με την πίσω όψη των εργοδοτών τους, τους τραπεζίτες (...) προτίμησαν τα μικροαστικά μακροβούτια στις πισίνες της κατανάλωσης.*

ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ

Jusqu' ici tout va bien!

ΑΥΤΟΝΟΜΟΙ

info cafe

Διαβάστε στο info-café της Λέσχης Κατασκόπων του 21ου αιώνα [στην κατάληψη της οδού Φυλής και Φερών].

Sarajevo τ. 24, Δεκέμβριος 2008. Το σημείο βρασμού της ιδεολογίας (οι νεο-κεϋνσιανοί σηκώνουν τα μανίκια), τα μυστικά του βούρκου: ο ολοκληρωτικός πόλεμος 1945-1949, κ.ά.

Antifa: πόλεμος ενάντια στο φόβο, τ. 10, Νοέμβριος 2008. Ο ξεσηκωμός των αφγανών προσφύγων στην Πάτρα, διαδήλωση μνήμης της Βοσνίας, κ.ά.

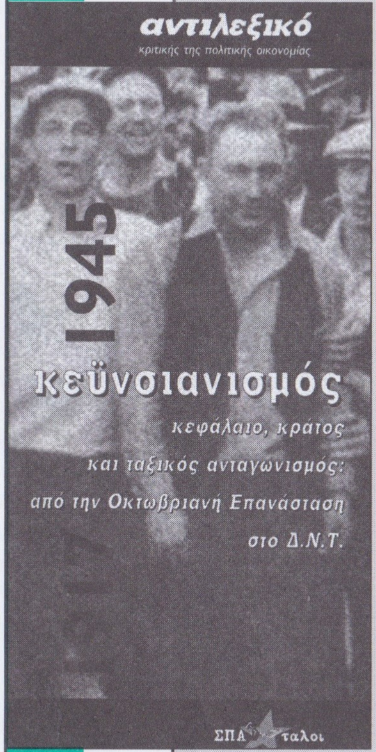
Pulp, 1ο τεύχος, Νοέμβριος 2008, από τον πολιτικό πυρήνα anti-law squad στο αυτοδιαχειριζόμενο στέκι Νομικής Αθήνας.

Συνέλευση ενάντια στον ελληνικό

Replay

Ο Κέυνς στην εποχή του

Αν πάρει κανείς στα σοβαρά όσα ακούγονται και λέγονται για την πρωταγωνίστρια «κρίση» των ημερών, κινδυνεύει πραγματικά να πιστέψει ότι είμαστε μάρτυρες της αλλαγής παιχνιδιού σε ένα επαναλαμβανόμενο εδώ και ενάμιση αιώνα ιδεολογικό πινγκ-πονγκ, από τον φιλελευθερισμό στον κεϋνσιανισμό, και σήμερα από τη νεο- εκδοχή του ενός στη νέο- εκδοχή του άλλου.

Η γενική αποδοχή μιας τέτοιας ονοματοδοσίας αναβιώσεων δεν είναι αθώα, και είναι αποκαλυπτική. Μαρτυράει τη γενική αμηχανία των απολογητών ή των επίδοξων σωτήρων του καπιταλισμού, των αντιπάλων του επίσης. Μαρτυράει την αντίληψη ότι το όποιο κυρίαρχο μοντέλο καπιταλιστικής διαχείρισης, συμπεριλαβανομένης της κρίσης του, είναι τεχνικό ή «οικονομικό», και σχετικά ανεξάρτητο από την κοινωνική κίνηση, από την κάθε φορά πραγματικότητα των κοινωνικών σχέσεων που καλείται να διαχειριστεί και να θέσει στην υπηρεσία του.

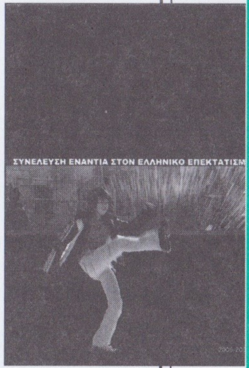
Σε μια τέτοια συγκυρία νεο-ανάδυσης του κεϋνσιανισμού, αξίζει τον κόπο να ασχοληθεί κανείς με το πώς και πάνω σε ποια πραγματικότητα τοποθετήθηκε ο Τζον Μέιναρντ Κέυνς όταν διατύπωσε τις προτάσεις του, κάτι λιγότερο από εκατό χρόνια πριν. Και γι' αυτό η έκδοση της πολιτικής ομάδας «σπάταλοι», με τίτλο «Κεϋνσιανισμός· κεφάλαιο, κράτος και ταξικός ανταγωνισμός: από την Οκτωβριανή Επανάσταση στο ΔΝΤ», που κυκλοφόρησε τον Οκτώβριο του 2005 και περιλαμβάνει την άποψη της ομάδας για τον Κέυνς και τον κεϋνσιανισμό, κείμενα του ή για τον Κέυνς, καθώς και ένα αντιλεξικό οικονομικών εννοιών και γεγονότων, είναι σήμερα ιδιαιτέρως χρήσιμη. Αναδημοσιεύουμε ένα απόσπασμα, όπου οι «σπάταλοι» αναφέρονται στους δύο βασικούς άξονες πάνω στους οποίους κινήθηκε η κεϋνσιανή πρόταση, απαντώντας σε βασικά προβλήματα της εποχής της.

μης της Βοσνίας, κ.ά.

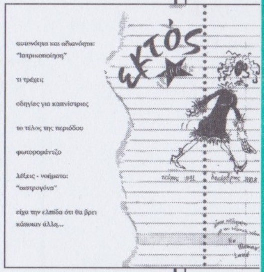

Pulp, 1ο τεύχος, Νοέμβριος 2008, από τον πολιτικό πυρήνα anti-law squad στο αυτοδιαχειριζόμενο στέκι Νομικής Αθήνας.

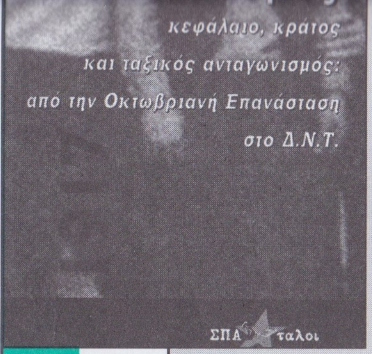
Συνέλευση ενάντια στον ελληνικό επεκτατισμό, έκδοση πεπραγμένων από τα δυόμιση χρόνια της συνέλευσης στη Θεσσαλονίκη (Δεκέμβριος 2005 - Ιούνιος 2008), που αποφάσισε τη μετεξέλιξή της σε συνέλευση ενάντια στον νέο ολοκληρωτισμό.

Εκτός γραμμής τ. 11, Δεκέμβρης 2008, και πλέον δωδεκασέλιδο (από την πολιτική ομάδα no woman's land). Ιατρικοποίηση, οδηγίες για καπνίστριες, το τέλος της περιόδου, κ.ά.

Radical Fans United, 4ο τεύχος, Νοέμβριος 2008. Οκτασέλιδη έκδοση για τη δημιουργία μιας κερκίδας χρωμάτων και συνείδησης.

Σε μια τέτοια συγκυρία νέο-ανάδυσης του κεϋνσιανισμού, αξίζει τον κόπο να ασχοληθεί κανείς με το πώς και πάνω σε ποια πραγματικότητα τοποθετήθηκε ο Τζον Μέιναρντ Κέυνς όταν διατύπωσε τις προτάσεις του, κάτι λιγότερο από εκατό χρόνια πριν. Και γι' αυτό η έκδοση της πολιτικής ομάδας «σπάταλοι», με τίτλο «Κεϋνσιανισμός· κεφάλαιο, κράτος και ταξικός ανταγωνισμός: από την Οκτωβριανή Επανάσταση στο ΔΝΤ», που κυκλοφόρησε τον Οκτώβριο του 2005 και περιλαμβάνει την άποψη της ομάδας για τον Κέυνς και τον κεϋνσιανισμό, κείμενα του ή για τον Κέυνς, καθώς και ένα αντιλεξικό οικονομικών εννοιών και γεγονότων, είναι σήμερα ιδιαιτέρως χρήσιμη. Αναδημοσιεύουμε ένα απόσπασμα, όπου οι «σπάταλοι» αναφέρονται στους δύο βασικούς άξονες πάνω στους οποίους κινήθηκε η κεϋνσιανή πρόταση, απαντώντας σε βασικά προβλήματα της εποχής της.

Για να κατανοήσουμε τη συμβολή της κεϋνσιανής πρότασης πρέπει να δούμε μαζί με τα βασικά χαρακτηριστικά της το πραγματικό «πρόβλημα» το οποίο είχε να αντιμετωπίσει, και για το οποίο η κλασική πολιτική οικονομία του κεφαλαίου και του κράτους ήταν πλέον όχι μόνο άχρηστη αλλά και επικίνδυνη.

Αυτό το πραγματικό πρόβλημα ήταν το ότι η οργάνωση της μαζικής παραγωγής απ' τις αρχές του 20ου αιώνα, και η *κατά κύματα γενίκευσή της* πριν τον Α' παγκόσμιο πόλεμο, στη διάρκειά του, και τα αμέσως επόμενα χρόνια, άλλαξε ριζικά τα δεδομένα. Η μαζική παραγωγή και η (αναγκαία) μαζική κατανάλωση δεν ήταν ένα-ακόμα-λιθαράκι-στην-ηρωική-πορεία-του-επιχειρείν. Ήταν *αναδιάρθρωση* των σχέσεων παραγωγής και ευρύτερα των κοινωνικών σχέσεων στον καπιταλισμό.

Η μαζική παραγωγή, ο φορντισμός και ο τεϊλορισμός, εισάγοντας μαζικά την *ανειδίκευτη εργασία* μέσα στα εργαστήρια και τα εργοστάσια *μαζικοποίησε τη μισθωτή σχέση.* Όχι μόνο στη βιομηχανία. Αλλά και στο εμπόριο, στις υπηρεσίες, ιδιωτικές (π.χ. μεταφορές) ή κυβερνητικές/ κρατικές. Η πρόοδος της μαζικής παραγωγής δεν ήταν ένας υγιεινός περίπατος. Όχι μόνο κατέστρεψε τη φιγούρα του μάστορα/ τεχνίτη που ήλεγχε μέσα από τις γνώσεις του τη δουλειά του (και άρα την παραγωγή). Κατέστρεψε ακόμα, σε μεγαλύτερη κλίμακα, *τη μισοαγροτική ζωή* μεγάλου μέρους των προλετάριων που δούλευαν, πριν τον φορντισμό και τον τεϊλορισμό, επί μισθώ.

Γιατί μέχρι τα τέλη του 19ου αιώνα (κι ακόμα σε κάποιο εκτεταμένο βαθμό την πρώτη δεκαετία του 20ου αιώνα) το μεγαλύτερο μέρος της εργατικής τάξης συντηρούσε και προκαπιταλιστικές μορφές οικονομίας για να βγάζει τα προς το ζην του. Έναν κήπο γύρω από το χαμόσπιτο, κάποια οικόσιτα ζώα, οικιακή (βασισμένη στη γυναικεία εργασία και σε «πατροπαράδοτες» γνώσεις) οικονομία... Ελάχιστα πράγματα «πρώτης ανάγκης» αγόραζαν οι προλετάριοι...

Η μαζική παραγωγή αναδιάρθρωσε ριζικά όχι μόνο τους τρόπους εργασίας αλλά και τους τρόπους της αναπαραγωγής της εργατικής δύναμης: το τι τρώνε οι εργάτες και οι οικογένειές τους και από πού προέρχεται, πώς φτιάχνουν το σπίτι τους και πώς το «επιπλώνουν», τι εργαλεία/ συσκευές διευκόλυνσης της καθημε-

ρινής τους ζωής έχουν και από πού προέρχονται, κλπ. Με δυο λόγια η οργάνωση της μαζικής παραγωγής και της μαζικής κατανάλωσης έβαλε τον μισθό στο κέντρο του συνόλου της ζωής της εργατικής τάξης, και κατά συνέπεια των καπιταλιστικών κοινωνιών γενικά. Ήταν γι' αυτόν ακριβώς το λόγο που η ανεργία στη δεκαετία του '30 δεν ήταν καθόλου ίδια με την ανεργία του 1880: στα '30s άνευ μισθού κατέρρεε συνολικά η ζωή χιλιάδων προλετάριων, κι άρα και η σχέση τους με το σύστημα!

Αυτή η επανάσταση του καπιταλιστικού κόσμου είχε δραματικές συνέπειες, και μάλιστα όχι μόνο ενός είδους. Από τη μία μεριά οι ίδιοι οι προλετάριοι ανακάλυψαν μια καινούρια δύναμη: τη δύναμη της μαζικής συλλογικής οργάνωσής τους. Αν και η εργατική οργάνωση δεν ήταν εφεύρεση του 20ου αιώνα, οι μορφές της (το συνδικάτο -κατά κύριο λόγο- και το κόμμα) απέκτησαν *κεντρικό ρόλο* για τη ζωή των προλετάριων ακριβώς μέσα στη μαζικοποίηση της μισθωτής εργασίας που επέβαλε η μαζική παραγωγή. Αυτή ήταν η μία συνέπεια, την οποία όλα τα αφεντικά έβλεπαν βέβαια, αλλά αδυνατούσαν (ή δεν ήθελαν) να εντάξουν οργανικά στους «προβληματισμούς» τους. Αλλά ο Κέυνς δεν είχε καμία αναστολή να το παραδεχτεί νωρίς-νωρίς: *δεν μπορεί κανείς να μιλάει για τις τυφλές δυνάμεις της αγοράς που με τη θεϊκή τους αρετή θα βρίσκουν πάντα τις καλύτερες λύσεις... όταν έχουμε επί σκηνής τα συνδικάτα!*

Από την άλλη μεριά η ίδια η αξιοποίηση της μαζικής παραγωγής για λογαριασμό των αφεντικών (το να πουλιούνται, δηλαδή, και μάλιστα γρήγορα, τα εν σειρά παραγόμενα εμπορεύματα) μετέτρεψε *οργανικά* και όχι ευκαιριακά τις εργατικές τάξεις των καπιταλιστικών κοινωνικών, και τους μικροαστούς, σε *πελάτες* των αφεντικών. Όταν ο αυτοκινητοβιομήχανος Φορντ, καθιερώνοντας πρωτοποριακά την σε αλυσίδα παραγωγή των αυτοκινήτων του διπλασίασε το μεροκάματο σε 5 δολάρια, απάντησε στην πικρόχολη κατακραυγή των υπόλοιπων αμερικανών βιομηχάνων για την «αλόγιστη σπατάλη» του:

... Διαφορετικά ποιος θα αγοράζει τα αυτοκίνητά μου;

...Ως το ξέσπασμα της κρίσης, το 1929, αλλά και τα επόμενα χρόνια, η τάξη του Φορντ είχε ενώπιόν της αυτόν τον διπλό κίνδυνο: Τον κίνδυνο απ' τη μία μεριά της μαζικής εργατικής τάξης οργανωμένης αυτόνομα, και τον κίνδυνο απ' την άλλη μιας μαζικής εργατικής τάξης που δεν καταναλώνει παρά ελάχιστα από αυτά που παράγει... Και τον αντιμετώπιζε με βία και τεχνάσματα. Απέναντι στη συνδικαλιστική δύναμη είχε απαξιωτική στάση, που κατέληγε πάντα ή σχεδόν πάντα στη χρήση της αστυνομίας και του στρατού. Απέναντι στην καταναλωτική δύναμη έδινε «δάνεια».

Με δυο λόγια η αστική τάξη των πρώτων δεκαετιών του 20ου αιώνα έβλεπε τους προλετάριους σαν κάτι εξωτερικό στο ιδεολογικό και θεσμικό οικοδόμημά της. Σαν ένα είδος υπάκουου κρέατος που το αόρατο χέρι της οικονομίας και το βαρύ χέρι της διοίκησης θα έχει πάντα υπό έλεγχο και αξιοποίηση. Ήταν ο Κέυνς που αναποδογύρισε από τη σκοπιά της οικονομικής θεωρίας αυτό το στερέωμα (και λέμε «απ' τη σκοπιά της θεωρίας» επειδή στην πράξη η κρίση το είχε ήδη σμπαραλιάσει) κάνοντας κέντρο της νέας πολιτικής οικονομίας όχι το κέρδος αλλά τον μισθό! Ήταν ο Κέυνς που συναρμολογώντας τα κομμάτια της κριτικής που είχε ήδη ασκήσει στην κλασική πολιτική οικονομία εστίασε

Είναι φανερό... πως δεν μπορούσε πλέον, για τον Κέυνς, να αφεθεί η τύχη του καπιταλισμού συστήματος στα χέρια αποκλειστικά αυτών των ατόμων, των επιχειρηματιών, που στους παλιούς καλούς καιρούς αποτελούν βέβαια την αφρόκρεμα της ανάπτυξης και της κοινωνικής προόδου, όμως όταν τα πράγματα ζορίζουν κοιτάει ο καθένας το τομάρι του. Το κράτος μπορούσε και όφειλε να είναι ο γενικός κουμανταδόρος! Οι κυβερνήσεις, σαν «εκφραστές του γενικού καλού», μπορούν και πρέπει να ασκούν οικονομική πολιτική, και μάλιστα *επιθετική* σε περιόδους κρίσεων.

Αυτή είναι η δεύτερη κεϋνσιανή καινοτομία μέσα στους θεωρητικούς της πολιτικούς οικονομίας: το κράτος οφείλει να δημιουργεί «απασχόληση», οφείλει να επεμβαίνει στη διατήρηση (ποσοτικά και ποιοτικά) της εργασίας σε ένα ορισμένο επίπεδο.

...Αλλά για τον Κέυνς το κράτος έχει σοβαρότερη ακόμα δουλειά απ' το να είναι απλά και μόνο το συλλογικό «πρώτων βοηθειών» των καπιταλιστικών προσταγών. Υπάρχει μια διάσταση που εύκολα θα ξέπεφτε απ' τη σκέψη κάποιου που θα νοιαζόταν να επουλώσει, απλά, τις πληγές της κρίσης: είναι η διάσταση του χρόνου. Ο Κέυνς το ξεκαθαρίζει απ' την αρχή, και ο παράγοντας του (καπιταλιστικού) μέλλοντος διατρέχει με τεθλασμένη τροχιά όλη τη *Γενική Θεωρία*.

Όπως θα διαπιστώσουμε, μια εγχρήματη οικονομία είναι ουσιαστικά εκείνη στην οποία μεταβαλλόμενες απόψεις για το μέλλον είναι ικανές να επηρεάσουν την ποσότητα της απασχόλησης και όχι απλώς την κατεύθυνσή της.

Αυτό: πρόβλεψη και προσανατολισμός (όχι μόνο στο κάθε φορά Τώρα αλλά και, κυρίως) στο Μέλλον! Αυτό είναι το κύριο καθήκον του κράτους. Το *στρατηγικό* του καθήκον: όχι να εγγυηθεί οποιαδήποτε προφητεία... αλλά να εγγυάται πρακτικά, θεσμικά, μακρόχρονες συμβάσεις για την χωρίς θανατηφόρους κραδασμούς λειτουργία της καπιταλιστικής μηχανής!

Δεν πρόκειται λοιπόν για έκκληση στη Σοφία του Ηγεμόνα - παρότι ο Κέυνς, κατηγορώντας την πολιτική και οικονομική ελίτ της εποχής του, σταθερά τη στόλισε με όλες τις περιφράσεις της βλακείας. Δεν πρόκειται καν για έκκληση στη διορθωτική ετοιμότητα της δημόσιας διοίκησης να παρεμβαίνει κατά περίπτωση για να διορθώνει τις αποτυχίες της ατομικής επιχειρηματικότητας. Πρόκειται μάλλον για τη σύλληψη του *κράτους-σχέδιο* σαν της μοναδικής μορφής που μπορεί να αντιστοιχηθεί λειτουργικά στην *κοινωνικοποίηση του καπιταλισμού* - όπως την έχει διαπιστώσει ήδη ο Κέυνς. Το κράτος καλείται να εγγυηθεί (και όπου χρειάζεται να κατευθύνει) τις προσδοκίες: τις *προσδοκίες* της κατανάλωσης, τις προσδοκίες της απασχόλησης, τις προσδοκίες του σταθερού κέρδους, τις προσδοκίες της ομαλότητας. Είναι ένα κράτος-εν-δράσει, έχοντας στραμμένο το «βλέμμα» του πάντα στο μέλλον.

Όμως μια τέτοια κρατική λειτουργία, ένα είδος γενικών εγγυήσεων, ήταν ακρι-

τάξεις των καπιταλιστικών κοινωνικών, και τους μικροαστούς, σε *πελάτες* των αφεντικών. Όταν ο αυτοκινητοβιομήχανος Φορντ, καθιερώνοντας πρωτοποριακά την σε αλυσίδα παραγωγή των αυτοκινήτων του διπλασίασε το μεροκάματο σε 5 δολάρια, απάντησε στην πικρόχολη κατακραυγή των υπόλοιπων αμερικανών βιομηχάνων για την «αλόγιστη σπατάλη» του:

... Διαφορετικά ποιος θα αγοράζει τα αυτοκίνητά μου;

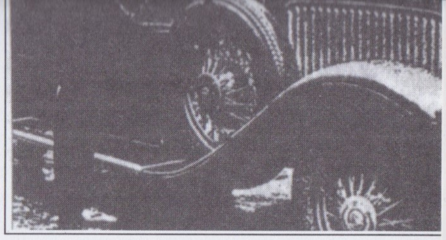
...Ως το ξέσπασμα της κρίσης, το 1929, αλλά και τα επόμενα χρόνια, η τάξη του Φορντ είχε ενώπιόν της αυτόν τον διπλό κίνδυνο: Τον κίνδυνο απ' τη μία μεριά της μαζικής εργατικής τάξης οργανωμένης αυτόνομα, και τον κίνδυνο απ' την άλλη μιας μαζικής εργατικής τάξης που δεν καταναλώνει παρά ελάχιστα από αυτά που παράγει... Και τον αντιμετώπιζε με βία και τεχνάσματα. Απέναντι στη συνδικαλιστική δύναμη είχε απαξιωτική στάση, που κατέληγε πάντα ή σχεδόν πάντα στη χρήση της αστυνομίας και του στρατού. Απέναντι στην καταναλωτική δύναμη έδινε «δάνεια».

Με δυο λόγια η αστική τάξη των πρώτων δεκαετιών του 20ου αιώνα έβλεπε τους προλετάριους σαν κάτι εξωτερικό στο ιδεολογικό και θεσμικό οικοδόμημά της. Σαν ένα είδος υπάκουου κρέατος που το αόρατο χέρι της οικονομίας και το βαρύ χέρι της διοίκησης θα έχει πάντα υπό έλεγχο και αξιοποίηση. Ήταν ο Κέυνς που αναποδογύρισε από τη σκοπιά της οικονομικής θεωρίας αυτό το στερέωμα (και λέμε «απ' τη σκοπιά της θεωρίας» επειδή στην πράξη η κρίση το είχε ήδη σμπαραλιάσει) κάνοντας κέντρο της νέας πολιτικής οικονομίας όχι το κέρδος αλλά τον μισθό! Ήταν ο Κέυνς που συναρμολογώντας τα κομμάτια της κριτικής που είχε ήδη ασκήσει στην κλασική πολιτική οικονομία εστίασε στην παραγωγική για το κεφάλαιο κατανάλωση του μισθού, κάνοντάς την το νούμερο ένα θέμα μέσα από μια «γενική θεωρία της απασχόλησης».

Γράφει σ' ένα από τα πολλά σχετικά σημεία της *Γενικής Θεωρίας:*

Η κατανάλωση είναι ο μοναδικός τελικός σκοπός κάθε οικονομικής δραστηριότητας. Οι ευκαιρίες για απασχόληση είναι αναγκαστικά προσδιορισμένες από το μέγεθος της συνολικής ζήτησης. Η συνολική ζήτηση μπορεί να προέλθει από παρούσα κατανάλωση ή από παρούσα πρόβλεψη για μελλοντική κατανάλωση. Η κατανάλωση την οποία μπορούμε να παράσχουμε επωφελώς δεν μπορεί να μετατίθεται απεριόριστα στο μέλλον. Δεν μπορούμε, ως κοινωνία, να προνοήσουμε μελλοντική κατανάλωση με οικονομικά τεχνάσματα, αλλά μόνο με την τρέχουσα φυσική παραγωγή. Στο βαθμό που η κοινωνική και επιχειρηματική μας οργάνωση διαχωρίζει την οικονομική πρόβλεψη για το μέλλον από τη φυσική πρόβλεψη για το μέλλον, έτσι ώστε οι προσπάθειες που διασφαλίζουν την πρώτη να μην συνεπάγονται κατ' ανάγκη τη δεύτερη, η οικονομική σύνεση θα σημαίνει φθίνουσα συνολική ζήτηση, και, επομένως, διακύβευση της ευημερίας, όπως πολλά παραδείγματα μαρτυρούν.

Αλλά ο μισθός και η τοποθέτησή του στο κέντρο της προβληματικής είναι μόνο το μισό της κεϋνσιανής θεωρητικής τομής. Υπήρχε, μέσα στην κρίση, ένα ακόμα καίριο ερώτημα: από ποιον άραγε θα περίμενε κανείς να συλλάβει την κεντρικότητα του μισθού, την κεντρικότητα της μισθωτής αναπαραγωγής της εργατικής τάξης; Ποιον θα μπορούσε να εμπιστευτεί ο καπιταλισμός στο τιμόνι του μέλλοντός του; Μήπως τον τόσο μυθοποιημένο ως τότε «ατομικό επιχειρηματία»; Ο Κέυνς είχε λοιδωρήσει ήδη αυτή τη φιγούρα, που ναυαγεί στη δίνη του *μόνος εναντίον όλων*... Στη *Γενική Θεωρία* δεν παραλείπει να επαναλάβει πόσο αναξιόπιστοι, πόσο ξεπερασμένοι *στρατηγικά* για τις καινούριες ανάγκες σταθερότητας του καπιταλιστικού συστήματος είναι το ατομικό κυνήγι του κέρδους και οι ήρωες κοντονιέροι του 19ου αιώνα...

ουσιαστικά εκείνη στην οποία μεταβαλλόμενες απόψεις για το μέλλον είναι ικανές να επηρεάσουν την ποσότητα της απασχόλησης και όχι απλώς την κατεύθυνσή της.

Αυτό: πρόβλεψη και προσανατολισμός (όχι μόνο στο κάθε φορά Τώρα αλλά και, κυρίως) στο Μέλλον! Αυτό είναι το κύριο καθήκον του κράτους. Το *στρατηγικό* του καθήκον: όχι να εγγυηθεί οποιαδήποτε προφητεία... αλλά να εγγυάται πρακτικά, θεσμικά, μακρόχρονες συμβάσεις για την χωρίς θανατηφόρους κραδασμούς λειτουργία της καπιταλιστικής μηχανής!

Δεν πρόκειται λοιπόν για έκκληση στη Σοφία του Ηγεμόνα - παρότι ο Κέυνς, κατηγορώντας την πολιτική και οικονομική ελίτ της εποχής του, σταθερά τη στόλισε με όλες τις περιφράσεις της βλακείας. Δεν πρόκειται καν για έκκληση στη διορθωτική ετοιμότητα της δημόσιας διοίκησης να παρεμβαίνει κατά περίπτωση για να διορθώνει τις αποτυχίες της ατομικής επιχειρηματικότητας. Πρόκειται μάλλον για τη σύλληψη του *κράτους-σχέδιο* σαν της μοναδικής μορφής που μπορεί να αντιστοιχηθεί λειτουργικά στην *κοινωνικοποίηση του καπιταλισμού* - όπως την έχει διαπιστώσει ήδη ο Κέυνς. Το κράτος καλείται να εγγυηθεί (και όπου χρειάζεται να κατευθύνει) τις προσδοκίες: τις *προσδοκίες* της κατανάλωσης, τις προσδοκίες της απασχόλησης, τις προσδοκίες του σταθερού κέρδους, τις προσδοκίες της ομαλότητας. Είναι ένα κράτος-εν-δράσει, έχοντας στραμμένο το «βλέμμα» του πάντα στο μέλλον.

Όμως μια τέτοια κρατική λειτουργία, ένα είδος γενικών εγγυήσεων, ήταν ακριβώς εκείνο που μπορούσε να «συγκρατήσει» τον μισθό (δηλαδή την εργατική τάξη) στο κέντρο της καπιταλιστικής οικονομίας! Γιατί δεν είναι δυνατόν (δεν είναι δυνατόν όχι από ηθική ή αφηρημένα ανθρωπιστική άποψη, δεν είναι δυνατόν από λειτουργική άποψη!) να γίνεται η μισθωτή εργασία ο μόνος και αποκλειστικός όρος της αναπαραγωγής της της ίδιας - κι ύστερα, κατά μόνας κάθε επιχειρηματίας, να αποφασίζει να κατεβάζει τα ρολά επειδή το μαγαζί δεν συμφέρει, πριονίζοντας όχι το κλαδί που πάνω του κάθεται αλλά το δέντρο σύριζα! Δεν είναι δυνατόν τις στρατιές εργατών να τις διαδέχονται στρατιές ανέργων *κι αυτό να μην αφορά, να μην εμπίπτει στις αρμοδιότητες κανενός!* Δεν είναι είναι δυνατόν κάθε επιχείρηση να έχει ένα ή πολλά αφεντικά αλλά η γενική σταθερότητα του καπιταλισμού να μην έχει κανένα!

... Αν ο αμερικανός βιομήχανος Φορντ και ο αμερικανός τεχνικός παραγωγής Τέιλορ έμειναν στην ιστορία σαν οι πρωτοπόροι σχεδιαστές και εφαρμοστές ενός καινούριου παραγωγικού μοντέλου (και τελικά, πολύ μακρύτερα απ' όσο μπορούσαν οι ίδιοι να δουν: μιας καινούριας καπιταλιστικής κωδικοποίησης/ αξιοποίησης των κοινωνικών σχέσεων) ήταν ο άγγλος αστός οικονομολόγος Κέυνς που συναρμολόγησε ένα καινούριο *παράδειγμα* για τη θεωρία και την πρακτική του καπιταλισμού της μαζικής παραγωγής/ μαζικής κατανάλωσης. Παρότι επιμέρους πλευρές της κεϋνσιανής προσέγγισης έχουν το ενδιαφέρον τους (είτε αποδείχθηκαν «σωστές» είτε όχι) οι δύο βασικοί άξονες πάνω στους οποίους κύλησε το όχημα αυτής της καινούριας καπιταλιστικής κωδικοποίησης/ αξιοποίησης ων κοινωνικών σχέσεων, απ' τη δεκαετία του 1930 και ύστερα, είναι αυτοί:

- Στο κέντρο της διαδικασίας βρίσκεται ο μισθός· και μέσω αυτού ο έλεγχος της κοινωνικής (= καταναλωτικής) και της πολιτικής συμπεριφοράς του προλεταριάτου· η ρύθμιση, επίσης, της αναπαραγωγής της εργατικής τάξης.
- Στον έλεγχο της διαδικασίας βρίσκεται το κράτος· και μέσω αυτού η σχηματοποίηση (με όποιον τρόπο...) της διάρκειας και της σταθερότητας των καπιταλιστικών σχέσεων.

35 GUY #5

ΑΥΞΗΣΗ...

Ο Γιάννης κούμπωσε το φουσκωτό μπουφάν του χωρίς να κλείσει το φερμουάρ από μέσα. Εγω έβαλα το σοβαρό μου ύφος και ξεχυθήκαμε στους διαδρόμους του υπερ-μάρκετ. Το σάββατο ήταν η αγαπημένη μας μέρα. Στις ουρές των ταμείων σφαγή. Όταν ερχόταν η σειρά μας έλεγα με ύφος στο Γιάννη «μην περιμένεις τράβα να πάρεις ψωμί από το φούρνο να τελειώνουμε». Ο Γιάννης έφευγε και εγώ ανέβαζα το καλάθι με κωλόχαρτα, φρέσκο γάλα, πατάτες κλπ. Ο Γιάννης θα συμπλήρωνε τα ψώνια σπίτι βγάζοντας από το μπουφάν που είχε για καρότσι τα τυριά, τις κονσέρβες, κανα ξυραφάκι και πάντα μα πάντα μικρές μπαταρίες, παρά το γεγονός ότι πολύ σπάνια χρειαζόμασταν μικρές μπαταρίες.

Δεν ήταν μόνο τα σάββατα ούτε τα υπερ-μάρκετ. Δεν είμασταν απαραίτητα μαζί ούτε σηκώναμε ποτέ όλο το μαγαζί. Δεν ήταν αρρώστια πλουσιόπαιδων ούτε νέα μόδα. Δεν ήταν μόνο για τρόφιμα αλλά και για άλλα είδη που είχαν πλημμυρίσει την αγορά. Δεν ήταν καταναλωτική μανία αλλά μια ας την πούμε αύξηση μισθού «από τη σημαία» ή διεύρυνση του μη εργάσιμου χρόνου. Δεν ήταν πάντα χωρίς να μας πάρουν χαμπάρι. Και τρέξιμο είχε και μαγαζιά που «καίγαμε» που δεν μπορούσαμε να ξαναπάμε δηλαδής. Αλλά «ευτυχώς» υπήρχαν πολλά μαγαζιά και πολύ περισσότερα χρήσιμα για μάς προϊόντα. Υπήρχαν και εποχικά ήδη όπως τα αντιηλιακά ή κανα χοντρό ζευγάρι γάντια από τα περίπτερα της Ομόνοιας. Γενικά υπήρχε πάντα χώρος και χρόνος για να αναπαράγουμε την εργατική μας δύναμη την οποία μπορούσαμε να χρησιμοποιούμε περισσότερο δημιουργικά. Δεν το θεωρήσαμε ποτέ κάτι παραπάνω από αυτό που ήταν. Μια επιστροφή από τις κρατήσεις που μας κάνανε. Ο δέκατος πέμπτος μισθός.

Δεν ήμασταν οι μόνοι ούτε οι καλύτεροι. Για την ακρίβεια εγώ ήμουν λιγουλάκι ο αδύναμος κρίκος. Δεν αισθανόμουνα «ντροπή» ούτε φοβόμουνα τόσο τους ιδιοκτήτες. Απλά «καρφωνόμουνα». Και ο Γιάννης μού το έλεγε ξανά και ξανά: «Ρε παπάρα φαίνεσαι ότι κάποια λαδιά έχεις κάνει. Φαίνεσαι έτοιμος να αμυνθείς. Και καρφώνεις κι εμένα...»

Ακούγαμε πού και πού ότι τα αφεντικά-οι ιδιοκτήτες των καταστημάτων είχαν τσαντιστεί πολύ με αυτά τα πράγματα. Διάφορες ιστορίες για ιδιοκτήτες εκδικητές που αν έπιαναν κάποιον τον έβαζαν στο υπόγειο μαζί με κανά σεκιουριτά ή κανά υπεύθυνο καταστήματος και κάνανε ακρότητες. Χαστούκια μπινελίκια, απειλές... Αλλά απ' όσο καταλάβαινα, όσο και να βελτιώνονταν οι άμυνες δεν άλλαζε κάτι τραγικά. Ο πόλεμος συνεχιζόταν.

Τα χρόνια πέρασαν και με το Γιάννη χαθήκαμε. Εγώ «ανέβαζα» το μισθό μου όλο και λιγότερο. Και ανακάλυπτα για την πάρτη μου μια σειρά από καινούργια άλλοθι· βάλανε κάμερες, βάλανε σεκιουριτάδες, ντύσανε σεκιουριτάδες με πολιτικά και τους βάλανε να κάνουνε τους πελάτες... Δεν έλεγα ψέματα αλλά δεν έλεγα και όλη την αλήθεια. Μπορεί να τα βάλανε όλα αυτά και ακόμη περισσότερα, όπως barcode και συσκευές που βαράγανε συναγερμό όταν έφτανες στην πόρτα και δεν είχες πληρώσει. Αλλά τόσοι και τόσες άλλοι-ες συνέχιζαν λιγότερο ή περισσότερο αυτό το μικρό αντάρτικο. Μοριακά. Δεν πούλαγαν μούρη για τα κατορθώματά τους ούτε ντρεπόντουσαν γι' αυτό. Ήταν και είναι μια διαδεδομένη πρακτική. Όπως και αν την ονομάζει η ιδεολογία των ιδιοκτητών. Δεν είχαν εκείνη την ψευτοηθική του πατέρα εργάτη που συμπυκνωνόταν στο ρητό «εγώ

The Eye of the beholder

Ποιον είπες βλάκα ρε;

Από πολυκατάστημα της οδού Θηβών

Η διαφήμιση πολλές φορές θεωρείται παντοδύναμος διαμορφωτής συνειδήσεων. Κι όμως διαθέτει μια αδυναμία τόσο βασική, που είναι απορίας άξιο πώς καταφέρνει τόσο εύκολα να περνάει απαρατήρητη. Λοιπόν, η όποια ιδεολογική επιρροή της διαφήμισης, η όποια δύναμή της να «επηρεάσει αποφάσεις», υπάρχει, όσο υπάρχει, *αποκλειστικά εντός του πλαισίου του εμπορευματικού κύκλου*. Ήδη βέβαια, το κατά πόσο η διαφήμιση μπορεί να «διαμορφώνει συνειδήσεις», έστω και εντός αυτού του κατεξοχήν γηπέδου του φετιχισμού, ελέγχεται. Όπως και να 'χει πάντως, μια βασική προκείμενη ισχύει: Αν υπάρχουν «συνειδήσεις προς διαμόρφωση», αυτές πρέπει απαραιτήτως να είναι συνειδήσεις που έχουν ήδη επιλέξει ή αναγκαστεί να συμμετάσχουν στο παιχνίδι Χρήμα – Εμπόρευμα – Περισσότερο χρήμα. Κατά τα άλλα, στις περιπτώσεις όπου η διαφήμιση, λόγω ψευδαισθήσεων μεγαλείου, κεκτημένης ταχύτητας, καπιταλιστικών αδιεξόδων ή ελλιπούς κοινωνικής κατάρτισης των πελατών της, βρίσκεται να ασχολείται με κοινωνικές σχέσεις εκτός του εμπορευματικού κύκλου, οι μωρολογίες της προσγειώνονται στην πραγματικότητα και συγκρίνονται μαζί της με συντριπτικά αποτελέσματα.

Η πλέον θεαματική τέτοια περίπτωση είναι όταν η διαφήμιση επιλέγει να τα βάλει με την αντιγραφή ψηφιακών προγραμμάτων. Ακολουθούν οι καταδίκες του shop lifting, οι αντικαπνιστικές και αντιρατσιστικές εκστρατείες και οι διαφημίσεις αναζήτησης μισθοφόρων εν καιρώ πολέμου. Εκεί η διαφήμιση αποτυγχάνει θεαματικά και όσοι έκαναν το λάθος να την χρησιμοποιήσουν, απογοητευμένοι ανακαλύπτουν πως πρέπει -αν μπορούν- να ξαναγυρίσουν στα πολύ πιο υλικά κίνητρα του παλιού καλού καιρού.

Δηλαδή το μαστίγιο και το καρότο στην κυριολεξία τους.

Ο πυρήνας

Κουράζεται και η ελληνική οικογένεια. Σκαρφάλωσε τα βράχια των μετοχών, έπεσε στο βάραθρο με τις ρωσίδες, κολύμπησε γύρω από τις ρουφήχτρες του «να κάνω κάτι δικό μου», είδε τις σειρήνες του τριτογενούς δίχως κανέναν να τη δέσει στο κατάρτι, δανείστηκε από το σατανά για «να πάνε μπροστά τα παιδιά»... Και τώρα όλοι κοιτάνε προς το μέρος της με ελπίδα, τάχα ότι θα τους βγάλει από την κρίση. Αλλά αυτή κουράζεται, τη γιαγιά την πέταξε στο γηροκομείο, τα λεφτά κάτω από το στρώμα τα πήρε ο αέρας κι η σύζυγος έπαψε πια να είναι εκτός συναγωνισμού -αναγκάζεται να κάνει μπότοξ και να πληρώνει με κάρτα. Εν ολίγοις, πάει ο καιρός που

Δεν ήμασταν οι μόνοι ούτε οι καλύτεροι. Για την ακρίβεια εγώ ήμουν λιγουλάκι ο αδύναμος κρίκος. Δεν αισθανόμουνα «ντροπή» ούτε φοβόμουνα τόσο τους ιδιοκτήτες. Απλά «καρφωνόμουνα». Και ο Γιάννης μού το έλεγε ξανά και ξανά: «Ρε παπάρα φαίνεσαι ότι κάποια λαδιά έχεις κάνει. Φαίνεσαι έτοιμος να αμυνθείς. Και καρφώνεις κι εμένα...»

Ακούγαμε πού και πού ότι τα αφεντικά-οι ιδιοκτήτες των καταστημάτων είχαν τσαντιστεί πολύ με αυτά τα πράγματα. Διάφορες ιστορίες για ιδιοκτήτες εκδικητές που αν έπιαναν κάποιον τον έβαζαν στο υπόγειο μαζί με κανά σεκιουριτά ή κανά υπεύθυνο καταστήματος και κάνανε ακρότητες. Χαστούκια μπινελίκια, απειλές... Αλλά απ' όσο καταλάβαινα, όσο και να βελτιώνονταν οι άμυνες δεν άλλαζε κάτι τραγικά. Ο πόλεμος συνεχιζόταν.

Τα χρόνια πέρασαν και με το Γιάννη χαθήκαμε. Εγώ «ανέβαζα» το μισθό μου όλο και λιγότερο. Και ανακάλυπτα για την πάρτη μου μια σειρά από καινούργια άλλοθι· βάλανε κάμερες, βάλανε σεκιουριτάδες, ντύσανε σεκιουριτάδες με πολιτικά και τους βάλανε να κάνουνε τους πελάτες... Δεν έλεγα ψέματα αλλά δεν έλεγα και όλη την αλήθεια. Μπορεί να τα βάλανε όλα αυτά και ακόμη περισσότερα, όπως barcode και συσκευές που βαράγανε συναγερμό όταν έφτανες στην πόρτα και δεν είχες πληρώσει. Αλλά τόσοι και τόσες άλλοι-ες συνέχιζαν λιγότερο ή περισσότερο αυτό το μικρό αντάρτικο. Μοριακά. Δεν πούλαγαν μούρη για τα κατορθώματά τους ούτε ντρεπόντουσαν γι' αυτό. Ήταν και είναι μια διαδεδομένη πρακτική. Όπως και αν την ονομάζει η ιδεολογία των ιδιοκτητών. Δεν είχαν εκείνη την ψευτοηθική του πατέρα εργάτη που συμπυκνωνόταν στο ρητό «εγώ δουλεύω για το ψωμί μου δεν το κλέβω». «Αλλά κάνω και το μαλάκα όταν με κλέβουνε», θα συμπλήρωνε κι ο Γιάννης.

Συνάντησα το Γιάννη πριν κανά μήνα. Είχα περάσει να πάρω κάτι χαρτιά από το πατρικό μου. Για να μην τα πολυλογώ, ο Γιάννης είχε ανακαλύψει (πολύ περισσότερο από εμένα) έναν καινούργιο τρόπο να αυξάνει το μισθό του· την πιστωτική κάρτα. Και τη χρησιμοποιούσε για πράγματα που ποτέ δεν είχαμε διανοηθεί ότι χρειαζόμαστε. Δεν τα θεωρούσαμε ανάγκες τότενες. Καινούργιες ηλεκτρικές συσκευές, λογαριασμοί κινητού, υπερσύνδεση ίντερνετ, κανά καλό παπούτσι, playstation 2, διακοπές στις κυκλάδες σε χοτέλ... Μετά έφτασε να πληρώνει και τις κονσέρβες τόνου, τα τυριά και τις μπαταρίες τις μικρές με δαύτηνα. Αλλά όπως ήξερε καλά και ο ίδιος, αυτό ήταν δανεισμός με τους χειρότερους όρους. Μείωση μισθού ήτανε δηλαδής. Άσε που άμα δεν πλήρωνες για καιρό σε κυνηγάγανε... Και μεταξύ σοβαρού και αστείου είπε ο Γιάννης «ναι ο μαλάκας, τώρα και κλέφτης είμαι και χρωστάω παντού...»

Ντάξει· Δεν είναι κριτήριο ο Γιάννης. Αλλά δεν είναι και λίγοι όσοι έκαναν μακροβούτι στις χαρές της καταναλωτικής ευδαιμονίας με καράβι μια κάρτα και κουπί πληρωμένες με ψίχουλα υπερωρίες...

Πήρα το δρόμο για το σπίτι. Πέρασα και από το σούπερ μάρκετ της γειτονιάς. Βγαίνω έξω και βλέπω μια θειά να «μαλώνει δυο πιτσιρικάδες» που προφανώς είχε δει να τσιμπολογάνε από τα ράφια του καταστήματος.

Πλησιάζω και την ακούω να λέει: «Δε ντρέπεστε βρε! Μια χαρά παιδιά τι ανάγκη έχετε να κλέβετε; Να πάτε να βρείτε καμιά δουλειά...»

Έτοιμος να παρέμβω με απείρου κάλλους αποστομωτικά επιχειρήματα για τα προϊόντα, τις ανάγκες, την κρίση και την ηθική της εργασίας, λίγο πριν ανοίξω το στόμα μου, γυρνάει ο ένας και της λέει:

«Δουλειά έχουμε. Αλλά ακόμα κι αν δεν είχαμε είναι προφανές ότι αυτοί εδώ τα έχουν λιγότερο ανάγκη· αλλιώς δεν θα τα πούλαγαν...»

Στο φόντο, μια επιτροπή ενάντια στην ακρίβεια ζητάει οικονομική ενίσχυση για τις επιτροπές ενάντια στην ακρίβεια...

Η πλέον θεαματική τέτοια περίπτωση είναι όταν η διαφήμιση επιλέγει να τα βάλει με την αντιγραφή ψηφιακών προγραμμάτων. Ακολουθούν οι καταδίκες του shop lifting, οι αντικαπνιστικές και αντιρατσιστικές εκστρατείες και οι διαφημίσεις αναζήτησης μισθοφόρων εν καιρώ πολέμου. Εκεί η διαφήμιση αποτυγχάνει θεαματικά και όσοι έκαναν το λάθος να την χρησιμοποιήσουν, απογοητευμένοι ανακαλύπτουν πως πρέπει -αν μπορούν- να ξαναγυρίσουν στα πολύ πιο υλικά κίνητρα του παλιού καλού καιρού.

Δηλαδή το μαστίγιο και το καρότο στην κυριολεξία τους.

Ο πυρήνας

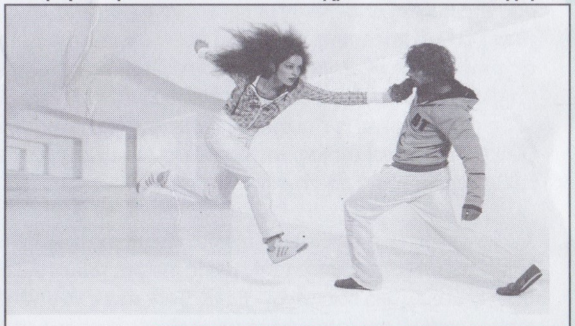
Επαρχιακό ταξί στους αθηναϊκούς δρόμους

Κουράζεται και η ελληνική οικογένεια. Σκαρφάλωσε τα βράχια των μετοχών, έπεσε στο βάραθρο με τις ρωσίδες, κολύμπησε γύρω από τις ρουφήχτρες του «να κάνω κάτι δικό μου», είδε τις σειρήνες του τριτογενούς δίχως κανέναν να τη δέσει στο κατάρτι, δανείστηκε από το σατανά για «να πάνε μπροστά τα παιδιά»... Και τώρα όλοι κοιτάνε προς το μέρος της με ελπίδα, τάχα ότι θα τους βγάλει από την κρίση. Αλλά αυτή κουράζεται, τη γιαγιά την πέταξε στο γηροκομείο, τα λεφτά κάτω από το στρώμα τα πήρε ο αέρας κι η σύζυγος έπαψε πια να είναι εκτός συναγωνισμού -αναγκάζεται να κάνει μπότοξ και να πληρώνει με κάρτα. Εν ολίγοις, πάει ο καιρός που τα παιδιά τα κάναμε εικόνισμα στο εικονοστάσι της μικρής ιδιοκτησίας, τώρα όποτε ερχόμαστε Αθήνα το ταξί κυκλοφοράει σε λογιών λογιών πιάτσες...

Ωραία θα ήταν να είχε μείνει τουλάχιστον η ιδεολογία, αυτή η μίξη ελέω θεού ιδιοκτησίας, βαθιών συναισθημάτων και μικροαστικής δέσμευσης με στόχο την οικογενειακή ευημερία. Ωραία θα ήταν, αλλά πού τέτοια τύχη...

Ιδεατή καθολικότητα

Το ιδανικό άτομο δεν έχει να δώσει λογαριασμό σε κανέναν. Δεν χρειάζεται να εξηγήσει γιατί πηδάει ενώ δεν υπάρχει ούτε ύψωμα ούτε χάσμα. Δεν χρειάζεται να εξηγήσει γιατί χρειάζεται βοήθεια στο α-νόητο άλμα του. Δεν νιώθει υποχρεωμένο να πει που κοιτάει ή τι ιδιωτική ακουστική εμπειρία του χαρίζουν τα -εμφανώς ροζέ- ακουστικά του. Και είναι αυτή η «σιγά μη σας δώσω λογαριασμό» νοοτροπία που τοποθετεί το άτομο ως βλέμμα και ως κίνηση έξω από κάθε κοινωνική σχέση, συνεπώς το φέρνει να προσεγγίζει τόσο εφαρμοστά τον καθολικά ηλίθιο.

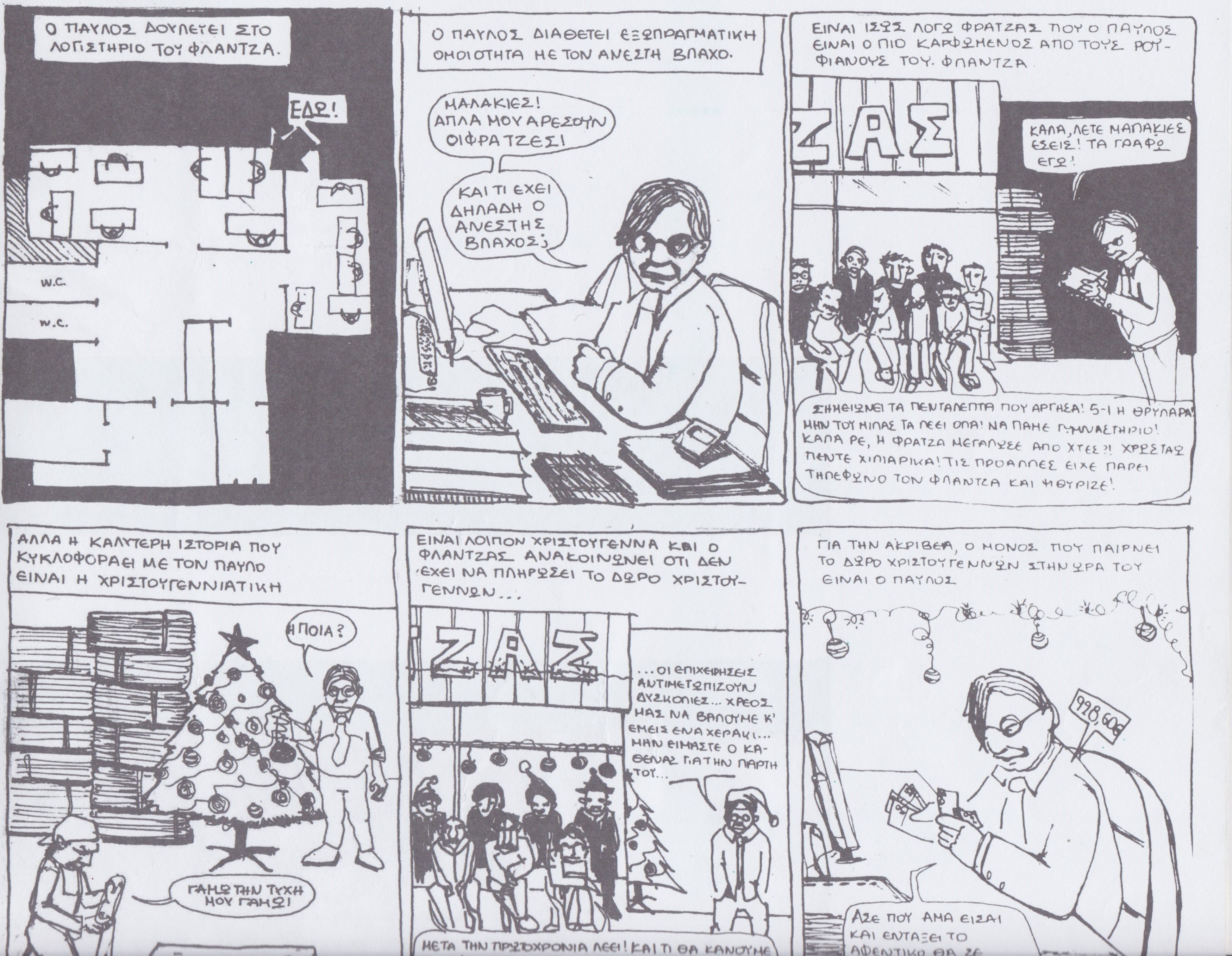
Φωτό από διαφήμιση ρούχων που κυκλοφόρησε με το σλόγκαν «Μία ιδεατή καθολικότητα: Εσύ». Το σλόγκαν ήταν στα αγγλικά

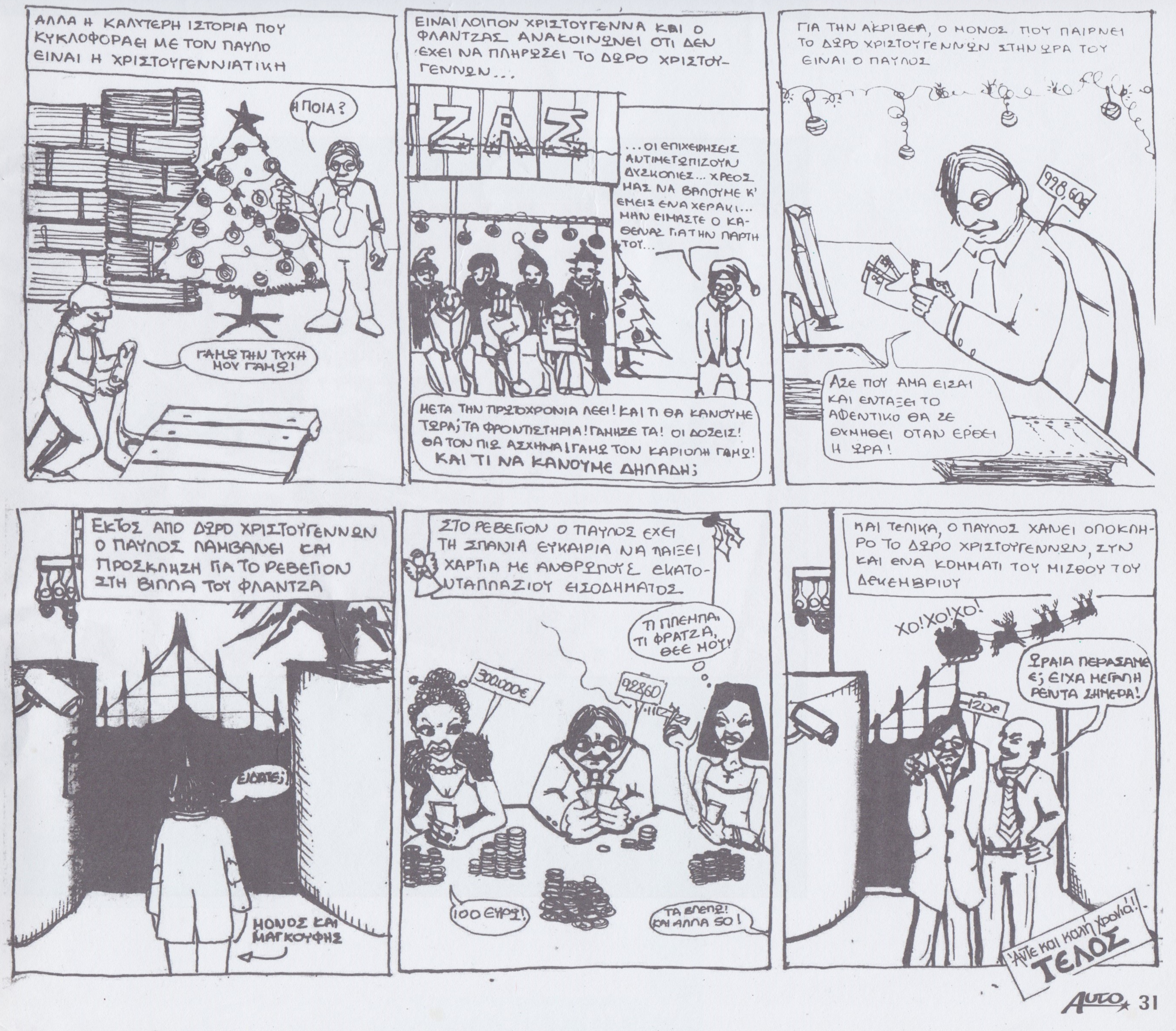
Ωραίοι διαφημιστές μα την αλήθεια! Αν μη τι άλλο ξέρουν που απευθύνονται... Λέτε να 'ναι παλιοί ρηγάδες;

last christmas i gave you my heart

but the very next day...

σχέδιο Που, σενάριο Hubats

ΑΛΛΑ Η ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΟΥ ΚΥΚΛΟΦΟΡΑΕΙ ΜΕ ΤΟΝ ΠΑΥΛΟ ΕΙΝΑΙ Η ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΙΑΤΙΚΗ
Η ΠΟΙΑ?
ΓΑΜΩ ΤΗΝ ΤΥΧΗ ΜΟΥ ΓΑΜΩ!
ΕΙΝΑΙ ΛΟΙΠΟΝ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΚΑΙ Ο ΦΛΑΝΤΖΑΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΝΕΙ ΟΤΙ ΔΕΝ ΕΧΕΙ ΝΑ ΠΛΗΡΩΣΕΙ ΤΟ ΔΩΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥ-ΓΕΝΝΩΝ...
ΖΑΣ
...ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΔΥΣΚΟΛΙΕΣ... ΧΡΕΟΣ ΜΑΣ ΝΑ ΒΑΛΟΥΜΕ Κ' ΕΜΕΙΣ ΕΝΑ ΧΕΡΑΚΙ... ΜΗΝ ΕΙΜΑΣΤΕ Ο ΚΑ-ΘΕΝΑΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΤΗ ΤΟΥ...
ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑ ΛΕΕΙ! ΚΑΙ ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΤΩΡΑ; ΤΑ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ! ΓΑΜΗΣΕ ΤΑ! ΟΙ ΔΟΣΕΙΣ! ΘΑ ΤΟΝ ΠΙΩ ΑΣΧΗΜΑ! ΓΑΜΩ ΤΟΝ ΚΑΡΙΟΛΗ ΓΑΜΩ!
ΚΑΙ ΤΙ ΝΑ ΚΑΝΟΥΜΕ ΔΗΛΑΔΗ;
ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΚΡΙΒΕΙΑ, Ο ΜΟΝΟΣ ΠΟΥ ΠΑΙΡΝΕΙ ΤΟ ΔΩΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ ΣΤΗΝ ΩΡΑ ΤΟΥ ΕΙΝΑΙ Ο ΠΑΥΛΟΣ
928,60€
ΑΣΕ ΠΟΥ ΑΜΑ ΕΙΣΑΙ ΚΑΙ ΕΝΤΑΞΕΙ ΤΟ ΑΦΕΝΤΙΚΟ ΘΑ ΣΕ ΘΥΜΗΘΕΙ ΟΤΑΝ ΕΡΘΕΙ Η ΩΡΑ!
ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΔΩΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ Ο ΠΑΥΛΟΣ ΛΑΜΒΑΝΕΙ ΚΑΙ ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΡΕΒΕΓΙΟΝ ΣΤΗ ΒΙΛΛΑ ΤΟΥ ΦΛΑΝΤΖΑ
ΜΟΝΟΣ ΚΑΙ ΜΑΓΚΟΥΦΗΣ
ΣΤΟ ΡΕΒΕΓΙΟΝ Ο ΠΑΥΛΟΣ ΕΧΕΙ ΤΗ ΣΠΑΝΙΑ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΝΑ ΠΑΙΞΕΙ ΧΑΡΤΙΑ ΜΕ ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΕΚΑΤΟ-ΝΤΑΠΛΑΣΙΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ
ΤΙ ΠΛΕΜΠΑ, ΤΙ ΦΡΑΤΖΑ, ΘΕΕ ΜΟΥ!
300.000€
928,60
100 ΕΥΡΩ!
ΤΑ ΒΛΕΠΩ! ΚΑΙ ΑΛΛΑ 50!
ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΑ, Ο ΠΑΥΛΟΣ ΧΑΝΕΙ ΟΛΟΚΛΗ-ΡΟ ΤΟ ΔΩΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ, ΣΥΝ ΚΑΙ ΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΙ ΤΟΥ ΜΙΣΘΟΥ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ
ΧΟ! ΧΟ! ΧΟ!
120€
ΩΡΑΙΑ ΠΕΡΑΣΑΜΕ Ε; ΕΙΧΑ ΜΕΓΑΛΗ ΡΕΝΤΑ ΣΗΜΕΡΑ!
Άντε και καλή χρονιά!!
ΤΕΛΟΣ

